LOBSANG RAMPA

GROTA ÎNȚELEPȚILOR

De același autor:

ISTORIA LUI RAMPA
AL TREILEA OCHI
SECRETELE AUREI
CREPUSCUL
CHEILE NIRVANEI
MANTIA ÎNȚELEPCIUNII

Titul ediției originale:
Lobsang Rampa
THE CAVE OF THE ANCIENTS
© Éditions J'Ai LU
Paris

ISBN 973 - 97577 - 2 - 3

Lobsang Rampa

GROTA ÎNȚELEPȚILOR

Traducerea:
Ilie Iliescu & Ecaterina Iliescu

EDITURA HERALD
București

Cuvânt înainte

Această lucrare se referă în principal la esoterism şi la puterile omului. Este o carte simplă, în sensul că nu vor putea fi întâlnite cuvinte străine sau expresii în sanscrită sau în vreo altă limbă moartă. Omul obişnuit doreşte pur şi simplu să cunoască lucrurile, el nu vrea să fie forţat să desluşească sensul unor termeni pe care nici autorul nu-i înţelege! Un autor care îşi cunoaşte cu adevărat meşteşugul poate să scrie în limba engleză, de pildă, fără să fie nevoit să-şi ascundă ignoranţa apelând la un limbaj străin. Prea mulţi oameni se pierd într-un limbaj pompos. Legile Vieţii sunt simple şi este inutil să fie prezentate ca nişte culte mistice sau pseudoreligii. Este de asemenea inutil să fie înfăţişate drept "revelaţii divine". Nu are nici o importanţă cine are capacitatea de a accede la aceste "revelaţii"; demnă de laudă este însă străduinţa de a le face cunoscute.

Nici o religie nu deţine în mod exclusiv cheile Raiului şi nimeni nu va fi osândit la ispăşire veşnică pentru că a intrat cu pălăria pe cap într-o biserică sau că a uitat să-şi scoată încălţările la intrarea într-o moschee. În Tibet, pe porţile lamaseriilor stă scris: "O mie de călugări, o mie de religii". Puteţi îmbrăţişa orice fel de credinţă doriţi: din moment ce religia voastră vă spune "să vă purtaţi faţă de altul aşa cum aţi dori ca acesta să se poarte faţă de voi", veţi fi un ales atunci când va răsuna Chemarea de pe urmă.

Dacă ar fi să dăm crezare unora, Ştiinţa interioară poate fi dobândită numai practicând un anumit cult şi, în plus, contribuind cu generozitate la susţinerea acelui cult. Legile Vieţii spun doar: "Căutaţi şi veţi găsi".

Această carte este rodul unei existenţe îndelungate, al unor practici la care a fost supus autorul în cele mai mari lamaserii din Tibet şi al puterilor pe care le-a căpătat graţie respectării riguroase a Legilor. Este ştiinţa pe care ne-au transmis-o strămoşii timpurilor de mult apuse, păstrată în piramidele din Egipt, în marile temple ale Anzilor şi în cel mai important tezaur al cunoştinţelor oculte din lume: înaltele platouri tibetane.

Lobsang Rampa

I

Seara care se lăsa era nespus de plăcută, neobişnuit de caldă pentru această perioadă a anului. Înălţându-se uşor în văzduhul pe care nici o adiere de vânt nu-l tulbura, mirosul delicat de tămâie făcea ca peste noi să se aştearnă liniştea. În depărtare, soarele apunea într-o măreţie de culori în spatele vârfurilor înalte ale Himalaiei, împurpurând piscurile înzăpezite, ca şi cum ar fi prevestit baia de sînge în care urma să fie cufundat Tibetul nu peste mult timp.

Pornite din vârfurile gemene ale Potalei şi Chakpori-ului, umbrele se întindeau uşor către oraşul Lhasa. La dreapta, la picioarele noastre, o caravană întârziată de negustori indieni se îndrepta spre Pargo Kaling, sau Intrarea de Vest. Ultimul dintre cucernicii pelerini străbătea, cu o grabă puţin protocolară, curba drumului ce duce spre Lingkor, ca şi cum s-ar fi temut să nu fie cuprins de întunericul catifelat al nopţii care se lăsa.

Kyi Chu, sau Fluviul Fericit, îşi urma sprinten călătoria fără de sfârşit către mare aruncând sclipiri de aur în semn de omagiu pentru ziua care se stingea. Lămpile revărsau lumini de aur asupra oraşului Lhasa. Din Potala aflată aproape de noi, o trompetă anunţa înserarea, iar ecoul stârnit de sunetele ei se răsfrângea pe suprafeţele stâncoase ale văilor pentru a se întoarce din nou la noi cu o altă sonoritate.

Contemplam această scenă atât de familiară, contemplam Potala cu sutele ei de ferestre sclipitoare îndărătul cărora

călugării se îndeletniceau cu treburile obişnuite de fiecare seară. În vârful imensei clădiri din apropierea Mormintelor Aurite, veghea, în picioare, o siluetă solitară, îndepărtată. În clipa în care ultimele raze de soare dispăreau îm spatele lanţului de munţi, se auzi din nou sunetul de tropetă care intona un imn solemn ce se ridica de undeva din templul aflat puţin mai jos. Ultimele urme de lumină se stingeau cu repeziciune ca nişte bijuterii pe fondul violet al firmamentului. Un meteorit trasă pe cer o dâră luminoasă şi aruncă un ultim foc de artificii înainte de a cădea pe pământ, sub forma unei pulberi fumegânde.

– Ce noapte frumoasă, Lobsang! se auzi o voce dragă.

– Da, într-adevăr, este o noapte frumoasă, am răspuns eu, ridicându-mă repede pentru a-l saluta pe lama Mingyar Dondup. El se aşeză în apropierea unui zid şi îmi făcu semn să fac şi eu la fel. Arătând cu degetul spre firmament, spuse:

– Te-ai gândit că oamenii – ca mine şi ca tine – pot fi asemuiţi cu bolta cerească?

L-am privit îndelung fără să-l înţeleg. Cum oare m-aş putea asemăna cu stelele de pe cerul nopţii? Lama era un om frumos, înalt şi puternic, cu o înfăţişare nobilă, dar nici el nu semăna deloc cu vreo constelaţie. Râse uşor când pe faţa mea văzu atâta uimire.

– Tu iei cuvintele mele în sensul lor literal, aşa cum faci de obicei, Lobsang, îmi spuse el surâzând. Voiam să spun că lucrurile nu sunt întotdeauna ceea ce par a fi. Dacă ai scrie "Om! mani pad-me Hum" cu litere atât de mari încât să să umple toată valea de aici din Lhasa, oamenii nu ar putea să citească aceste cuvinte şi nici să le înţeleagă sensul. (Tăcu o vreme, mă privi apoi ca să fie sigur că îl urmăream, şi după aceea spuse:) Tot astfel stau lucrurile şi cu stelele; ele sunt atât de "mari" încât nu putem şti de fapt ce reprezintă, ce constituie ele.

L-am privit cu atenţie, întrebându-mă dacă nu cumva şi-a pierdut minţile. Stelele să constituie ceva? Ce să fie stelele...

bineînțeles stele! M-am gândit apoi la o inscripție tot atât de mare încât să umple întreaga vale, și care nu ar fi putut fi citită din cauza dimensiunii ei uriașe.

– Imaginează-ți că începi să te micșorezi într-atât încât devii un fir de nisip. Cum îți voi apărea eu? Presupune acum că te micșorezi și mai mult, în așa fel încât un fir de nisip să se înfățișeze privirii tale ca o întreagă lume. Cum mă vei vedea atunci? (Aici se întrerupse și mă privi insistent.) Ei bine, ce vei vedea?

Am rămas nemișcat, cu creierul blocat la gândul acesta, cu gura căscată ca un pește scos din apă.

– Lobsang, spuse lama, vei vedea o mulțime de lumi răspândite larg, plutind în întuneric. Din cauza dimensiunilor tale atât de mici, îmi vei vedea moleculele trupului ca tot atâtea lumi separate de spații imense. Vei vedea lumi rotindu-se în jurul altor lumi, vei vedea "sori" care ar fi moleculele anumitor centri psihici, vei vedea un univers!

Îmi simțeam creierul copleșit de povara gândurilor; aș fi putut să jur că "mecanismul" de deasupra sprâncenelor mele fremăta convulsiv din cauza efortului pe care-l făceam pentru a putea înțelege toate aceste revelații ciudate și pasionante.

Învățătorul meu, lama Mingyar Dondup, întinse mâna spre mine și îmi ridică ușor bărbia.

– Lobsang, spuse el surâzând, tu te chinuiești atât de mult ca să înțelegi încât începi să vezi lucrurile strâmb! (Se dădu puțin înapoi râzând și îmi lăsă câteva clipe de răgaz. După aceea continuă:) Privește atent la țesătura îmbrăcămintii tale. Pipăie-o!

L-am ascultat și, simțindu-mă complet ridicol, mi-am examinat vechea îmbrăcăminte peticită.

– Este o țesătură, destul de moale la pipăit. Tu nu poți să vezi prin ea. Închipuie-ți că privești țesătura printr-o lupă care mărește de zece ori. Gândește-te la firele groase de lână ale unui iac așa cum îți apar acum mărite de zece ori, străbătute de lumină. Mărește de un milion de ori această țesătură și

vei vedea că ai putea să treci prin ea călare cu toate că acum fiecare fir ar fi prea înalt pentru a putea sări peste el!

Datorită explicațiilor date de maestrul meu, toate acestea începură să devină mai limpezi în mintea mea. Mă gândeam la cele auzite, clătinând din cap; în cele din urmă, lama îmi spuse:

– Ai aerul unei bătrâne ramolite!

– Maestre, i-am spus, aşadar viaţa este un spaţiu presărat cu lumi?

– Lucrurile nu sunt chiar atât de simple cum ni se par; dar mai bine aşează-te cât mai comod căci vreau să-ţi vorbesc despre ceea ce am descoperit în Grota Înţelepţilor.

– Grota Înţelepţilor! am exclamat arzând de curiozitate. Îmi veţi vorbi de ea şi despre expediţie?

– Da, da, spuse el blând, dar să ne ocupăm mai întâi de Om şi de Viaţă, aşa cum erau ele înţelese în îndepărtatele timpuri ale Atlantidei.

Mă interesa mai ales Grota Înţelepţilor pe care o expediţie de venerabili călugări o descoperise şi în care se afla o extraordinară comoară de cunoaştere şi de obiecte făcute încă din epoca în care pământul era foarte tânăr. Cunoscându-l destul de bine pe învăţătorul meu, ştiam că în zadar aş fi sperat să-mi povestească despre toate acestea înainte de a fi gata să o facă, iar el nu era încă pregătit.

Deasupra noastră, stelele străluceau în toată splendoarea lor, puţin atenuată de aerul rarefiat dar pur al Tibetului. În temple şi lamaserii, luminile se stingeau una după alta. De foarte departe, purtate de aerul nopţii, răzbăteau până la noi urlete jalnice cărora le răspundeau lătrăturile câinilor din satul Shö, aflat la picioarele noastre. Noaptea era liniştită, senină şi nici un nor nu trecea prin faţa lunii care începuse să urce pe bolta cerului. Prapurii de rugăciune atârnau nemişcaţi pe prăjinile lor. Se auzea de undeva, din necunoscut, clămpănitul surd al unei morişti de rugăciune pe care un călugăr pios, dar superstiţios şi necunoscător al realităţii, o făcea să

se rotească în speranţa zadarnică de a intra cândva în graţia *zeilor*.

Sunetele acestea îl făcură să zâmbească pe învăţătorul meu.

– Fiecăruia după credinţa sa, fiecăruia după nevoile sale, spuse el. Solemnitatea ceremoniilor religioase este, pentru mulţi, o consolare. şi nu trebuie să-i condamnăm pe aceia care nu au înaintat îndeajuns pe Cărare şi care nu sunt încă în stare să stea pe propriile picioare fără ajutorul cîrjelor... Am să-ţi vorbesc, Lobsang, despre natura Omului.

Mă simţeam foarte apropiat de acest lama, singurul om care m-a tratat cu atâta consideraţie şi afecţiune. Îl ascultam cu multă atenţie pentru a mă simţi demn de încrederea pe care mi-o acorda. De îndată ce începea să-mi vorbească, găseam că subiectul era pasionant şi îl ascultam cu mult interes.

– Lumea întreagă e alcătuită din vibraţii, spuse maestrul meu. Tot ce este viaţă, ca şi tot ce este neînsufleţit, nu este altceva decât vibraţie. Însuşi impunătorul masiv himalaian nu este altceva decât o masă de particule suspendate, care nu se ating între ele. Lumea, Universul, este formată din particule minuscule de materie, în jurul cărora se rotesc alte particule de materie. *După cum lumile se rotesc în jurul soarelui* nostru, mereu la aceleaşi distanţe şi fără să se atingă între ele, tot astfel tot ceea ce există este format din asemenea lumi aflate în permanentă mişcare de rotaţie.

Se întrerupse şi mă privi, întrebându-se poate dacă tot ce spusese nu depăşea puterea mea de înţelegere; eu nu simţeam însă nici un fel de dificultate în a-l urmări. Îşi reluă apoi şirul expunerii:

– Fantomele pe care noi, clarvăzătorii, le distingem în Templu sunt de fapt oameni, oameni vii care au părăsit această lume şi au intrat într-o stare în care moleculele lor sunt atât de împrăştiate încât aceste "fantome" pot trece cu uşurinţă prin zidul cel mai gros fără ca să atingă o singură moleculă a zidului.

– Maestre, am întrebat, de ce simțim un fior atunci când o "fantomă" trece foarte aproape de noi?

– Fiecare moleculă, fiecare mic sistem solar şi planetar posedă o sarcină electrică, nu de felul celei pe care omul o produce în mod obişnuit cu ajutorul aparatelor, ci o sarcină electrică mult mai fină, de felul celei pe care o putem vedea în unele nopți strălucind pe bolta cerului. După cum pământul are Luminile Nordului, sau Aurora Boreală, la cei doi poli, tot astfel cea mai mică particulă de materie îşi are propriile "Lumini ale Nordului". O "fantomă", atunci când se apropie de noi, provoacă în aura noastră un mic şoc pe care îl simțim ca pe un fior.

În jurul nostru, noaptea era liniştită, nici o adiere cât de slabă nu-i tulbura pacea; domnea peste tot o tăcere cum nu se află decât în țări ca Tibetul.

– Aura pe care o vedem este de fapt o sarcină electrică?

– Da, răspunse lama Mingyar Dondup. În unele țări, altele decât Tibetul, în care liniile electrice de înaltă tensiune străbat întregul teritoriu, inginerii observă şi studiază "efectul de coroană". Acest efect face ca firele conductoare să fie înconjurate de un fel de coroană sau aură de culoare albăstruie. Fenomenul poate fi observat mai ales în nopțile întunecoase, dar clarvăzătorii îl pot vedea oricând doresc. (Se uită la mine gânditor:) Când va veni timpul să mergi la Tchoung-king ca să studiezi medicina, vei folosi un aparat care înregistrează undele electrice ale creierului. Tot ce este viață, tot ce există, este electricitate şi vibrație.

– Acum nu mai pot să înțeleg, am răspuns. Cum poate viața să fie vibrație şi electricitate? Nu pot vedea legătura dintre ele.

– Dar, dragul meu Lobsang, spuse lama zâmbind, nu poate exista electricitate fără vibrație, fără mişcare! Mişcarea este cea care dă naştere electricității şi de aceea sunt atât de strâns legate între ele. (A observat că eram destul de încurcat şi mi-a citit gândurile grație puterii sale telepatice.) Nu, zise

el, nu este indiferent ce vibrație corespunde unui anumit lucru! Am să-ți dau un exemplu; imaginează-ți o claviatură imensă care se întinde până la infinit, și ale cărei clape corespund, fiecare, unei anumite vibrații. Vibrația care va corespunde unui solid va fi reprezentată de o notă a claviaturii. A doua notă va emite vibrația care corespunde sunetului, iar a treia va da naștere vibrației corespunzătoare văzului. Celelalte note vor corespunde simțurilor, sentimentelor, rațiunii de a fi pe care nu o putem înțelege atâta timp cât ne aflăm pe acest pământ.

Un câine poate percepe sunete mult mai înalte decât cele pe care le poate auzi omul, iar acesta, la rândul lui poate percepe sunete mai grave decât cele percepute de un câine. Îi putem comunica unui câine, într-un spectru mai înalt de vibrații, informații pe care un om nu le poate sesiza. În același fel, ființe din Lumea Spirituală comunică, grație claraudiției, cu cei ce se află încă pe pământ și care posedă această facultate. (Lama tăcu, apoi râse ușor.) Eu nu te las să te duci la culcare, Lobsang, în schimb ți se va permite să te scoli mai târziu. (Arătă cu degetul stelele care sclipeau în atmosfera clară a nopții.) De când am vizitat Grota Înțelepților, unde am putut să încerc minunatele aparate care s-au păstrat intacte din epoca Atlantidei, m-am amuzat adesea cu gândul la o închipuire.

Mi-a plăcut să-mi imaginez două mici făpturi sensibile, mai mici decât cel mai mic virus. Nu are nici o importanță cum arată, ele trebuie să fie inteligente și înzestate cu niște instrumente extrem de sensibile. Să ne închipuim că ele stau în picioare într-un spațiu deschis al propriei lor lumi infinitezimale, exact ca noi acum. "Ce noapte frumoasă!" exclamă A privind cerul. "Da, răspunde B, ne întrebăm care este sensul vieții, ce suntem de fapt, unde mergem". A se gândește cu ochii ațintiți spre stelele care traversează bolta cerului. "Lumi nenumărate, milioane, miliarde de lumi! Mă întreb care dintre ele sunt locuite". "E absurd! Sacrilegiu! Ridicol!"

spuse B abia articulând cuvintele. "Tu ştii că nu există viaţă decât în lumea noastră! Nu ne-au spus preoţii că noi suntem făcuţi după chipul lui Dumnezeu? Cum ar putea exista o altă viaţă care să fie asemănătoare cu a noastră? Nu, este imposibil, ţi-ai pierdut minţile!" Dar A se îndepărtează mormăind: "S-ar putea ca ei să se înşele!"

Lama Mingyar Dondup surâse şi continuă:

– Există o urmare la povestea mea. Iat-o: într-un laborator oarecare, departe de noi, care se ocupă de o ştiinţă necunoscută nouă şi care dispune de microscoape de o putere fantastică, doi savanţi experimentează ceva. Unul dintre ei, aplecat asupra unui microscop, cu ochiul aproape lipit de ocularul acestuia, tresare şi se scoală brusc de pe scaun. "Priveşte, Chan! spuse el, adresându-se asistentului. Vino să vezi ceva!" Chan se ridică de la locul lui, se apropie de cel care-l chemase şi care părea foarte emoţionat, şi privi prin microscop. "Priveşte, spuse superiorul asistentului său, pe plăcuţa microscopului se află o milionime dintr-un grăunte de sulfat de plumb!" Chan reglă microscopul şi fluieră surprins de ceea ce putu să vadă. "Dumnezeule mare! exclamă el, ai crede că priveşti Universul prin telescop. Un soare orbitor, planete pe orbite!..." Superiorul lui, pe un ton din care reieşea că ceea ce văzuse îl pusese pe gânduri, spuse: "Mă întreb dacă într-o bună zi vom avea telescoape suficient de puternice pentru a distinge o anumită lume. Mă întreb dacă există viaţă pe ea!" "De unde până unde! răspunse Chan, nu poate exista viaţă inteligentă în afară de a noastră. Nu este posibil aşa ceva. *Nu ne învaţă preoţii că suntem făcuţi după chipul lui* Dumnezeu? Atunci cum ar putea să existe acolo o viaţă inteligentă?"

Deasupra noastră, stelele îşi urmau drumul lor nesfârşit, etern. Surâzător, lama Mingyar Dondup se scotoci prin buzunarele veşmintelor până când scoase o cutie de chibrituri, o comoară adusă tocmai din îndepărtata Indie. Uşor, scoase un băţ de chibrit, pe care îl ridică la înălţimea capului.

– Vreau să-ți arăt Creația, Lobsang, spuse el voios. (Frecă bățul de chibrit de cutie și după ce acesta se aprinse, îl ridică din nou. Suflă apoi și bățul de chibrit se stinse...) Creație, descompunere, zise învățătorul meu. Capătul aprins al bățului de chibrit a făcut să țâșnească mii de particule și fiecare a explodat separându-se de celelalte. Fiecare din ele reprezenta o lume, iar toate la un loc un Univers. Universul moare când flacăra se stinge. Poți să afirmi că aceste lumi erau lipsite de viață? (L-am privit uluit, fără a ști ce să-i răspund.) Dacă aceste particule ar fi lumi, Lobsang, și dacă ele ar fi avut viață, grație acestei vieți lumile ar fi durat milioane de ani. Nu suntem noi asemenea unui băț de chibrit aprins? Trăim noi aici, cu bucuriile și cu necazurile noastre – mai ales cu necazurile noastre! – cu gândul că această lume va avea un sfârșit? Gândește-te profund la toate acestea și mâine vom vorbi din nou.

El se ridică și apoi se îndepărtă de mine. Am traversat acoperișul cu pași șovăitori, pipăind în jur pentru a găsi capătul scării pe care trebuia să cobor. La noi, scările se deosebesc de cele din Occident; ele sunt de fapt niște stâlpi în care au fost scobite, din loc în loc, niște crestături de forma unor trepte. Am găsit prima treaptă, a doua și a treia, dar piciorul mi-a alunecat pe locul unde cineva vărsase niște grăsime de lampă. Am văzut mai multe "stele" decât cele de pe cer și am stârnit protestele călugărilor pe care i-am trezit. Din întuneric m-am pomenit cu un pumn atât de puternic încât am simțit cum îmi sună clopotele în cap. M-am sculat cât am putut de repede și m-am adăpostit într-un loc mai întunecat. Căutând să fac cât mai puțin zgomot, mi-am găsit un colțișor unde să dorm; m-am acoperit cu ce aveam pe mine și m-am lăsat pradă somnului. Nici târșâitul pașilor repezi, nici clopotele de argint nu au reușit să-mi tulbure somnul și visele. Se făcuse de mult dimineață când am fost trezit de cineva care dădea cu piciorul în mine. Am deschis ușor ochii și am văzut fața unui chela uriaș.

– Scoală-te! Scoală-te! Leneşule ce eşti!

Zicând aceasta mi-a mai repezit o lovitură de picior. Am întins mâna şi, apucîndu-i glezna, i-am răsucit-o. S-a auzit un pârâit înfundat după care cel ce mă lovise se prăbuşi la pământ urlând:

– Părintele abate! Părintele abate! El vrea să te vadă, idiotule!

Dându-i, la rândul meu, câteva picioare ca să-i plătesc pentru ce căpătasem de la el, mi-am luat veşmântul pe care mă culcasem şi m-am îndepărtat în grabă: "S-a dus micul dejun! am mormăit. Pentru ce toată lumea vrea să mă vadă tocmai atunci când se serveşte masa?"

Am luat-o la fugă de-a lungul coridoarelor care nu se mai sfârşeau, am dat colţul şi puţin a rămas să nu provoc o criză de inimă unor bătrâni călugări care treceau pe acolo cu paşi mici şi repezi.

În cele din urmă am ajuns în timp record în dreptul camerei Părintelui abate. Am dat buzna în cameră, am căzut în genunchi şi m-am înclinat cu respect.

Părintele abate se uita în dosarul meu şi l-am auzit apoi cum îşi înăbuşa râsul.

– Ah, zise, iată băiatul care se aruncă de la înălţimea stâncilor, care unge cu grăsime treptele picioroangelor şi care provoacă mai multă dezordine decât oricare elev de aici. (Apoi s-a întrerupt şi m-a privit cu severitate.) Dar tu înveţi bine, remarcabil de bine, adăugă el. Facultăţile tale metafizice sunt de un asemenea nivel şi ai făcut atâtea progrese la învăţătură, încât vreau să-l însărcinez pe marele lama Mingyar Dondup să-ţi dea lecţii şi în particular. Trebuie să profiţi de o şansă fără precedent, la ordinul expres al Sfinţiei Sale. Acum mergi să te prezinţi învăţătorului tău.

Părintele abate dădu din mână în semn că pot pleca, după care se cufundă în dosarele sale. Răsuflând uşurat că nici unul din păcatele mele nu fusese descoperit, m-am grăbit să dispar cât mai iute de acolo. Învăţătorul meu, lama Mingyar

Dondup, mă aştepta. Aruncându-mi o privire pătrunzătoare, mă întrebă:

– Ai luat masa de dimineaţă?

– Nu, învăţătorule, i-am zis, părintele abate m-a chemat la el pe când încă dormeam... şi mi-e foame!

– Ah, mi se părea mie că arăţi ca un câine bătut. Fugi, du-te să mănânci şi după aceea să te întorci repede.

Nu a fost nevoie să îmi spună a doua oară. Îmi era foame şi mă simţeam prost din cauza aceasta. Nu mă îndoiam defel că, aşa cum de altfel mi se prezisese, foamea mă va urmări pretutindeni în timpul numeroşilor ani ai vieţii mele.

După ce am mâncat bine şi m-am simţit întărit, dar puţin neliniştit la gândul că aveam de muncit din greu, m-am întors la lama Mingyar Dondup. De cum m-a văzut intrând, s-a ridicat în picioare şi mi-a spus:

– Vino, vom petrece împreună o săptămână la Potala.

Luând-o înaintea mea, ieşi din hol pentru a se întâlni cu călugărul de la grajduri care ne aştepta deja cu doi cai pregătiţi. M-am uitat neîncrezător la calul pe care trebuia să-l încalec. Acesta mi-a aruncat o privire şi mai îndoielnică, căci părea că are o părere mai proastă despre mine decât cea pe care o aveam eu despre el. Am sărit în şa convins fiind că alerg spre dezastru. Pentru mine, caii sunt nişte creaturi groaznice, capricioase, nervoase, care nu pot fi ţinute în frâu. Călăria nu era punctul meu forte.

Am coborât poteca de munte plecând de la Chakpori. Am traversat drumul de la Mani Lakhang şi, lăsând Pargo Kaling în dreapta noastră, am ajuns de îndată în satul Shö, unde învăţătorul meu a făcut un mic popás, după care am urcat treptele povârnite ale Potalei. Să urci trepte călare pe un cal nu este deloc plăcut şi marea mea grijă a fost aceea de a nu fi aruncat din şa. O mulţime nesfârşită de călugări şi de vizitatori urcau sau coborau scara; unii dintre ei se opreau ca să admire locurile, alţii care veniseră ca să fie primiţi de însuşi Dalai Lama nu se gândeau decât la clipa întâlnirii. Am

făcut popasul în partea de sus a treptelor, am descălecat cu grijă şi am atins pământul uşurat, dar fără graţia unui adevărat călăreţ. Sărmanul cal scoase un nechezat dezgustat şi apoi îmi întoarse spatele.

Ne-am continuat drumul urcând scările una după alta până când am atins nivelul cel mai de sus al Potalei, unde lama Mingyar Dondup avea o reşedinţă permanentă, aproape de Sala Ştiinţelor. În această sală se aflau maşini ciudate din toate ţările lumii, dar cele mai ciudate dintre ele erau din timpuri foarte îndepărtate. Am ajuns, în cele din urmă, la destinaţie şi m-am instalat pentru un timp în ceea ce era acum camera mea.

De la fereasta mea de la înălţimea Potalei, puţin mai jos de locul unde se afla Dalai Lama, puteam să admir oraşul Lhasa şi întreaga vale. Vedeam în depărtare marea catedrală (Jo Kang) cu acoperişul său aurit strălucind în soare. Drumul *Circular, sau Linkgor, se întindea la orizont şi închidea tot* circuitul oraşului Lhasa. Pelerinii evlavioşi se înghesuiau pentru a se prosterna înaintea locului în care este păstrat cel mai mare tezaur de cunoaştere ocultă din întrega lume. Mă felicitam în gând că am un învăţător atât de remarcabil ca lama Mingyar Dondup; fără el aş fi rămas un chela, un învăţăcel ca atâţia alţii, locuind într-un dormitor întunecos în loc de a fi instalat ca acum aproape de acoperişul lumii. Deodată, m-am simţit cuprins de două braţe vânjoase, atât de brusc încât am strigat, neştiind ce mi se întâmplă; am simţit cum cineva mă ridică, după care am auzit o voce gravă:

– Aşadar asta gândeşti că trebuie să facă învăţătorul tău, adică doar să te facă să trăieşti cât mai bine la înălţimile Potalei şi să te hrăneşti cu grepoasele alea de dulciuri indiene?

A început să râdă când am protestat, iar eu am rămas înmărmurit când mi-am dat seama că ştia tot ce gândisem despre el! Lama continuă:

– Noi suntem legaţi unul de celălalt, ne cunoaştem bine dintr-o viaţă anterioară. Tu posezi toate cunoştinţele pe care

le-ai acumulat în acea viață, tu ai nevoie numai ca memoria să-ți fie împrospătată. Şi acum să trecem la treabă. Vino la mine în cameră!

Mi-am netezit îmbrăcămintea, am pus castronaşul la locul de unde căzuse atunci când lama m-a ridicat în braţe, şi am pornit în grabă spre camera învăţătorului meu. Mi-a făcut semn să iau loc şi, după ce m-am aşezat, mi-a spus:

– Te-ai gândit la problema Vieţii, la discuţia noastră din noaptea trecută?

Ruşinat, cu privirile în pământ, i-am răspuns:

– Onorabile lama, am dormit, apoi Părintele Abate m-a chemat la el, după aceea aţi vrut să mă vedeţi dumneavoastră, a trebuit apoi să iau masa de dimineaţă şi, în sfârşit, iar aţi vrut să mă vedeţi. Aşa că nu am avut câtuşi de puţin timp să mă gândesc!

A răspuns zâmbind:

– Ne vom ocupa mai târziu de efectele hranei, dar mai întâi să reluăm discuţia noastră despre Viaţă.

S-a oprit, a întins mâna şi a luat o carte scrisă într-o limbă străină. Acum ştiu că era scrisă în limba engleză. A început să întoarcă paginile şi, în cele din urmă, a găsit ceea ce căuta. Apoi, dîndu-mi cartea deschisă la o pagină ilustrată, mă întrebă dacă ştiam ce reprezintă imaginea aceea. Am privit ilustraţia care mi s-a părut destul de banală, după care am încercat să citesc cuvintele ciudate de dedesubtul ei. Acestea nu aveau nici o semnificaţie pentru mine. I-am înapoiat cartea şi i-am spus pe un ton în care se simţea o urmă de reproş:

– Ştiţi că nu pot să citesc asta, onorabile lama!

– Dar recunoşti imaginea? insistă el.

– Da, este doar un Spirit al Naturii care nu se deosebeşte de cei de aici.

Eram din ce în ce mai contrariat. Oare unde voia să ajungă? Lama deschise din nou cartea.

– În ţările îndepărtate, de dincolo de mări, spuse el, s-a pierdut în general facultatea de a vedea Spiritele Naturii.

Dacă cineva vede vreunul, ceilalți își bat joc de el și îl acuză, pur și simplu, că "a avut o halucinație". Occidentalii nu cred decât în lucrurile care pot fi desfăcute în bucăți, ținute în mână sau închise într-o cușcă. În Occident, un elemental este numit "zână" și aproape nimeni nu mai crede în poveștile cu zâne.

Am rămas uimit. Puteam să văd Spirite oricând și pentru mine asta era ceva normal. Mi-am scuturat capul ca să-mi limpezesc creierul. Lama Mingyar Dondup continuă:

– Tot ce este Viață, așa cum am spus ieri seară, constă dintr-o materie animată de vibrații rapide care dau naștere unor sarcini electrice; electricitatea este viața materiei. Ca și în muzică, există mai multe octave. Imaginează-ți că omul de pe stradă vibrează pe o anumită octavă; un Spirit al Naturii ca și o fantomă vor vibra pe o octavă mai înaltă. Din pricina faptului că viața, gândirea și credința omului obișnuit se manifestă pe o singură octavă, ființele care vibrează pe alte octave sunt invizibile pentru el.

Îmi mângâiam ușor veșmântul cu mâna, gândind la cele ce auzisem. Mi se părea că toate acestea nu aveau nici un sens. Eu puteam să văd fantome și elementali și, în consecință, gândeam că orice om este în stare să le vadă. Citindu-mi gândurile, lama spuse:

– Tu, Lobsang, ai capacitatea de a vedea aura omenească. Ea este invizibilă pentru cei mai mulți oameni. Tu poți să vezi Spiritele Naturii și fantomele. Ele sunt invizibile pentru cea mai mare parte a oamenilor. Copiii mici le observă fiindcă ființele foarte tinere sunt mult mai receptive. Apoi, pe măsură ce copilul crește, grijile vieții îi slăbesc sensibilitatea. În Occident, atunci când un copil povestește părinților că s-a jucat cu Spirite-Prieteni, acesta este pedepsit pentru că se consideră că minte sau este luat în râs din cauza "imaginației sale bogate". Supus unui asemenea tratament, copilul sfârșește prin a fi convins că, într-adevăr, și-a imaginat totul. Tu, Lobsang, grație educației speciale pe care ai primit-o, poți

vedea fantomele şi elementalii şi le vei vedea întotdeauna... după cum vei vedea întotdeauna aura omenească.

– Aşadar, chiar şi Spiritele care au grijă de flori seamănă cu noi?

– Da, îmi răspunse, numai că ele vibrează mai repede iar particulele lor de materie sunt mai dispersate. De aceea poţi trece cu mâna prin ele, exact cum poţi trece cu mâna printr-o rază de soare.

– Aţi atins vreodată o fantomă? am întrebat.

– Desigur, mi-a răspuns. Acest lucru este posibil dacă îţi măreşti frecvenţa vibraţiilor proprii.

Învăţătorul meu a sunat din clopoţelul de argint pe care i-l dăruise abatele unei importante lamaserii din Tibet. Călugărul servitor, care ne cunoştea bine obiceiurile, nu ne-a mai adus tsampa, mâncarea specifică Tibetului, ci ceai indian şi acele prăjituri aduse special de dincolo de munţi pentru Sfinţia Sa Dalai Lama şi pe care eu, sărman învăţăcel, le apreciam atât de mult. "Aceasta este răsplata pentru silinţa pe care ţi-o dai la învăţătură", aşa cum a spus Sfinţia Sa. Lama Mingyar Dodup străbătuse lumea atât pe plan fizic, material, cât şi pe plan astral. Una din puţinele sale slăbiciuni era şi plăcerea de a bea ceai indian. O slăbiciune pe care o aprobam din toată inima! Ne-am instalat cât mai confortabil şi, de îndată ce mi-am mâncat prăjiturile, învăţătorul meu zise:

– Într-o zi, sunt mulţi ani de atunci, pe când eram încă tânăr, dădeam colţul unui culoar din Potala, în mare grabă... exact ca tine, Lobsang. Întârziasem la serviciul pe care-l aveam de făcut şi, spre groaza mea, am văzut un abate solid care-mi bloca trecerea. Şi el era tot atât de grăbit ca şi mine! Nu am mai avut cum să-l evit. Tocmai mă pregăteam să-i cer scuze când mi-am dat seama că trecusem brusc prin el. El a fost tot atât de speriat ca şi mine. Totuşi am continuat să alerg şi am reuşit să ajung aproape la timp.

Începui să râd imaginându-mi-l pe lama Mingyar Dondup galopând! El surâse şi povesti mai departe:

– Târziu, în acea seară, m-am gândit mult la acea întâmplare. Şi mi-am zis:"De ce să nu ating şi eu o fantomă?" Cu cât mă gândeam mai mult la acest lucru cu atât eram mai hotărât să-l înfăptuiesc. În acest scop mi-am făcut un plan şi am citit toate vechile manuscrise care tratau acest subiect. Am consultat apoi un bătrân foarte învăţat care trăia într-o grotă din vârful muntelui. El mi-a explicat multe lucruri, m-a îndrumat pe drumul cel bun şi eu vreau acum să-ţi repet ce *mi-a spus, căci învăţăturile lui au legătură directă cu problema noastră*: contactul cu fantomele. (Şi-a mai turnat puţin ceai în ceaşcă, a băut o înghiţitură şi apoi a continuat:) Viaţa, aşa cum ţi-am mai spus, constă dintr-o masă de particule, de mici lumi, care se rotesc în jurul unor sori. Mişcarea dă naştere unei substanţe care, *în lipsa unui termen mai potrivit*, o vom numi "electricitate". Dacă ne vom alege un regim alimentar bine gândit, vom putea să accelerăm ritmul vibraţiilor noastre. Un regim alimentar sănătos – nu de felul celui recomandat de unele culte de dezechilibraţi – ameliorează sănătatea şi măreşte ritmul vibraţiilor fundamentale. Vom reuşi atunci să atingem ritmul vibraţiilor unei fantome.

Tăcu şi aprinse un beţişor de tămâie. Îşi aruncă privirea spre beţişor până când se asigură că acesta arde bine şi apoi începu să se ocupe de mine.

– Singurul scop al tămâiei este acela de a creşte ritmul vibraţiilor din zona în care arde şi a vibraţiilor celor care se află în acea zonă. Folosind tămâia potrivită – căci fiecare tip de tămâie corespunde unei anumite vibraţii – putem fi siguri că vom obţine rezultatul dorit. Timp de o săptămână, am respectat cu stricteţe un regim care mi-a mărit frecvenţa vibraţiilor. În tot acest timp, am ars continuu în cameră un anumit fel de tămâie, potrivită scopului pe care mi-l propusesem. La sfârşitul acelei săptămâni, simţeam că aproape "ieşisem" din mine. Aveam impresia că mai degrabă plutesc în loc să merg şi cu greu reuşeam să-mi păstrez forma astrală în interiorul formei mele fizice. (Lama mă fixă pentru o clipă

şi surîse.) Tu nu ai aprecia însemnătatea unui regim alimentar atât de aspru.

"Nu, am gândit, prefer o mâncare bună decât să ating o fantomă bună!"

– La sfârşitul acelei săptămâni, continuă lama, am coborât în Sanctuarul Interior şi am aprins din nou tămâie, rugându-mă stăruitor ca o fantomă să vină şi să mă atingă. Deodată, am simţit căldura unei mâini prietenoase pe umărul meu. M-am întors să văd cine îmi tulbura meditaţia şi era cât pe ce să sar în tavan când am văzut spiritul unui om "mort" de mai bine de un an.

Lama Mingyar Dondup tăcu brusc şi începu să râdă amintindu-şi acea întâmplare de demult.

– Lobsang, continuă el, bătrânul lama "mort" mi-a râs în nas şi m-a întrebat de ce a trebuit să mă chinuiesc atât de mult, căci tot ce trebuia să fac era să mă deplasez în planul astral! Mărturisesc că am rămas stupefiat la gândul că o soluţie atât de simplă nu îmi trecuse prin cap. Aşa cum ştii şi tu, noi ne deplasăm efectiv în astral ca să stăm de vorbă cu fantomele şi cu Spiritele Naturii.

– Bineînţeles că aţi comunicat cu el telepatic, i-am spus, iar eu nu cunosc nici un fel de explicaţie a telepatiei. Eu o practic, dar în ce fel?

– Tu îmi pui nişte întrebări foarte grele, Lobsang, zise învăţătorul meu surâzând. Fenomenele cele mai simple sunt cel mai greu de explicat. Ia spune-mi, cum îţi explici procesul respiraţiei? Şi tu respiri ca toată lumea, dar cum îţi explici acest proces?

Mi-am lăsat capul în jos, ruşinat. Ştiam că puneam tot timpul întrebări, dar numai aşa puteam să învăţ. Cei mai mulţi chela, învăţăcei ca şi mine, nu se interesau de astfel de probleme; pentru ei era mai important să aibă ce să mănânce şi să lucreze cât mai puţin. Eu voiam mai mult, voiam să ştiu.

– Creierul, reluă lama explicaţia, se aseamănă cu un post de radio de tipul celui folosit de Marconi pentru a transmite

mesaje peste oceane. Ansamblul particulelor şi sarcinilor electrice care constituie o fiinţă umană primeşte informaţiile sistemului electric, sau radio, de la creier. Când cineva vrea să-şi mişte membrele, are loc o propagare a unor curenţi electrici de-a lungul nervilor corespunzători acestor membre, curenţi care imprimă muşchilor respectivi impulsurile necesare mişcărilor dorite. Tot astfel, când o persoană gândeşte, creierul ei radiază unde radio sau electrice cu frecvenţe plasate în spectrul superior al acestor unde. Anumite aparate pot detecta şi înregistra aceste radiaţii pe care medicii din Occident le numesc, în funcţie de spectrul lor de frecvenţe, *radiaţii sau unde alfa, beta, delta şi gama*.

Am dat aprobator din cap. Călugării-medici îmi vorbiseră deja despre ele.

– Ei bine, spuse mai departe învăţătorul meu, fiinţele sensibile pot detecta şi interpreta aceste radiaţii. Eu îţi pot citi gândurile şi, dacă te vei strădui, vei reuşi să le citeşti şi tu pe ale mele. Cu cât între două persoane există legături mai strânse de simpatie, de armonie, cu atât mai uşor le va fi să-şi citească radiaţiile cerebrale, adică gândurile. În acest caz avem de-a face cu un fenomen telepatic. Gemenii păstrează adeseori legături telepatice între ei. Gemenii homozigoţi, ale căror creiere se aseamănă perfect, se află într-o legătură telepatică atât de strânsă încât adesea este greu de stabilit în *creierul căruia dintre cei doi* s-a născut ideea transmisă.

– Stimate maestre, după cum ştiţi, eu pot să citesc gândurile multor oameni. De ce oare? Există multe persoane dotate cu această facultate?

– Tu, Lobsang, îmi răspunse învăţătorul meu, eşti înzestrat cu această facultate deosebită pe care continui să o dezvolţi. Toate metodele pe care le cunoaştem vor contribui la *creşterea acestor capacităţi pe care* le posezi, căci tu vei avea de îndeplinit, în cursul existenţei tale, o misiune foarte dificilă. (A dat din cap afişând un aer solemn:) Da, într-adevăr, o sarcină deosebit de grea. În timpurile de demult,

Lobsang, omenirea putea să comunice telepatic cu lumea animalelor. În anii care vor urma, atunci când omenirea va deveni conştientă de nebunia războaielor, ea îşi va recăpăta această capacitate pierdută; din nou omul şi animalul vor putea păşi, în pace, unul alături de celălalt şi nu îşi vor mai pricinui nici un rău.

Deasupra noastră, se auziră de două ori bătăile unui gong, apoi răsunară trompetele. Lama Mingyar Dondup se ridică *dintr-o săritură spunând:*

– E timpul să ne grăbim, Lobsang, trebuie să înceapă slujba la templu şi la ea va asista şi Sfinţia Sa.

M-am ridicat, la rândul meu, şi mi-am aranjat roba; apoi, am început să alerg ca să-mi ajung din urmă învăţătorul pe care, odată ajuns la capătul coridorului, l-am pierdut din vedere.

II

Marele Templu părea un lucru însufleţit. Cățărat pe partea superioară a acoperişului, puteam să cuprind cu privirea toată priveliştea din jur. Dimineaţa, împreună cu învățătorul meu, am venit aici cu nişte treburi. Acum lama era ocupat, undeva într-o încăpere a mânăstirii, cu un înalt demnitar şi, liber să fac ce-mi place, mi-am găsit acest post de observaţie în mijlocul grinzilor care susţineau acoperişul. Plimbându-mă pe pasarela acoperişului, am descoperit o uşă pe care am deschis-o hotărât. Mă aşteptam să aud un zgomot, un strigăt din spatele ei. Nu s-a auzit nimic şi atunci mi-am aruncat privirea în încăperea pe care o descoperisem. Mă aflam într-o mică sală de piatră asemănătoare unei celule încastrate în zidul Templului. În spatele meu, era o uşă mică de lemn iar de fiecare parte a zidurilor de piatră, şi în faţa mea, se afla o cornişă de piatră înaltă de un metru.

Încet, fără zgomot, am înaintat şi am îngenunchiat în aşa fel încât numai capul să depăşească marginea de piatră. Mă simţeam ca un zeu care îi priveşte pe muritori de la înălţimea lăcaşurilor cereşti şi încercam să străpung cu privirea întunericul din adâncurile templului, cât mai jos, foarte departe de mine. Afară, amurgul purpuriu făcea loc întunericului. Ultimele raze ale soarelui care apunea dispăreau în spatele vârfurilor înzăpezite, trimiţând fâşii de lumină irizată prin pulberea de zăpadă spulberată de pe crestele cele mai înalte ale munţilor.

Întunericul Templului era alungat, nu peste tot la fel, de licărirea tremurătoare a lămpilor cu grăsime. Ele străluceau ca niște puncte aurii, difuzând în jur o lumină plăpândă. Aveam impresia că stelele se aflau la picioarele mele și nu deasupra capului meu. Umbre ciudate lunecau tăcute deasupra stâlpilor masivi ai Templului; umbre când subțiri și lungi, când scurte și groase dar mereu ciudate și groteşti. Lumina căzând lateral pe stâlpi, le dădea o înfățișare supranaturală, stranie.

Privind atent în jos, aveam impresia că mă aflu undeva între două lumi, neştiind prea bine să deosebesc ceea ce vedeam de ceea ce îmi imaginam. Între sol și mine pluteau nouraşi de tămâie albăstrui care se înălțau unul după altul, întărindu-mi senzația că sunt un zeu care privește pământul printre nori. Fumul gros de tămâie din cădelnițele legănate ritmic de tinerii și cucernicii discipoli urca uşor, în spirală, spre înalturi. Călugării se duceau și se întorceau, cu paşi uşori, cu figuri austere, pătrunşi de solemnitatea ritualului. De fiecare dată când se întorceau, cădelnițele de aur reflectau mii de puncte luminoase și răspândeau în jur mii de raze de lumină strălucitoare. Din locul unde eram cocoțat, puteam să văd tămâia din cădelnițe arzând mocnit, cu reflexe purpurii, și care, la fiecare adiere de vânt, se aprindea răspândind în jur o ploaie de scântei ce se stingea în clipa următoare. Fumul se ridica în straturi din ce în ce mai groase, formând adevărați nori ce pluteau deasupra și în spatele discipolilor. Răsucindu-se și alungindu-se din pricina slabilor curenți de aer pe care călugării îi stârneau în mersul lor de du-te-vino, fumul îmi părea o ființă vie, fabuloasă, o creatură abia desluşită care doarme respirând profund. Pentru o clipă, m-am uitat la ea, aproape hipnotizat de senzația de a mă afla în sânul acestei ființe, observându-i mișcările, ascultându-i sunetele trupului, sunetele vieții sale.

Prin penumbrele și norii de tămâie, puteam să deslușesc șirurile de lama, de discipoli și de călugări aflați în apropiere.

Aşezaţi pe jos, în costumele lor specifice, ei se întindeau în şiruri nesfârşite ce se pierdeau în colţurile cele mai retrase ale templului. Îmbrăcaţi cu toţii în robele Ordinului, formau un fel de covor multicolor, viu şi schimbător. Culorile aurii, şofran, roşii, cafenii, presărate pe ici-colo cu urme de gri – toate aceste nuanţe păreau că se însufleţesc topindu-se una într-alta atunci când călugării se mişcau. În partea de sus a Templului, stătea Sfinţia Sa Prea Înţeleptul, cea de-a Treisprezecea încarnare a lui Dalai Lama, personalitatea cea mai respectată din întreaga lume budistă.

Destul de mult timp am privit şi am ascultat cum cântau călugării cu vocile lor grave, susţinuţi de vocile de soprane ale tinerilor discipoli-chela. Priveam norii de tămâie vibrând în armonie cu vibraţiile cele mai grave ale sunetelor din templu. Se înlocuiau lămpile care se stingeau după ce mai aruncau un ultim licăr de lumină, se adăuga tămâie în cădelniţele aproape goale de unde ţâşnea o ploaie de scântei. Slujba continua iar eu, îngenuncheat, priveam de acolo, de sus, acel spectacol măreţ. Mă uitam cum dansau şi cum mureau umbrele pe pereţi, priveam cu atâta atenţie punctele acelea luminoase încât nici nu mai ştiam unde mă aflam.

Un lama bătrân, înconvoiat de povara anilor, trecu încet prin faţa Fraţilor aceluiaşi Ordin. În jurul lui se adunară câţiva călugări ţinând în mâini bastonaşe de tămâie şi o lumânare. Înclinându-se în faţa Prea Înţeleptului şi întorcându-se uşor pentru a saluta către cele Patru Colţuri ale pământului, se întoarse cu faţa spre adunarea călugărilor. Cu o voce neobişnuit de puternică pentru un om de vârsta lui, începu să le vorbească;

– Ascultaţi Vocea Sufletelor noastre. Această lume este o lume a iluziei. Viaţa, aici pe pământ, nu este decât un vis care, comparat cu eternitatea, nu durează mai mult decât atât cât ai clipi din ochi. Ascultaţi Vocile Sufletelor noastre, voi toţi cei deprimaţi. Această viaţă de umbră şi durere se va sfârşi, iar gloria vieţii eterne va străluci peste cei drepţi. Primul

bastonaş de tămâie a fost aprins pentru ca un suflet aflat la strâmtoare să poată fi călăuzit.

Un călugăr înaintă şi îl salută pe Prea Înţeleptul înainte de a se întoarce încet pentru a se înclina înaintea fiecăruia din cele Patru Colţuri ale pământului. Aprinzând un bastonaş de tămâie, el se întoarse din nou îndreptând bastonaşul către cele Patru Colţuri.

Cântecul vocilor grave se ridică spre înălţimi şi apoi se stinse, după care se auziră vocile ascuţite, ca de soprană, ale tinerilor discipoli. Un lama impunător recită câteva texte sacre pe care le marca cu ajutorul unui clopoţel de argint pe care-l agita cu o vigoare neobişnuită, explicabilă doar prin prezenţa Prea Înţeleptului la serviciul divin. Tăcu apoi, aruncând pe furiş privirea în jur spre a vedea în ce măsură performanţa sa fusese încununată de succes.

Bătrânul lama înaintă din nou şi se înclină în faţa Prea Înţeleptului şi a celor Patru Colţuri. Un alt călugăr trappa îl supraveghea de aproape, foarte emoţionat de prezenţa şefului temporal şi spiritual. Bătrânul lama începu din nou să le vorbească psalmodiind cuvintele:

– Ascultaţi Vocile Sufletelor noastre. Această lume este o lume a iluziei. Viaţa pe acest pământ este încercarea care ne permite să ne spălăm de necurăţeniile noastre şi să ne înălţăm fără încetare. Ascultaţi Vocile Sufletelor noastre, voi cei care vă îndoiţi. În curând amintirea vieţii pe pământ se va şterge şi Pacea va domni; vă veţi elibera de toată suferinţa. Al doilea bastonaş de tămâie a fost aprins pentru ca un suflet rătăcit să poată fi călăuzit.

Cântecul de sub mine răsună iarăşi cu putere în clipa în care călugărul aprinse cel de-al doilea bastonaş şi, potrivit ritualului, se înclină în faţa Prea Înţeleptului, îndreptându-şi apoi bastonaşul către fiecare colţ. Zidurile Templului păreau că respiră şi vibrează la unison cu cântecele psalmodiate. În jurul bătrânului lama se adunară câteva forme fantomatice; erau formele celor care părăsiseră de curând această viaţă

fără să fi fost pregătiți și care rătăceau acum singuri și fără călăuză.

Umbrele tremurânde păreau că saltă și se răsucesc ca niște suflete chinuite; propria-mi conștiință, posibilitățile mele de înțelegere, însăși sentimentele mele, totul oscila între cele două lumi. În una din ele urmăream pasionat, cu mare atenție, desfășurarea serviciului divin. În cealaltă, vedeam "lumile intermediare" în care sufletele celor plecați de curând tremurau de frică în fața marelui Necunoscut. Suflete singuratice, învesmântate în întunericul umed și lipicios, gemeau de spaimă și singurătate. Despărțite unele de altele din cauza necredinței lor, stăteau tot atât de împietrite precum un iac înțepenit într-o mlaștină. În întunericul lipicios al "lumilor intermediare", îmblânzit doar de plăpânda lumină a fantomelor, se înalță cântecul, chemarea bătrânului lama:

– Ascultați Vocea Sufletelor noastre. Această lume este o lume a iluziei. După cum omul moare pentru Realitatea Superioară pentru a se naște aici pe pământ, tot așa el trebuie să moară pe pământ pentru a se naște din nou în Realitatea Superioară. Nu există moarte ci numai Naștere. Spaimele morții sunt cele ale nașterii. Al treilea bastonaș de tămâie fu aprins pentru ca un suflet chinuit să poată fi călăuzit.

Am simțit cum o chemare telepatică pătrunde în conștiința mea. "Lobsang! Unde ești? Vino la mine imediat!"

Revenind din acea lume cu prețul unui mare efort, m-am ridicat clătinându-mă pe picioarele amorțite și am ieșit pe ușa pasarelei. "Vin, respectabile maestre", i-am răspuns mental învățătorului meu. Frecându-mi ochii care îmi lăcrimau în aerul rece al nopții după ce stătusem în fumul de tămâie din templu, am căutat drumul pe care venisem, la distanță destul de mare de sol și am reușit să ajung la locul unde învățătorul meu mă aștepta: o cameră situată exact deasupra intrării principale. Când m-a văzut, a zâmbit și apoi a exclamat:

– Pe toți sfinții, Lobsang! Arăți de parcă tocmai ai văzut o fantomă!

– Onorabile Lama, am văzut chiar mai multe! am răspuns.

– În seara aceasta, vom rămâne aici, spuse lama. Mâine, vom merge să consultăm Oracolul de Stat. Cred că întâlnirea o să ţi se pară foarte interesantă. Dar acum este timpul să mănânci şi să te culci...

Mâncam, dar gândurile îmi zburau la tot ce văzusem în templu şi mă întrebam cum se poate ca această lume să fie "o lume a iluziei". Mi-am terminat repede masa de seară şi am intrat în camera ce îmi fusese repartizată. M-am înfăşurat în robă, m-am întins şi am adormit aproape imediat. Toată noaptea am fost chinuit de vise, coşmaruri şi de tot felul de apariţii ciudate.

Am visat că stăteam în picioare, complet treaz, şi că nişte globuri mari veneau spre mine ca nişte nori de praf stârniţi de furtună. Globurile apăreau de undeva de foarte departe, la început ca nişte puncte care apoi se măreau din ce în ce mai mult şi am mai abservat că erau de toate culorile. Globurile atingeau mărimea unui corp omenesc, se năpusteau spre mine şi apoi dispăreau. În visul meu – dacă era vis! – nu puteam să întorc capul ca să văd încotro se duceau; nu existau decât aceste globuri care, fără încetare, apăreau de nu ştiu unde, se repezeau spre mine, pentru a se duce... nicăieri! Eram uluit că nici unul dintre ele nu se izbea de mine. Păreau, în acelaşi timp, solide şi imateriale. O voce, izbucnită pe neaşteptate de undeva din spatele meu, mă făcu să tresar speriat, trezindu-mă de-a binelea.

– Şi tu vezi zidurile solide ale Templului în felul în care le vede o fantomă!

Tremuram de frică; eram oare mort? Murisem în timpul nopţii? Dar de ce îmi era frică de "moarte"? Ştiam că moartea nu este decât o re-naştere. M-am culcat din nou şi am adormit la loc.

Lumea întreagă se zbuciuma, scrâşnea şi se prăbuşea, cuprinsă de un vârtej demenţial. M-am ridicat înspăimântat, crezând că Templul se prăbuşea peste mine. Noaptea era

întunecată; numai strălucirea palidă a stelelor arunca o lumină ce abia putea fi percepută. Privind drept înaintea mea, am simțit cum mi se ridică părul în cap. Eram paralizat; nu puteam să mișc nici măcar un deget și, ce mi se părea și mai înspăimântător, era faptul că întreg pământul își mărea necontenit volumul. Piatra netedă a zidurilor se transforma în roci poroase ca acelea ale vulcanilor stinși. Găurile din piatră deveneau din ce în ce mai mari și am văzut că erau populate de creaturi ca de coșmar de felul celor pe care le văzusem la microscopul german al învățătorului meu.

Lumea continua să se mărească, creaturile înspăimântătoare se măreau și ele necontenit și ajunseseră așa de mari încât le puteam distinge porii! Lumea îmi apărea imensă și continua să se mărească; atunci mi-am dat seama că de fapt eu mă micșoram din ce în ce mai mult. Am observat că se stârnise o furtună de praf. De undeva din spatele meu, firele de praf treceau vuind și totuși nici unul din ele nu mă atingea. Ele creșteau cu repeziciune. Unele erau mari cât un cap de om, altele imens de mari, ca Himalaia. Cu toate acestea nici unul nu mă atingea. Creșteau fără încetare. În cele din urmă am pierdut simțul proporțiilor și al timpului. În visul meu, mi se păreau că stăteam întins, rece și nemișcat, printre stele în timp ce galaxiile treceau aproape de mine, una după alta, dispărând undeva departe. Apoi, o întreagă galaxie, un întreg univers se prăbuși peste mine!

"Acesta este sfârșitul!", mi-am spus buimăcit, în timp ce mulțimea de lumi se năpustea spre mine.

– Lobsang! Lobsang! Ai pornit spre Câmpiile Cereşti?

Vocea răsuna prin univers, lumile îi amplificau ecoul... de fapt zidurile de piatră ale camerei în care mă aflam făceau ca sunetele să se reverbereze atât de intens. Cu greutate, am deschis ochii și am încercat să văd cât mai clar. Deasupra strălucea un buchet de stele care îmi păreau cunoscute. Ele dispărură ușor pentru a face loc figurii atât de prietenoase a învățătorului meu, lama Mingyar Dondup. M-a zgâlțâit cu

blândețe. Lumina minunată a soarelui se revărsa valuri în odaie. Firele de praf reflectau lumina primită în toate culorile curcubeului.

– Lobsang! De mult s-a făcut ziuă. Te-am lăsat să dormi, dar acum este timpul să te duci la masă, căci trebuie să pornim la drum.

M-am ridicat în picioare cu destulă greutate. Nu eram "în apele mele" în dimineața aceea; mi se părea că am un cap mai mare decât tot corpul, iar gândurile îmi erau încă la visul pe care-l avusesem în acea noapte. Am îndesat puținele lucruri personale într-un buzunar al robei și am părăsit în grabă camera ca să mai pot apuca ceva tsampa, mâncarea noastră națională. Am coborât cu grijă scara ca nu cumva să cad. Am ajuns la bucătărie unde călugării-bucătari se foiau încoace și încolo.

– Am venit să-mi iau masa de dimineață, am spus cu glasul tremurat.

– Să mănânci, hai? La ora asta? Piei din fața ochilor mei! urlă la mine șeful bucătarilor.

Tocmai se pregătea să-mi tragă o palmă când un alt călugăr i-a șoptit cu o voce răgușită:

– Vezi că este elevul lui lama Mingyar Dondup!

Șeful bucătarilor tresări ca și cum l-ar fi mușcat o viespe, după care urlă la unul din ajutoarele sale:

– Ei bine? Ce mai aștepți? Dă-i să mănânce acestui băiat!

În mod normal ar fi trebuit să am o rație suficientă de orz în tolba de piele, dar cum noi eram plecați în călătorie, provizia mi se terminase. Toți călugării, fie ei chela, trappa sau lama poartă cu ei un fel de săculeț de piele în care se află orz, precum și un castronel, un bol, din care mănâncă. În Tibet, tsampa amestecată cu ceai sau unt constituie alimentul de bază. Dacă lamaseriile tibetane ar tipări liste de bucate, pe ele nu ar figura decât un singur fel de mâncare: tsampa!

După ce am mâncat, m-am reîntâlnit cu maestrul meu, lama Mingyar Dondup, și împreună am plecat călare spre

lamaseria Oracolului de Stat. Am păstrat tăcerea tot timpul drumului; calul meu avea un mers mai neobişnuit şi din acestă cauză trebuia să fiu foarte atent cu el dacă voiam să rămân în şa. În timp ce urmam drumul Lingkorului, pelerinii pe care îi întâlneam, văzând veşmintele învăţătorului meu care-i arătau rangul înalt, îl rugau să-i binecuvânteze. După ce primeau binecuvântarea, îşi continuau Circuitul Sacru, veseli ca şi cum ar fi străbătut deja cel puţin jumătate din drumul care ducea la mântuire. Nu mult după aceea am traversat crângul de sălcii şi am apucat-o pe poteca pietroasă care duce la locaşul Oracolului. În curtea acestuia ne-au întâmpinat călugării-servitori ca să ne ia caii, iar eu am răsuflat uşurat când am pus picioarele pe pământ.

Casa era ticsită de pelerini. Lama importanţi veniseră din cele patru colţuri ale ţării. Oracolul – prin oracol, în Tibet, se înţelege călugărul care face prorocirea – tocmai urma să intre în legătură cu Puterile care îndrumă lumea. Iar eu, printr-o mare favoare care mi se făcea, la ordinul Prea Înţeleptului, puteam să asist la ceremonie. Ni s-au repartizat camerele în care urma să locuim. Eram găzduit într-o cameră vecină cu cea a maestrului meu, într-un dormitor comun împreună cu alţi discipoli-chela. Cum tocmai treceam pe dinaintea unui templu mai mic situat în interiorul clădirii principale, am auzit aceste cuvinte: "Ascultaţi Vocile Sufletelor noastre. Această lume este o lume a iluziei"

– Onorabile lama, i-am spus învăţătorului meu când am rămas singuri, cum poate fi această lume "cea a Iluziei"?

S-a uitat la mine surâzând.

– Ei bine, mi-a răspuns, ce înseamnă, de fapt, real? Tu atingi acest zid şi vezi că el îţi împiedică mâna să treacă mai departe.De aici tragi concluzia că zidul este un solid prin care nu se poate trece. Dincolo de aceste ferestre se înalţă lanţurile muntoase ale Himalaiei, puternica coloană vertebrală a Pământului. Cu toate acestea, o fantomă, sau tu însuţi, în

plan astral, v-ați putea deplasa în roca acestor munți tot așa de ușor cum vă deplasați în aer.

– Dar cum ar putea fi aceasta o iluzie? am insistat. Am avut un vis noaptea trecută care era într-adevăr o iluzie. Doar gândindu-mă la acel vis simt cum pălesc de spaimă!

Învățătorul meu mă ascultă cu răbdare în timp ce-i povesteam visul și după ce am terminat, mi-a spus:

– Va trebui să-ți vorbesc despre Lumea Iluziei. Dar nu acum, căci trebuie mai întâi să salutăm Oracolul.

Oracolul de Stat, cel care făcea prorocirea, era un om uluitor de tânăr, plăpând, bolnăvicios. I-am fost prezentat și el m-a fixat cu privirea atât de intens încât am simțit fiori de spaimă de-a lungul șirei spinării:

– Da! Tu ești, te recunosc, mi-a zis. Tu ai puterea interioară; vei căpăta, de asemenea, și cunoașterea. Am să te văd mai târziu.

Lama Mingyar Dondup, bunul meu prieten, părea foarte mulțumit de mine.

– Văd că treci toate probele cu succes, Lobsang, îmi spuse el. Acum vino să ne retragem în sanctuarul zeilor și să stăm de vorbă. (Surâse din nou în timp ce ne îndreptam spre sanctuar.) Vom vorbi despre Lumea Iluziei.

În sanctuar nu era nimeni, așa cum prevăzuse învățătorul meu. Flăcările tremurătoare ale lămpilor care ardeau în fața Imaginilor Sfinte făceau ca umbrele să se agite ca într-un dans ritual. Fumul de tămâie urca în spirală formând deasupra noastră un nor jos. Ne-am așezat amândoi aproape de strana de unde un călugăr, Cititorul, citea pasaje din Textele Sfinte. Ne-am luat poziția de contemplare cu picioarele încrucișate și degetele mâinilor întrepătrunse.

– Aici, pe acest pământ, este Lumea Iluziei, spuse în continuare învățătorul meu. Iată de ce cerem să ne ascultăm, să ne înțelegem sufletele căci numai ele trăiesc în Lumea Realității. Noi spunem, după cum știi, "Ascultați Vocile Sufletelor noastre" și nu "Ascultați Vocile noastre Fizice".

Urmăreşte-mă cu atenţie şi nu mă întrerupe, căci aceasta este baza Credinţei Interioare. Aşa cum îţi voi explica mai târziu, oamenii care nu sunt îndeajuns de evoluaţi au nevoie de o credinţă care să-i ajute, care să-i facă să simtă că un tată bun sau o mamă iubitoare veghează asupra lor. Trebuie să fi atins stadiul corespunzător pentru a accepta ceea ce îţi spun acum.

Mă uitam cu admiraţie la învăţătorul meu şi mă gândeam că el reprezenta pentru mine lumea întreagă; îmi doream să rămânem pentru totdeauna împreună.

– Noi suntem creaţii ale Spiritului, suntem ca nişte sarcini electrice înzestrate cu inteligenţă. Aceast lume, această viaţă, reprezintă pentru noi Infernul, locul încercărilor prin care Spiritul nostru se purifică învăţând prin suferinţă să fie stăpân pe corpul fizic, carnal. După cum o marionetă este pusă în mişcare cu ajutorul sforilor trase de păpuşar, tot aşa şi corpul nostu fizic este acţionat de curenţii electrici care îşi au sursa în Eul nostru Superior, în Spiritul nostru. Un bun manipulator de marionete poate să ne facă aproape să credem că păpuşile de lemn sunt vii, că se mişcă din proprie voinţă.Tot astfel, înainte de a ne fi iniţiat, noi considerăm că singurul lucru care prezintă importanţă este trupul nostru fizic, corpul nostru de carne. În atmosfera noastră terestră, atât de înăbuşitoare pentru Spirit, noi uităm că cel care într-adevăr ne comandă este Sufletul şi continuăm să credem că acţionăm după bunul nostru plac, că nu dăm socoteală decât "conştiinţei" noastre. Aşadar, Lobsang, prima noastră iluzie este aceea de a crede că marioneta, corpul nostru de carne, este primordială. (S-a întrerupt când a citit pe faţa mea nedumerirea.) Ei bine, m-a întrebat, ce te frământă?

– Onorabile lama, i-am spus, dar unde se află firele mele electrice? Eu nu văd nimic care să mă lege de Eul meu Superior.

A râs şi mi-a răspuns:

– Poţi să vezi aerul, Lobsang? Nu atât timp cât ai acest corp carnal.(S-a aplecat spre mine apucându-mă de robă şi

m-a privit atât de pătrunzător în ochi încât am simțit cum mă trece un fior de spaimă.) Lobsang, mi-a spus cu o voce aspră, ți-a dispărut creierul? Ești făcut într-adevăr din oase de la gât pînă în vârful capului? Ai uitat Cordonul de Argint, acel mănunchi de linii de forță electrice care te leagă de sufletul tău? Într-adevăr, Lobsang, tu trăiești în Lumea Iluziei!

Am simțit că roșesc. Bineînțeles că știam ce este Cordonul de Argint, acel cordon de lumină albăstruie care leagă corpul fizic de corpul spiritual. Destul de des, în călătoriile mele astrale, am văzut cordonul vibrând, am observat pulsațiile sale de viață și lumină. El seamănă cu cordonul ombilical ce leagă fătul de mama sa, și fără de care copilul nu ar putea supraviețui nici măcar o clipă.

Am ridicat privirea spre învățătorul meu care se pregătea să continue:

– Când trăim într-o lume fizică, suntem înclinați să credem că ea singură este cea care contează. Aceasta este una din măsurile de siguranță luate de Eul Superior; dacă am avea mereu prezentă în fața noastră Lumea Spirituală, în deplina ei stare de fericire, noi nu am putea rămâne aici, pe pământ, decât printr-un mare efort de voință. Dacă ne-am aminti de viețile anterioare în care, poate, am avut o situație mai bună decât avem în actuala noastră existență, atunci am fi lipsiți de sentimentul de supunere absolut necesar evoluției. Acum vreau să cer să ni se aducă ceai și după aceea am să-ți vorbesc despre viața unui chinez, din clipa morții lui și până la re-naşterea și intrarea sa în Lumea Cealaltă.(Lama tocmai își întinsese mâna după clopoțelul de argint, când, deodată, s-a oprit văzând expresia perplexă de pe fața mea:) Ei bine, ce voiai să mă întrebi?

– Onorabile lama, i-am răspuns, de ce un chinez? De ce nu un tibetan?

– Pentru că dacă am să-ți vorbesc despre un tibetan, s-ar putea să asociezi numele lui cu cineva pe care îl cunoști... și s-ar putea să tragi concluzii greșite.

A agitat clopoţelul şi un călugăr-servitor ne-a adus ceai. Învăţătorul meu mă privi îngândurat.

– Te-ai gândit că bând acest ceai, de fapt, înghiţim milioane de lumi? m-a întrebat. Moleculele din lichide sunt mult mai dispersate decât cele din alte substanţe. Dacă ai putea să le măreşti pe acestea din ceai ai observa că ele se rostogolesc ca nisipul dintr-un lac agitat. Chiar şi un gaz, cum este aerul, de exemplu, este format tot din molecule, din particule infinit de mici. Dar văd că mă îndepărtez de subiect, trebuia să vorbim despre moartea şi viaţa unui chinez.(Îşi bău ceaiul şi aşteptă să-mi golesc şi eu castronaşul.)

– *Seng era un bătrân mandarin*, începu el să povestească. Dusese o viaţă fericită şi, la apusul acestei vieţi, încerca o satisfacţie adâncă. Avea o familie numeroasă, mulţi sclavi şi multe femei cu care trăise fericit. Însuşi împăratul Chinei îl copleşise cu favoruri. Ochii lui miopi şi obosiţi priveau prin fereastra camerei sale şi vedeau, ca prin ceaţă, grădinile frumoase în care se plimbau ţanţoşi păunii. La urechile lui îmbătrânite abia mai ajungea cântecul păsărilor care se întorceau pe înserat în cuiburile din copacii grădinii. Seng se rezemă de pernele sale ca să se aşeze cât mai bine. Simţea cum înlăuntrul lui degetele morţii desfăceau toate firele care îl ţineau legat de viaţă. Încet, soarele de culoare sângerie dispăru în spatele unei pagode. Seng tresăltă în pernele pe care se odihnea. Un horcăit se auzi ieşindu-i din gură. Lumina soarelui se stingea, servitorii aprindeau micile lămpi de interior, dar bătrânul Seng plecase odată cu ultimele raze ale soarelui.

Învăţătorul meu se asigură că îl urmăream atent şi apoi continuă:

– Bătrânul Seng zăcea, nemişcat, pe pernele sale, iar sunetele scoase până atunci de trupul lui încetaseră cu desăvârşire. Sângele nu mai circula prin arterele şi venele sale, lichidele din organism încetaseră să se mai agite. Corpul bătrânului Seng murise, nu mai putea servi la nimic. Dacă

însă un clarvăzător ar fi fost de faţă, el ar fi văzut o uşoară ceaţă albăstruie condensându-se în jurul cadavrului, apoi ridicându-se şi plutind orizontal deasupra lui, legată de corpul inert prin Cordonul de Argint care se subţia şi care, încetul cu încetul, dispăru. Sufletul celui care fusese bătrânul Seng pluti, se lăsă luat de curenţii de aer ca un nor de fum de tămâie şi dispăru fără nici o greutate trecând prin pereţii camerei.

Lama îşi mai turnă un ceai, văzu că eu mai aveam în bolul meu, şi continuă să povestească:

– Sufletul rătăci prin planuri şi dimensiuni pe care gândirea materialistă nu le-ar putea concepe. În cele din urmă, ajunse într-un parc minunat în care se aflau nişte clădiri imense. Sufletul bătrânului Seng se opri în faţa uneia dintre ele, intră şi văzu că păşeşte pe un sol scânteietor. Un suflet care se află în mediul corespunzător planului său, Lobsang, este tot atât de solid ca şi tine pe acest pământ. El poate merge pe o pardoseală şi nu poate trece prin pereţi. Acolo, sufletul posedă facultăţi şi calităţi diferite de cele pe care le cunoaştem aici, pe pământ. Sufletul lui Seng şi-a continuat drumul şi a intrat în cele din urmă într-o cămăruţă. S-a aşezat şi a privit peretele din faţa lui. Deodată, perete dispăru şi în locul lui putu să vadă scene din existenţa sa trecută. El văzu ceea ce noi numim Cronica Akaşă, în care sunt consemnate toate evenimentele din trecut.

Cronica poate fi citită uşor şi de unii oameni aflaţi în viaţă aici, pe pământ, care posedă această facultate şi care au fost supuşi unor practici corespunzătoare. Toţi cei care trec din această viaţă în cealaltă pot citi cu uşurinţă, acolo, această cronică, căci omul vede "înregistrarea" succeselor şi eşecurilor sale. El îşi revede trecutul şi se judecă pe sine însuşi! Nu este judecată mai aspră decât judecata pe care şi-o face lui însuşi! Noi nu ne prezentăm temurând în faţa unui Dumnezeu; noi revedem tot ceea ce am făcut şi tot ceea ce intenţionam să facem.

Am rămas tăcut; găseam foarte interesant tot ceea ce îmi spusese şi aş fi putut sta ore întregi ca să-l ascult. Pentru mine, toate acestea valorau mult mai mult decât lecţiile obişnuite care mi se păreau atât de monotone.

– Sufletul care fusese bătrânul Seng, mandarinul chinez, îşi revedea existenţa pe care, aici pe pământ, o considerase trăită din plin, continuă învăţătorul meu. El înţelegea acum şi regreta numeroasele greşeli pe care le săvârşise. Apoi se ridică, părăsi cămăruţa şi se îndreptă grăbit spre o cameră mai mare unde îl aşteptau bărbaţi şi femei din Lumea Sufletelor. Tăcuţi, surâzând cu înţelegere şi afecţiune, ei aşteptau ca el să se apropie şi să le ceară ajutorul. După ce a fost primit în mijlocul lor, el le-a vorbit îndelung despre greşelile sale, despre lucrurile pe care încercase să le înfăptuiască, şi despre tot ceea ce intenţionase să facă dar nu reuşise să împlinească.

– Dar mi-aţi spus că acolo nu este judecat, că se judecă el însuşi, l-am întrerupt.

– Aşa este, Lobsang, mi-a răspuns el. După ce Seng şi-a văzut trecutul şi greşelile pe care le săvârşise, el s-a dus la aceşti Sfătuitori pentru a le afla părerea. Dar nu mă mai întrerupe, ascultă-mă şi păstrează întrebările pentru mai târziu. Aşa cum îţi spuneam, Sufletul a rămas printre aceşti Consilieri, le-a vorbit despre nereuşitele sale ca şi despre însuşirile pe care ar fi trebuit să şi le dezvolte pentru a putea evolua mai mult. Pentru aceasta, el va trebui, mai întâi, să se întoarcă în lumea din care a venit ca să-şi vadă corpul neînsufleţit, apoi se va bucura de o perioadă de odihnă – ani sau secole – după care va fi ajutat să găsească mediul şi condiţiile cele mai potrivite evoluţiei sale. Sufletul bătânului Seng s-a întors pe Pământ ca să-şi vadă pentru ultima oară trupul neînsufleţit, pregătit pentru înmormântare. Apoi, încetând să mai fie Sufletul bătrânului Seng, pentru a deveni un Suflet pregătit pentru odihnă, el se întoarse în Lumea de Dincolo. S-a odihnit un timp oarecare, a tras învăţămintele

din viețile din trecut și a început să se pregătească pentru existența următoare. Acolo, în acea viață de după moarte, toate lucrurile erau tot atât de solide la atingere ca și pe pământ. Sufletul s-a odihnit până când momentul și condițiile întoarcerii sale pe Pământ au fost stabilite.

– Găsesc toate acestea foarte interesante! am exclamat.

Învățătorul meu îmi surâse și spuse mai departe:

– La un moment bine stabilit, Sufletul care aștepta a fost chemat și dus în Lumea Oamenilor de cineva care avea această menire. Împreună s-au oprit, nevăzuți de ochii nici unui om de pe pământ, ca să-și vadă viitorii părinți și casa în care urma să locuiască, pentru a fi siguri că acestea erau potrivite condițiilor în care Sufletul urma să învețe lecțiile vieții pe care urma să o înceapă. Mulțumiți de cele văzute, s-au întors de unde veniseră. La câteva luni după aceea, viitoarea mamă a simțit cum în ea se mișcă fătul atunci când Sufletul a intrat în el începând să-l anime. La timpul potrivit, copilul s-a născut în Lumea Oamenilor. Sufletul, care altădată locuise în corpul bătrânului Seng, începea acum, din nou, lupta cu creierul și nervii îndărătnici ai copilașului Wong, născut într-o familie umilă dintr-un sat de pescari din China. Încă o dată, vibrațiile înalte ale Sufletului au trebuit să coboare cu o octavă mai jos, corespunzătoare vibrațiilor unui corp carnal.

M-am gândit îndelung. După aceea am spus:

– Onorabile lama, dacă așa stau lucrurile, de ce oamenii se tem de moarte, care nu este decât o eliberare de necazurile de pe acest pământ?

– Este o întrebare bună, Lobsang, îmi răspunse. Dacă am putea să ne amintim de bucuriile din Lumea Cealaltă, mulți dintre noi nu ar mai fi în stare să suporte greutățile vieții de aici și, din această cauză, a fost sădită teama de moarte în noi.(Aruncându-mi o privire piezișă, ironică, făcu o remarcă:) Unii dintre noi nu iubesc școala, nu iubesc disciplina care este atât de necesară aici. Totuși, atunci când aceștia cresc și

ajung adulți, înțeleg avantajele școlii. Ar fi o greșeală să o părăsești prea devreme și să speri, cu toate acestea, să-ți completezi învățătura, cum tot atât de greșit ar fi pentru cineva să-și pună capăt zilelor înainte de ceasul hărăzit de soartă.

Am meditat asupra acestor cuvinte, căci, cu câteva zile în urmă, un călugăr bătrân, neștiutor de carte și bolnav, se aruncase de pe acoperișul locașului în care trăise; fusese veșnic posomorât și refuzase orice încercare de ajutor. Da, bătrânul Jigme era mai fericit mort decât viu, mi-am zis. Aceasta a fost o eliberare pentru el. Și pentru ceilalți.

– Onorabile lama, am întrebat, înseamnă că bătrânul călugăr Jigme nu a făcut bine că s-a sinucis?

– Da, Lobsang, nu a făcut deloc bine, a răspuns învățătorul meu. Un bărbat, sau o femeie, trebuie să-și ducă viața un anumit timp pe acest Pământ. Dacă cineva își pune capăt zilelor mai devreme, el trebuie să se reîntoarcă imediat pe pământ. Acesta este motivul pentru care unii nou-născuți mor la câteva luni de la naștere. Aceștia sunt sufletele celor care s-au sinucis și care se reîncarnează pentru a-și completa timpul pe care ar fi trebuit să-l trăiască mai înainte. Sinuciderea nu se justifică niciodată; este o gravă ofensă adusă însăși ființei noastre, o ofensă la adresa Eului Superior.

– Onorabile lama, i-am spus, dar acei japonezi de rang înalt care se sinucid în cadrul unui ceremonial special în numele onoarei? Desigur că e nevoie de mult curaj pentru a face așa ceva.

– Nu, Lobsang, spuse învățătorul meu apăsând cuvintele. Nu! Adevăratul curaj nu este acela de ați lua viața ci acela de a trăi în ciuda tuturor greutăților, în ciuda suferințelor cărora trebuie să le faci față. Să mori e ușor, să trăiești... iată ce înseamnă să fii curajos! În ciuda ritualului teatral de sfidare a morții care însoțește "Sinuciderea Ceremonială", nu trebuie să uităm că acesta este un act condamnabil. Trăim în această lume, pe acest pământ, pentru a învăța și nu putem învăța

decât trăind atât timp cât ne-a fost dat. Sinuciderea nu se justifică niciodată!

M-am gândit din nou la bătrânul Jigme. El îşi luase viaţa la o vârstă foarte înaintată, aşa că atunci când se va reîncarna, va rămâne, fără îndoială, puţin timp în lumea noastră de pe pământ.

– Învăţătorule, l-am întrebat, la ce serveşte frica? Pentru ce ne face ea să suferim atât de mult? Am băgat de seamă că nenorocirile de care m-am temut cel mai mult nu s-au întâmplat, şi cu toate astea nu încetez să mă tem în continuare de ele!

Lama începu să râdă.

– Toţi suntem la fel. Nouă ne este teamă de necunoscut. Şi cu toate acestea teama îşi are rostul ei. Ea ne face mai activi atunci când am fi înclinaţi să cedăm în faţa greutăţilor. Ea ne dă forţe noi, mai puternice, graţie cărora putem să evităm accidentele. Este un stimulent care ne întăreşte şi ne ajută să depăşim înclinaţia spre lenevie. Tu nu te-ai ţine de şcoală dacă nu te-ai teme de profesori sau dacă nu i-ar fi frică că ai putea să pari caraghios în faţa colegilor tăi.

Călugării începuseră să intre în sanctuar; discipolii-chela se duceau şi veneau, unii aprinzând lămpile, alţii cădelniţele. Ne-am ridicat şi am ieşit în răcoarea nopţii ce se lăsa în timp ce o briză uşoară făcea să freamăte frunzele de salcie. Au răsunat apoi sunetele tropetelor din îndepărtata Potală pe care zidurile Lamaseriei Oracolului le trimiseră îndărăt ca pe nişte slabe ecouri.

III

Lamaseria Oracolului de Stat era mică şi foarte retrasă. Rari erau tinerii discipoli care să se joace, lipsiţi de griji, în acest loc. Nu se puteau vedea, în curtea însorită, grupuri de călugări-trappa aşezaţi comod, stând la taclale pentru a-şi omorî timpul în ora liberă pe care o aveau. Bătrânii – şi de asemenea bătrânii lama – erau aici cei mai mulţi; cu părul alb, înconvoiaţi sub povara anilor, ei se duceau încoace şi încolo, pe la treburile lor. Aceasta era Locuinţa Profeţilor. Misiunea de a face profeţii, de a afla viitorul, era încredinţată bătrânilor lama, în general, şi Oracolului, în special. Nici un vizitator nu putea să intre aici fără să fi fost invitat, nici un călător rătăcit nu venea să ceară adăpost aici. Era un loc de care se temeau mulţi şi cu desăvârşire interzis tuturor celor care nu fuseseră invitaţi special. Învăţătorul meu, lama Mingyar Dondup, făcea excepţie de la această regulă; el putea veni aici oricând, fiind întotdeauna bine primit.

Un frumos pâlc de arbori ferea lamaseria de privirile indiscrete ale curioşilor. Ziduri solide de piatră protejau clădirile împotriva celor care ar fi vrut să intre, dispuşi să-şi asume riscul de a dezlănţui mânia puternicului Oracol, în dorinţa de a-şi satisface curiozitatea. Camere întreţinute cu grijă erau pregătite pentru Sfinţia Sa, Prea Înţeleptul, care venea, deseori, în aceste templu al cunoaşterii. Atmosfera era liniştită. Era atâta pace în jur; oamenii îşi vedeau calm de treburile lor atât de importante.

Nu se ivea aici niciodată prilej de sfadă; poarta era închisă pentru intruşii zgomotoşi. Puternicii oameni de Kham – giganţi a căror statură depăşea destul de des doi metri şi care cântăreau pe puţin o sută douăzeci şi cinci de kilograme – supravegheau lamaseria. Ei îndeplineau în tot Tibetul funcţia de poliţişti, având misiunea de a păstra ordinea în comunităţile în care se aflau unori mii de călugări. Călugării-poliţişti străbăteau ţara fără încetare, atenţi la tot ce se petrecea în jur. Înarmaţi cu ciomege solide, ei reprezentau pentru cei care nu aveau conştiinţa curată o apariţie neliniştitoare. Îmbrăcămintea de călugăr nu te face neapărat sfânt. Existau răufăcători şi leneşi în toate comunităţile cu care oamenii de Kham aveau de furcă.

Clădirile lamaseriei erau perfect adaptate scopurilor ei. Aici nu se găseau nici clădiri înalte, nici scări abrupte cu trepte scobite în piatră; lamaseria era făcută pentru oameni în vârstă care îşi pierduseră agilitatea tinereţii şi ale căror oase erau fragile. La coridoare se putea ajunge uşor, iar călugării cei mai în vârstă locuiau la parter. Oracolul de Stat locuia şi el aici, în apropiere de Templul Prezicerii. În jurul lui locuiau cei mai bătrâni şi mai învăţaţi dintre călugări, precum şi şefii oamenilor din Kham.

– Trebuie să mergem la Oracol, Lobsang, spuse învăţătorul meu. El se interesează de tine foarte mult şi este gata să-ţi acorde mare parte din timpul său.

Această invitaţie, sau ordin, m-a făcut să simt o mare îngrijorare; toţi astrologii sau "profeţii" pe care îi consultasem nu-mi făcuseră decât prevestiri rele despre viitoarele mele încercări, şi îmi confirmaseră că mai aveam încă de pătimit.

În plus, eram obligat să mă prezint îmbrăcat cu cea mai bună robă a mea şi să stau ţeapăn ca un răţoi, ascultând un bătrân înşirând confuz o sumedenie de platitudini de care m-aş fi lipsit bucuros. Am aruncat o privire bănuitoare. Lama a observat şi a încercat să-şi ascundă surâsul. "De bună

seamă, mi-am zis posomorât, mi-a citit gândurile!" Începu să râdă şi spuse:

– Du-te aşa cum eşti, *Oracolului nu-i pasă deloc* de costumul tău. El ştie despre tine mai mult chiar decât ştii tu însuţi.

Am simţit că mi se lungeşte faţa. Oare ce urma încă să mai aflu?

Am luat-o pe culoarul ce ducea la curtea interioară. Mi-am aruncat privirea spre lanţurile munţilor a căror apropiere simţeam că mă zdrobeşte; aveam *senzaţia că sunt dus* la propria-mi execuţie. Un călugăr-poliţist se apropie de noi, cu sprâncenele încruntate; când l-am văzut am avut senzaţia că mă aflu în faţa unui munte care merge. Recunoscându-l pe învăţătorul meu, schiţă un surâs de bun venit şi se înclină adânc:

– Mă înclin la picioarele tale de lotus, onorabile lama, spuse el. Faceţi-mi onoarea de a vă conduce la *Sfinţia sa* Oracolul de Stat.

El mergea foarte aproape în urma noastră, făcând să tremure pământul sub paşii săi. Doi lama se aflau de o parte şi de alta a uşii, precum şi un paznic. La apropierea noastră, s-au dat la o parte pentru a ne lăsa să trecem.

– *Reverendul* vă aşteaptă, spuse unul dintre ei zâmbind spre învăţătorul meu.

– El se bucură nespus de vizita dumneavoastră, onorabile Mingyar, adăugă celălalt.

Am intrat într-o încăpere slab luminată. Timp de câteva secunde, n-am putut să disting mare lucru; ochii mei erau încă orbiţi de lumina soarelui de afară. Încetul cu încetul, pe *măsură ce vederea îmi revenea* la normal, am observat o cameră aproape goală în care se aflau numai două tapiserii pe pereţi şi, într-un colţ, un mic vas în care ardea tămâie. În mijlocul camerei, pe o pernă simplă, fără ornamente, era aşezat un om foarte tânăr. Părea subţirel şi plăpând, şi am rămas uluit la gândul că acesta era Oracolul oficial al

Tibetului. Privirea ochilor săi puțin ieșiți din orbite, părea că mă străpunge. Am avut impresia că el îmi vedea nu numai corpul fizic, ci și sufletul.

Învățătorul meu și cu mine ne-am prosternat potrivit ritualului tradițional, apoi ne-am ridicat și am așteptat. În cele din urmă, atunci când tăcerea începuse să devină stânjenitoare, Oracolul începu să vorbească:

– Fii binevenit, onorabile Mingyar, fii binevenit Lobsang, spuse el.

Vocea îi era ascuțită, pițigăiată; s-ar fi putut spune că venea de undeva, de foarte departe. Timp de câteva minute, învățătorul meu și Oracolul vorbiră ceva, după care lama s-a înclinat, s-a întors și a ieșit din cameră. Oracolul, după ce mă privi în tăcere, îmi spuse:

– Adu o pernă și așează-te lângă mine, Lobsang.

Am luat una din pernele pătrate, umplute cu lână, ce se aflau rezemate pe peretele din fund și m-am așezat înaintea Oracolului. Câtva timp s-a uitat la mine fără să spună un cuvânt, cu un aer meditativ, apoi, cum tocmai începusem să mă simt stânjenit sub privirea-i ce mă scruta nemilos, începu:

– Așadar, tu ești Lobsang Rampa. Noi ne-am cunoscut bine într-o altă etapă a existenței. Acum, din ordinul Prea Înțeleptului, trebuie să te pun la curent cu încercările care te așteaptă și cu greutățile ce le vei întâmpina, pentru a le putea depăși mai ușor.

– Oh! Onorabile lama! am exclamat, trebuie să fi făcut lucruri înspăimântătoare într-o existență anterioară dacă trebuie să sufăr atât de mult în această viață. Karma, soarta mea, pare mult mai aspră decât a altora.

– Nu, răspunse el. Mulți oameni fac greșeala să creadă că dacă ei suferă în această viață, acest lucru se întâmplă doar pentru a-și ispăși păcatele pe care le-au săvârșit într-o existență din trecut. Dacă încălzești un metal în cuptor, faci asta pentru că metalul a păcătuit și că trebuie pedepsit sau pentru că vrei să-i îmbunătățești calitățile?(Mi-a aruncat o

privire pătrunzătoare şi a adăugat:) Oricum, învăţătorul tău, lama Mingyar Dondup, îţi va vorbi despre toate acestea. Eu am să discut cu tine numai despre viitorul tău.

Oracolul agită un clopoţel de argint şi un asistent intră tăcut în cameră. Apropiindu-se fără zgomot, el aşează între Oracol şi mine o măsuţă foarte joasă, pe care puse un bol de argint cizelat. Jăratecul din bol începu să strălucească viu după ce călugărul-asistent agită bolul în aer de câteva ori înainte de a-l fi aşezat dinaintea Oracolului. Murmurând cuvinte al căror înţeles nu-l puteam desluşi, el puse o cutie din lemn bogat sculptată în dreapta bolului şi părăsi camera tot atât de tăcut precum intrase. Am rămas nemişcat, simţindu-mă destul de prost, întrebându-mă de ce toate astea trebuiau să mi se întâmple mie. Toată lumea îmi spunea cât de grea îmi va fi viaţa şi se părea că le făcea plăcere să-mi facă asemenea preziceri. Încet, Oracolul se aplecă şi deschise cutia. Cu ajutorul unei linguriţe de aur, scoase din cutie un praf fin pe care-l presără pe jăratecul încins.

Camera se umplu de un fum subţire, albastru: mă simţeam ameţit, vederea mi se înceţoşa. Mi se părea că aud, venind de la o foarte mare depărtare, sunetul unui clopot mare. Sunetul se apropie şi deveni atât de puternic încât am avut impresia că-mi plesneşte capul. Mi s-a limpezit vederea şi am privit atent coloana de fum care se ridica fără încetare din bol. În mijlocul acestei coloane de fum am văzut o formă mişcătoare care s-a apropiat de mine şi m-a învăluit. Dintr-un loc pe care nu-l puteam preciza, ajungea până la mine glasul monoton al Oracolului, pe care însă nu-l înţelegeam. Nici nu era nevoie să-l înţeleg: eu vedeam viitorul, îl vedeam tot atât de clar ca şi Oracolul. Fixat într-un punct al timpului, urmăream atent evenimente din viaţa mea care mi se derulau sub ochi ca într-un film. Frageda mea copilărie, întâmplările din viaţa mea, asprimea tatălui meu, – toate acestea se perindau înaintea mea. Mă aflam înaintea lamaseriei Chakpori. Simţeam pe aproape stâncile aspre ale Muntelui de Fier în timp ce vântul

mă biciuia gata să mă arunce de pe acoperişul lamaseriei până jos, la poalele muntelui. Fumul se rotea neîntrerupt iar imaginile continuau să se perinde prin faţa ochilor mei. Mi-am revăzut iniţierea; ceremoniile secrete erau învăluite într-un nor de fum căci atunci încă nu eram iniţiat. M-am văzut gata de plecare pe drumul pustiu ce duce la Tchoung-king, în China.

O maşină ciudată se rotea şi se legăna în aer, săltând şi coborând pe deasupra colinelor povârnite de la Tchoung-king. Iar eu... ei bine, eu o pilotam! Mai târziu, am văzut escadrile de astfel de aparate, având pe aripi însemnele Japoniei – Soarele care răsare. Pornite de sus ca nişte pete negre, bombele aruncate din aceste aparate se năpusteau spre pământ unde se zdrobeau aruncând în jur flăcări şi fum. Trupuri sfârtecate erau azvârlite spre cer de unde cădeau ca o ploaie de sânge şi bucăţi de carne.

Cu inima stânsă, cu mintea tulbure, priveam aceste imagini în care eu eram angajat în serviciul japonezilor. Mi-am văzut viaţa, mi-am văzut încercările prin care urmam să trec şi am încercat un sentiment de adâncă amărăciune. Dar cea mai mare durere se datora trădării şi răutăţii unor oameni din lumea occidentală care – îmi dau bine seama ce spun – se străduiau să distrugă opera făcută pentru binele tuturor, pentru simplul motiv că erau invidioşi. "Filmul" continua să ruleze şi am văzut cum urma să se desfăşoare viaţa mea înainte de a fi trăit-o.

Aşa cum ştiam deja, poate fi prevăzută probabilitatea realizării unui lucru cu o destul de mare precizie. Numai detaliile nesemnificative sunt uneori diferite. Configuraţiile astrologice ale fiinţei umane determină limita a ceea ce poate fi ea şi a ceea ce poate suporta, exact cum sunt determinate vitezele maxime şi minime ale unui motor. "Da, viaţa care mă aşteaptă este o viaţă grea!" am spus. Apoi, am tresărit brusc şi atît de violent încât eram gata să sar de pe pernă; am simţit o mână pe umăr. M-am întors şi am văzut faţa Oracolului

care acum se afla aşezat în spatele meu. Pe faţa lui se putea citi o milă şi o tristeţe adâncă.

– Tu eşti un mare medium, Lobsang Rampa, mi-a spus. În general, eu trebuie să comentez aceste imagini celor care le privesc. Aşa cum era de aşteptat, Prea Înţeleptul a avut dreptate în ceea ce te priveşte!

– Tot ce-mi doresc, am răspuns, este să rămân aici, liniştit. Pentru ce aş dori să merg în lumea occidentală, acolo unde ei propovăduiesc religia cu atâta înflăcărare... şi, în acelaşi timp, încearcă fiecare să vâre cât mai adânc cuţitul în spatele celuilalt?

– Este o însărcinare care trebuie dusă la bun sfârşit, prietene, spuse Oracolul. Tu, tu poţi s-o îndeplineşti în ciuda tuturor greutăţilor. Iată de ce eşti supus unei pregătiri speciale atât de dificile.

Toate probele la care urma să fiu supus şi misiunile pe care urma să le îndeplinesc m-au înmărmurit. Tot ceea ce îmi doream era pacea, liniştea şi, din când în când, nişte distracţii inofensive.

– Acum, zise Oracolul, e timpul să te întorci la învăţătorul tău, căci are multe multe lucruri să-ţi spună şi te aşteaptă.

M-am ridicat în picioare şi m-am înclinat înainte de a părăsi încăperea. Afară, un călugăr-poliţist uriaş aştepta pentru a mă conduce la învăţătorul meu, lama Mingyar Dondup. Am mers alături unul de celălalt şi m-am gândit la o carte cu imagini în care un elefant şi o furnică mergeau alături pe o cărare în junglă...

– Ei bine, Lobsang, spuse lama atunci când am intrat în camera lui, sper că ceea ce ai văzut nu te-a descurajat prea tare.(Mi-a zâmbit şi mi-a făcut semn să mă aşez) Să ne hrănim mai întâi corpul, Lobsang, şi după aceea va veni şi rândul sufletului, adăugă el râzând şi sună din clopoţelul de argint pentru ca să ni se servească ceaiul.

După cât se pare, sosisem tocmai la momentul potrivit! Conform regulilor din lamaserii, nu trebuie să te uiţi în altă

parte atunci când mănânci, trebuie să acorzi toată atenţia la tot ce spune Cititorul textelor sacre. Aici, însă, în camera lui lama Mingyar Dondup, nu exista nici un Cititor cățărat pe undeva pe sus de unde, cu voce tare, să citească Textele Sacre, pentru a abate gândurile noastre de la lucruri atât de vulgare ca hrana. Aici nu existau nici supraveghetori, cenzori severi, gata să te înhaţe la cea mai mică abatere. Priveam prin fereastră lanţul munţilor Himalaia care se întindea în faţa mea cât puteam să cuprind cu privirea, şi mă gândeam că, în curând, n-am să-i mai văd. Întrezărisem viitorul – viitorul meu – şi mă temeam de lucrurile pe care nu reuşisem să le văd prea clar, din cauza fumului care le acoperise în parte.

– Lobsang! spuse învăţătorul meu, tu ai văzut multe lucruri, dar altele încă mai numeroase au rămas ascunse pentru tine. Dacă simţi că nu ai destulă tărie să faci faţă viitorului care îţi este rezervat, ne vom înclina în faţa refuzului tău – deşi cu regret – şi vei putea rămâne în Tibet.

– Onorabile lama! i-am răspuns, mi-aţi spus cândva că omul care porneşte pe una din Cărările Vieţii, şi apoi, de teamă, se întoarce, nu este un om adevărat. Eu voi continua, deşi cunosc toate greutăţile pe care le voi întâmpina.

El zâmbi şi îşi înclină capul în semn de aprobare.

– M-am îndoit. Dar să ştii că în cele din urmă, vei izbândi.

– Maestre, am întrebat, de ce oamenii, atunci când vin pe lume, nu ştiu ce anume au fost în viețile anterioare şi ce le este dat să facă în această viaţă? Pentru ce trebuie să existe ceea ce dumneavoastră numiţi "Ştiinţa secretă"? De ce nu putem şti totul?

Lama şi-a ridicat sprâncenele şi a început să râdă:

– Tu eşti, într-adevăr, pretenţios! Şi pe deasupra mai uiţi şi cu uşurinţă. De curând ţi-am spus că, în general, nu ne amintim de viețile trecute pentru că aceasta n-ar face decât să ne mărească povara în viaţa de acum. Cum se spune, Roata Vieţii se învârteşte, aducând bogăţie unuia, sărăcie altuia. Cerşetorul de acum, este prinţul de mâine. Întrucât nu ştim

cum au fost viețile din trecut, noi plecăm din nou de la zero fără a putea să tragem foloase din existența ultimei încarnări.

– Bine, dar Știința secretă? am întrebat. Dacă toată lumea ar poseda aceste cunoștințe, omenirea ar fi mai fericită, ar evolua mai repede.

Învățătorul meu surâse:

– Nu e chiar atât de simplu cum spui! îmi răspunse. (A rămas un moment pe gânduri și apoi a continuat:) Există, în fiecare din noi, puteri controlate de Eul nostru Superior, infinit mai mari decât tot ce a fost în stare omul să realizeze în lumea noastră materială, fizică. Omul din Occident, în special, ar abuza de aceste puteri, căci ceea ce îl interesează este banul. De aceea pentru el numai două întrebări sunt importante: Cu ce îmi puteți dovedi? Ce venit îmi aduce? (Râse ca un copil și apoi continuă:) Totdeauna mă amuz gândindu-mă cât de complicat este sistemul "fără fir" pe care îl folosește omul pentru a transmite mesaje peste oceane. Termenul de "fără fir" legat de noțiunea de mesaj ar trebui să fie folosit mai atent, căci de obicei foarte multe sunt trimise la distanță printr-un sistem de comunicație care folosește mii de kimometri de fire. Dar aici, în Tibet, călugării noștri, după ce au făcut o instruire corespunzătoare, trimit mesaje telepatice fără să aibă nevoie de vreun aparat oarecare. Noi mergem în planul astral, călătorim în spațiu și în timp, vizităm alte continente și alte lumi. Putem să practicăm levitația, să ridicăm greutăți imens de mari grație unor puteri, în general, necunoscute. Nu toți oamenii sunt puri, Lobsang, și roba unui călugăr nu îmbracă întotdeauna un sfânt. Poate, foarte bine, să existe un om rău într-o lamaserie, cum foarte bine, poate să existe un sfânt într-o închisoare.

L-am privit cu oarecare nedumerire.

– Dar dacă toți oamenii ar ști aceste lucruri, ar face ei binele? Lama s-a uitat la mine cu o undă de tristețe în priviri.

– Dacă noi păstrăm secretul acestei Științe, o facem tocmai pentru a proteja omenirea. Cei mai mulți oameni nu se

gândesc decât cum să câştige cât mai mulţi bani şi cum să-i domine pe alţii. Aşa cum a profetizat Oracolul şi alţi prezicători, ţara noastră va fi invadată şi cucerită de cei care servesc unui cult straniu, cult căruia nu-i pasă de nevoile oamenilor şi care nu are alt scop decât acela de acaparare a puterii de către dictatori care vor aduce în stare de sclavie jumătate din omenire. Ruşii au torturat până la moarte pe unii din marii lama pentru că aceştia refuzaseră să le dezvăluie anumite cunoştinţe secrete. Dacă omul mediu, obişnuit, ar avea dintr-o dată acces la aceste cunoştinţe, iată ce s-ar întâmpla: mai întâi s-ar speria de puterea pe care a căpătat-o, apoi şi-ar spune că dispune de asemenea mijloace de îmbogăţire încât şi-ar crea o situaţie materială cum nici în cele mai nebuneşti vise nu şi-a putut-o imagina. El şi-ar pune cunoştinţele în valoare numai ca să se umple de bani. Cu cât va fi mai bogat şi mai puternic, cu atât va dori să aibă mai multă bogăţie şi mai multă putere. Un milionar n-ar fi mulţumit niciodată cu un singur milion, el va dori să aibă mult mai mult. Se spune că pe oamenii neevoluaţi puterea absolută îi corupe, iar Ştiinţa secretă le-ar putea da această putere absolută.

Deodată s-a făcut lumină în mine şi mi-a venit o idee; ştiam cum ar putea fi salvat Tibetul! Foarte emoţionat, am sărit în sus şi aproape am strigat:

– Atunci Tibetul este salvat! Ştiinţa secretă ne va apăra de invazie.

Învăţătorul meu se uită la mine cu milă.

– Nu, Lobsang, spuse el trist, noi nu vom folosi aceste puteri în asemenea scopuri. Tibetul va cunoaşte persecuţia, va fi aproape nimicit, dar în anii care vor urma el se va ridica din nou şi va fi mai mare, mai curat. Această ţară se va curăţa de toate relele sale în flăcările războiului, tot aşa cum se va întâmpla mai târziu cu lumea întreagă. (Mi-a aruncat o privire piezişă) Trebuie să fie războaie, Lobsang, îmi spuse el calm. Altfel populaţia planetei va deveni prea numeroasă.

Dacă nu ar fi războaie, atunci ar fi epidemii. Războaiele şi epidemiile echilibrează numărul oamenilor şi oferă locuitorilor acestui pământ – ca şi ai altor lumi – posibilitatea de a se ajuta între ei. Vor exista întotdeauna războaie, atâta timp cât nu va fi găsit un mijloc de limitare a numărului de oameni de pe planetă.

Se auziră sunetele unor gonguri care ne aduseră aminte că trebuie să mergem la slujba de seară. Învăţătorul meu se ridică.

– Vino, Lobsang, îmi spuse, suntem oaspeţi aici şi trebuie să le arătăm respect gazdelor noastre participând la acest serviciu religios.

Am ieşit din cameră şi ne-am dus în curte. Gongurile răsunau insistent; aici le băteau mai lung decât la lamaseria Chakpori. Ne-am îndreptat spre templu şi am observat, cu surprindere, că înaintam foarte încet. De îndată ce am privit în jur, am înţeles cauza; călugării de aici erau oameni foarte bătrâni; infirmi care şchiopătau şi care se mişcau cu multă greutate.

– Ai da dovadă de politeţe, Lobsang, dacă te-ai aşeza alături de aceşti discipoli! Am dat din cap afirmativ, am ocolit pereţii interiori ai templului şi am reuşit să ajung la locul unde se aşezau, de obicei, discipolii-cheia ai lamaseriei Oracolului. Ei m-au măsurat cu privirea foarte curioşi. Uşor, pe nesimţite, atunci când supraveghetorii nu se uitau la ei, au înaintat spre mine, înconjurându-mă.

– Tu de unde vii? m-a întrebat un băiat care părea că este şeful lor.

– De la Chakpori, am răspuns cu jumătate de glas.

– Tu eşti cel pe care l-a trimis Prea Înţeleptul? întrebă, în şoaptă, un altul.

– Da, am răspuns pe acelaşi ton. L-am vizitat pe Oracol şi acesta mi-a spus...

– Linişte! răcni o voce morocănoasă, exact în spatele meu. Să nu mai aud nici o vorbă, băieţi!

Am văzut îndepărtându-se un om înalt şi solid.

– Aş! spuse unul dintre chela, nu-ţi face griji, câinele care latră nu muşcă!

Exact în aceeaşi clipă, Oracolul şi un abate intrară pe o mică uşă laterală, după care slujba începu.

Nu după mult timp, am ieşit din templu. Împeună cu alţi călugări, m-am dus la bucătărie ca să-mi umplu traista cu orz şi să-mi beau ceaiul. Nu mi s-a mai ivit prilejul de a sta de vorbă cu cineva; călugări din toate ordinele se aflau acolo şi discutau înainte de a se duce la culcare. M-am întors în camera în care eram cazat, m-am înfăşurat în robă şi m-am pregătit de culcare. Somnul se lăsa, însă, aşteptat. Contemplam întunericul violet, presărat cu flăcările aurii ale lămpilor cu grăsime. În depărtare, Himalaia eternă îşi înălţa spre cer degetele-i de piatră ca într-o rugă adresată zeilor acestei lumi. Raze albe de lună făceau să ţâşnească din colţurile de stâncă ale munţilor sclipiri de lumină care dispăreau şi scânteiau din nou pe măsură ce luna urca pe cer. Nu se simţea nici o adiere în seara aceea, prapurii de rugăciune atârnau de-a lungul prăjinilor. O urmă de nor plutea alene pe deasupra oraşului Lhasa. M-am întors pe o parte şi m-am adâncit într-un somn fără vise.

La revărsatul zorilor, m-am trezit brusc. Am dormit prea mult, mi-am zis, şi probabil că am întârziat la slujba de dimineaţă. Am sărit în picioare cât am putut de repede, mi-am aranjat roba şi m-am năpustit spre uşă. Am alergat de-a lungul culoarului pustiu, am ieşit în mare viteză în curte şi m-am trezit în braţele unui om din Kham.

– Unde te duci? m-a întrebat în şoaptă cu o voce aspră, strângându-mă cu pumnul său de fier.

– La slujba de dimineaţă, i-am răspuns. Trebuie că am dormit prea mult.

A început să râdă şi mi-a dat drumul.

– Ah, spuse el, tu eşti un vizitator. Aici nu se face slujbă dimineaţa. Du-te şi te culcă mai departe.

– Cum? Nu se face slujbă dimineaţa? am strigat. Dar ea se face în toate lamaseriile.

Călugărul-poliţist era destul de bine dispus aşa că mi-a răspuns politicos:

– Aici sunt mulţi călugări bătrâni, şi unii dintre ei sunt neputincioşi. Din această cauză s-a renunţat la slujba de dimineaţă. Du-te şi mai dormi puţin.

M-a lovit uşor peste cap, uşor pentru el, căci pentru mine a fost o lovitură formidabilă, şi m-a împins spre culoar. Apoi s-a întors şi a început să se plimbe prin curte, în lung şi-n lat; paşii săi grei făceau să tremure locul, iar cu ciomagul gros pe care-l purta, lovea cu nădejde în pământ. Am ajuns alergând în camera mea şi am adormit imediat ce am pus capul jos

În cursul zilei am fost prezentat Abatelui şi unor lama de rang înalt. Ei mi-au pus multe întrebări despre viaţa mea de familie, despre amintirile mele din existenţele anterioare şi despre relaţiile cu învăţătorul meu, lama Mingyar Dondup. În cele din urmă, s-au ridicat cu greutate în picioare şi s-au îndreptat spre uşă.

– Vino, spuse ultimul care tocmai ieşea, făcându-mi semn cu degetul.

Înmărmurit, mergând ca în transă, i-am urmat supus. Am păşit încet pragul uşii şi am apucat-o, cu paşi târşâiţi, pe culoar. Mergeam ca nişte broaşte ţestoase, trecând prin faţa camerelor cu uşile deschise din care călugării-trappa şi discipolii-chela urmăreau cu ochi miraţi această procesiune lentă. Mă simţeam prost şi eram roşu de ruşine la ideea că mă aflam la coada acestei procesiuni; în fruntea ei, Abatele mergea cu paşi mici, sprijinindu-se în două bastoane Apoi veneau cei doi lama atât de bătrâni şi de uscaţi încât abia puteau să se ţină după Abate Mie, care formam ariergarda, îmi venea foarte greu să merg cu o asemenea încetineală

În cele din urmă, după un timp care mi s-a părut o veşnicie, am ajuns în dreptul unei uşi mici, încastrată în piatră. Ne-am oprit; Abatele s-a chinuit cu cheia pe care o

purta la el să descuie uşa, mormăind în tot acest timp. Unul dintre lama se apropie să-l ajute şi, în sfârşit, uşa se deschise scârţâind, în semn de protest. Abatele intră, urmat rând pe rând de cei doi lama. Fiindcă nimeni nu mi-a spus ceva, am intrat şi eu. Am văzut o masă destul de lungă, cu obiecte vechi pline de praf; robe, morişti de rugăciune, castronaşe şi şiraguri de mătănii. Mai erau, de asemenea, câteva cutii cu amulete şi diferite alte obiecte pe care nu le-am putut identifica imediat.

– Mda...Vino aici, fiule! îmi spuse Abatele.

M-am apropiat încet şi fără prea multă tragere de inimă, iar el mi-a prins braţul stâng cu mâna sa osoasă. Am avut impresia că mă strânge un schelet.

– Mda! Fiule...mda...spune-mi care dintre aceste obiecte ţi-au aparţinut în timpul vreuneia din existenţele tale anterioare! (Mi-a spus să merg de-a lungul mesei şi apoi s-a întors spre mine.) Mda... Dacă tu crezi că unul din aceste obiecte sau mai multe ţi-au aparţinut... mda... ia-l sau ia-le şi adu-l sau adu-le la mine.

Se aşeză apoi cu destulă greutate şi păru că nu-l interesa ce făceam acolo. Cei doi lama se aşezară lângă el şi nimeni nu mai scoase o vorbă.

"Ei bine, mi-am zis, dacă aceşti trei bătrâni au de gând să se joace aşa cu mine... fie, voi juca aşa cum le place!"

Psihometria nu prezenta, bineînţeles, nici o dificultate pentru mine. Am mers încet de-a lungul mesei trecându-mi mâna stângă, cu palma îndreptată în jos, pe deasupra obiectelor de acolo. Unele dintre ele m-au făcut să simt un fel de mâncărime în mijlocul palmei şi un fior uşor de-a lungul braţului. Am luat de pe masă o morişcă de rugăciuni, un vechi bol ciobit şi un şirag de mătănii. M-am întors apoi de unde plecasem. Un alt obiect mă făcu să simt, din nou, mâncărimea şi fiorul, ca mai înainte; era o robă veche, ruptă, prăpădită Era o robă de culoarea şofranului ce aparţinuse, cândva, unui înalt demnitar; anii aproape că o înălbiseră, iar

țesătura putrezită se fărâmița cu ușurință atunci când era frecată între degete. Am luat-o cu mare grijă, de teamă să nu se destrame în mâinile mele. Am dus-o apoi ușor, cu multă băgare de seamă bătrânului Abate, am așezat-o la picioarele lui și m-am întors după morișca de rugăciuni, bolul ciobit și șiragul de mătănii. Fără să scoată o vorbă, Abatele și cei doi lama s-au uitat cu atenție la aceste obiecte și au comparat unele semne sau inscripții secrete ale acestora cu cele dintr-o carte neagră, veche, pe care o aveau cu ei. Câteva clipe, s-au uitat îndelung unul la celălalt, legănându-și capetele pe gâturile lor uscate, gata să le plesnească creierii sub presiunea gândurilor.

– Mda! mormăi Abatele, răsuflând ca un iac obosit. Mda. El este. Mda. Am aflat ceva foarte important. Mda. Întoarce-te la învățătorul tău, lama Mingyar Dondup, băiete și... mda... spune-i că vom fi onorați de prezența sa alături de noi. Tu, fiule, nu trebuie să te mai întorci. Mda!

M-am întors brusc și am ieșit fugind din cameră, fericit că scăpasem de acele mumii în viață a căror indiferență senilă era atât de departe de omenia caldă a învățătorului meu. Tocmai dădeam colțul culoarului când, în față, mi-a apărut maestrul. A început să râdă.

– Nu te mai mira atâta, mi-a spus. Să știi că și eu am primit mesajul lor. Mă bătu prietenește pe spate și plecă mai departe, grăbit să-l întâlnească pe Abate și pe cei doi bătrâni lama. Am ieșit în curte și am simțit nevoia să dau cu piciorul în pietrele întâlnite în cale.

– Tu ești acela căruia i se va găsi Încarnarea? am auzit o voce în spatele meu.

M-am întors și am văzut un discipol-chela care se uita insistent la mine.

– Nu știu ce fac ei acolo, am răspuns. Tot ce știu este că m-au târât de-a lungul culoarelor ca să mă pună să recunosc obiecte care mi-au aparținut cândva. Oricine ar putea să facă lucrul acesta!

El mă privi prietenos şi râse.

– Voi, cei de la Chakpori, sunteţi deosebiţi, căci altfel nu v-aţi putea afla în această lamaserie. Am auzit spunându-se că tu ai fost o persoană importantă într-o existenţă anterioară. Cred că e adevărat, pentru că altfel Oracolul nu s-ar fi ocupat de tine o jumătate de zi. (Puţin speriat, adăugă pe un ton confidenţial:) Vezi, fii atent. Înainte chiar de a-ţi da seama ce se întâmplă cu tine, vei fi "recunoscut" şi te vor numi Abate. Şi atunci, gata, n-ai să te mai poţi juca niciodată cu ceilalţi chela din Chakpori.

Silueta învăţătorului meu apăru în dreptul unei porţi aflată undeva în fundul curţii. El se îndreptă cu paşi grăbiţi spre noi. Discipolul cu care stăteam de vorbă făcu o plecăciune adâncă, plină de respect, în faţa maestrului meu. Lama îi surâse şi vorbi cu blândeţe aşa cum îi era obiceiul:

– Trebuie să pornim la drum, Lobsang! spuse el. În curând se va face noapte şi nu e bine să ne prindă întunericul călărind.

Ne-am îndreptat spre grajd unde un călugăr-rândaş ne aştepta cu caii pregătiţi de drum. M-am săltat în şa fără tragere de inimă şi am pornit-o după maestrul meu pe cărarea care trecea prin crângul de sălcii. Am tăcut tot timpul drumului; nu se auzea decât mersul la trap al cailor. Nu puteam să vorbesc în timp ce eram călare căci trebuia să-mi concentrez toată energia pentru a mă putea ţine în şa. Am rămas surprins când mi-am dat seama că nu ne întorceam la Chakpori ci că o luasem pe drumul spre Potala. Încet, cu grijă, caii urcau drumul abrupt al Treptelor. La picioarele noastre, valea se pierdea în umbrele nopţii care se lăsa. După ce am ajuns, am răsuflat uşurat simţind pământul din nou sub picioare. Am intrat grăbit în Potala, care acum mi se părea atât de familiară, pentru a-mi reface puterile. După ce am luat masa de seară, m-am întors în camera unde învăţătorul meu mă aştepta.

– Vino cu mine, Lobsang, îmi spuse.

L-am urmat şi, la un semn al lui, m-am aşezat.

– Ei bine, zise, bănuiesc că vrei să ştii pentru ce a fost nevoie de toate acestea?

– Oh, mă aştept să fiu recunoscut în calitate de Încarnare, am răspuns foarte degajat. Tocmai despre asta discutam cu un chela din lamaseria Oracolului atunci când mi-ai spus să mă pregătesc de înapoiere.

– Ei bine, e perfect, spuse lama. Acum putem sta de vorbă liniştiţi despre unele lucruri. Nu mai este nevoie să asişti la slujba de seară. Aşează-te ca să te simţi cât mai bine, ia aminte la tot ce-ţi spun şi încetează de a mă mai întrerupe tot timpul. Cea mai mare parte a oamenilor vin pe pământ ca să înveţe, începu învăţătorul meu. Alţii vin pentru a-i ajuta pe cei care au necazuri, sau pentru a îndelini o misiune de cea mai mare importanţă. (M-a scrutat cu privirea ca să se convingă că îl ascultam cu toată atenţia şi apoi a continuat:) Multe religii vorbesc despre un infern, despre un loc de pedeapsă, sau de ispăşire, din pricina păcatelor noastre. Infernul, să ştii, este aici pe acest pământ. Adevărata noastră viaţă este cea din Lumea Cealaltă. Aici venim numai ca să învăţăm, să plătim pentru greşelile făcute de-a lungul existenţelor anterioare, sau – aşa cum ţi-am mai spus – să încercăm să ducem la bun sfârşit o misiune esenţială. Tu ai venit în această lume ca să ţi-o îndeplineşti pe a ta, care priveşte aura omenească. "Instrumentele" tale vor consta dintr-o percepţie psihică de o sensibilitate excepţională. Facultatea ta, mult intensificată, de a vedea aura omenească, ne va ajuta să te putem învăţa despre toate artele oculte. Prea Înţeleptul a hotărât ca toate mijloacele să fie folosite pentru ca facultăţile şi talentele tale să devină mai puternice. Învăţătura directă, experienţele practice, hipnotismul, le vom folosi din plin pentru a te iniţia cât mai mult posibil într-un timp cât mai scurt.

– Bine, dar o să fie un adevărat infern! am exclamat eu plin de amărăciune.

– Dar acest infern nu este decât o etapă spre o viață mai bună, îmi răspunse lama. Aici, avem posibilitatea să scăpăm de unele dintre cele mai degradante defecte ale noastre. În câțiva ani de ședere pe acest pământ, noi avem posibilitatea să ne îndreptăm greșeli care ar putea să ne chinuiască la nesfârșit în Lumea Cealaltă. Viața, aici pe pământ, durează doar atât cât ai clipi din ochi în comparație cu cea din Lumea Cealaltă. În Occident, continuă el, cei mai mulți oameni cred că după "moarte", te așezi frumos pe un nor și începi să cânți la harpă. Alții își închipuie că după ce vor fi părăsit această lume pentru cealaltă vor trăi într-un fel de neant mistic unde vor cunoaște bucuria. (Începu să râdă și continuă:) Dacă am putea să-i convingem că viața de după moarte este mai reală decât aceasta de aici de pe pământ! Totul, în această lume, constă din vibrații. Acestea – și tot ce conține lumea – pot fi *comparate cu o octavă pe claviatura unui pian. Atunci când* trecem de cealaltă parte a morții, "octava" este transpusă în spectrul mai înalt al claviaturii. (Învățătorul meu s-a întrerupt, mi-a luat mâna și m-a făcut să lovesc cu degetele lespedea de piatră a pardoselii.) Asta, Lobsang, este piatră; de fapt, este vorba despre niște vibrații pe care le numim piatră. (M-a luat din nou de mână și mi-a frecat degetele de robă:) Aici, este vibrația care arată lâna. Dacă ridicăm totul pe scara vibrațiilor, noi păstrăm permanent gradele relative de asprime sau moliciune ale lucrurilor. Așadar, în viața de după moarte, în adevărata viață, vom putea poseda obiecte, exact ca în această lume. Ai înțeles bine ceea ce ți-am spus?

Bineînțeles, toate acestea îmi erau clare căci de mult timp eram la curent cu ele. Lama întrerupse șirul gândurilor mele.

– Da, știu că ce ți-am spus este ceva cunoscut, în general, de toți; enunțând însă aceste "gânduri neexprimate", noi le facem să fie mai clare în mintea ta. Mai târziu, vei merge în țările din lumea occidentală. Din pricina religiei de acolo, vei avea destule neplăceri.(Pe chipul lui a apărut un surâs amar și a continuat:) Creștinii ne consideră păgâni. În Biblia lor stă

scris că Christos a rătăcit prin pustiu. În documentele noastre se spune că Christos a străbătut India, a studiat religiile indiene şi că, după aceea, a venit la Lhasa, primind la templul Jo Kang învăţătura celor mai înţelepţi preoţi din acele timpuri. Christos a pus bazele unei religii bune, dar creştinismul, aşa cum este el practicat în zilele noastre, nu mai este religia pe care a propovăduit-o Iisus Christos. (Învăţătorul meu îmi aruncă o privire aspră şi spuse mai departe;) Ştiu că te cam plictisesc şi poate crezi că vorbesc de dragul de a vorbi, dar am călătorit mult în lumea occidentală şi este de datoria mea să te fac atent la ceea ce te poţi aştepta acolo. Şi cel mai bun lucru este să-ţi vorbesc despre religia lor, căci ştiu că ai o minte care reţine esenţa lucrurilor.

Am avut destul de mult bun simţ ca să roşesc: gândisem efectiv că maestul meu devenise prolix. Afară, pe culoare, se auzeau paşii călugărilor care se îndreptau spre templu pentru a lua parte la slujba de seară. Pe acoperiş, trompetiştii supravegheau valea şi scoteau din instrumentele lor ultimele sunete în cinstea zilei care se stingea. Aşezat în faţa mea, maestrul meu, lama Mingyar Dondup, continua să-mi vorbească:

– Există, în Occident, două religii importante, care au o mulţime de ramuri. Religia iudaică este veche şi tolerantă. Evreii nu-ţi vor face nici un rău, nici un necaz. Deşi au fost persecutaţi timp de secole, ei dau dovadă de înţelegere şi afecţiune faţă de alţii. Creştinii nu sunt tot atât de toleranţi. Nu am de gând să-ţi vorbesc despre credinţe individuale, căci există lucrări despre aceste subiecte; vreau să-ţi explic care este originea religiilor.

La început de tot, oamenii trăiau în grupuri mici, în triburi foarte mici. Nu existau legi şi nici reguli morale. Forţa era singura autoritate: triburile cele mai puternice şi cele mai războinice năvăleau peste cele slabe. La un moment dat, a apărut un bărbat mai puternic şi mai înţelept decât ceilalţi. El a înţeles că dacă tribul va fi mai bine organizat, atunci va ajunge să-şi domine rivalii. El a întemeiat o religie şi a stabilit

un cod moral. "Creşteţi şi vă înmulţiţi!", a poruncit el, ştiind că tribul său va deveni cu atât mai puternic cu cât se vor naşte mai mulţi copii. "Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta!", a mai poruncit, ştiind că dacă va da părinţilor autoritate asupra copiilor lor, el, la rândul său, va căpăta autoritate asupra părinţilor; el mai ştia că dacă îi va convinge pe copii că sunt datori părinţilor lor, disciplina va fi mult mai uşor de păstrat. "Soţii să nu se înşele unul pe celălalt!" tună vocea profetului de atunci. În realitate, el voia ca tribul să nu-şi amestece sângele, prin adulterul vreunui membru al său, cu sângele altui trib, căci astfel membrii comunităţi nu ar mai fi ştiut cărei autorităţi trebuie să i se supună. De-a lungul timpului, preoţii au observat că unii oameni nu mai ascultă de învăţăturile religioase. După ce au chibzuit îndelung şi au discutat mult în legătură cu acest lucru, ei au conceput ideea de răsplată şi de pedeapsă. Aşa au apărut Cerul, Raiul, Valhalla – spune-le cum vrei – pentru cei care ascultau de preoţi, şi focul iadului şi osânda veşnică pentru ce-i care nu-i ascultau.

– Aşadar, onorabile lama, sunteţi împotriva religiilor din Occident? l-am întrebat.

– Nu, cu siguranţă nu, răspuns el. Mulţi oameni se simt pierduţi dacă nu cred sau nu-şi imaginează că un Tată atotştiitor îi priveşte şi că un Înger este mereu gata să înscrie undeva atât faptele lor bune cât şi pe cele rele. Noi suntem Dumnezeu pentru creaturile microscopice din trupul nostru şi pentru creaturile încă şi mai mici din molecule. În privinţa rugăciunii, Lobsang, le asculţi tu pe acelea ale creaturilor din moleculele tale?

– Bine, dar mi-aţi spus că rugăciunea este folositoare!

– Da, Lobsang, este atunci când ne adresăm Eului nostru Superior, partea din noi înşine care există într-o altă lume şi care "trage de sforile marionetei". Rugăciunea este foarte folositoare dacă ascultăm de legile simple şi naturale care o fac să fie aşa.

Mi-a zîmbit şi a continuat:

– Omul nu este decât un fir de nisip într-o lume tulbure. El nu se simte bine decât atunci când se crede în siguranţă, într-un fel de "îmbrăţişare maternă". Pentru occidentali, care nu au învăţat arta de a muri, ultimul lor gând, ultimul lor strigăt, înainte de a-şi da duhul, este "Mamă!". Un om nesigur şi care vrea să lase o părere contrarie, va fuma o ţigară exact ca un copil care suge sânul mamei sau biberonul. Psihologii sunt de părere că obiceiul de a fuma este o întoarcere la frageda copilărie, atunci când copilul nou-născut caută la mama sa hrană şi încredere. Cunoaşterea adevărului despre viaţă şi moarte ne încurajează şi mai mult. Noi suntem ca apa pe acest Pământ, şi apoi ca nişte vapori când trecem într-o altă lume, după care ne condesăm iarăşi, devenind din nou apă atunci când revenim în această lume.

– Onorabile lama! am strigat, consideraţi că nu ar trebui respectaţi părinţii de către copiii lor?

Învăţătorul meu se uită la mine uimit.

– Doamne, Lobsang, bineînţeles că orice copil este dator să-şi respecte părintele... dacă acesta merită să fie respectat. Dar părinţii prea autoritari nu ar trebui să-şi "sufoce" copiii, pentru ca aceştia, atunci când vor deveni adulţi, să-şi poată respecta, în primul rând, soţul sau respectiv soţia. Ar trebui să li se interzică părinţilor să-şi tiranizeze urmaşii şi să nu le mai impună voinţa atunci când aceştia ating vârsta adultă. Părinţii care îşi permit să procedeze în felul acesta îşi fac rău lor şi fac rău şi copiilor lor. În felul acesta ei îşi fac datorii pe care vor trebui să le plătească într-o altă viaţă.

M-am gândit la părinţii mei. La tatăl meu, sever şi brutal, care pentru mine nu a fost un adevărat tată. Gândul m-a dus şi la mama, care nu se ocupa decât de vizite, de conversaţii ieftine şi de tot ce ţinea de viaţa unei categorii sociale lipsite de preocupări serioase. M-am gândit apoi la lama Mingyar Dondup care pentru mine era mai mult decât o mamă şi un tată, şi care mi-a arătat atâta bunăvoinţă şi afecţiune.

Un călugăr-mesager a intat în cameră şi a făcut o adâncă plecăciune.

– Onorabile lama Mingyar, spuse el respectuos, sunt însărcinat să vă transmit salutul şi respectul Prea Înţeleptului şi să vă rog să aveţi amabilitatea de a merge să-l vedeţi. Pot să vă conduc la dânsul, onorabile lama? Învăţătorul meu se ridică şi îl urmă pe mesager.

Am ieşit din cameră şi m-am suit pe acoperişul palatului Potala. Aflată ceva mai sus, lamaseria medicală din Chakpori se profila în noapte. Aproape de mine, fâlfâia un prapur de rugăciune, bătând uşor în prăjina de care era legat. La o fereastră vecină, am văzut un călugăr învârtind fără încetare o morişcă de rugăciune, al cărei zgomot regulat spărgea liniştea nopţii. Stelele, multele stele, îşi urmau calea încet pe firmament iar eu mă întrebam dacă o altă fiinţă, de oriunde din cosmos, contempla ca şi mine bolta înstelată.

IV

Era anotimpul Logsar, Anul Nou tibetan. De câtva timp, noi, discipolii şi ceilalţi călugări-trappa, eram ocupaţi cu modelarea în unt a unor statuete. Anul trecut o asemenea activitate nu a fost posibilă, ceea ce a provocat o oarecare nemulţumire; ceilalţi lama au socotit (pe bună dreptate!) că noi, cei de la Chakpori, nu aveam nici timp... şi nici poftă de a ne ocupa cu lucruri atât de copilăreşti. Anul acesta, însă, Prea Înţeleptul a dispus să facem statuete din unt şi să participăm la concurs. Strădaniile noastre erau modeste în comparaţie cu cele ale călugărilor din alte lamaserii. Pe o schelă de lemn, înaltă de şase metri şi lată de nouă metri, modelam în unt diferite scene din Cărţile Sfinte. Personajele noastre erau modelate în trei dimensiuni şi noi speram că, văzute la lumina tremurătoare a lămpilor, vor da impresia că se mişcă.

Prea Înţeleptul însuşi şi toţi lama de rang înalt vizitau, în fiecare an, expoziţiile cu asemenea obiecte şi-i copleşeau cu laude pe câştigători. La încheierea anotimpului Logsar, untul era topit pentru a fi folosit în tot cursul anului la alimentarea lămpilor

Aplecat asupra lucrului meu – eram destul de talentat la modelaj – mă gândeam la tot ce învăţasem în lunile precedente. Unele probleme religioase mă frământau încă şi de aceea mă hotărâsem să vorbesc despre ele cu învăţătorul meu, de îndată ce se va ivi prilejul să o fac; acum, eram

ocupat cu sculptarea untului! Am coborât de pe schelă, am luat o provizie de unt şi m-am cățărat din nou, cu grijă, pentru a da urechilor unui Buddha proporțiile cuvenite. La dreapta mea, se încinsese o adevărată luptă între doi tineri discipoli care se băteau cu bulgări de unt; îşi înfingeau, cu nădejde, mâinile în grămada de unt, îi dădeau o formă aproximativ sferică şi aruncau cu aceste proiectile lipicioase, căutând fiecare să-şi lovească duşmanul în plin! Se distrau de minune, când, din nenorocire pentru ei, un supraveghetor pe care nu-l observaseră din pricina unei coloane, atras de vacarmul asurzitor de acolo, veni să vadă ce se întâmplă. Fără să scoată un cuvânt, îi apucă pe cei doi băieți, pe unul de mâna dreaptă, pe celălalt de mâna stângă, şi îi băgă pe amândoi într-un cazan cu unt cald.

M-am întos şi mi-am reluat lucrul. Cu ajutorul untului amestecat cu funinginea de la lămpile de iluminat, am modelat nişte sprâncene, care le imitau foarte bine pe cele naturale. Deja personajul pe care îl modelasem reprezenta o iluzie a vieții. "În definitiv, aceasta este Lumea Iluziei". Am coborât şi m-am dat câțiva paşi înapoi pentru a putea aprecia mai bine rezultatul muncii mele. Maestrul Artelor, văzându-mă, a surâs; cred că eram elevul lui preferat, căci îmi plăcea modelajul şi pictura, pentru care a trebuit să muncesc din greu să le învăț.

– Te descurci foarte bine, Lobsang, spuse el pe un ton prietenesc. Zeii par vii.

Se depărtă pentru a face observații şi celorlalți discipoli. Eram frământat de un gând: "Zeii par vii! Există zei? De ce vorbim despre ei dacă nu există? Trebuie să-l întreb pe maestrul meu."

Dus pe gânduri, mi-am şters mâinile ca să înlătur untul cu care mi le năclăisem.

Într-un colț, cei doi chela, care fuseseră băgați în cazanul cu unt, încercau să se curețe frecându-şi corpul cu nisip fin. M-a bufnit râsul, văzându-i cât de caraghioşi erau, şi am

plecat de colo. Un chela, mic de statură dar bine legat, mă ajunse din urmă şi zise:

– Chiar şi zeii ar fi râs văzând aşa ceva!

"Chiar şi zeii, chiar şi zeii, chiar şi zeii!" Mergeam şi aceste cuvinte îmi răsunau în cap, obsesiv. Există zei? Am coborât la templu, mi-am găsit un loc şi am aşteptat să înceapă slujba.

"Ascultaţi Vocea Sufletelor noastre, voi toţi care rătăciţi. Această lume este o lume a iluziei. Viaţa nu este decât un vis. Toţi cei care s-au născut trebuie să moară".

Vocea preotului continua să recite monoton cuvintele obişnuite, cuvinte care, acum, îmi trezeau curiozitatea.

"Cel de al teilea bastonaş de tămâie este aprins pentru a călăuzi un suflet care rătăceşte".

"Nu zeii sunt cei care îi vin în ajutor, ci cei asemănători lui", mi-am zis. "Pentru ce nu zeii? Pentru ce ne rugăm Eului nostru Superior şi nu unui Dumnezeu?"

Restul slujbei, pentru mine, n-a mai prezentat nici un interes. O lovitură zdravănă cu cotul în coaste m-a smuls din gândurile mele şi m-a adus la realitate.

– Lobsang! Lobsang! Ce ai, ai murit? Ridică-te, slujba s-a terminat!

M-am sculat în picioare şi am ieşit afară din templu odată cu ceilalţi.

– Onorabile lama, l-am întrebat, câteva ore mai târziu, pe învăţătorul meu, există un Dumnezeu? sau zei?

S-a uitat la mine şi a răspuns:

– Vino să stăm pe acoperiş, Lobsang, nu putem sta de vorbă aici, e prea multă lume.

S-a întors, l-am urmat, a apucat-o pe un culoar, a traversat aripa unde stăteau călugării, s-a căţărat pe scara crestată şi a ajuns pe acoperiş. Câteva clipe, am admirat priveliştea atât de încântătoare, cu munţi uriaşi, cu apa sclipitoare a lui Kyi Chu şi Kaling Chu, înconjurată de trestii La picioarele noastre, se întindea Norbu Linga, sau Parcul Comorii, o

splendidă vegetație de un colorit verde viu. Învățătorul meu arătă cu mâna:

– Crezi tu oare că tot ceea ce vezi a apărut întâmplător, Lobsang? Bineînțeles că există un Dumnezeu!

Ne-am îndreptat spre partea cea mai de sus a acoperișului și ne-am așezat.

– Gândurile tale sunt neclare, Lobsang, spuse el. Există un Dumnezeu; există Zei. Atâta timp cât ne aflăm în această lume, noi nu suntem în stare să definim Forma și Natura lui Dumnezeu. Trăim în ceea ce putem numi o lume cu trei dimensiuni. Dumnezeu trăiește într-o lume atât de îndepărtată încât, pe acest pământ, mintea omenească nu-și poate face o imagine adevărată despre El și, din această cauză, oamenii înclină să-L descopere pe cale rațională. "Dumnezeu" este considerat a fi ceva omenesc, supra-omenesc dacă vrei, dar omul, în orgoliul său, se crede făcut după chipul divinității! Omul crede de asemenea că nu există viață în alte lumi. Dacă locuitorii altor lumi au o structură diferită de a noastră, cum rămâne cu conceptul potrivit căruia numai omul este creat după chipul lui Dumnezeu?

Lama s-a uitat la mine stăruitor pentru a se asigura că înțelesesem tot ceea ce îmi explicase. Înțelesesem foarte bine; toate acestea erau clare pentru mine. El continuă:

– Fiecare lume, fiecare țară din oricare lume își are Dumnezeul său, sau Îngerul Păzitor. Manu este numele pe care-l atribuim Dumnezeului care veghează asupra pământului nostru. El este un Spirit foarte evoluat, un om care, în cursul încarnărilor succesive, s-a curățat de toate relele și care a atins puritatea perfectă. Există un asemenea grup de Ființe Superioare care, în perioadele grele prin care trece omenirea, coboară pe pământ pentru ca, prin exemplul pe care-l dau să-i ajute pe oameni să iasă din mlaștina dorințelor pământești.

Am dat din cap în semn că știam asta. Știam că Buddha, Moise, Christos și alții aparțineau aceluiași Ordin. Știam de

asemenea de Maitreya care, potrivit scripturilor budiste, va veni în această lume la cinci miliarde şase sute cincizeci şi şase de milioane de ani după trecerea lui Buddha sau Gautama, cum ar fi mai potrivit să-l numim. Acest subiect şi încă altele făceau parte din programul nostru regulat de învăţământ religios. Tot acolo, am învăţat că orice om bun are aceeaşi şansă să ajungă la perfecţiune, indiferent de religia pe care o îmbrăţişează. Noi nu am crezut niciodată că numai o religie "ne duce la Cer", în timp ce toate celelalte ne-ar arunca în Iad pentru a fi luaţi şi chinuiţi de bandele diavolilor sîngeroşi. Învăţătorul meu continuă:

– Manu-ul Lumii, Marele Învăţat, cârmuieşte destinele acestui pământ. Există de asemenea Învăţaţi de grad inferior, care conduc, fiecare, destinele unei anumite ţări. După trecerea unui număr foarte mare de ani, Manu-ul Lumii se va înălţa pe un plan de existenţă mai înalt şi cel mai bun dintre ceilalţi Învăţători, îndeajuns de iniţiat, îi va lua locul pentru a conduce destinele omenirii.

– Ah! am exclamat triumfător, aşadar nu toţi aceşti Manu sunt buni! Manu-ul care guvernează Rusia permite ruşilor să acţioneze împotriva noastră, iar cel al Chinei permite chinezilor să ne calce frontierele şi să ne omoare compatrioţii.

Lama se uită la mine, zîmbind:

– Ai uitat, Lobsang, mi-a răspuns, că iadul este aici, pe acest pământ, şi că noi ne aflăm aici penru a învăţa? Venim ca, prin suferinţă, spiritul nostru să poată evolua. Greutăţile vieţii, durerile pe care le îndurăm, toate acestea sunt lecţii. Bunătatea şi raţiunea nu merg întotdeuna împreună. Există războaie şi pentru ca oamenii să-şi poată dovedi curajul pe câmpul de luptă şi, după cum minereul devine metal în creuzetul în care este topit, tot aşa şi oamenii se călesc şi se fortifică în focul luptelor. Corpul de carne nu are nici o importanţă, Lobsang, el nu este decât o marionetă temporară. Sufletul, Spiritul, Eul Superior (numeşte-l cum vrei), este singurul care contează. Aici, pe planeta Pământ, în orbirea

noastră, credem că numai corpul contează. Teama de suferința fizică denaturează viziunea noastră asupra lucrurilor și ne întunecă mintea. Noi trebuie să lucrăm pentru binele propriului nostru Eu Superior venind în ajutorul celorlalți. Acei care urmează îndemnurile unor părinți exagerat de severi îi împovărează pe aceștia, ca și pe ei înșiși. Acei care urmează calea unei religii rigide, cu vederi mai dogmatice, își încetinesc, de asemenea, procesul de evoluție.

– Onorabile lama! am exclamat, pot să fac și eu două observații?

– Da, bineînțeles că poți, răspunse învățătorul meu.

– Mi-ați spus că învățăm mai ușor atunci când condițiile în care facem acest lucru sunt mai aspre. Aș prefera puțin mai multă bunătate. Aș putea învăța mai bine în felul acesta.

Lama m-a privit atent.

– Chiar ai putea? Ai învăța Cărțile Sfinte dacă nu te-ai teme de profesorii tăi? Ți-ai face munca la bucătărie dacă nu te-ai teme că vei fi pedepsit pentru că leneveși? Răspunde, ai fi în stare?

Mi-am lăsat ochii în pământ. Este adevărat că munceam la bucătărie fiindcă eram obligat; că studiam cărțile sfinte fiindcă îmi era teamă de o nereușită.

– Și cealaltă întrebare? spuse lama.

– Ei bine, onorabile lama, cum poate o religie rigidă să dăuneze evoluției noastre?

– Am să-ți dau numai două exemple, răspunse el. Chinezii credeau că ceea ce făceau în această viață nu avea nici o importanță pentru că aveau destul timp să-și ispășească greșelile într-o existență viitoare. Au adoptat atunci un fel de indiferență mentală: ei se gândeau numai la viața viitoare, neglijând artele și profesiile lor. În felul acesta, China a devenit o putere de rangul al treilea, în care nobilii războinici au instaurat un regim de teroare și jaf.

Am observat că cei mai mulți chinezi din Lhasa se comportau brutal, fără să fi avut vreun motiv pentru asta și

păreau că sunt urmăriți de fatalitate. Moartea, pentru ei, era ca o trecere dintr-o cameră într-alta! Eu nu mă temeam de moarte, dar voiam să termin ce aveam de făcut într-o viață în loc să lenevesc și să trebuiască să revin pe acest pământ la nesfârșit. Să mă nasc din nou, să fiu iar un nou-născut, lipsit de apărare, și după aceea, iar să merg la școală, toate acestea mă plictiseau. Speram ca această viață de acum să fie ultima pe care o voi mai trăi pe acest pământ. Chinezii făcuseră cândva inventii uluitoare, creaseră opere de artă și o cultură minunată. În prezent, datorită adoptării fără rezerve a unei religii rigide, poporul chinez a decăzut, devenind astfel o pradă ușoară pentru comunism. Odinioară, vârsta și învățătura se bucurau de un respect profund în China, așa cum se cuvine; acum, înțelepților nu li se mai acordă respectul cuvenit. Acum violența, profitul și egoismul domină viața *poporului chinez*.

– Lobsang! (Vocea învățătorului meu îmi întrerupse șirul gândurilor.) Am vorbit despre o religie care propovăduia inactivitatea și potrivit căreia nimeni, oricine ar fi fost, nu lucra de teama de a nu-și agrava propria karmă – datoria pe care o ducem după noi din viață în viață...(Își aruncă privirea spre orașul Lhasa, admiră liniștita noastră vale, apoi se întoarse spre mine:) Religiile din Occident tind să devină foarte militante. Nu le este îndeajuns oamenilor de acolo să creadă ceea ce vor; ei sunt gata, oricând, să-i ucidă pe ceilalți pentru a-i converti.

– Eu nu pot să înțeleg în ce fel faptul de a ucide pe cineva poate să însemne un act religios demn de laudă, am spus nedumerit.

– Lobsang, îmi răspunse lama, în timpul inchiziției spaniole, o parte a creștinătății i-a persecutat pe toți ceilalți pentru a-i "converti" și a-i "salva". Oamenii au fost torturați, au fost arși de vii pe rug pentru a-i obliga să renunțe la credința lor! Chiar și acum, acești oameni trimit misionari care încearcă să convertească. Ei sunt, se pare, atât de puțin

siguri de credința lor încât au nevoie de noi adepți considerând, fără îndoială, că unirea face puterea!

– Onorabile lama, credeți că oamenii ar trebui să îmbrățișeze o religie? am întrebat eu.

– Bineînțeles, dacă ei o doresc, răspunse lama. Atât timp cât oamenii nu au atins treapta evolutivă în care să poată accepta Eul Superior, adeziunea la orice religie le poate aduce consolare, îi poate întări. Aceasta constituie o disciplină mentală și spirituală; ea dă oamenilor impresia că aparțin unei familii mari, supravegheată de un Tată bun și de o Mamă plină de milă, gata să mijlocească între ei și Tată pentru a-i ajuta. Da, pentru cei care se află la un anumit nivel de evoluție, o asemenea religie este binefăcătoare. Cu cât, însă, acești oameni vor înțelege mai repede că trebuie să se roage Eului lor Superior, cu atât vor evolua mai rapid. Suntem, adeseori, întrebați pentru ce în templele noastre se află Imagini Sfinte, sau pentru ce există temple. Putem răspunde că asemenea Imagini Sfinte ne fac să ne gândim că și noi putem evolua pentru a deveni, la timpul potrivit, ființe spirituale de rang înalt. Cât despre temple, acestea sunt locuri în care oamenii cu concepții religioase asemănătoare se pot aduna pentru a se ajuta reciproc în căutarea Eului Superior. Prin rugăciune, chiar dacă nu este făcută așa cum trebuie, putem mări frecvența vibrațiilor noastre. Meditația și contemplația sunt benefice, fie că sunt practicate într-un templu, într-o sinagogă sau într-o biserică.

Am reflectat la ceea ce tocmai auzisem. La picioarele noastre curgea Kaling Chu grăbindu-și apele pentru a forța trecerea pe sub podul arcuit peste drumul spre Lingkor. Spre sud, am zărit un grup de oameni care așteptau podarul de la Kyi Chu. Negustorii care sosiseră în dimineața aceea aduseseră ziare și reviste învățătorului meu. Ziare și reviste din India și din alte țări cu denumiri ce mi se păreau ciudate. Lama Mingyar Dondup călătorise mult și se ținea la curent cu problemele externe ale Tibetului. Ziare, reviste. Un gând,

legat de ceea ce discutasem, *mi-a trecut prin minte*. Deodată, am sărit ca ars. Nu era vorba de un ziar, ci de o revistă, în care văzusem ceva, dar ce oare? Mi-am adus aminte! Răsfoisem o revistă străină, fără să înțeleg vreun cuvânt de acolo, uitându-mă doar la ilustrațiile ei. Degetul cu care întorceam paginile s-a oprit pe o imagine care mi-a atras atenția: se vedea un personaj cu aripi care zbura prin nori deasupra unui câmp de bătălie însângerat. Învățătorul meu, căruia îi arătasem imaginea, a citit și mi-a tradus explicațiile de dedesupt.

– Onorabile lama! am exclamat foarte emoționt, mi-ați vorbit despre un personaj – pe care l-ați numit Îngerul de la Mons – despre care oamenii spun că l-au văzut deasupra unui câmp de bătălie. Era acesta un zeu?

– Nu, Lobsang, mi-a răspuns lama. Mulți oameni, în momente de disperare, doresc cu tărie să li se arate un sfânt, sau, așa cum i se mai spune, un înger. Această dorință arzătoare și emoțiile puternice din preajma unui câmp de luptă întăresc gândurile, dorințele și rugăciunile lor. Așadar, în felul în care ți-am arătat deja, ei creează o formă-gând ce corespunde dorințelor lor. În momentul în care a apărut *primul contur spectral al unei siluete, rugăciunile și gândurile* oamenilor s-au intensificat într-o asemenea măsură încât silueta a căpătat forță și soliditate, rămânând așa un timp apreciabil. Tot așa facem și noi, aici, când construim forme-gânduri în Templul Interior. Dar acum vino, Lobsang, suntem în plină zi iar ceremoniile Logsarului nu s-au încheiat.

Am coborât împreună culoarul și am intrat în atmosfera zgomotoasă și agitată a vieții de fiecare zi dintr-o lamaserie, *în timpul unui anotimp de celebrare*. Maestul Artelor venise să mă caute, căci avea nevoie de un băiat mai mic și sprinten care să se cațere pe schelă și să modifice puțin capul unui personaj aflat undeva foarte sus. Mergând în urma maestrului, l-am urmat cu pași repezi de-a lungul potecii alunecoase care ducea la camera unde se afla depozitat untul. Am pus pe

mine o robă veche, mânjită de unt colorat şi, înnodându-mi o funie în jurul mijlocului pentru a putea ridica materialul, am urcat pe schelă. Aşa cum maestrul bănuise, dintr-o parte a capului căzuseră câteva lamele de lemn care alcătuiau osatura modelajului. M-am aplecat şi am cerut o găleată cu unt pe care am tras-o spre mine cu ajutorul funiei. Am lucrat timp de câteva ore, înfăşurând mici aşchii de lemn în jurul căptuşelii suportului şi am remodelat untul pentru a face capul să stea cum trebuie. Până la urmă, Maestrul Artelor, care mă urmărea de jos cu un ochi critic, s-a declarat mulţumit de ceea ce făcusem. Încet, aproape amorţit, am coborât de pe scândura de lemn pe care mă aflasem până atunci. Mi-am schimbat roba scoţând un suspin de uşurare şi am plecat în fugă de acolo.

A doua zi, împreună cu mulţi alţi chela, am mers în câmpia oraşului Lhasa, de la poalele Potalei, aproape de satul Shö. Teoretic, ne aflam acolo pentru a lua parte la procesiuni, la jocuri şi la curse. Practic, defilam prin faţa pelerinilor modeşti care se înghesuiau pe potecile muntelui pentru a putea să ajungă la Lhasa în perioada Logsarului. Ei veneau din toate colţurile lumii budiste la această Meccă a budismului. Bătrâni înconvoiaţi de vârstă, femei tinere cu copii în braţe, toţi erau mânaţi spre aceste locuri, convinşi fiind că parcurgând Circuitul Sfânt al oraşului şi al Potalei, îşi ispăşeau păcatele din trecut şi îşi pregăteau o nouă naştere fericită în următoarea lor existenţă terestră. Numeroşi ghicitori se aflau, la tot pasul, de-a lungul drumului spre Lingkor, bătrâni cerşetori cereau de pomană pe un ton plângăreţ, iar negustorii, cu marfa purtată pe umăr, îşi croiau cu greu drum prin mulţime în căutarea clienţilor.

Curând, aveam să mă satur de toată această agitaţie, de această mulţime avidă să vadă totul şi de întrebările lor banale care nu se mai sfârşeau. M-am depărtat de ceilalţi discipoli şi am urcat încet poteca de munte care ducea la locuinţa mea din lamaserie.

Pe acoperiş, locul meu preferat, era o linişte deplină. Soarele împrăştia o căldură blândă. De jos, din câmpia de unde venisem şi pe care acum nu o mai vedeam, urca spre mine murmurul nedesluşit al mulţimii, un murmur neclar şi monoton care mă moleşea şi mă trăgea la somn în căldura amiezii. O siluetă, desprinsă din umbră, începu să se materializeze la limita cea mai îndepărtată a viziunii mele. Adormit pe jumătate, am scuturat din cap şi am clipit des din pleoape. Când le-am deschis, am văzut că silueta se fla tot acolo, mai clară şi mai densă. Am simţit cum, de frică, mi se ridică părul pe cap.

– Nu sunteţi o fantomă! am strigat. Cine sunteţi?

Apariţia a surâs uşor şi mi-a răspuns:

– Nu, fiule, nu sunt o fantomă. Cândva, am studiat şi eu la Chakpori, şi am lenevit aşa cum faci şi tu pe acest acoperiş. După aceea, am dorit, mai presus de orice, să mă eliberez de toate dorinţele pământeşti. M-am închis între zidurile acestei sihăstrii.

Şi-a ridicat mâna şi am întors capul în direcţia către care era întors braţul său.

– Acum, continuă el să-mi comunice telepatic, în acest al unsprezecelea Logsar, am căpătat ce mi-am dorit: libertatea de a merge oriunde, după bunul meu plac, în timp ce îmi las corpul la adăpost în celula sihăstriei. Şi fiindcă sunt la prima mea ieşire, am venit mai întâi aici, ca să privesc încă o dată această mulţime şi să revăd locurile a căror amintire am păstrat-o. Libertatea, fiule, am obţinut în sfârşit libertatea! El dispăru apoi ca un nor de tămâie risipit de vântul blajin al nopţii.

Sihăstriile! Noi, discipolii-chela, auziserăm de atâtea ori vorbindu-se de ele! Cum arătau pe dinăuntru? Era o întrebare pe care ne-o puneam destul de des. De ce oamenii se îngropau de vii în acele celule de piatră cătărate, atât de periculos, în coasta muntelui? Ne puneam tot atât de des şi această întrebare! M-am hotărât să-l întreb despre toate acestea pe

bunul meu maestru. Mi-am amintit apoi că un bătrân călugăr chinez locuia nu departe de mine. Bătrânul Wu Hsi avusese o viață interesantă; timp de câțiva ani, fusese atașat în calitate de călugăr la palatul împăraților din Peking. Sătul de acest mod de viață, a plecat în Tibet în căutarea iluminării. În cele din urmă, a ajuns la Chakpori, unde a fost bine primit și, după câțiva ani, a intrat într-o sihăstrie unde a trăit șapte ani în singurătate. Acum se întorsese la Chakpori unde își aștepta sfârșitul. M-am întors și am apucat-o grăbit spre culoarul de la etajul de dedesubt. M-am oprit în fața unei chilii și l-am strigat pe bătrân.

– Intră! Intră! se auzi vocea lui ascuțită și tremurătoare.

Am intrat și pentru prima oară m-am aflat în fața călugărului chinez Wu Hsi. Stătea așezat cu picioarele încrucișate sub el și, în ciuda vârstei sale, spatele său era drept ca al unui bambus tânăr. Avea pomeții feței proeminenți și o piele foarte galbenă, care semăna cu pergamentul. Ochii săi oblici erau negri ca lignitul. Avea o barbă ascuțită, crescută numai pe bărbie, iar de deasupra buzei de sus atârna, ca două fuioare subțiri, o mustață tot atât de rară ca și barba. Mâinile, de culoare galben-brun, erau presărate cu pete negre, caracteristice bătrâneții; venele îi erau ieșite în afară ca ramurile unui copac. Când m-am apropiat de el și-a îndreptat spre mine privirea mioapă, ghicindu-mi, mai degrabă, prezența decât văzându-mă.

– Mda, zise, un băiat, un băiețel, bănuiesc după felul cum mergi. Ce vrei de la mine, fiule?

– Venerabile călugăr, i-am spus, ați trăit mulți ani într-o sihăstrie. Sunteți bun să-mi vorbiți despre acest lucru?

A bombănit ceva, și-a ronțăit vârfurile mustății, și a spus:

– Așează-te, băiete, este mult timp de când n-am mai vorbit despre trecut deși mă gândesc mereu la el. Când am fost tânăr, am călătorit mult și am ajuns în India. Acolo, am văzut pustnici închiși în grote și unii dintre aceștia păreau să fi atins starea de Iluminare. (A dat din cap îngândurat)

Oamenii de acolo erau foarte leneşi şi îşi petreceau mai tot timpul stând la umbra copacilor. Ah! Ce spectacol trist!

– Venerabile călugăr, l-am întrerupt eu, aş prefera să-mi vorbiţi despre sihăstriile din Tibet.

– Cum? Ce-ai spus? întrebă bătrânul, cu vocea slăbită. Ah, da, sihăstriile Tibetului. Am părăsit India şi m-am întors în oraşul meu natal, Peking. Dar nu m-am stabilit nici acolo, căci mă plictiseam fiindcă nu aveam nimic de învăţat. Mi-am luat din nou toiagul şi castronaşul şi am plecat; a trebuit să treacă mult timp până să ajung la frontiera Tibetului.

Am scos un oftat de nerăbdare. Bătrânul continuă:

– În cele din urmă, după ce m-am oprit pe la câteva lamaserii, mereu în căutarea iluminării, am ajuns la Chakpori. Abatele mi-a permis să rămân să locuiesc aici, deoarece în China studiasem medicina. Specialitatea mea era acupunctura. Câţiva ani, acest fel de viaţă mi-a plăcut, apoi am simţit dorinţa arzătoare de a intra într-o sihăstrie.

Îmi pierdusem răbdarea. Dacă bătrânul avea s-o ţină tot aşa, pierzându-se în detalii, aveam să întârzii la slujba de seară de la care nu puteam lipsi. Chiar în clipa în care mă gândeam la toate astea, am auzit primele bătăi ale gongului. M-am ridicat, fără nici un pic de tragere de inimă, zicând:

– Sfinţia ta, eu trebuie să plec.

Bătrânul călugăr începu să râdă.

– Nu, băiete, răspunse el, poţi să rămâi. Oare nu eşti tu gata să primeşti învăţătura de la un Frate Vârstnic? Rămâi, căci eşti scutit de slujba de seară.

M-am aşezat din nou, ştiind că avea dreptate: deşi era doar un trappa şi nu un lama, el era considerat un Vârstnic datorită vârstei şi cunoştinţelor sale.

– Ceai, fiule, ceai! strigă el; să bem, mai întâi, un ceai, căci carnea este slabă iar povara anilor mă apasă greu. Ceai, pentru copil şi pentru bătrân!

Drept răspuns la chemarea sa, un călugăr a cărui datorie era aceea de a îngriji de fraţii cei mai în vârstă, ne-a adus ceai

şi orz. Am preparat mâncarea noastră tradiţională, tsampa, şi ne-am instalat cât mai comod, el pentru a povesti, eu pentru a-l asculta.

– Părintele Abate mi-a permis să părăsesc Chakpori şi să mă retrag într-o sihăstrie. Am plecat însoţit de un călugăr-asistent şi am început urcuşul greu al muntelui. După cinci zile de mers, am ajuns la un loc ce poate fi zărit de pe acoperişul acestei clădiri.

Am dat aprobator din cap. Cunoşteam locul, era o construcţie singuratecă, aflată pe înălţimile Himalaiei. Bătrânul continuă:

– Nu mai era nimeni acolo, ultimul ocupant al sihăstriei era pe moarte. Împreună cu călugărul care mă însoţea, am curăţat chilia şi am privit, apoi, pentru ultima oară, valea oraşului Lhasa; am privit Potala şi Chakpori, apoi m-am întors şi am intrat în camera interioară a sihăstriei. Călugărul asistent a zidit bine uşa, a tencuit-o cu grijă, iar eu am rămas singur înăuntru.

– Dar, venerabile, cum arată pe dinăuntru o astfel de cameră? am întrebat.

Bătrânul Wu Hsi se scărpină în cap, după care spuse:

– Este o construcţie de piatră, îmi răspunse, apăsând fiecare cuvânt. Cu ziduri foarte roase. Nu are nici un fel de ieşire. Odată intrat în camera interioară, nu mai poţi ieşi, căci pragul uşii este zidit. Există o deschidere în zid, o trapă, prin care nu poate pătrunde lumina şi prin care pustnicul primeşte hrana. Un tunel întunecos leagă camera interioară de încăperea în care locuieşte călugărul-asistent. Eram zidit. Bezna era atât de adâncă încât aveam impresia că o pot atinge. Nu puteam distinge nici cel mai mic licăr de lumină. Nu răzbătea până la mine nici cel mai mic zgomot. M-am aşezat jos şi mi-am început meditaţia. La început, am avut tot felul de vedenii: credeam că văd linii şi benzi luminoase. După aceea, am avut impresia că întunericul mă strangula şi că eram învelit într-un fel de noroi negru şi uscat. Timpul a încetat să

mai existe. În curând, în închipuirea mea, am început să aud sunete de clopote şi de gonguri şi voci de oameni care cântau. Mai târziu, am început să bat cu pumnii în pereţii chiliei mele, încercând cu disperare să ies de acolo. Nu mai puteam să deosebesc ziua de noapte căci în jurul meu era beznă şi linişte ca într-un mormânt. După ce a mai trecut câtva timp, mi-am învins spaima şi m-am liniştit.

Îmi imaginam scena; bătrânul Wu Hsi, care pe atunci era tânăr, cufundat în bezna cea aproape vie, în acea linişte absolută.

– Din două în două zile, îşi urmă bătrânul povestirea, călugărul-asistent îmi trecea prin trapă puţină tsampa. El se apropia cu atâta grijă că nu l-am putut auzi niciodată. Îmi amintesc cum prima dată, orbecăind cu greu prin întuneric, am răsturnat castronul şi n-am reuşit să-l găsesc. Am chemat, am strigat cât am putut, dar nici un sunet nu mai ieşea din chilia mea. A trebuit să mai aştept două zile ca să mă pot hrăni.

– Venerabile, am întrebat, ce se întâmplă atunci când un pustnic se îmbolnăveşte sau moare?

– Fiule, răspunse bătrânul Wu Hsi, dacă un pustnic se îmbolnăveşte... ei bine, moare. Asistentul îi aduce hrana, la fiecare două zile, timp de două săptămâni. La sfârşitul acestui interval de timp, dacă hrana rămâne neatinsă, atunci sunt aduşi călugări care sparg zidul şi iau de acolo trupul neînsufleţit al pustnicului.

Bătrânul Wu Hsi a stat închis în felul acesta şapte ani.

– Ce se întâmplă în cazul în care a trecut perioada de timp prevăzută pentru şederea acolo?

– La început, am stat doi ani, apoi şapte. Atunci când s-a apropiat clipa să-mi părăsesc chilia, a fost scobită o gaură foarte mică în tavan, pentru a lăsa să pătrundă prin ea doar o rază de lumină foarte slabă. La câte două, trei zile, gaura era lărgită pentru a lăsa să pătrundă ceva mai multă lumină. Treptat-treptat, am ajuns să suport lumina zilei de afară.

Dacă un pustnic ar fi scos, dintr-o dată, la lumina zilei, el ar orbi, căci pupilele sale care, din cauza întunericului, au stat atâta timp dilatate, nu s-ar mai putea contracta imediat. Când am ieşit de acolo, eram foarte palid, iar părul era alb ca zăpada munţilor. M-au masat şi a trebuit să fac exerciţii fizice pentru că muşchii mei, care fuseseră atâta timp nefolosiţi, nu mai reacţionau. Încet-încet, mi-am recăpătat puterile şi, în cele din urmă, am fost în stare să cobor muntele împreună cu asistentul meu şi să mă întorc la Chakpori.

Am meditat la tot ce-mi povestise, şi am rămas uluit gândindu-mă la anii care nu se mai terminau, ani petrecuţi în întuneric şi linişte absolută de către acest om rămas singur, doar cu el însuşi.

– Ce ai învăţat din această experienţă, venerabile? am întrebat, în cele din urmă. A meritat strădania?

– Da, fiule, a meritat, a răspuns bătrânul. Am aflat natura vieţii, raţiunea existenţei creierului. M-am eliberat de corpul meu fizic, mi-am putut ridica spiritul tot aşa cum faci tu, în prezent, în astral.

– Bine, dar cum puteţi fi sigur că totul nu a fost decât imaginaţie? Cum aţi ştiut că nu vi s-a tulburat mintea? Pentru ce nu puteaţi să călătoriţi în plan astral aşa cum fac eu?

Wu Hsi râse până când lacrimile începură să i se prelingă pe obrajii brăzdaţi de riduri.

– Întrebări şi iarăşi întrebări, mereu întrebări, la fel cum obişnuiam să fac şi eu! răspunse el. Să ştii că, la început, am fost terorizat de spaima pe care nu reuşeam s-o înving. Am blestemat ziua în care m-am făcut călugăr şi ziua în care am intrat în sihăstrie. Încetul cu încetul, am reuşit să-mi controlez respiraţia şi să încep să meditez. La început, am avut halucinaţii în care îmi apăreau tot felul de vedenii lipsite de sens. Apoi, într-o zi, am ieşit din corp, şi din clipa aceea întunericul a încetat să mai fie întuneric pentru mine. Mi-am văzut corpul aşezat în postura de meditaţie. Mi-am văzut ochii nemişcaţi, larg deschişi, orbi. Am văzut cât de gălbejită

mi se făcuse pielea şi cât de slab îmi era trupul. M-am ridicat, am trecut prin tavanul chiliei şi am văzut, la picioarele mele, frumoasa vale a oraşului Lhasa. Am observat acolo unele schimbări, am văzut oameni pe care îi cunoşteam şi, intrând în templu, am putut să discut prin telepatie cu un lama care *mi-a confirmat* că mă "eliberasem". Am călătorit foarte departe, dincolo de frontierele acestei ţări. Din două în două zile mă întorceam în chilia mea, în celula mea, şi intram, din nou, în corpul pe care-l însufleţeam pentru a-l putea hrăni.

– De ce nu puteaţi călători în planul astral fără a mai fi nevoie de toate aceste pregătiri? am întrebat din nou.

– Unii dintre noi sunt muritori obişnuiţi. Rari sunt cei dotaţi cu facultatea specială pe care o ai şi tu şi care ţi-a fost dată pentru îndeplinirea unei misiuni. Tu, de asemenea, ai călătorit departe, pe cale astrală. Alţii, ca mine, trebuie să suporte singurătatea şi multe alte încercări înainte ca spiritul lor să se poată elibera de trup. Tu, fiule, faci parte dintre cei aleşi, dintre cei foarte fericiţi. (Bătrânul oftă.) Acum, du-te! îmi spuse, trebuie să mă odihnesc, am vorbit prea mult. Vino să mă vezi când vrei, vei fi întotdeauna binevenit în ciuda faptului că pui atâtea întrebări.

M-am ridicat şi, mulţumindu-i cu jumătate de glas, m-am închinat în faţa lui; apoi am părăsit în linişte încăperea. Eram atât de absorbit de gânduri încât m-am izbit de zidul din faţa mea fiind gata-gata să-mi sparg capul. Mi-am continuat drumul pe culoare, mergând mai încet şi frecându-mi tot timpul capul îndurerat, până când am ajuns în camera mea.

Slujba de la miezul nopţii era pe sfârşite. Călugării se grăbeau să se ducă la culcare, *pentru a mai prinde* câteva ore de somn înaintea slujbei următoare.

Bătrânul Cititor, pe podiumul său, pusese cu grijă un semn între paginile cărţii, pregătindu-se să coboare treptele. Supraveghetorii, aflaţi mereu la pândă pentru a descoperi vreo abatere, gata oricând să-i pedepsească pe cei neatenţi,

slăbiseră supravegherea discipolilor. Slujba se terminase. Tinerii chela îşi legănau căldenițele pentru ultima oară şi începuse deja să se audă murmurul înăbuşit al unui mare grup gata să se împrăştie.

Deodată, se auzi un strigăt ascuțit; o formă zvâcni pe deasupra capetelor călugărilor aşezați pe jos, şi încercă să-l înhațe pe un tânăr trappa care ținea două bastonaşe de tămâie. Uluiți, ne-am ridicat brusc în picioare. Înaintea noastră o siluetă dementă se rotea sărind, balele-i curgeau de pe buzele-i schimonosite, iar din gâtlej scotea țipete înspăimântătoare. O clipă toată lumea a rămas nemişcată; călugării poliţişti, luați prin surpindere, stăteau împietriți, iar cei care oficiau slujba rămăseseră în picioare cu brațele ridicate. Imediat, însă, supraveghetorii au trecut, hotărâți, la acțiune. Repezindu-se spre nebun, ei au reuşit să-l imobilizeze, înfăşurându-i capul cu propria robă, ca să nu se mai audă îngrozitoarele blesteme ce-i ieşeau, necontenit, din gură. L-au luat pe sus cu multă grijă şi l-au scos din templu. Slujba se terminase. Am ieşit din templu în mare grabă, nerăbdători să putem discuta despre întâmplarea la care fusesem martori cu toții.

– A fost Kenji Tekeuchi, spuse un tânăr trappa de lângă mine. Un călugăr japonez care a fost peste tot.

– Se pare că a făcut ocolul lumii, adăugă un altul.

– El căuta Adevărul şi spera că o să-i fie oferit pe tavă, fără să facă nici un fel de efort pentru a-l afla, observă un al treilea.

M-am îndepărtat, căci sufletul îmi era tulburat. Pentru ce atunci când cineva "caută adevărul", trebuie să înnebunească? În cameră se făcuse frig şi începusem să tremur uşor în timp ce mă întindeam să mă culc. M-am odihnit atât de bine încât am avut impresia că au trecut doar câteva clipe de când adormisem şi până când sunetele bătăilor de gong m-au trezit, anunțând slujba de dimineață. Am privit pe fereastră şi am văzut cum primele raze de soare mângâiau blând munții,

cum cercetau cerul ca niște degete uriașe căutând să stingă stelele.

Am oftat și am ieșit grăbit pe culoar, pentru a nu ajunge ultimul la templu, căci altfel aș fi atras asupra mea mânia supraveghetorilor.

– Pari îngândurat, Lobsang, spuse învățătorul meu, lama Mingyar Dondup, atunci când l-am întâlnit, puțin mai târziu, după slujba de amiază. L-ai văzut pe călugărul japonez, Kenji Tekeuchi, atunci când a intrat în templu? Vreau să-ți vorbesc despre viața lui, căci mai târziu vei avea posibilitatea să faci cunoștință cu el.

M-am așezat, căutându-mi o poziție cât mai confortabilă, căci se părea că discuția va fi lungă... urma să fiu "ocupat" cu acest subiect toată ziua!. Lama se uită la mine și expresia feței mele îl făcu să zâmbească.

– Poate că ar fi mai bine să cerem să ne aducă niște ceai indian...și prăjituri indiene...ca să facem pilula mai ușor de înghițit, ce zici de asta, Lobsang?

Eu m-am mai liniștit puțin, iar învățătorul meu începu să râdă.

– Călugărul-servitor le va aduce imediat, a adăugat el, căci te așteptam.

"Da, mi-am zis în clipa în care călugărul-servitor a apărut, unde voi mai găsi un asemenea maestru?" Prăjiturile indiene erau slăbiciunea mea și lama făcu ochii mari uitîndu-se la mine cu câtă poftă le dădeam pe gât.

– Kenji Tekeuchi, reluă firul povestirii învățătorul meu, este ..era un om foate nestatornic, un mare călător. Toată viața (acum are peste șaptezeci de ani), el a parcurs pământul în lung și-n lat în căutarea a ceea ce el a numit "Adevăr". Adevărul se află în el, dar el se îndoiește. A rătăcit încolo și încoace, la nesfârșit. A studiat, fără încetare, diferite credințe religioase, a cercetat cărți prin toate părțile pe unde a umblat pentru a ajunge la Adevăr, această permanentă obsesie a sa. În cele din urmă ni l-au trimis aici. Din cauza studiului atâtor

cărți, în care erau exprimate concepții contradictorii asupra acestui subiect, aura lui a avut de suferit. Cea mai mare parte a timpului umblă ca un nebun. A ajuns ca un burete care absoarbe toată știința dar care reține foarte puțin.

– Așadar, onorabile lama! am exclamat, sunteți împotriva studiului bazat pe lectură?

– Nicidecum, Lobsang, a răspuns lama. Ca orice om care gândește, sunt împotriva celor care se cufundă în lectura fără discernământ a broșurilor, cărțuliilor și lucrărilor care tratează despre culte bizare, cu un pretins caracter ocult. Acești oameni își otrăvesc sufletul și până când nu se vor lepăda de toată această falsă cunoaștere și nu vor deveni, din nou, asemenea copiilor, ei nu vor mai putea evolua.

– Onorabile lama, am întrebat, cum înnebunește cineva? Cum este posibil ca niște lecturi nepotrivite să tulbure mintea cuiva?

– Este o poveste foarte lungă, îmi spuse lama. Să ne ocupăm, mai întâi, de ceea ce este esențial. Înarmează-te cu răbdare și ascultă! Pe pământul pe care ne aflăm, noi suntem ca niște marionete, marionete făcute din molecule care vibrează, în jurul cărora există un câmp electric. Eul nostru Superior vibrează într-un ritm mult mai rapid iar sarcina sa electrică este mult mai mare. Există un raport bine determinat între ritmul vibrațiilor noastre și cel al vibrațiilor Eului nostru Superior. Putem compara procesul de comunicare dintre noi și Eul nostru Superior cu descoperirea grație căreia se pot emite unde radio – de-a lungul și de-a latul continenelor și oceanelor – cu ajutorul cărora două persoane, aflate la mari distanțe, pot comunica între ele. Creierul nostu seamănă cu un receptor radio, căci el primește mesajele prin unde radio de "înaltă frecvență", mesaje care reprezintă ordinele și instrucțiunile Eului Superior și le transformă în impulsuri de joasă frecvență care comandă acțiunile noastre. Creierul este dispozitivul electro-mecano-chimic care ne dă posibilitatea de a fi utili pe acest pământ. Reacțiile chimice pot provoca o

funcționare defectuoasă a creierului, blocând parțial un mesaj, căci sunt rare cazurile aici, pe pământ, când primim mesajul exact așa cum a fost "radiodifuzat" de către Eul Superior. Gândirea este limitată dacă nu face apel la Eul Superior. Gândirea este în stare să-și asume unele responsabilități, să-și formeze unele păreri, și să încerce să umple prăpastia dintre condițiile "ideale" ale Eului Superior și condițiile greu de suportat ale vieții pământești.

– Occidentalii acceptă teoria electricității cerebrale? am întrebat eu.

– Desigur, îmi răspunse lama. În spitale sunt înregistrate undele cerebrale ale bolnavilor și s-a constatat că tulburărilor mintale le corespund unde caracteristice. Aceste unde permit, așadar, să se stabilească dacă o persoană suferă sau nu de o boală mintală. Se poate întâmpla, uneori, ca din pricina unei boli a corpului să ajungă la creier anumite substanțe chimice care să-i perturbe grav funcționarea normală, să-i deregleze sistemul de unde cerebrale și să facă să apară simtomele demenței.

– Japonezul este nebun de-a binelea? am mai întrebat.

– Vino, mergem să-l vedem. Îl vom găsi acum într-una din perioadele sale de luciditate. Lama Mingyar Dondup s-a ridicat și a ieșit grăbit din încăpere. M-am grăbit, la rândul meu, să-l urmez. O apucă pe un culoar și coborî o scară pentru a ajunge la o aripă mai depărtată a lamaseriei, unde stăteau călugării bolnavi aduși la tratament. Într-un mic dormitor, care dădea spre Khati Linga, călugărul japonez stătea privind melancolic undeva în gol. La apropierea maestrului meu, el s-a ridicat, și-a împreunat palmele și s-a înclinat adânc.

– Stați pe loc, nu vă ridicați, spuse lama. V-am adus un tânăr care vrea să vă asculte. El urmează o pregătire specială, la ordinele Prea Înțeleptului.

Lama salută și plecă. Japonezul mă privi insistent câteva clipe, apoi îmi făcu semn cu mâna să iau loc. M-am așezat la

o oarecare distanță de el de teamă ca nu cumva să înceapă, din nou, accesele sale de violență!

– Nu-ți încărca creierul cu tot ce-ai putea găsi de citit despre ocultism. Este ceva greu de digerat care, în plus, îți poate încetini evoluția spirituală. Am studiat toate religiile. Am studiat toate cultele metafizice de care am putut afla. Toate astea, până la urmă, m-au otrăvit, mi-au dereglat judecata și m-au făcut să cred că sunt un Ales. În prezent, creierul mi s-a dezechilibrat; uneori nu-mi mai pot stăpâni nervii și ies de sub controlul Eului meu Superior.

– Dar, venerabile, am exclamat, cum se poate învăța fără să citești nimic? Ce rău poate face cuvântul scris?

– Fiule, îți este permis să citești, bineînțeles, răspunse japonezul, dar alege cu multă atenție cărțile, nu citi decît ceea ce ești sigur că vei putea înțelege bine. Pericolul nu se află în cuvântul tipărit, ci în ideile conținute în acele cuvinte. Nu trebuie să înghiți orice, ceea ce este bun laolaltă cu ceea ce este dăunător. Nu trebuie să citești materiale contradictorii și nici lucrări care-ți promit puteri oculte. Este ușor să dai naștere unei forme-gând pe care să nu o mai poți stăpâni. Asta am făcut eu și forma creată s-a dovedit a fi malefică.

– Ați fost în toate țările lumii? am întrebat.

Japonezul s-a uitat îndelung la mine și i-am văzut ochii sclipind.

– M-am născut într-un mic sat din Japonia, mi-a spus el, și când am atins vârsta potrivită, am intrat într-un ordin monastic. Am studiat, ani în șir, religiile și practicile oculte. După aceea, superiorul meu mi-a spus să plec și să călătoresc în țările de dincolo de ocean. Timp de cincizeci de ani, am umblat dintr-o țară în alta, studiind fără încetare. Prin gândurile mele, am creat puteri pe care nu le-am mai putut stăpâni; puteri situate în planul astral, care îmi afectează uneori Cordonul de Argint. Mai târziu, voi avea poate căderea să-ți spun mai multe. Deocamdată sunt încă slăbit din cauza ultimei mele crize și trebuie să mă odihnesc. Dacă

învățătorul tău are să-ți dea voie. vino să mă vizitezi într-o altă zi.

L-am salutat și l-am lăsat singur în dormitor. Un călugăr-medic, văzând că plec, se grăbi să meargă la el. Priveam neliniștit în jurul meu și-i observam pe bătrânii călugări care zăceau pe paturile de spital din acea parte a lamaseriei de la Chakpori. Apoi, răspunzând unei chemări telepatice urgente, m-am grăbit să-mi întâlnesc învățătorul, pe lama Mingyar Dondup.

V

Mergeam la pas întins de-a lungul culoarelor, şi graba cu care dădeam colţurile reprezenta un adevărat pericol pentru cei pe care i-aş fi putut întâlni în cale. Un călugăr bătrân, pe lângă care tocmai treceam, mă apucă zdravăn de mână, mă scuturâ bine şi apoi îmi spuse:

– Nu se face să te grăbeşti în halul ăsta, un adevărat budist nu se poartă astfel!

Apoi, privindu-mă mai cu atenţie, recunoscu în mine pe discipolul maestrului Mingyar Dondup. Mormăind ceva din care n-am înţeles decât un "Mda!", slăbi strânsoarea, dându-mi drumul ca şi cum ar fi aruncat din mână un tăciune aprins şi apoi, uitând parcă de observaţia pe care mi-o făcuse, se îndepărtă în mare grabă.

Mi-am continut drumul cu un pas mai liniştit. Intrând în camera învăţătorului meu, era cât pe-aci să cad văzând, de o parte şi de alta a lui, câte un călugăr-abate de rang înalt. Îmi întrebam conştiinţa, oare ce mai făcusem de data asta? Care dintre numeroasele mele "păcate" fuseseră descoperite? Când un tânăr discipol este aşteptat de doi călugări de un asemenea rang, înseamnă că avea de ce să se teamă.

Simţeam cum mi se înmoaie picioarele şi îmi frământam creierul ca să-mi amintesc dacă făcusem ceva atât de grav încât să fiu dat afară de la Chakpori. Unul dintre ei se uită la mine şi îmi surâse afectuos ca un ghetar. Celălalt se întoarse

către mine arătându-mi o față ce părea sculptată într-o stâncă a Himalaiei. Învățătorul meu, care observă toată această atmosferă, începu să râdă:

– Cu siguranță că nu ai conștiința curată, Lobsang, îmi spuse. Ah! acești Frați Abați sunt și ei lama telepați.

Cel care părea mai sever dintre ei se uită țintă la mine și spuse cu o voce care te făcea să te gândești la o avalanșă de pietre:

– Lobsang Rampa, Prea Înțeleptul a hotărât mai demult să se facă cercetări asupra ta, în urma cărora a decis că trebuie să fii recunoscut ca încarnarea actuală a lui...

Am fost cuprins de amețeală și mi-a fost greu să-i mai urmăresc cuvintele; abia am putut să înțeleg ce spunea în încheiere:

– ...și stilul, rangul și titlul de Venerabil Abate îți vor fi conferite, pentru acest motiv, în cursul unei ceremonii ce se va desfășura la o dată și într-un loc ce vor fi convenite mai târziu.

Cei doi abați îl salutară solemn pe lama Mingyar Dondup și se înclinară înaintea mea tot atât de ceremonios. Au luat cu ei o carte, au ieșit, și, în tăcerea grea care se lăsase, se auzi doar zgomotul pașilor lor care se stingea ușor. Înmărmurit, îi urmăream cu privirea. Un râs pornit din toată inima și apăsarea unei mâini pe umărul meu, mă aduseră la realitate.

– Tu știi ce semnificație are toată această agitație Încercările n-au făcut decât să confirme ceea ce noi știam deja. Acum, tu și cu mine trebuie să sărbătorim evenimentul, după care am să-ți comunic noutăți interesante

M-a condus într-o altă încăpere unde era întinsă o masă plină cu bunătăți indiene. N-a fost nevoie să mi se spună de două ori pentru a mă așeza la masă!

Mai târziu, după ce mă ghiftuisem după pofta inimii, până într-atât încât numai privind urmele ospățului simțeam că mă apucă greața, învățătorul meu se ridică de la masă iar eu îl urmai în camera lui.

– Prea Înțeleptul a fost de părere că pot să-ți vorbesc despre Grota Înțelepților, îmi spuse el. După care adăugă:

– De fapt, Prea Înțeleptul mi-a sugerat ideea de a-ți vorbi despre acest subiect.

Mi-a aruncat o privire piezișă, și a continuat aproape șoptit:

– Vom trimite o expediție acolo în câteva zile.

Am simțit cum mă cuprinde un val de emoție și am avut impresia ciudată, de neînțeles, că urma, poate, să mă întorc "la mine", într-un loc pe care-l cunoscusem cândva. Învățătorul meu mă privi cu atenție. Când mi-am ridicat ochii sub privirea lui intensă, l-am văzut că dă din cap.

– Ca și tine, Lobsang, am urmat o pregătire specială în care mi s-au revelat capacități ieșite din comun. Maestrul meu a părăsit de mult timp această viață și Învelișul său se află acum în galeria Imaginilor Aurite. Împreună cu el, am străbătut lumea mult timp. Tu, Lobsang, va trebui să călătorești singur. Acum stai liniștit, căci vreau să-ți povestesc cum a fost descoperită Grota Înțelepților.

Mi-am umezit buzele și am așteptat cu nerăbdare; asta era tot ce doream să aflu, de atâta timp. Într-o lamaserie, ca de altfel în toate comunitățile, veștile se răspândesc pe ascuns, cu o mare repeziciune. Zvonuri, nimic mai mult decât zvonuri. De data asta era cu totul altceva, și eu credeam în ceea ce aflasem.

– Eram, pe vremea aceea, un foarte tânăr lama, Lobsang, începu maestrul meu. Împreună cu învățătorul meu și cu alți trei tineri lama, cercetam niște lanțuri muntoase aflate la mare depărtare. Cu câteva săptămâni mai înainte, se auzise o explozie teribil de violentă, urmată de o adevărată avalanșă de stânci Noi eram plecați pentru a cerceta ce se întâmplase acolo, sus. Zile întregi am cercetat în jurul bazei unui enorm vârf stâncos. În zorii celei de-a cincea zi, maestrul meu s-a trezit și totuși nu părea că se trezise; părea că se afla în transă. Deși i-am vorbit, nu am primit nici un răspuns. Eram

groaznic de neliniştit, temându-mă să nu se fi îmbolnăvit, şi gândindu-mă cum l-am putea face să meargă atâţia kilometri pe jos pentru a-l pune la adăpost undeva, într-un loc sigur. Cu multă greutate, stăpânit parcă de o forţă stranie, se ridică, apoi se prăbuşi şi iar se ridică. Cu paşi nesiguri, întrerupţi, clătinându-se, înaintând ca un om hipnotizat, el se aşternu la drum.

Noi îl urmăream, neliniştiţi, aproape tremurând. Urcam cu greu suprafaţa stâncoasă şi povârnită a muntelui în timp ce, de undeva de sus, pietrele se rostogoleau ca o adevărată avalanşă. Am ajuns, în cele din urmă, pe muchia ascuţită a vârfului de unde se vedea celălalt versant. Ceea ce am văzut m-a decepţionat adânc: înaintea noastră se întindea o mică vale care, acum, era aproape acoperită de stânci uriaşe. Era clar că acolo se produsese o prăbuşire. Se adâncise vreo fisură sau vreun cutremur de pământ sfărâmase această parte a peretului muntos. Mari porţiuni de stâncă, de curând tăiate, străluceau ca oglinda în lumina soarelui. Muşchii şi lichenii, smulşi acum din stratul de pământ şi aşa subţire al stâncii, spânzurau jalnic în peisajul acela dezolant. Dezgustat de ceea ce vedeam, am întors capul. Nimic din ce era acolo nu-mi mai atrăgea atenţia, nimic altceva decât urmele acestei impresionante prăbuşiri.

Începusem să cobor, dar m-am oprit imediat căci mi-am auzut numele rostit în şoaptă: "Mingyar!" Unul din colegii mei arătă cu degetul în direcţia în care Maestul meu, mânat parcă de o forţă ciudată, cobora peretele muntelui.

Eram numai urechi ascultând întâmplarea de atunci povestită de învăţătorul meu. După ce bău puţină apă, el îşi continuă povestirea:

– Noi îl urmăream îngroziţi. Se îndrepta încet către fundul văii, acoperit acum cu sfărâmături de stâncă. Mergeam după el, fără tragere de inimă, temându-ne că oricând am fi putut aluneca pe grohotişul acela periculos. Ajuns în fundul văii, maestrul meu nu şovăi nici o clipă. Îşi croi drum, cu multă

prudență, printre enormele mase stâncoase prăbușite și reuși să atingă cealaltă parte a văii pietroase. Spre marea noastră mirare, l-am văzut, îngroziți, cum începe să se cațere pe celălalt versant folosindu-se de niște suporți care pentru noi erau invizibili, deși ne aflam la doar câțiva metri în spatele lui. A trebuit să ne ținem după el împotriva voinței noastre. Nu aveam de ales; nu ne puteam întoarce la lamaserie să spunem că superiorul nostru compromisese cercetarea pe care o întreprinsesem și că ne fusese teamă să-l urmăm: era imposibil, oricât de periculoasă era escaladarea. Am început să mă cațăr, mai întâi eu, înaintând prudent și neîncrezător. Roca era dură și aerul rarefiat. Imediat am început să respir cu greutate, mă dureau plămânii și aveam impresia că s-au uscat. M-am întins pe jos, gâfâind, pe o platformă îngustă, la o înălțime de aproximativ o sută cincizeci de metri deasupra văii. Când mi-am ridicat capul, înainte de a începe din nou să urc, am văzut roba galbenă a maestrului meu dispărând îndărătul unui colț de stâncă mult mai înalt. M-am agățat cu disperare de peretele stâncos și am continuat să mă cațăr. Ceilalți lama veneau în spatele meu, tot atât de îngrijorați ca și mine. Părăsisem acum adăpostul pe care ni-l oferise valea îngustă și începuserăm să simțim cum ne biciuie un vânt tăios. Robele noastre fâlfâiau bătute de vântul aspru, asupra noastră ploua cu pietricele și noi abia puteam să înaintăm.

Învățătorul meu se opri un moment ca să bea puțină apă și să vadă dacă-l ascultam. Da, eram foarte atent.

– În sfârșit, tot căutând un punct de sprijin, am descoperit o cornișă. M-am agățat cu putere de ea și am strigat la cei care mă urmau că am găsit un loc unde ne puteam odihni. M-am urcat pe cornișă și am observat că aceasta cobora în pantă lină spre partea din spate și că era complet invizibilă de pe cealaltă parte a lanțului muntos. La o primă vedere, cornișa părea că are o lățime de trei metri. N-am încercat să văd mai mult, fiindcă a trebuit să mă las în genunchi pentru a-mi ajuta camarazii să urce unul după altul. Nu după mult timp,

Am simțit cum mă cuprind fiorii. Dacă aș fi fost acolo, cu siguranță că aș fi murit de spaimă! Învățătorul meu continuă să povestească:

– Încet, încet, aproape pe nesimțite, apăru înaintea noastră din întuneric, o licărire înceţoşată. La început, n-a fost decât ca un embrion de lumină albastră-trandafirie; am fi putut crede că o fantomă se materializa sub ochii noştri. Lumina se întinse şi deveni mai puternică, dezvăluind privirilor noastre contururile unor maşini cum nu mai văzuserăm până atunci. Acestea umpleau imensa sală, cu excepția centrului în care ne aflam aşezaţi. Lumina s-a adunat în ea însăşi, a început să se rotească, să-şi piardă din strălucire, ca după aceea să strălucească mai tare, şi, în cele din urmă, să devină o sferă luminoasă. Am avut ciudata impresie, de neînțeles, că un mecanism foarte vechi începuse să se pună lent în mişcare, după un număr nesfârşit de ani de nefuncționare. De-a dreptul fascinaţi de ceea ce vedeam, toţi cinci stăteam ghemuiţi unul într-altul, aşezaţi pe jos în mijlocul acestor mărturii ale unei civilizaţii de mult apuse. O avalanşă de gânduri, stârnită parcă de un joc dement al unor lama telepaţi, îmi răvăşea creierul. Încetul cu încetul, furtuna se linişti iar gândurile se limpeziră şi începură să capete un înţeles.

Învățătorul meu îşi clăti gâtul şi întinse din nou mâna spre castronaşul său cu apă, o mână care rămase nemişcată, parcă, între cer şi pământ.

– Mai bine să bem ceai, Lobsang, spuse el agitând clopoţelul de argint. (Călugărul-servitor ştia, fără îndoială, ce i se cere, căci aduse ceai şi prăjituri!) În această sferă luminoasă, am început să distingem imagini, începu din nou lama. La început neclare, acestea s-au limpezit de îndată şi au încetat de a mai fi imagini – erau lucruri reale.

Nu m-am mai putut stăpâni:

– Dar, onorabile lama, ce aţi văzut? l-am întrebat arzând de curiozitate.

Lama s-a aplecat să-şi toarne puţin ceai. Mi-am amintit apoi că nu-l văzusem niciodată până atunci mâncând prăjituri indiene. Ceai, da, bea foarte mult, dar ca mâncare propriu-zisă, el se mulţumea întotdeauna cu ceva foarte simplu. Se auziră sunetele de gong care ne chemau la slujba de seară, dar lama nu se mişcă de la locul lui. Când paşii ultimului călugăr care se grăbea spre serviciul divin încă se mai auzeau pe culoar, învăţătorul meu oftă adânc.

– Şi acum, să-mi continui povestea, zise el. Aşadar, iată ce am văzut şi am auzit, ceea ce vei vedea şi vei auzi şi tu, foarte curând. Pe acest pământ, cu mii de ani în urmă, a existat o înaltă civilizaţie. Oamenii din acele timpuri puteau să zboare în aer cu ajutorul unor aparate care sfidau gravitaţia; erau în stare să construiască aparate cu ajutorul cărora puteau să transmită gânduri în mintea altor oameni – gânduri care apăreau sub forma unor imagini. Ei cunoşteau fisiunea atomică şi au reuşit să construiască o bombă a cărei explozie a produs distrugeri formidabile, înnecând pur şi simplu unele continente şi făcând să apară altele. Populaţii întregi au pierit şi nu întâmplător toate religiile lumii vorbesc despre Potop.

Aceste ultime cuvinte nu m-au impresionat prea mult.

– Onorabile lama, i-am spus, dar noi putem vedea imagini de felul acesta în Cronica Akaşă. De ce este nevoie să ne chinuim, înfruntând atâtea primejdii, căţărându-ne pe aceşti munţi ca să vedem ceea ce putem vedea, chiar aici, sub ochii noştri?

– Lobsang, îmi spuse lama pe un ton grav, noi putem vedea totul în astral şi în Cronica Akaşă unde sunt păstrate toate evenimentele din trecut. Dar nu uita, noi le putem vedea, dar nu le putem atinge. Într-o călătorie în plan astral, putem merge în locuri îndepărtate şi ne putem întoarce, dar nu suntem în stare să atingem ceva. Nu putem să luăm cu noi nici măcar o robă de schimb sau să aducem de acolo o floare, spuse el zâmbind. Tot aşa stau lucrurile şi cu Cronica Akaşă; vedem totul, însă nu putem să cercetăm amănunţit acele

aparate ciudate adunate în grota muntelui. Ca să le putem cerceta, să le putem atinge, este nevoie să mergem acolo.

– Este ciudat faptul că toate acestea se găsesc numai în ţara noastră, am zis!

– Oh! te înşeli, mi-a răspuns lama. Există o sală identică în Egipt, există o altă grotă cu maşini asemănătoare în America de Sud. Le-am văzut, ştiu unde se află. Aceste încăperi secrete au fost ascunse de către strămoşii noştri pentru ca aparatele pe care le-au construit să fie descoperite, la un moment dinainte hotărât, de către generaţiile viitoare. Această prăbuşire de stânci a descoperit întâmplător drumul spre sala tibetană, dar, odată ajunşi acolo, am aflat de existenţa altor încăperi secrete. Nu peste mult timp, vom pleca şapte oameni – bineînţeles vei fi şi tu printre ei – pentru a ne întoarce la Grota Înţelepţilor.

Zile întregi am trăit frigurile plecării. Trebuia să păstrez cu sfinţenie secretul acestei călătorii. Ceilalţi trebuiau să ştie că mergem pe munte să căutăm plante medicinale. Chiar şi într-un oraş atât de izolat ca Lhasa, se găseau destui oameni care nu căutau decât să se îmbogăţească. Reprezentanţii altor ţări ca Rusia, China, Anglia, unii misionari şi comercianţi veniţi din India, voiau să ştie unde ne păstrăm aurul şi bijuteriile, căutând să profite de orice situaţie care le-ar fi uşurat calea spre descoperirea acestor comori. Aşadar, trebuia păstrat un secret absolut asupra scopului expediţiei pe care urma să o întreprindem.

Cam la două săptămâni după discuţia avută cu lama Mingyar Dondup, expediţia noastră era gata de plecare într-o călătorie lungă şi periculoasă, pe traseul căreia urma să întâlnim torente necunoscute, poteci stâncoase şi abrupte, râpi adânci şi pereţi de piatră pe care trebuia să ne căţărăm. În prezent, Tibetul se află sub dominaţie comunistă, astfel încât nu voi dezvălui locul unde se află Grota Înţelepţilor, căci ea există şi dacă comuniştii ar pune mâna pe aceste maşini, ei ar fi în stare să cucerească lumea.

Tot ce scriu este adevărat, afară de calea care duce la grotă. Drumul până acolo a fost notat cu precizie şi trasat pe o hartă, cu toate detaliile de orientare. Aceasta se află la loc sigur pentru ca, la timpul potrivit, forţele libertăţii s-o poată descoperi.

Am coborât încet pe cărarea ce pleacă de la Chakpori şi am trecut prin faţa parcului Kashya Linga pentru a ajunge la locul unde ne aştepta luntraşul pregătit să ne treacă fluviul Kyi Chu, în barca sa de piele de iac. Eram, cu toţii, şapte persoane şi traversarea fluviului ne-a luat ceva timp. În cele din urmă, tot grupul a fost trecut pe celălalt mal. Ne-am aruncat pe umăr boccelele în care îngrămădisem alimente, o frânghie, o robă de schimb şi câteva instrumente metalice care să ne ajute la cățărat şi ne-am îndreptat în direcţia sud-vest Am mers într-una până la apusul soarelui, când umbrele care se lăsau cu repeziciune ne făcură drumul din ce în ce mai anevoios pe potecile stîncoase. Ne-am luat sărăcăcioasa masă de seară alcătuită din tsampa în crepusculul care se aşternea peste noi, după care ne-am găsit loc de dormit la adăpostul unor stânci de granit care să ne ferească de vânt. Am adormit aproape imediat ce mi-am pus capul pe roba de rezervă. Mulţi călugări tibetani, după ce capătă rangul de lama, trebuie să doarmă într-o poziţie prescrisă de anumite reguli. Mulţi alţii, printre care şi eu însumi, obişnuiesc să doarmă lungiţi, dar, potrivit regulilor, culcaţi pe partea dreaptă. Ultima imagine pe care am păstrat-o înainte de a adormi a fost aceea a lui lama Mingyar Dondup aşezat ca o statuie de piatră ce se profila pe cerul întunecat.

Chiar de la primele licăriri ale zorilor, ne-am sculat şi am servit o masă tot atât de sărăcăcioasă ca cea din seara precedentă, apoi ne-am aruncat boccelele pe spate şi am pornit din nou la drum. Am mers, tot aşa, timp de două zile până ce am dat de lanţul muntos propriu-zis. De aici începea partea cea mai grea a călătoriei. A trebuit să ne legăm unul de altul cu frînghiile şi să trimitem pe cel mai uşor dintre noi,

adică pe mine, ca să treacă peste crevasele periculoase şi să lege frânghiile de vârfurile ascuţite ale stâncilor. În felul acesta, au putut trece, fără prea mare greutate, peste aceste obstacole şi cei mai greoi dintre lama. Am continuat să urcăm până când am ajuns la poalele unui perete stâncos imens; nu am putut zări nimic de care am fi putut să ne agăţăm cu mâinile sau să ne sprijinim picioarele. Învăţătorul meu îmi spuse:

– Va trebui să trecem peste acest zid, să coborâm, apoi să traversăm o mică vale pe care o vom întâlni în cale, după care vom ajunge la grotă.

Am înconjurat baza peretului stâncos în căutarea unui loc pe unde ne-am fi putut căţăra. Pe cât se pare, alte căderi de roci, în cursul anilor, astupaseră micile cornişe şi crevase. După ce am pierdut aproape o zi întreagă căutând locul prielnic, am descoperit un horn stâncos prin care ne-am putut căţăra cu ajutorul mâinilor şi picioarelor, rezemându-ne, în anumite porţiuni, cu spatele de stâncă. Gata-gata să ne sufocăm în aerul rarefiat al înălţimilor, am ajuns extenuaţi în vârful peretului, de unde am putut privi celălalt versant al masivului. Într-adevăr, valea se întindea la picioarele noastre. Am cercetat cu privirea peretele stâncos care o mărginea de cealaltă parte, dar nu am putut descoperi nici o grotă, nici o crăpătură în suprafaţa netedă a stâncii. Valea era plină de roci imense şi, ceea ce era şi mai rău, un râu de munte trecea vijelios prin mijlocul ei.

Am coborât cu multă grijă până în vale şi am ajuns la cursul de apă; acolo, ca să-l putem trece, am fost nevoiţi să sărim din piatră în piatră până la celălalt mal. Era o cale destul de nesigură, dar alta nu exista. Fiind cel mai mic şi neputând face pasul destul de mare pentru a putea sări pe piatră, am căzut în apă şi, spre ruşinea mea, am traversat torentul tras de o frânghie de capătul căreia mă ţineam. Un lama scund şi cam grăsuţ, făcu saltul prea mic şi fu scos din apă ca şi mine. Pe celălalt mal, ne-am stors robele ude ca să

le putem usca. Apa ne udase până la piele. Croindu-ne cu multă greutate drum printre stânci, am traversat valea şi ne-am apropiat de ultimul obstacol; peretele de stâncă din faţa grotei. Învăţătorul meu, lama Mingyar Dondup, ne arătă o zgârietură proaspătă pe stâncă.

– Priviţi, spus el, de curând s-au prăbuşit pietre care au distrus prima cornişă pe care ar fi trebuit să ne căţărăm.

Ne-am dat înapoi ca să putem cuprinde cu privirea tot peretele. Următoarea cornişă se afla cam la trei metri şi jumătate deasupra locului unde ne aflam şi, până la ea, nu aveam cum să ajungem. Cel mai înalt şi mai solid dintre călugări îşi întinse braţele şi se lipi de stâncă, după care un al doilea se căţără pe umerii primului şi se lipi, la rândul lui, de stâncă. Apoi, m-au ridicat pe mine în aşa fel încât să pot urca pe umerii celui de-al doilea. Cu ajutorul frânghiei cu care eram legat în jurul mijlocului, m-am săltat pe cornişă.

Călugării aflaţi la picioarele peretelui strigau dându-mi sfaturi, în timp ce eu, încet şi pe jumătate mort de spaimă, mă căţăram mereu, tot mai sus, ca să înfăşor un capăt al frânghiei de un colţ de stâncă. M-am ghemuit apoi pe marginea cornişei şi am privit cum, rând pe rând, cei şase lama se agăţau de frânghie şi treceau pe dinaintea mea, continuând urcuşul. Ultimul, odată ajuns sus, desfăcu frânghia, se legă cu o parte a ei în jurul mijlocului, după care îşi continuă urcuşul.

Curând după aceea, am văzut capătul corzii legându-se prin faţa mea şi am auzit cum mi se strigă să-mi leg bine frânghia în jurul mijlocului ca să pot fi ridicat. Eram prea mic ca să mă pot agăţa de colţurile înalte ale stâncii, şi numai în felul acesta puteam să ajung lângă ei. Ajuns mai sus, m-am odihnit puţin, după care am fost ridicat din nou. În cele din urmă, m-am săltat până la cornişa cea mai înaltă unde se aflau cu toţii. Ei mă aşteptau răbdători şi cu multă bunăvoinţă ca să putem intra împreună în grotă şi pot spune că bunătatea lor mi-a încălzit inima.

– Acum că am ridicat mascota, putem merge mai departe! spuse mormăind unul dintre ei.

– Da, am replicat, dar cel mai mic a trebuit să se cațere primul pe stânci, căci altfel dumneavoastră nu ați fi reușit să ajungeți aici!

Au început să râdă și s-au îndreptat spre grota atât de bine ascunsă.

Am privit-o uluit. La început, n-am reușit să-i disting intrarea; tot ce vedeam era o umbră neagră care semăna cu un vad din care apa secase de mult sau cu o pată de lichen pitic. Apoi, după ce am trecut peste cornișă, am văzut că într-adevăr există o crăpătură în peretele stâncii. Un călugăr înalt m-a luat de umeri și m-a împins prin deschizătură, spunându-mi pe un ton binevoitor.

– Intră tu primul, poate reușești să alungi spiritele rele ale stâncilor!

Și astfel eu, care eram cel mai mic și mai neînsemnat membru al expediției, am fost primul care a intrat în Grota Înțelepților. M-am furișat cu grijă înăuntru ocolind colțurile stâncoase. În spatele meu, se auzeau zgomotele pașilor și târșâitul de tălpi al celor care veneau după mine bâjbâind prin întuneric. Deodată, de undeva, țâșni lumina iar eu am simțit că înțepenesc de spaimă. Am rămas nemișcat, lipit de stâncă, privind uimit și cu admirație fantasticul spectacol din fața ochilor mei.

Grota părea de două ori mai mare decât interiorul Marii Catedrale din Lhasa. Spre deosebire de Catedrala cufundată permanent în penumbra pe care lămpile cu unt nu reușeau s-o alunge cu totul, aici domnea o lumină mai vie decât cea pe care o împrăștia luna plină în nopțile senine. Dar nu, această lumină era mult mai strălucitoare și părea a avea o cu totul altă natură decât cea a clarului de lună! Mi-am îndreptat privirea către globurile de unde venea această lumină. Ceilalți lama se adunară în jurul meu și priviră la rândul lor spre sursele de lumină. Învățătorul meu spuse:

– Vechile documente ne spun că, la început, această grotă era mult mai bine luminată decât acum Aceste lămpi ard din ce în ce mai slab pe măsură ce trec mileniile.

Câtva timp am rămas tăcuți, țintuiți locului, ca și cum ne-ar fi fost teamă să nu trezim pe cei care ar fi dormit aici de atât amar de ani. Apoi, îndemnați de același imbold, ne-am îndreptat spre o mașină din imediata noastră apropiere ca s-o putem vedea mai bine. Am înconjurat-o, temându-ne ca nu cumva să o atingem, deși eram curioși să știm ce putea să fie. Deși patina timpului își lăsase urmele asupra ei, părea totuși gata de a se pune în mișcare dacă am fi știut cum s-o pornim. În aceeași măsură ne-au atras atenția și celelalte mașini, fără să înțelegem, totuși, la ce foloseau. Ne-am dat seama că erau mult prea complicate pentru noi. M-am îndreptat către o mică platformă pătrată, lată cam de un metru, așezată pe pământ și înconjurată de o balustradă. Ceea ce mi s-a părut a fi un tub elastic din metal spiralat, făcut colac, pornea de la o mașină din apropiere și era legat, la celălalt capăt, de platformă. Aproape fără să-mi seama cum, m-am urcat pe platformă, întrebându-mă la ce ar fi putut folosi. Nici nu mi-am terminat bine gândul, că era să-mi dau duhul de spaimă, platforma se smuci brusc, înălțându-se în aer De teamă, m-am apucat cu disperare de balustradă.

Cei șase lama priveau spre mine înmărmuriți. Tubul se desfășurase și antrenase platforma către una din acele sfere luminoase. Înnebunit, priveam pe deasupra balustradei. Eram cam la vreo zece metri deasupra solului și platforma continua să urce tot mai sus Mă teroriza ideea că sursa luminoasă către care mă îndreptam mă va face scrum, asemeni fluturelui de noapte care se apropie prea mult de flacăra unei lămpi. Se auzi un "clic" și platforma se opri. Globul luminos strălucea la câțiva centimetri de fața mea. Am întins mâinile cu teamă: sfera de lumină era rece ca gheața.

Simțeam că încep să-mi recapăt, treptat, sângele rece, și am privit în jurul meu. Atunci, un gând neliniștitor îmi trecu

prin minte: oare cum voi putea coborî de unde mă aflam? Am început să sar în toate părțile îngrijorat, căutând un mijloc de scăpare, dar totul era în zadar. Am încercat să ating tubul în speranța că mă voi apuca de el și voi putea aluneca până jos, dar el era prea departe de mine. Începusem să disper când platforma începu să vibreze din nou și să coboare. Fără să mai aștept să atingă solul, am și sărit din ea. Nu mai voiam să risc un nou zbor!

Lipită de un perete din fund, se afla o statuie mare, la vederea căreia am simțit un fior pe șira spinării. Era statuia unei pisici ghemuite având cap și umeri de femeie. Ochii ei păreau vii; privindu-i figura ciudată și șireată, am încercat un sentiment de neliniște. Unul dintre călugări, stând îngenuncheat, cerceta cu atenție pe jos niște semne ciudate.

– Priviți, strigă el, aceste desene înfățișează oameni și pisici gata să-și vorbească. Fără nici o îndoială, acestea sunt sufletele celor care și-au părăsit trupul și rătăcesc prin infern. Captivat de intersul științific al descoperirii, stătea aplecat deasupra imaginilor care ornamentau pardoseala și pe care le numea "hieroglife", așteptând ca și noi să-i împărtășim entuziasmul. Acest lama era un om foarte evoluat, care învățase foarte ușor limbile moarte. Ceilalți cercetau atent ciudatele mașini, încercând să le descopere utilitatea. Deodată, un strigăt ne-a făcut să ne întoarcem. Lama cel înalt și slab se afla lângă peretele din fund cu fața parcă prinsă într-o cutie de metal înnegrită de vreme. Stătea cu capul aplecat și nu i se vedea fața. Doi lama se repeziră spre el și-l traseră înapoi. Acesta, înciudât, scăpă niște cuvinte care nu fac nicidecum cinste unui călugăr și se întoarse grăbit la locul de unde fusese îndepărtat.

– Ce ciudat! mi-am zis, aici până și călugării atât de calmi și savanți înnebunesc!

După aceea, marele lama s-a dat la o parte, făcându-i loc altuia. Din câte puteam să înțeleg din reacțiile lor, în acea cutie ei vedeau imagini în mișcare. După ce au privit cu toții,

învățătorul meu s-a îndurat și de mine și m-a ridicat până în dreptul unor oculare. Acționând de o manetă, așa cum mi s-a spus, am văzut în cutie oameni și mașini, identice cu cele care se aflau în sală. Oamenii pe care îi vedeam manevrau acele mașini. Am văzut acolo că platforma pe care mă înălțasem până la globul luminos putea fi dirijată după dorință, și că era, de fapt, un fel de "scară" mobilă, sau mai degrabă un fel de aparat ce putea servi drept scară. Am mai observat că cea mai mare parte a acelor mașini erau modele în stare de funcționare ca și cele pe care urma să le văd, câțiva ani mai târziu, în muzeele tehnice din întreaga lume.

Ne-am îndreptat, apoi, spre panoul despre care lama Mingyar Dondup îmi vorbise ceva mai înainte. La apropierea noastră, acesta s-a deschis automat scârțâind atât de puternic în liniștea grotei încât ne-am dat cu toții înapoi, înspăimântați. Înăuntru domnea un întuneric atât de profund încât aveam impresia că suntem prinși într-o vâltoare de nori negri. Ne orientam pașii după denivelările solului pe care călcam. Înaintam cu multă greutate, iar după ce am trecut de aceste denivelări, ne-am putut așeza pe jos. În acel moment s-a auzit o serie de zgomote, asemenea celor pe care le fac metalele atunci când sunt frecate unele de altele, și, aproape pe nesimțite, am văzut o lumină care străbătu întunericul, împrăștiindu-l. Am privit în jurul nostru și am văzut alte mașini, tot atât de ciudate ca și cele de dinainte, precum și niște statui și desene gravate în metal.

Deodată, lumina s-a concentrat în mijlocul sălii luând forma unui glob de o strălucire orbitoare. În jurul globului clipeau lumini colorate care se roteau sub forma unor benzi luminoase. La început, nu am înțeles rostul acelui joc de lumini, pentru ca mai apoi să vedem cum, treptat - treptat, începură să prindă contur niște imagini, la început destul de vagi, nedeslușite, care după aceea căpătară un caracter real, înfățișându-se în trei dimensiuni. Priveam uluiți, cu ochii larg deschiși, la toate acestea.

Se afla acolo o lume de altădată, dintr-o epocă în care aceasta era încă foarte tânără. Acolo unde astăzi se întind oceanele, se înălțau cândva munți înalți, iar în locul plăjilor de odinioară au apărut vârfuri muntoase. Temperatura, pe vremea aceea, era foarte ridicată, iar prin câmpiile de atunci rătăceau creaturi ciudate. Acea lume părea că se afla la un nivel foarte înalt de evoluție științifică. Puteau fi văzute mașini ciudate zburând doar la câțiva centimetri de sol sau la înălțimi de kilometri. Temple gandioase își înălțau vâfurile spre cer, căutând parcă să sfideze norii. Animale și oameni își vorbeau telepatic. Dar asta nu însemna că totul mergea foarte bine; politicienii se răfuiau între ei. Lumea era împărțită în două tabere, fiecare râvnind la teritoriile celeilalte. Neîncrederea și teama erau norii negri care apăsau peste muritorii de rând. Preoții celor două tabere proclamau răspicat că numai ei erau aleșii zeilor. În imaginile care se derulau cu claritate prin fața ochilor noștri, am văzut preoți care tunau și fulgerau împotriva celorlalți, căutând să-și impună căile personale de mântuire în schimbul aurului și arginților. Șefii fiecărei secte religioase propovăduiau că este o "datorie sacră" să-ți ucizi dușmanul, și, în același timp, predicau că toți oamenii sunt frați. Lipsa de logică a fratricidului nu le trecea deloc prin minte.

Am fost apoi martorii unor războaie nimicitoare în care majoritatea victimelor erau civilii. Soldații, apărați de armurile lor, erau, în general, mai în siguranță decât ceilalți. Cei care aveau cel mai mult de suferit erau bătrânii, femeile și copiii, adică necombatanții. Am văzut savanți lucrând în laboratoare de cercetare la descoperirea unor arme, a unor bombe cu putere de distrugere cât mai mare.

Într-o altă imagine, am văzut un grup de oameni care, cu multă prudență, întocmeau planurile a ceea ce ei numeau "Capsula Timpului" (căreia noi îi spunem acum Grota Înțelepților) în care urmau să fie păstrate, pentru generațiil viitoare, modelele aparatelor pe care le inventaseră împreună

cu documentele care se refereau atât la gradul de dezvoltare materială şi spirituală la care ajunseseră cât şi la cauzele care au contribuit la înflorirea şi decăderea societăţii lor. Am văzut apoi excavatoare uriaşe muşcând din rocă pentru a săpa în acest munte grota care urma să constituie locul în care să fie păstrate aceste maşini şi documente. Foarte mulţi oameni montau modelele de maşini ca şi sferele de lumină rece. Globurile, făcute din substanţe inerte radioactive, urmau să genereze lumină timp de milioane de ani. Aceste substanţe erau inerte în sensul că nu puteau fi vătămătoare pentru oameni şi radioactive în sensul că lumina pe care o generau puteau străluci până la sfârşitul lumii.

Ne-am dat seama că înţelegeam limbajul lor, căci mesajele ne erau transmise prin telepatie. Încăperi ca cea de aici zăceau ascunse sub nisipurile Egiptului, sub o piramidă din America de Sud şi într-un anumit loc din Siberia. Fiecare loc era însemnat cu un simbol al timpului: Sfinxul. Am văzut marile statui ale Sfinxului – care nu-şi are originea în Egipt – şi ni s-a explicat de ce i s-a dat această formă. Oameni şi animale vorbeau şi lucrau împreună în acele timpuri. Pisica reprezenta atunci animalul perfect în ceea ce priveşte puterea şi inteligenţa. Omul era, el însuşi, considerat un animal; aşa se explică de ce strămoşii au sculptat o pisică foarte mare pentru a simboliza puterea şi răbdarea, şi pe acest corp au aşezat capul şi sânii unei femei. Capul pentru a evoca inteligenţa şi raţiunea umană, şi sânii pentru a arăta că omul şi animalul îşi puteau lua, unul de la celălalt, hrana spirituală şi mentală. Acest simbol era în vremurile de demult, tot atât de răspândit cum sunt în prezent statuile lui Buddha, steaua lui David sau crucifixul.

Am mai văzut vapoare uriaşe, adevărate oraşe plutitoare, brăzdând oceanele de la un continent la altul. Pe cer, se vedeau zburând aparate imense care se deplasau fără zgomot; acestea puteau să rămână nemişcate, suspendate în aer, pentru ca apoi, brusc, să capete viteze de neînchipuit. Erau,

de asemenea, vehicule care se deplasau la câțiva centimetri de sol, plutind grație unui procedeu pe care nu-l cunoșteam. Podurile, animate de forfota neîntreruptă a vehiculelor, traversau orașele în lung și-n lat. Deodată, am văzut o lumină orbitoare proiectată pe cer, și unul din podurile cele mai importante s-a prăbușit cu tot ce era pe el, prefăcându-se într-o grămadă de grinzi și de cabluri. O altă lumină, tot atât de orbitoare, inundă din nou cerul, și cea mai mare parte a orașului dispăru într-un nor incandescent. Deasupra ruinelor, norul de culoare roșie plutea sinistru ca o ciupercă imensă, înaltă de câțiva kilometri.

Imaginile acestea au dispărut și am văzut din nou grupul de oameni care au pus la punct construcția "Capsulelor Timpului". Ei hotărâseră că sosise momentul să le sigileze. Am asistat la tot ceremonialul și am văzut cum își puneau amintirile "la conservat" în această capsulă. Am ascultat, după aceea, discursul de rămas bun adresat nouă, "Poporul viitorului, dacă vom mai avea unul!" căci omenirea risca să se autodistrugă. Vocea a mai continuat: "În aceste subterane sunt puse la adăpost documente care vorbesc despre realizările și greșelile noastre, în speranța că ele vor fi de folos rasei viitoare care va fi destul de inteligentă pentru a le descoperi și, descoperindu-le, destul de inteligentă pentru a le înțelege."

Vocea telepatică tăcu și ecranul se întunecă. Am păstrat tăcerea, uluiți de tot ce văzuserăm. Puțin mai târziu, lumina s-a intensificat și atunci am observat că, de fapt, lumina venea din pereții sălii.

Ne-am ridicat și am privit în jurul nostru. Această sală era, de asemenea, plină de mașini și de nenumărate modele de orașe și poduri, toate construite din piatră sau metale a căror natură ne era cu totul străină. Unele dintre aceste modele erau protejate cu un material transparent, de asemenea necunoscut. Semăna cu sticla, dar nu era sticlă. Ne-am dat seama că acesta trebuia să ne împiedice să atingem modelele. La un

moment dat, am tresărit cu toţii: un ochi roşu şi malefic ne privea, clipind.

Tocmai mă pregătcam să mă duc spre el, când învăţătorul meu s-a apropiat de aparatul pe care se afla ochiul. S-a uitat atent la el, a atins manetele aparatului, iar ochiul a dispărut. În locul lui, pe un mic ecran, a apărut imaginea unei alte săli care dădea în sala principală. Am primit apoi în creier următorul mesaj: "La plecare, intraţi în camera unde veţi găsi materialele necesare pentru a sigila toate locurile prin care aţi intrat. Dacă nu aţi atins, încă, gradul de evoluţie care să vă permită să puneţi în funcţiune maşinile noastre, sigilaţi această grotă şi lăsaţi-le aşa cum le-aţi găsit, pentru cei care vor veni mai târziu."

Tăcuţi, am păşit cu toţii în cea de-a treia sală, a cărei uşă s-a deschis automat la apropierea noastră. Aici se aflau numeroase cutii metalice şi un mecanism de "forme-gânduri", care ne-a explicat cum să deschidem cutiile şi cum să astupăm intrarea în grotă. Ne-am aşezat pe jos şi am început să vorbim despre tot ceea ce văzuserăm în timpul cercetării noastre.

– Este minunat! minunat! spuse un lama.

– Nu este nimic minunat aici, am spus cu o oarecare îndrăzneală, noi am fi putut vedea toate astea în Cronica Akaşă. De ce să nu privim aceste imagini care reprezintă memoria timpurilor? Am şti astfel ce s-a întâmplat după ce a fost închisă această grotă.

Ceilalţi se întoarseră spre şeful grupului, lama Mingyar Dondup, aşteptând un răspuns. Lama îşi înclină uşor capul şi făcu următoarea observaţie:

– Se întâmplă, uneori, ca Lobsang al nostru să aibă câte o sclipire de inteligenţă! Să ne aşezăm în poziţia rituală şi să vedem ce s-a întâmplat, căci curiozitatea mea este tot atât de mare ca şi a voastră.

Am format un cerc, fiecare dintre noi privind spre centrul lui, şi ne-am înlănţuit degetele aşa cum se procedează în

asemenea situații. Învățătorul meu începu exercițiile rituale de respirație și noi l-am imitat. Încet - încet, ne-am pierdut identitatea terestră și ne-am cufundat în Oceanul Timpului. Toate evenimentele care s-au întâmplat odată pot fi văzute de cei care posedă facultatea de a se plasa, conștient, în astral și de a reveni, tot conștient, aducând cu ei cunoștințele căpătate acolo. În acest fel putem vedea, ca și cum am fi fost de față, orice eveniment istoric, oricât de îndepărtată ar fi epoca în care acesta s-a petrecut.

Îmi amintesc când, pentru prima oară, mi s-a povestit despre Cronica Akașă. Învățătorul meu îmi vorbea despre ea iar eu îl tot întrebam: "Da, dar ce înseamnă ea? Cum se procedează? Cum putem intra în legătură cu trecutul și cu evenimentele care au dispărut pentru totdeauna?"

"– Lobsang, îmi spusese atunci onorabilul lama, tu ești înzestrat cu memorie, nu-i așa? Tu poți să-ți amintești ce s-a întâmplat ieri și în zilele precedente. Cu ajutorul unei pregătiri corespunzătoare, îți poți aminti tot ce ți s-a întâmplat în viață, poți chiar, dacă te pregătești mai intens, să-ți amintești și momentele nașterii tale. Tu poți căpăta ceea ce noi numim "memorie absolută", datorită căreia vei fi capabil să-și aduci aminte de timpurile de dinaintea nașterii tale. Cronica Akașă repezintă "memoria" întregului univers. Tot ce s-a petrecut pe acest pământ, de-a lungul timpului, poate fi "reamintit" tot așa de bine cum îți poți aminti evenimentele vieții tale. Magia nu joacă nici un rol aici, dar despre aceasta vom vorbi mai târziu ca și despre hipnotism, subiect care este în legătură directă cu această problemă."

Grație pregătirii noastre, ne-a fost ușor să determinăm momentul în care mașina încetase să ne mai transmită pe ecranul ei imagini din trecut. Așadar, prin ritualul practicat, am adus din astral imaginile care ne interesau. Am văzut o întreagă procesiune de bărbați și femei – demnitari ai epocii, fără îndoială – ieșind din grotă. Mașini speciale, cu brațe imense, au făcut să alunece peste intrarea ei roci dislocate din

munte. Fisurile şi crevasele au fost astupate cu grijă, după care persoanele oficiale şi lucrătorii au plecat de acolo. Maşinile care excavaseră muntele au fost şi ele îndepărtate şi, multă vreme, a domnit liniştea în acele locuri. Am văzut un mare preot care, în picioare pe treptele unei mari piramide, îşi îndemna auditoriul la luptă. Imaginile imprimate pe Sulurile Timpului continuau să se deruleze, arătându-ne şi tabăra adversă, unde comandanţii se agitau dând ordine. Timpul continua să se scurgă. Am văzut dâre de vapori albi pe albastrul cerului şi apoi orizontul s-a înroşit. Lumea întreagă a fost zguduită de un cutremur. Ne-a cuprins ameţeala pe noi, simpli spectatori ai acestor imagini. Nori negri, străpunşi de flăcări strălucitoare, se rostogoleau peste întregul glob pământesc. Oraşele au luat, brusc, foc şi apoi au dispărut de pe faţa pământului.

Oceanele dezlănţuite au inundat pământul. Măturând totul în calea sa, un val imens, mai înalt decât cea mai mare clădire, a luat cu asalt continentele, iar creasta lui a purtat cu sine ruinele unei lumi care murea. Pământul tremura şi mugea în agonia lui, mari prăpăstii se deschideau şi se închideau ca fălcile unui uriaş. Munţii s-au ondulat ca ramurile unei sălcii în timpul furtunii, apoi s-au prăbuşit în mare. Suprafeţe întinse de pământ au ieşit din ape şi au format munţi noi. Întreaga masă a pământului suferea schimbări continue, era într-o mişcare permanentă. Au pierit atunci milioane de oameni. Puţinii supravieţuitori fugeau înspăimântaţi spre munţii care se ridicau. Alţii, la bordul navelor care, nu se ştie cum, scăpaseră de dezastru, îşi căutau adăpost pe pământurile mai înalte.

Globul pământesc s-a oprit pentru o clipă, după care a început să se învârtească în jurul axei sale în sens contrar celui în care se rotise până atunci. Cât ai clipi din ochi, pădurile s-au transformat în maldăre de cenuşă. Suprafaţa Pământului prezenta un aspect dezolant, ras, devastat, carbonizat. În fundul prăpăstiilor, sau în şanţurile de lavă ale vulcanilor

stinşi, se răsuceau şi gemeau de spaimă fiinţe omeneşti care înnebuniseră. Din cerul întunecat, cădea o materie albicioasă, hrănitoare, cu gust plăcut.

În decursul secolelor, Pământul s-a schimbat din nou; mările s-au transformat în pământuri şi pământurile în mări. Falezele care înconjurau câmpiile joase se prăbuşiră şi se scufundară, iar apele mărilor năvăliră pentru a forma marea pe care, acum, o numim Mediterana. Într-o altă mare apropiată, s-a produs o fisură în solul submarin. Toată apa ei a fost înghiţită de acea breşă, iar fundul nisipos a devenit deşertul Sahara. Pe suprafaţa Pământului rătăceau triburi sălbatice care, la lumina focurilor, povesteau vechi legende despre Potop, Lemuria şi Atlantida. Şi mai povesteau şi despre ziua în care soarele s-a aprins pe cer.

Grota Înţelepţilor era îngropată în nămolul unei lumi pe jumătate înnecată. La adăpost de privirile nepoftiţilor, ea zăcea în adâncul pământului. În decursul timpului, torentele aveau să spele pământul, ducând cu ele nămolul şi celelalte resturi şi lăsând în urma lor stâncile spălate să se înalţe din nou spre soare. În cele din urmă, încinse de soare şi răcite de ploile reci, stâncile din faţa grotei au crăpat cu zgomot de tunet, lăsând loc de trecere spre interiorul ei.

Ne-am întins braţele şi picioarele înţepenite, ne-am scuturat ca să alungăm amorţeala şi apoi ne-am ridicat cu multă greutate. Toate încercările prin care trecuserăm ne făceau să ne simţim sleiţi de puteri, epuizaţi. Ca să ne refacem forţele trebuia să mâncăm şi să dormim, căci, a doua zi, urma să continuăm cercetarea grotei în speranţa unor noi descoperiri. Apoi, odată misiunea încheiată, vom zidi intrarea aşa cum ni se spusese să facem. Grota va dormi din nou liniştită, până când vor veni aici oameni bine intenţionaţi şi inteligenţi. M-am apropiat de intrare şi, privind gânditor peisajul dezolant, m-am întrebat ce ar gândi un om al timpurilor străvechi dacă şi-ar putea părăsi mormântul ca să stea alături de mine.

Întorcându-mă spre interiorul grotei, am fost izbit de contrastul scenei care îmi căzu sub ochi: un lama aprindea focul folosind un amnar, iască şi balegă uscată de iac, pe care o adusesem cu noi în acest scop. Noi, oameni ai timpurilor moderne, ne încălzeam apa la un foc de balegă în mijlocul unor maşini extraordinare, aparţinând unor vremuri de mult apuse, şi care depăşeau puterea noastră de înţelegere. Am oftat şi mi-am îndreptat gândurile spre ceai şi tsampa.

VI

Slujba de dimineaţă se apropia de sfârşit; ne grăbeam cu toţii spre sala de clasă, împingându-ne unii pe alţii, fiecare dând din coate pentru a nu ajunge ultimul. Nu atât dorinţa de instruire ne grăbea spre clasă, ci teama de învăţător care avea prostul obicei de a recompensa cu o lovitură de baston pe ultimul sosit! Eu – ce bucurie! – reuşisem să intru în clasă primul şi eram fericit să-l văd pe învăţător dând din cap cu un surâs aprobator. Aşezat în faţa uşii, el făcea nerăbdător semne celorlalţi să se grăbească, dând câte o palmă celor rămaşi în urmă.

În cele din urmă, ne-am aşezat cu toţii cu picioarele încrucişate pe paiele întinse pe pardoseală. De obicei, eram întorşi cu spatele la învăţătorul care se plimba tot timpul în spatele nostru, în aşa fel încât, neştiind în dreptul cui se află, fiecare avea impresia că el este cel supravegheat, motiv pentru care toată lumea lucra cu hărnicie.

– Astăzi, începu el cu o voce monotonă, vom vedea pentru ce toate religiile au multe lucruri în comun. Noi ştim că despre Potop se vorbeşte în toate religiile lumii. Ne vom îndrepta acum atenţia asupra teoriei al cărei subiect este Fecioara-Mamă. Chiar şi mintea cea mai îngustă, spuse el, uitându-se insistent la mine, ştie că Cea care pentru noi este Fecioara-Mamă, preafericita Dolma, Mama Milei,corespunde Fecioarei-Mame a creştinilor.

De pe coridor, se auziră paşi grăbiţi, al căror zgomot încetă în dreptul clasei noastre. Un călugăr-mesager intră înclinându-se adânc în faţa învăţătorului.

– Mă înclin în faţa voastră, prea învăţatule, murmură el. Onorabilul lama Mingyar Dondup vă trimite urările sale de bine şi cere ca elevul Lobsang Rampa să fie scutit de lecţie şi să vină la dânsul. Este ceva foarte urgent.

Învăţătorul îşi încruntă sprâncenele.

– Băiete! strigă el la mine, din nou îmi strici toată lecţia. Hai, pleacă!

Dintr-un salt, am şi fost în picioare; m-am înclinat în faţa învăţătorului şi am alergat după mesagerul care se îndepărta cu paşi mari şi grăbiţi.

– Ce s-a întâmplat? l-am întrebat, gâfâind, atunci când am reuşit să-l ajung din urmă.

– Nu ştiu. Sfântul lama Mingyar Dondup şi-a pregătit trusa chirurgicală, iar caii sunt gata de drum.

Ne-am continuat drumul în mare grabă.

– Ah, Lobsang! Eşti deci în stare să te şi grăbeşti, spuse învăţătorul meu râzând, atunci când mă văzu intrând pe uşă. Vom merge în satul Shö, căci este mare nevoie de ajutorul nostru acolo.

Apoi s-a urcat în şa şi mi-a făcut semn să încalec şi eu. Încălecatul unui cal a fost întotdeauna pentru mine o operaţie foarte delicată; eu şi calul nu ne-am înţeles niciodată. M-am apropiat de animal, dar acesta s-a depărtat de mine. M-am dus pe cealaltă parte şi am sărit pe crupă, înainte ca el să fi avut timp să înţeleagă ce i se întâmplă! Apoi m-am agăţat cu putere de el, cu tăria cu care se prinde lichenul de stâncă. Resemnat, după ce scoase un nechezat, calul se întoarse, fără ca eu să-l fi condus din frâu, urmîndu-l pe cel aflat înaintea lui. Calul meu avea sinistrul obicei de a se opri în locurile cele mai povârnite ca să privească peste marginea prăpastiei. Eram ferm convins că năbădăiosul animal era înzestrat cu un macabru simţ al umorului şi că ştia prea bine ce efect aveau

asupra mea toate aceste capricii ale lui. Am coborât cărarea, am trecut pe dinaintea porții de apus (Pargo Kaling) și am ajuns, în sfârșit, în satul Shö. Lama m-a condus prin labirintul de uliţe şi s-a oprit în faţa unei clădiri mari în care am recunoscut o închisoare. Oamenii de pază ai închisorii s-au repezit şi ne-au luat caii. Eu am luat săculeții învățătorului meu, şi l-am urmat în acest loc sinistru. Era, într-adevăr, un loc înspăimântător. Eram înfricoşat şi am văzut maleficele gânduri-formă ale deținuților. Atmosfera din clădire făcea să mi se ridice părul în cap.

Mi-am urmat învățătorul până când am intrat într-o sală spațioasă prin ferestrele căreia lumina se revărsa în valuri. Peste tot în jurul nostru, erau postați oameni din gardă. Un magistrat din Shö, pregătit să-l întâmpine cu tot respectul cuvenit pe lama Mingyar Dondup, ne aştepta deja. În timp ce ei doi stăteau de vorbă, eu mă uitam atent în jurul meu. Aici, îmi spuneam, sunt judecați şi condamnați criminalii. Pereții încăperii erau plini de dosare şi de cărți. Pe podea, într-un colț al camerei, zăcea întins un om care gemea. Mi-am întors privirea spre el şi atunci l-am auzit pe magistrat spunându-i învățătorului meu:

– Este un chinez, un spion, onorabile lama. A încercat să escaladeze Muntele Sfânt, ca să intre în Potala. A alunecat şi a căzut de la o înălțime de treizeci de metri. Acum se află într-o stare gravă.

Învățătorul meu s-a apropiat de rănit. Eu l-am urmat îndeaproape. Un om din gardă a dat pătura la o parte şi am văzut un chinez nu prea tânăr. Era plăpând, dar dădea impresia unui om foarte agil; trebuie că era acrobat. Acum gemea de durere, faţa îi era acoperită de sudoare, iar pielea căpătase o culoare verzuie.

Era clar că omul se afla într-adevăr într-o stare jalnică. Lama Mingyar Dondup se uită la el cu milă.

– Spion, posibil asasin...orice ar fi, este de datoria noastră să-l ajutăm.

Lama a îngenuncheat lângă rănit. i-a pus mâinile pe tâmple şi şi-a aţintit privirea spre ochii lui. Îndată după aceea, rănitul se linişti, ochii i se închiseră pe jumătate iar pe buze îi apăru un surâs vag. Lama a dat la o parte pătura, apoi s-a aplecat asupra picioarelor nefericitului om şi, cu ajutorul unui cuţit foarte ascuţit, i-a tăiat îmbrăcămintea. Mi s-a făcut greaţă când am văzut cum arătau picioarele rănitului; erau complet strivite. Oasele îi găuriseră pantalonii. Toţi cei care priveau nu şi-au putut stăpâni un strigăt de groază când i-au văzut picioarele zdrobite.

Lama i-a pipăit picioarele uşor. Rănitul nu a făcut nici o mişcare, nici măcar nu a tresărit căci se afla sub stare de hipnoză. Oasele picioarelor îi scârţâiau ca un sac de nisip umplut pe jumătate.

– Oasele sunt sfărâmate în prea multe locuri ca să se mai poată suda, spuse lama. Picioarele îi sunt făcute praf. Sunt nevoit să i le amputez.

– Onorabile lama, spuse magistratul, puteţi să-l siliţi să mărturisească ce intenţii avea? Ne este teamă că s-ar putea să fie un asasin.

– Va trebui, mai întâi, să-i amputez picioarele, răspunse lama, şi după aceea îl vom interoga.

S-a aplecat asupra rănitului şi l-a mai privit odată ţintă în ochi. Chinezul era acum şi mai liniştit şi părea cufundat într-un somn adânc.

Am desfăcut săculeţii aduşi cu mine şi am vărsat în castronaş un lichid sterilizant, preparat din ierburi. Lama şi-a cufundat mâinile în el ca să şi le înmoaie cât mai bine. Între timp, eu am scos şi restul instrumentelor pe care le-am pus într-un alt castronaş.

La porunca lui, am spălat picioarele rănitului. Atingându-le, am avut o senzaţie bizară; am avut impresia că totul fusese făcut bucăţi. Carnea căpătase o culoare albastră, marmorată, iar venele păreau nişte funii negre. Urmând sfaturile învăţătorului meu, care continua să-şi ţină mâinile în

lichid, am pus bandajele sterilizate cât mai sus posibil pe pulpe, foarte aproape de locul de unde începe trunchiul. În faşa făcută buclă, am băgat un beţigaş pe care l-am rotit până când faşa a strâns atât de tare pulpa încât s-a oprit circulaţia sângelui. Cu o mişcare rapidă, lama Mingyar Dondup a luat un cuţit şi a făcut în carne o tăietură în formă de V. La vârful V-ului, a tăiat femurul – sau mai degrabă ceea ce mai rămăsese din el – apoi a tras în jos cele două părţi ale V-ului, în aşa fel încât extremitatea osului să fie protejată de un strat dublu de carne. I-am dat un fir sterilizat de păr de iac cu care a cusut strâns cele două bucăţi de carne. Încet, cu multă grijă, am slăbit apăsarea feşii din jurul picioului, gata să strâng în cazul în care ciotul ar fi început să sângereze din nou. În spatele nostru, un soldat din gardă, cuprins de o greaţă violentă, s-a făcut alb ca varul şi a căzut leşinat.

Lama a bandajat cu grijă ciotul şi apoi şi-a băgat din nou mâinile în soluţie. Mi-am îndreptat atenţia asupra celuilalt picior, stângul, şi mi-am pregătit faşa şi beţigaşul ca mai înainte. Lama a dat din cap în semn că era gata să înceapă, iar eu am rotit beţigaşul ca să opresc circulaţia sângelui şi la acest picior. Nu mult după aceea, piciorul stâng a fost amputat şi pus alături de celălalt. Învăţătorul meu se întoarse spre un gardian care-l privea cu ochii căscaţi şi îi spuse să ia picioarele tăiate şi să le înfăşoare într-o pânză

– Trebuie să le trimitem la Misiunea Chineză, a spus el, ca să nu se creadă că l-am torturat. Voi cere Prea Înţeleptului ca acest om să fie pus în libertate. Ne interesează prea puţin misiunea sa; ea a eşuat aşa cum vor eşua toate încercările de acest fel.

– Dar, onorabile lama, spuse magistratul, ar trebui să-l forţăm să ne spună ce căuta şi ce avea de gând să facă aici.

Lama, fără să răspundă, se întoarse spre rănitul hipnotizat şi îşi aţinti din nou privirea spre ochii lui care acum erau deschişi.

– Ce făceai aici? îl întrebă.

Omul gemu şi îşi roti ochii în cap. Învăţătorul meu îl întrebă din nou.

– Ce trebuia să faci? Aveai de gând să asasinezi vreun înalt demnitar din Potala?

Din gura chinezului începu să iasă spumă şi, mai mult în silă, dădu din cap.

– Vorbeşte! îi ordonă lama. Nu este de ajuns să dai din cap.

Apoi, încet, cu multă greutate, adevărul ieşi la lumină. Omul era un ucigaş plătit, trimis cu misiunea de a tulbura liniştea unui popor paşnic. Un asasin care a eşuat în tentativa sa, aşa cum vor eşua toţi care vor mai încerca, pentru că ei nu cunoşteau măsurile noastre de apărare! În timp ce mă gândeam la toate astea, lama Mingyar Dondup se ridică.

– Eu mă duc să vorbesc cu Prea Înţeleptul, Lobsang, îmi spuse. Tu rămâi aici să-l păzeşti pe acest om.

Rănitul scoase un mormăit.

– Aveţi de gând să mă omorâţi? întrebă el cu voce slabă.

– Nu! am răspuns. Noi nu ucidem pe nimeni.

I-am umezit buzele şi apoi i-am şters fruntea. Nu după mult timp îşi recăpătă calmul. Probabil că adormise după încercarea istovitoare prin care trecuse.

Scena la care asistase îl făcea pe magistrat să nu se simtă la largul său; se gândea probabil că preoţii sunt nebuni dacă încearcă să salveze viaţa unui asasin. Am stat lângă rănit o zi întreagă, o zi care părea că nu se mai sfârşeşte. Gardienii veneau şi plecau, înlocuindu-se unii pe ceilalţi în serviciul lor de pază, în timp ce eu, nemişcat în locul unde fusesem lăsat, mă simţeam torturat de foame. În cele din urmă, am auzit paşii atât de cunoscuţi şi lama Mingyar Dondup îşi făcu apariţia în încăpere. El se duse mai întâi la pacient, îl examină şi, asigurându-se că rănile nu mai sângerau, se adresă demnitarului laic:

– Graţie puterilor pe care Prea Înţeleptul mi le-a conferit, spuse lama, vă ordon să ne puneţi imediat la dispoziţie două

tărgi ca să-l transportăm pe acest om şi picioarele sale la Misiunea Chineză. (Apoi se întoarse spre mine:) Tu îi vei însoţi pe aceşti oameni şi îmi vei spune dacă l-au transportat cu toată grija.

Această misiune nu mă încânta deloc; trebuia să mă ocup de un asasin olog... în timp ce stomacul mă chinuia neîncetat! În timpul cât gardienii s-au dus să caute tărgile cerute, m-am repezit spre sala în care văzusem că personalului închisorii i se aducea ceaiul! Cu o voce autoritară, am cerut – şi am căpătat – o porţie îndestulătoare. Am revenit la post după ce mi-am terminat în grabă porţia de tsampa.

Tăcuţi, cu un aer morocănos, gardienii au intrat în încăpere după mine, purtând două tărgi rudimentare, făcute dintr-o bucată de pânză prinsă între două prăjini. Bombănind, ei adunară picioarele amputate şi le aşezară pe una din tărgi. Apoi, îl întinseră cu grijă pe chinez pe cealaltă targă sub privirea atentă a lui Mingyar Dondup. Au aşternut deasupra lui o pătură pe care au îndoit-o sub targă ca să nu cadă. Lama s-a întors către înaltul funcţionar şi i-a spus:

– Dumneavoastră îi veţi însoţi pe aceşti oameni şi veţi prezenta omagiile mele ambasadorului chinez. Îi veţi spune că aţi venit ca să-i predaţi pe unul din oamenii săi. În ceea ce te priveşte, Lonsang, îi vei însoţi şi tu şi la întoarcere îmi vei face un raport.

Acestea fiind zise, învăţătorul meu a plecat, iar oamenii, ridicând tărgile, au părăsit sala. Afară se răcorise bine şi începusem să tremur în roba mea subţire. Am coborât la Mani Lhakhang; în capul coloanei erau oamenii cu targa în care se aflau picioarele, urmaţi de cei care purtau targa cu rănitul. Demnitarul şi cu mine îi încadram. Am luat-o la dreapta, am trecut prin faţa celor două parcuri şi ne-am îndreptat spre Misiunea Chineză.

Am mers aşa până când drumul nostru a întâlnit Fluviul Fericit ale cărui ape sclipitoare aruncau lumini vii printre arborii din preajmă. Eram deja aproape de zidul ce înconjura

Misiunea. Bombănind, oamenii au lăsat jos tărgile pentru a-şi odihni puţin braţele şi au privit curioşi la zidul Misiunii. Chinezii nu sunt prea încântaţi dacă încerci să intri la ei. Era cunoscut cazul unor copii care, intraţi pe furiş în misiune, nepăsători ca orice copii, au fost împuşcaţi "accidental". Şi acum, la rândul nostru, trebuia să intrăm în acest loc neprimitor! Oamenii şi-au scuipat în palme, s-au aplecat şi au ridicat tărgile din nou. Continuându-ne drumul, am luat-o la stânga pe drumul Lingkorului, şi apoi am intrat în incinta Misiunii. La uşă, am fost întâmpinaţi de nişte oameni, vădit nemulţumiţi de prezenţa noastră acolo, cărora demnitarul tibetan le-a spus:

– Avem onoarea să vă înapoiem pe unul dintre oamenii dumneavoastră, care a încercat să pătrundă pe ascuns în Ţara Sfântă. El a căzut şi s-a rănit atât de grav încât a fost nevoie să-i amputăm ambele picioare. Iată, le-am adus ca să le puteţi examina.

Soldaţii lor din gardă, cu sprâncenele încruntate, au luat tărgile cu rănitul şi picioarele sale şi le-au dus degrabă în interiorul clădirii. Alţi soldaţi, cu vârful puştilor îndreptate spre noi, ne-au făcut semn să ne depărtăm. Ne-am întors pe aceeaşi cărare. În timp ce oamenii cu care venisem se îndepărtau, eu m-am ascuns în spatele unui arbore. Deodată, am auzit ţipete şi urlete sfâşietoare. M-am uitat cu atenţie în jurul meu şi n-am văzut nici un soldat; intraseră cu toţii în clădirea Misiunii. Împins de curiozitate absurdă, mi-am părăsit ascunzişul atât de nesigur şi m-am furişat încet până la fereastră. Rănitul zăcea pe jos; un soldat se aşezase pe pieptul lui, şi alţi doi pe braţe. Un al patrulea îl chinuia stingându-i ţigara aprinsă pe rănile de la picioare. Apoi, sări brusc în picioare, îşi scoase revolverul şi ucise rănitul cu un glonţ tras în mijlocul frunţii

Craca de sub mine se rupse pârâind. Am sărit repede, m-am lăsat în genunchi şi m-am întors. Un soldat, atras de zgomot, veni cu arma îndreptată spre locul unde mă aflasem

doar cu câteva clipe mai înainte. M-am aruncat la picioarele lui făcându-l să se clatine şi să scape arma din mâini. Am alergat cât am putut mai repede de la un copac la altul. Gloanţele şuierau printre crengile pomilor şi, în spatele meu, auzeam paşi grăbiţi. Am reuşit să măresc distanţa dintre mine şi urmăritor căci eu alergam repede iar el se oprea des pentru a-şi îndrepta arma spre mine. M-am repezit către fundul grădinii – poarta era păzită acum – m-am cățărat într-un pom din apropiere şi mi-am dat drumul pe o cracă, alunecând pînă în dreptul zidului, de unde am sărit în afara Misiunii. Curând după aceea, eram pe drumul pe care venisem, fiind chiar înaintea celor care purtaseră tărgile. I-am lăsat să mă ajungă şi, după ce le-am povestit tot ce se întâmplase acolo, au grăbit şi ei pasul. Ei plecaseră înaintea mea căci nu doriseră să fie martori la un specatacol atât de barbar. Acum, preferau să nu audă nimic.

Un soldat chinez din gardă sări de pe zid îndreptându-se spre noi. M-a privit insistent, bănuitor. I-am suportat privirea cu destul sânge rece. Şi-a încruntat sprâncenele şi, după ce mi-a tras o înjurătură prea puţin măgulitoare la adresa părinţilor mei, s-a răsucit pe călcâie şi a plecat. După această neplăcută întâlnire, am mărit şi mai mult pasul.

Odată ajunşi în satul Shö, oamenii care mă însoţiseră la Misiune mă părăsiră. Aruncând priviri neliniştite pe deasupra umărului, m-am grăbit să ajung la cărarea care ducea la Chakpori. Un călugăr bătrân aşezat la marginea drumului, văzându-mă aşa grăbit, mă întrebă:

– Ce-i cu tine, Lobsang? Ce te-a apucat? S-ar crede că toţi dracii sunt pe urmele tale!

Am continuat să alerg şi, cu sufletul la gură, am ajuns în cele din urmă în camera învăţătorului meu, lama Mingyar Dondup. Am rămas înţepenit câteva clipe, încercând să-mi recapăt suflul.

– Ah! am spus în cele din urmă, chinezii l-au omorât fără milă pe acel om! L-au împuşcat!

Vorbeam grăbit revărsând cuvintele ca un torent. I-am povestit învățătorului meu tot ce se întâmplase acolo. El a rămas tăcut un timp şi apoi mi-a spus:

– Vei fi adeseori martor la asemenea acte de violență în viața ta, Lobsang, aşa că nu trebuie să iei această întâmplare prea în tragic. Metoda obişnuită a diplomaților este aceea de a-i ucide pe cei care eşuează şi de a nu-şi recunoaşte spionii care se lasă prinşi. Acest lucru se întâmplă peste tot, în toate țările lumii.

Aşezat în fața învățătorului meu, liniştit de seninătatea prezenței lui, mi-am îndreptat gândul spre un subiect care mă frământa de mult.

– Onorabile lama, am întrebat în cele din urmă, în ce fel acționează hipnotismul?

M-a privit surâzând. Brusc, am simțit că foamea nu-mi dă pace.

– De când n-ai m-ai pus ceva în gură? mă întrebă învățătorul meu.

– Oh! să fie trecut de atunci vreo douăsprezece ore, am răspuns pe un ton melancolic.

– Atunci, hai să mâncăm ceva, şi după ce ne vom reface puțin, o să vorbim despre hipnotism.

Mi-a făcut semn să tac şi apoi s-a aşezat în poziție de meditație.Am recepționat mesajul pe care-l adresa servitorilor prin telepatie; cerea să ni se aducă mâncare şi ceai. Am captat şi mesajul trimis către cineva din Potala, cineva care trebuia să se ducă în grabă la Prea Înțeleptul pentru a-i face un raport amănunțit cu privire la cele întâmplate. Însă "interceptarea" apelurilor telepatice a fost întreruptă brusc de intrarea în cameră a servitorului care ne aducea mâncare şi ceai!...

M-am lăsat cât mai bine în scaun. Mâncasem pe săturate. Mâncasem atât de mult încât mă simțeam încărcat peste măsură Trecusem prin atâtea încercări grele în acea zi şi suferisem de foame atâtea ore, dar (şi acest gând începu să

mă tulbure) n-am mâncat, oare, în neştire? Deodată, m-am uitat bănuitor la învăţătorul meu. El mă privea amuzat.

– Da, Lobsang, îmi spuse, ai mâncat prea mult. Sper, totuşi, că vei fi în stare să urmăreşti tot ce îţi voi spune despre hipnotism. (Mi-a citit emoţia pe faţă şi m-a privit apoi cu blândeţe.) Sărmane Lobsang, ai avut o zi foarte grea. Du-te mai bine şi te culcă acum, vom continua discuţia mâine. S-a ridicat şi a ieşit din cameră. Am făcut şi eu la fel, cu destulă greutate şi am apucat-o pe culoar clătinându-mă. Ah! Să dorm! Nu mai doream altceva decât să dorm. Am ajuns la locul ce-mi fusese rezervat şi m-am întins să dorm, învelit în robă. Odihna mi-a fost tulburată de un coşmar. Se făcea că eram urmărit prin nişte boscheţi de chinezi fără picioare, în timp ce alţi chinezi înarmaţi cu puşti nu încetau să-mi sară în spate ca să mă culce la pământ.

"Bum!" îmi făcea capul izbit de pământ. Unul din soldaţii din gardă mă lovea cu picioarele. "Bum!" îmi suna din nou capul. Am deschis cu greu ochii şi am văzut, ca prin ceaţă, cum un paracliser mă lovea zdravăn în cap şi-mi trăgea câte un picior ca să mă scoale.

– Lobsang! strigă el văzând că deschid ochii, Lobsang, credeam că ai murit. Ai dormit toată noaptea, ai lipsit de la slujbele religioase şi numai intervenţia învăţătorului tău, lama Mingyar Dondup, te-a scutit să dai ochii cu Maestrul Disciplinei. Trezeşte-te!, urlă el, văzând că sunt gata să adorm din nou.

Mi-am revenit îndată după acest tratament. Prin ferestre, am văzut soarele de dimineaţă strălucind peste vârfurile semeţe ale Himalaiei, iluminând clădirile cele mai înalte ale văii ca şi acoperişurile aurite ale îndepărtatei Sera, făcând să sclipească vârful lui Pargo Kaling. În ajun mersesem în satul Shö. Ah! asta nu fusese vis. Speram ca astăzi să scap de câteva lecţii şi să ascult explicaţiile bunului meu maestru care era atât de iniţiat în hipnotism! Curând, mi-am terminat masa de dimineaţă şi am apucat-o spre sala de clasă, nu pentru a

citi versete din cele o sută opt Cărți Sfinte, ci pentru a explica de ce nu puteam să mai rămân la ore!

– Maestre, am zis în momentul în care profesorul tocmai intra în clasă, maestre! Astăzi trebuie să-l servesc pe lama Mingyar Dondup. Vă rog să-mi dați voie să lipsesc de la lecții.

– Ah, da fiule, spuse profesorul cu o voce uimitor de caldă. Am vorbit despre tine cu sfântul lama, învățătorul tău. El a avut amabilitatea să comenteze favorabil progresele pe care le faci la lecțiile mele. Îți mărturisesc că sunt flatat, foarte flatat.

Spre marea mea surpriză, întinse mâna și mă bătu ușor pe umăr înainte de a intra în clasă. Întrebându-mă ce fel de vrajă l-a făcut să se poarte astfel cu mine, am pornit înspre aripa unde locuiau călugării. Mi-am continuat drumul nepăsător. Trecând prin fața unei uși întredeschise, m-am oprit brusc. "Nuci în oțet!" Ele răspândeau un miros puternic. M-am dat înapoi fără să fac zgomot și mi-am aruncat privirea înăuntru. Un călugăr bătrân se uita dezolat la pardoseala de piatră și se văicărea pentru pierderea nucilor murate în oțet pe care le ținea într-o oală și pe care le primise, nu știu cum, tocmai din India. În amărăciunea lui, mormăia cuvinte care numai rugăciuni nu erau.

– Pot să vă vin în ajutor, respectabile lama? l-am întrebat politicos.

Bătrânul se întoarse spre mine atât de furios și îmi dete un răspuns atât de de categoric încât am luat-o la sănătoasă cât mă țineau picioarele.

"Tot acest potop de cuvinte pentru câteva nuci!" mi-am spus dezgustat.

– Intră, Lobsang, strigă învățătorul meu, în clipa în care m-am apropiat de ușa camerei sale. Credeam că te-ai culcat din nou.

– Onorabile lama, am zis, am venit să-mi dați lecții. Sunt nerăbdător să aflu despre natura hipnotismului.

– Lobsang, îmi răspunse, mai ai atâtea de învăţat până atunci. Întâi de toate, trebuie să cunoşti baza hipnotismului. Altfel n-ai să ştii exact ce anume trebuie să faci. Aşează-te.

M-am aşezat pe jos, cu picioarele încrucişate sub mine. Câtva timp învăţătorul meu păru cufundat în gânduri, apoi spuse:

– Tu ai înţeles, cred, că totul este vibraţie, electricitate. Corpul se compune dintr-o mulţime de substanţe chimice. Unele dintre ele ajung la creier, aduse de circulaţia sanguină. Aşa cum ştii, creierul este cel mai bine irigat de sânge şi de elementele chimice pe care le conţine acesta. Aceste substanţe – potasiu, magneziu, carbon şi multe altele – formează ţesutul cerebral. Interacţiunea acestor elemente produce oscilaţia moleculelor pe care o numim "curent electric". Atunci când cineva gândeşte, se declanşează o reacţie în lanţ al cărei rezultat este apariţia acestui curent electric şi a "undelor cerebrale" corespunzătoare.

M-am gândit la ce îmi spunea dar nu înţelegeam. Dacă ar exista "curenţi electrici" în creierul meu, pentru ce nu simt că sunt curentat? Mi-am amintit de acel băiat care a înălţat un zmeu pe timp de furtună. Parcă văd şi acum fulgerul albastru care a ţâşnit în momentul în care trăznetul luneca de-a lungul sforii ude; îmi amintesc, cu înfiorare, că băiatul a căzut la pământ ca o grămadă de carne carbonizată, uscată, arsă. Eu însumi am primit, altă dată, un şoc de aceeaşi natură, dar mult mai slab, o simplă înţepătură, suficientă însă să mă arunce la o distanţă de patru metri.

– Onorabile lama! i-am spus, cum poate exista electricitate în creier? Durerea pe care ar provoca-o l-ar înnebuni pe om!

Învăţătorul meu începu să râdă.

– Lobsang! spuse el, şocul pe care l-ai primit atunci ţi-a format o părere cu totul greşită despre electricitate. În creier există electricitate, dar intensitatea ei este foarte mică. Pentru a putea fi măsurată şi înregistrată atunci când un individ

gândeşte sau face un efort fizic, este nevoie de instrumente foarte sensibile. (La gândul că un om poate măsura tensiunea electrică a altui om, nu mi-am putut stăpâni râsul. Învățătorul meu râse şi el şi adăugă:) Să mergem deci, după amiază, la Potala. Prea Înțeleptul are acolo un aparat cu ajutorul căruia vom putea discuta mai clar despre acest subiect. Acum, du-te să te distrezi puțin, refă-ți puterile, puneți roba nouă şi vino să ne întâlnim aici atunci când soarele va ajunge la zenit.

M-am ridicat, m-am înclinat în fața lui şi am ieşit.

Am hoinărit vreo două ore şi m-am cățărat pe un acoperiş de unde aruncam cu pietricele în capul călugărilor care treceau pe acolo. Sătul de acest sport, m-am lăsat să alunec, cu capul înainte, pe un panou de coborâre care ducea spre un culoar întunecos. Mi-am agățat picioarele chiar în clipa în care se auziră nişte paşi apropiindu-se. Nu puteam să văd nimic căci panoul se afla după colțul coridorului de unde se auzeau paşii. Mi-am scos limba, m-am strâmbat ca să arăt cât mai înspăimântător şi am aşteptat. Un bătrân călugăr tocmai dădea colțul şi, nevăzându-mă, s-a izbit de mine. Limba mea umedă i-a atins obrazul. A scos un țipăt şi, lăsând să-i scape din mâini tava pe care o purta, dispăru de acolo cu o viteză neobişnuită pentru vârsta lui, în zgomotul asurzitor făcut de căderea obiectelor de pe tavă. La rândul meu, am avut o surpriză; din cauza izbiturii, picioarele mi-au alunecat de pe suportul lor nesigur de care mă agățasem şi am căzut pe culoar. Trapa s-a închis la loc, cu mare zgomot, şi o adevărată avalanşă de praf înnecăcios se prăbuşi peste mine. M-am ridicat, puțin năuc, şi am luat-o la fugă de acolo cât am putut mai repede.

Fără să fiu pe deplin dezmeticit, m-am schimbat şi m-am dus să mănânc. Nu eram chiar aşa de inconştient ca să uit ce se întâmplase! Punctual, când umbrele începură să dispară, m-am prezentat înaintea învățătorului meu. Văzându-mă, fața lui deveni aspră deşi îmi dădeam seama că făcea eforturi pentru asta.

– Un călugăr bătrân, Lobsang, jură că a fost atacat de un demon în culoarul de nord. Un grup de călugări a plecat să exorcizeze demonul.

S-a întors şi a ieşit din cameră. L-am urmat privind îngrijorat în jurul meu. La urma urmelor, nu se ştie niciodată exact ce se întâmplă atunci când călugării exorcizează. M-am văzut ca prin ceaţă plutind în aer spre o destinaţie necunoscută şi probabil puţin plăcută.

Am ieşit împreună în curte. Rândaşii pregătiseră cei doi ponei pentru drum. Lama Mingyar Dondup sări în şa şi începu să coboare încet poteca de munte. Am fost ajutat să încalec şi unul dintre grăjdari lovi uşor animalul cu palma. Poneiul dădu dovadă de un simţ al umorului ieşit din comun; îşi aplecă capul şi începu să azvârle cu picioarele din spate. Cât despre mine, am zburat prin aer şi m-am trezit trântit la pământ. Un băiat de la grajduri ţinu în loc animalul, în timp ce eu mă ridicam de jos scuturând praful de pe robă. M-am săltat din nou în şa, cu ochii la pândă ca să văd dacă vreunul din grăjdari nu repetă "gluma" de mai înainte.

Poneiul ştia că pe spatele lui nu se află un călăreţ sigur pe sine; creatura asta stupidă îşi alegea anume locurile cele mai periculoase unde să calce şi se oprea la marginea prăpastiilor pe lângă care trecea. Apoi îşi apleca uşor capul şi privea atent la stâncile din fundul văilor.

Până la urmă, a trebuit să descalec şi să trag poneiul după mine. În felul acesta, am reuşit să merg mai repede prin acele locuri. La poalele Muntelui de Fier, m-am urcat din nou pe ponei şi am mers după lama Mingyar Dondup până în satul Shö. Am mai întârziat puţin fiindcă învăţătorul meu a trebuit să meargă şi prin alte locuri. În acest timp, mi-am revenit şi am început să-mi recapăt sângele rece. Apoi am încălecat şi am început urcuşul pe largul drum în trepte ce duce la Potala. Odată ajuns la destinaţie, am încredinţat, cu plăcere, poneiul grăjdarilor care ne aşteptau. Am fost fericit să-l pot urma pe jos pe lama Mingyar Dondup în apartamentul lui. Ştiam că

voi rămâne aici o zi sau două şi asta mă făcea să mă bucur şi mai mult.

În curând, a sosit vremea să asistăm la slujba din templu. Aici, la Potala, slujbele religioase erau, după părerea mea, exagerat de solemne, iar disciplina foarte strictă. Deşi trecusem prin atâtea emoţii într-o singură zi, iar loviturile primite, deşi nu prea grave, mă cam dureau, am reuşit să mă comport cât s-a putut mai bine, şi slujba s-a terminat fără nici un incident. Se hotărâse ca atunci când lama se va afla împreună cu mine la Potala, eu să ocup o cameră alături de a lui. Am intrat în cameră, m-am aşezat şi am aşteptat să văd ce se va mai întâmpla, ştiind că lama Mingyar Dondup discuta acum probleme de stat cu unul dintre înalţii demnitari întorşi de curând din India. Era o adevărată încântare să priveşti pe fereastră şi să vezi de departe oraşul Lhasa. Spectacolul era de o frumuseţe ce nu-şi găsea asemănare; lacurile mărginite de sălcii, vârfurile aurite ale templului Jo Kang şi mulţimea de pelerini în mers care striga în faţa Muntelui Sfânt în speranţa de a-l vedea pe Prea Înţeleptul ce locuia acolo sau cel puţin vreo altă personalitate mai importantă. Un nesfârşit şir de negustori, însoţiţi de animalele lor, trecea încet, într-o procesiune şerpuitoare, prin faţa lui Pargo Kaling. M-am gândit, pentru o clipă, la mărfurile lor exotice, dar gândurile mi-au fost întrerupte de paşii uşori pe care i-am auzit în spatele meu.

– Va trebui să bem un ceai, Lobsang, şi apoi ne vom continua discuţia, zise lama care tocmai intra în cameră.

L-am urmat în camera lui unde era pregătită o masă cu totul diferită de cea a unui sărman călugăr. Ceai, bineînţeles, dar şi dulciuri aduse din India. Toate astea îmi plăceau nespus de mult. În general, călugării nu vorbesc la masă; a vorbi când mănânci este considerat ca o lipsă de respect faţă de hrană. În această împrejurare, lama făcu o excepţie şi îmi spuse că ruşii se străduiau să atâţe la dezbinări în Tibet şi să-şi infiltreze spionii. Curând, ne-am terminat masa şi ne-am

îndreptat spre încăperile în care Dalai Lama păstra numeroase aparate bizare aduse din ţări îndepărtate. Un timp, am privit doar la aparatele din jurul nostru şi apoi lama Mingyar Dondup începu să-mi explice la ce foloseau. În cele din urmă, se îndreptă spre colţul camerei şi spuse:

– Priveşte aici, Lobsang!

M-am apropiat, însă n-am fost deloc impresionat de ce vedeam.

Înaintea mea, pe o măsuţă, se afla un vas de sticlă. În interiorul lui atârnau două fire subţiri. De fiecare fir era prinsă o bobiţă făcută dintr-o substanţă ce semăna foarte bine cu măduva de salcie.

– Este chiar măduvă de salcie, spuse lama pe un ton sec, drept răspuns la observaţia mea. Pentru tine, Lobsang, electricitatea este ceva care te scutură. Există şi alte manifestări ale electicităţii. Acum ai să vezi cum se manifestă electicitatea statică. Şi acum, priveşte cu atenţie!

Lama a luat un bastonaş lucitor care se afla pe masă, lung cam de vreo treizeci de centimetri şi a început să-l frece repede de roba lui, după care l-a apropiat de vasul de sticlă. Spre marea mea uimire, cele două bobiţe s-au depărtat repede una de cealaltă... şi au rămas în această poziţie chiar şi atunci când lama a îndepărtat bastonaşul.

– Continuă să priveşti! mă sfătui învăţătorul meu.

Asta şi făceam. După câteva minute, bobiţele începură să se lase încet *în jos sub acţiunea propriei lor greutăţi*, luând aceeaşi poziţie verticală de dinainte de experienţă.

– Este rândul tău, îmi porunci lama, întinzându-mi bastonaşul de culoare neagră.

– Pe Sfânta Dolma! am strigat, nici nu mă gândesc să mă ating de aşa ceva!

Lama începu să râdă văzând cât eram de înspăimântat.

– Încearcă, Lobsang, spuse el cu blândeţe, nu ţi-am făcut niciodată farse.

– Nu, am zis, dar există întotdeauna un început.

Ezitând, am luat în mână acel obiect care mă făcea să mă simt atât de neliniştit. Fără pic de tragere de inimă (căci mă aşteptam, din clipă în clipă, să primesc un şoc) am frecat bastonaşul de roba mea. Nu am simţit nimic, nici şoc, nici înţepătură. L-am apropiat, în cele din urmă, de vasul de sticlă şi – minunea minunilor! – bobiţele zburară din nou, depărtându-se una de cealaltă.

– După cum vezi, Lobsang, observă lama, electricitate există şi totuşi tu nu simţi nimic. Tot aşa stau lucrurile şi cu electricitatea cerebrală. Vino cu mine!

M-a dus la o altă masă pe care se afla unul din aparatele cele mai curioase. Era un disc pe suprafaţa căruia se găseau foarte multe plăcuţe de metal. Două piese metalice erau montate în aşa fel încât fiecare venea în contact cu câte o plăcuţă metalică. De la aceste piese plecau fire care ajungeau la două sfere metalice, aflate cam la treizeci de centimetri una de cealaltă. Nu-mi dădeam seama la ce putea să servească acest aparat.

"Asta este statuia demonului", mi-am zis. Învăţătorul meu nu a întârziat să-mi confirme această impresie. Apucând un mâner care ieşea din spatele discului, a început să-l învârtă cu repeziciune. Discul se învârtea, la rândul lui, scoţând un vuiet turbat, aruncând fulgere. Din sferele metalice a ţâşnit o limbă de lumină albastră care sfârâia. După mirosul răspândit în aer, s-ar fi zis că acesta luase foc. N-am mai stat mult pe gânduri; era limpede că ceva nu era în regulă acolo. M-am aruncat sub o masă mai înaltă şi am încercat, mergând în patru labe, să ajung la uşa care se afla destul de departe de mine.

Vuietul şi sfârâiturile încetară. Un alt sunet le luase locul. M-am oprit şi am ciulit urechile: se auzea oare un râs? Să vedem! Din locul unde eram ascuns, m-am uitat temător. Lama Mingyar Dondup se cocoşase de râs. De atâta râs îi dăduseră lacrimile care i se prelingeau pe obraji, iar faţa i se făcuse roşie. Abia reuşea să-şi revină.

– Oh! Lobsang, spuse el în cele din urmă, este pentru prima oară când văd pe cineva că se sperie de o maşină Wimshurst. Aceste aparate sunt folosite în numeroase ţări pentru a demonstra proprietăţile electricităţii.

Am ieşit din ascunzătoarea în care mă adăpostisem, simţindu-mă stânjenit, şi am privit mai de aproape această maşinărie ciudată.

– Am să ţin în mână aceste două fire, Lobsang, în timp ce tu vei învârti de manivelă cât vei putea de repede. Ai să mă vezi înconjurat de fulgere, care însă nu-mi vor face nici un rău. Să încercăm. Cine ştie? Poate că de data asta, tu vei avea ocazia să râzi de mine!

A apucat cele două fire, câte unul în fiecare mână şi mi-a făcut semn să-i dau drumul. Cu un aer posomorât, am apucat manivela şi am învârtit-o cât am putut mai repede. Am scos un ţipăt de uimire când am văzut cum faţa şi mâinile îi erau invadate de benzi de lumină de culoare violetă şi mov. Lama stătea liniştit, nepăsător. Începuse să se simtă din nou acel miros neobişnuit.

– Este ozon, un gaz inofensiv, spuse el.

Până la urmă, a reuşit să mă convingă să ţin şi eu firele în mână în timp ce el învârtea de manivelă. Vuietul şi scrâşniturile mi s-au părut tot atât de neliniştitoare, dar senzaţia pe care o încercam... aş putea spune că era aceeaşi pe care o simţeam atunci când sufla o adiere proaspătă. Lama a scos dintr-o cutie mai multe obiecte de sticlă şi, cu ajutorul mai multor fire metalice, le-a legat, unul după altul, la acest aparat. De îndată ce a început să învârtească manivela aparatului, am văzut cum apare o flacără strălucitoare în interiorul primului balon de sticlă. În celelalte baloane am văzut o cruce şi alte forme din metal înconjurate de un foc viu. Dar nu am simţit nici un şoc electric. Cu ajutorul maşinii lui Wimshurst, învăţătorul meu, care nu era un clarvăzător, putea să vadă aura umană. Dar despre acest subiect lama urma să-mi vorbească mai târziu.

După un anumit timp, lumina din ce în ce mai slabă a zilei care se stingea ne-a silit să întrerupem experienţele. A trebuit să luăm parte din nou la slujba de seară, căci în Tibet viaţa noastră se supune ritmului ceremoniilor religioase. După terminarea slujbei, ne-am întors în camera învăţătorului meu şi ne-am aşezat pe jos cu picioarele încrucişate sub noi, ca de obicei, având între noi o măsuţă nu mai înaltă de treizeci şi cinci de centimetri.

– Acum, Lobsang, spuse lama, trebuie să vorbim despre hipnotism, dar mai întâi să ne lămurim asupra modului în care funcţionează creierul omenesc. Ţi-am dovedit, cel puţin aşa sper, că un curent electric poate să străbată o fiinţă omenească fără să-i facă nici un rău. Acum aş vrea ca tu să nu uiţi ce îţi spun: când cineva se gândeşte, el emite un curent electric. Nu este nevoie să ştim cum stimulează acest curent fibrele musculare şi cum reacţionează acestea; tot ce ne interesează acum este curentul electric – undele cerbrale care au fost măsurate şi înregistrate cu atâta precizie de către ştiinţa medicală din Occident.

Ceea ce îmi spunea mă interesa foarte mult, căci la nivelul meu modest de cunoştinţe înţelesesem că gândul reprezintă o forţă. Mi-am amintit, într-adevăr, de acel cilindru de pergament perforat rudimentar pe care l-am făcut să se învârtească numai prin forţa gândului meu.

– Atenţia ta a luat-o razna, Lobsang, mi-a spus.

– Vă rog să mă iertaţi, onorabile lama, i-am răspuns. Mă gândeam pur şi simplu la natura de netăgăduit a undelor cerebrale şi mi-am amintit cum mă amuzam cu acel cilindu pe care mi l-aţi arătat acum câteva luni.

Lama se uită la mine şi spuse:

– Tu eşti o entitate şi ai propriile tale gânduri. Te poţi gândi să faci ceva, de pildă să ridici acest şirag de mătănii. Prin simplul fapt că te gândeşti la această acţiune, componentele chimice ale creierului tău declanşează o undă electrică pentru a pregăti muşchii să execute mişcarea dorită. Dacă o

forță electrică mai puternică s-ar produce în creierul tău, tu nu vei mai putea să pui în practică intenția de a ridica șiragul de mătănii. Este ușor de înțeles că dacă te conving că nu vei fi în stare să ridici șiragul, creierul – scăpând de sub controlul tău imediat – va genera o undă opusă celei pe care ai emis-o la început și atunci, într-adevăr, nu vei mai fi în stare să faci ceea ce ți-ai propus.

L-am privit fără să înțeleg prea bine, căci îmi spuneam, cum ar putea el să fie în stare să influențeze, într-un fel oarecare, cantitatea de electricitate emisă de creierul meu? Mă gândeam la toate acestea și, uitându-mă la maestrul meu, mă întrebam dacă trebuie să-i fac cunoscute îndoielile mele. Nu a fost nevoie să-i spun, căci le-a ghicit și s-a grăbit să mă liniștească:

– Pot să afirm, Lobsang, că tot ceea ce îți relatez a fost demonstrat prin fapte și că, într-o țară din Occident, am putea dovedi aceasta cu ajutorul unui aparat care ar înregistra cele trei unde cerebrale fundamentale. Aici însă, nu avem astfel de aparate și nu putem decât să discutăm despre acest subiect. Creierul generează electricitate, el emite unde și, când te hotărăști să-ți ridici brațul, simplul fapt că ai luat această decizie este suficient ca în creierul tău să se producă aceste unde. Dacă voi reuși, ca să folosesc niște termeni tehnici, să induc în creierul tău o sarcină electrică negativă, tu nu vei mai putea să duci la capăt ceea ce ai dorit să faci. Cu alte cuvinte, vei fi hipnotizat!

Toate acestea începeau să aibă, în sfârșit, un sens pentru mine; văzusem mașina Wimshurst și asistasem la diferite experiențe efectuate cu ajutorul ei. Văzusem în ce fel putea fi schimbată polaritatea unui curent, făcându-l să circule în sens opus.

– Onorabile lama! am exclamat, cum puteți să-mi induceți un curent electric în creier? Nu puteți să-mi ridicați partea de sus a craniului ca să-mi introduceți acolo electricitate... Atunci cum procedați?

– Dragul meu Lobsang, îmi spuse el, nu ar avea nici un rost să-şi deschid craniul, căci nu eu trebuie să creez un curent electric pe care să-l introduc în capul tău; eu îţi sugerez doar idei care te vor convinge să le accepţi şi tu vei fi acela care, fără voia ta, vei emite acel curent negativ.

M-a privit insistent o clipă şi a continuat:

– Eu nu sunt adeptul ideii de a hipnotiza pe cineva împotriva voinţei lui; numai atunci când este absolut necesar să fac acest lucru – ca în cazul unui tratament medical sau al unei intervenţii chirurgicale. Dacă şi tu eşti de acord, cred că n-ar fi rău să facem o mică experienţă de hipnotism.

– Oh, da! am strigat bucuros, m-ar interesa foarte mult!

Zâmbi văzându-mă atât de nerăbdător.

– Ei bine, Lobsang, spune-mi un lucru pe care, în mod normal, nu l-ai face decât împotriva voinţei tale! Îţi cer aceasta pentru a-ţi demonstra că prin hipnotism poţi fi forţat să faci ceva care, în general, nu-ţi face plăcere, şi să te conving că vei acţiona sub influenţa unei forţe independente de voinţa ta.

M-am gândit puţin şi n-am ştiu ce să-i răspund: erau atâtea lucruri pe care le făceam în silă! Am fost scos din încurcătură de învăţătorul meu, care mi-a zis:

– Ştiu că nu aveai deloc tragere de inimă să citeşti acel pasaj anevoios din cel de al cincilea volum din Kangyur, este adevărat? Te temeai, cred, ca unele dintre cuvintele folosite să nu te trădeze şi să nu dea la iveală faptul că nu ai studiat această materie cu seriozitatea cu care ar fi dorit profesorul tău!

Cuvintele lui m-au făcut să mă simt foarte stânjenit şi mărturisesc că-mi ardeau obrajii de ruşine. Era purul adevăr; exista în carte un pasaj deosebit de dificil care-mi dădea de furcă cu toate că eram dispus să mă las convins să-l citesc în interesul ştiinţei. La drept vorbind, aversiunea pe care o încercam la ideea de a citi acest pasaj devenise o adevărată fobie. Învăţătorul meu zâmbi şi îmi spuse:

– Cartea este lângă fereastră, adu-o aici, deschide-o în dreptul pasajului cu pricina şi citeşte-l cu voce tare. Dacă vei încerca să faci în aşa fel încât să nu reuşească experienţa... ei bine, ea va fi cu atât mai interesantă.

Am ascultat fără prea multă tragere de inimă, am luat cartea şi am început să-i întorc paginile. Paginile cărţilor tibetane sunt mult mai mari şi mai grele decât cele ale cărţilor obişnuite din celelalte ţări. Le-am răsfoit încet, întârziind cât mai mult această operaţie. Până la urmă, am ajuns la pasajul la a cărui vedere, mărturisesc, mă apuca ameţeala, căci nu puteam să uit violenţa cu care un profesor m-a certat, nu de mult, în legătură cu acest subiect.

Am rămas acolo, cu cartea dinaintea mea şi, în ciuda eforturilor pe care le-am făcut, nu am putut să scot o vorbă. Acest lucru s-ar putea să pară ciudat, dar adevărul este că fusesem atât de aspru dojenit de către profesorul neînţelegător încât am sfârşit prin a încerca o adevărată ură faţă de aceste versete sacre.

Lama Mingyar Dondup se uita la mine – nimic mai mult – pur şi simplu, se uita la mine. Am avut atunci impresia că ceva s-a întâmplat în mintea mea, că eram gata să citesc; nu numai să citesc, ci chiar să citesc curgător, cu uşurinţă, fără nici o ezitare. După ce am ajuns la sfârşitul paragrafului, am încercat o senzaţie pe care nu mi-o puteam explica. Am aşezat cartea la loc, m-am dus în mijlocul camerei şi m-am aşezat în cap.

"Am înnebunit, mi-am zis. Ce-o să gândească învăţătorul meu despre un comportament atât de caraghios?"

Mi-a venit atunci în minte gândul că lama, el însuşi, m-a determinat – prin influenţa sa – să fac ce am făcut. Am sărit în picioare şi am văzut că-mi surâdea binevoitor.

– Este foarte uşor, te asigur, Lobsang, să influenţezi pe cineva. Acest lucru se poate face fără dificultate când elementele de bază sunt bine stăpânite. Eu m-am gândit la unele lucruri şi tu ai captat gândurile mele prin telepatie; acesta

este motivul pentru care ai reacționat așa cum am prevăzut. Am provocat astfel în funcționarea normală a creierului tău anumite fluctuații care au dus la aceste rezultate foarte interesante.

– Onorabile lama, i-am spus, trebuie să tragem de aici concluzia că dacă am putea să transmitem un curent electric în creierul unei persoane, am putea s-o supunem cu totul voinței noastre?

– Nu, nu trebuie să ajungi la această concluzie, spuse el. Dimpotrivă, dacă vom putea convinge o persoană să acționeze într-un fel oarecare și dacă această acțiune nu contravine convingerilor sale profunde, atunci persoana respectivă o va îndeplini cu siguranță, fiindcă undele sale cerebrale au fost alertate și, oricare ar fi fost intențiile sale, el va acționa potrivit sugestiilor hipnotizatorului. În cele mai multe din cazurile în care o persoană primește sugestii din partea unui hipnotizator, acesta din urmă nu exercită nici o influență reală asupra subiectului, căci el nu face altceva decât să-l sugestioneze. Grație unor mici artificii, hipnotizatorul este în stare să-și oblige "victima" să acționeze într-un sens contrar celui pe care aceasta își propusese să-l urmeze. Bineînțeles, tu și cu mine posedăm alte puteri decât cele ale unui hipnotizator obișnuit. Tu vei fi în stare să hipnotizezi o persoană imediat, chiar împotriva voinței sale. Această facultate ți-a fost acordată datorită naturii deosebite a vieții tale, a marilor încercări la care vei fi supus și a misiunii excepționale pe care o vei avea de îndeplinit (El se așeză mai bine în scaun și se uită atent la mine pentru a fi sigur că înțelesesem bine explicațiile sale. Satisfăcut, continuă;) Mai târziu vei învăța mult mai mult despre hipnotism și vei ști cum să hipnotizezi cât mai repede o persoană. Să știi, pe de altă parte, că facultățile tale telepatice vor fi dezvoltate căci, atunci când te vei găsi departe de aici, în alte țări, va fi nevoie să rămâi permanent în legătură cu noi și mijlocul cel mai rapid și mai sigur de a obține acest rezultat este telepatia.

Aceste cuvinte m-au pus pe gânduri. Eram permanent, se pare, pus să învăţ şi cu cât învăţam mai mult, cu atât mai puţin timp liber îmi rămânea; aveam impresia că mi se dau din ce în ce mai multe lucruri de făcut fără să fiu scutit măcar de unul singur.

– Dar, onorabile lama, am spus, cum se produce această telepatie? Aparent, între noi nu se întâmplă nimic şi totuşi îmi citiţi aproape toate gândurile, mai ales atunci când aş prefera să nu le cunoaşteţi!

Lama începu să rîdă.

– Telepatia est un fenomen foarte simplu, spuse el, este vorba doar de controlul undelor cerebrale. Iată cum stau lucrurile: atunci când te gândeşti la ceva, creierul tău generează curenţi electrici care îşi modifică proprietăţile în funcţie de natura gândurilor tale. În mod normal, aceşti curenţi acţionează nişte muşchi care, de exemplu, îţi permit să poţi ridica sau coborî un braţ. Sau, tot aşa de bine, tu te poţi gândi la ceva aflat la distanţă şi atunci energia ta mentală va fi difuzată; cu alte cuvinte, această energie a creierului tău va radia în toate direcţiile. Dacă ar exista o metodă care să-ţi ofere posibilitatea de a-ţi concentra gândul, atunci această energie s-ar îndrepta cu o intensitate şi mai mare spre punctul care te-ar interesa.

Mi-am amintit atunci de o mică experienţă pe care o făcusem mai înainte; ocupam atunci aceeaşi poziţie ca şi acum, adică ne aflam în vârful Pic-ului (Aşa numim noi tibetanii Potala). Lama, învăţătorul meu, aprinsese, în întunericul nopţii, o mică lumânare a cărei lumină strălucea slab. După aceea, a aşezat în faţa lumânării, în dreptul flăcării, o lupă pe care a plimbat-o, pe aceeaşi direcţie, înainte şi înapoi până când a găsit o poziţie în care, pe un perete din faţă, a obţinut o imagine clară şi mult mai strălucitoare a flăcării. Pentru a face experienţa şi mai interesantă, a aşezat în spatele lumânării o placă strălucitoare, asemeni unei oglinzi sferice care, la rândul ei, a concentrat lumina în aşa fel încât imaginea

flăcării pe zid a apărut şi mai mult mărită. I-am amintit de această experienţă şi mi-a răspuns:

– Da, într-adevăr, aşa s-a întâmplat; este posibil, graţie anumitor procedee, să concentrăm gândurile şi să le trimitem într-o direcţie dinainte stabilită. De fapt, fiecărei persoane îi este proprie ceea ce noi putem numi o lungime de undă individuală; cu alte cuvinte, energia undei fundamentale emise de creierul unei persoane variază în timp, efectuând un anumit număr de oscilaţii pe secundă, o anumită frecvenţă, caracteristică fiecărui individ. Dacă am putea determina oscilaţiile undei fundamentale emise de creierul unei persoane şi ne-am armoniza ritmul propriilor noastre oscilaţii cu cele ale respectivei persoane, atunci nimic nu ne-ar mai împiedica să-i trimitem mesajul nostru prin ceea ce numim telepatie, indiferent de distanţa care ne-ar separa. (Mi-a aruncat o privire pătrunzătoare, după care a adăugat:) Trebuie să înţelegi bine, Lobsang, că în materie de telepatie, distanţa nu are nici o importanţă; telepatia poate face legături între continente şi chiar între lumi diferite!

Mărturisesc că eram nerăbdător să mă remarc în acest domeniu. Îmi închipuisem deja că eram pe cale să stau de vorbă, în felul acesta, cu camarazii din alte lamaserii ca Sera, de exemplu, sau chiar din altele situate în regiuni foarte îndepărtate. Mi se părea de asemenea că eforturile mele erau consacrate în întregime studiilor care ar fi putut să-mi fie folositoare în viitor, un viitor care, dacă era să dau crezare profeţiilor ce mi se făcuseră, urma să fie unul dintre cele mai întunecate.

Lama mi-a întrerup din nou şirul gândurilor:

– Vom studia, mai târziu, acest subiect al telepatiei. În aceeaşi măsură vom studia şi clarviziunea; în acest domeniu, te vei bucura de puteri supranormale, ceea ce va face pentru tine lucrurile mai simple dacă vei şti cum să procedezi. Aici vor interveni undele cerebrale şi Cronica Akaşă. Dar acum se lasă noaptea, şi ne vom întrerupe discuţia aici. Trebuie să ne

pregătim de culcare; grație odihnei din timpul nopții, vom fi refăcuți și bine dispuși pentru slujba de dimineață.

S-a ridicat și am făcut la fel și eu. M-am înclinat adânc în fața lui, dorind, în felul acesta, să-mi arăt profundul respect pe care-l aveam pentru acest om mare care îmi arăta atâta bunăvoință.

Un surâs ușor îi apăru pe buze; făcu un pas spre mine și am simțit pe umăr căldura mâinii lui care mă strângea ușor. M-a bătut pe spate și mi-a zis:

– Noapte bună, Lobsang, să nu întârziem, căci altfel nu vom fi în stare să ne trezim la timp pentru îndatoririle noastre religioase.

Odată ajuns în camera mea, am rămas câtva timp aproape de fereastră în bătaia vântului răcoros al nopții.

Contemplam luminile din Lhasa și mă gândeam la tot ceea ce mi se predase, la tot ce mai aveam încă de învățat. Era clar că, de acum încolo, cu cât voi învăța mai mult, cu atât voi avea mai mult de învățat și mă întrebam cum se vor termina toate acestea. Am oftat, poate de disperare, m-am învelit cât mai strâns în robă și m-am culcat pe pământul rece.

VII

Un vânt rece bătea dinspre munți. Praful și pietricelele purtate de vântul tăios, și care păreau înadins azvârlite spre noi, loveau nemilos în trupurile noastre tremurânde. Bătrânele animale, în înțelepciunea lor, înfruntau furtuna cu capetele plecate, pentru ca aceasta să nu le răvășească părul și astfel să piardă din căldura trupului.

Am dat colțul de la Kundu Ling și am apucat-o spre Mani Lhakhang. O rafală mai violentă decât cele de dinainte s-a năpustit cu atâta forță spre noi încât unul dintre însoțitori, pe sub roba căruia vântul sufla turbat, a fost luat pe sus și l-am văzut plutind în aer, țipând îngrozit. Ne-am înălțat privirea și am rămas cu gura căscată, împietriți de spaimă. Părea dus de vânt în direcția orașului Lhasa; brațele sale întinse și roba umflată de vânt îl făceau să semene cu un uriaș. Pentru o clipă, vântul s-a mai potolit și l-am văzut căzând ca un pietroi în Kaling Chu. Ne-am repezit spre locul unde se prăbușise, temându-ne să nu se fi înnecat. În clipa în care am ajuns la mal, camaradul nostru, care se numea Yulgye, se afla în apă până la genunchi. Vijelia se stârni din nou, urlând sălbatec, cu și mai multă tărie; prins în mijlocul ei, sărmanul Yulgye fu răsucit în loc și aruncat în brațele noastre. Cu mare uimire, am constatat că nu se udase decât pe picioare. Am pornit grăbiți din nou la drum, înfășurându-ne strâns cu robele de teama de a nu fi săltați în aer.

Mergeam de-a lungul lui Mani Lhakhang. Înaintam foarte greu. Vântul care ne biciuia feţele ne împingea în toate direcţiile; singura noastră grijă era să nu ne doboare! În satul Shö, un grup de doamne de rang înalt căuta adăpost; îmi făcea plăcere să ghicesc cine se ascundea în spatele măştii de piele. Cu cât faţa pictată pe mască era mai tânără, cu atât femeia care o purta era mai bătrână. Tibetul este o ţară aspră, crudă, unde vântul urlă ducând cu el adevărate avalanşe de nisip şi pietricele smulse din munţi. Aici, bărbaţii şi femeile poartă deseori măşti de piele pentru a-şi proteja faţa pe timp de furtună. Aceste măşti în care erau decupate trei deschizături – două pentru ochi şi una pentru gură – lăsau să se întrevadă, prin felul în care erau pictate, opinia pe care cel care o purta o avea despre sine.

– Să trecem pe strada prăvăliilor! strigă Timon, încercând să se facă auzit în vacarmul stârnit de vânt.

– Înseamnă să ne pierdem timpul! răcni Yulgye. Negustorii îşi trag obloanele pe o furtună ca asta. Altfel vântul le spulberă marfa.

Ne-am continuat drumul, mărind pasul. Pentru a trece Podul de Peruzea, a trebuit să ne agăţăm unul de celălalt, într-atât de puternic bătea vântul. Aruncându-ne privirile în spatele nostru, am văzut un nor negru şi ameninţător cum întuneca Potala şi Muntele de Fier; un nor de praf şi pietriş smuls din Himalaia eternă.

Ştiind că norul ne va ajunge din urmă dacă vom întârzia pe drum, ne-am grăbit trecând rapid prin faţa Casei din Doring, chiar în afara Cercului Interior care înconjoară imensul templu Jo Khang. Furtuna s-a năpustit asupra noastră urlând, biciuindu-ne feţele descoperite. Timon şi-a ridicat instictiv mâna pentru a-şi feri ochii. O rafală puternică îi ridică roba în cap, făcându-l să arate ca o banană descojită, chiar în faţa catedralei din Lhasa!

Pietrele şi ramurile smulse din copaci, repezite asupra noastră, ne umplură de vânătăi picioarele care începuseră să

sângereze. Cerul se întunecă atât de mult încât se făcu beznă ca noaptea. Împingându-l înaintea noastră pe Timon, care lupta din răsputeri să se desfăşoare din roba ce i se strânsese în jurul capului, am intrat, clătinându-ne, în sanctuar. Aici domnea pacea, o pace adâncă, în stare să mângâie sufletele. De aproape o mie trei sute de ani, credincioşii veneau să se roage aici. Materialul din care era construită catedrala radia sfinţenie. Pardoseala de piatră, tocită de paşii atâtor generaţii de pelerini, nu mai era netedă de mult. Aerul din jurul nostru părea viu; tămâia arsă aici de atâtea secole părea că înzestrase acest loc cu viaţă proprie.

Stâlpii şi grinzile înnegrite de vreme abia puteau fi văzute în penumbra permanentă de acolo. Palida strălucire de aur, reflectând licărirea lămpilor cu unt şi a lumânărilor, nu reuşea deloc să alunge întunericul. Micile flăcări tremurânde dădeau impresia că umbrele Figurilor Sacre execută un dans straniu pe pereţii templului. Zeii dansau alături de zeiţe într-un joc permanent de lumini şi umbre în timp ce credincioşii veniţi în pelerinaj treceau necontenit prin faţa lămpilor.

Pietrele preţioase ale templului păreau puncte strălucitoare din care ţâşneau lumini multicolore. Nestematele, topazul, berilul, rubinul şi jadul aruncau în jur lumini multicolore şi alcătuiau un tablou în care nuanţele cromatice erau într-o permanentă schimbare, asemeni unui caleidoscop în culori. Plase mari din fier, dantelate, ale căror ochiuri erau suficient de mici ca mâna să nu poată trece prin ele, puneau la adăpost pietrele preţioase şi aurul de cei care ar fi fost ispitiţi să le fure. Ici-colo, în penumbră, în spatele perdelei de fier, luceau perechi de ochi roşii, dovedind că pisicile templului erau întotdeauna la datorie. Pline de importanţa misiunii lor, fără a se teme de oameni sau de animale, ele se deplasau prin faţa acestor comori călcând liniştite pe labele lor catifelate. Labele moi ascundeau însă ghiare ascuţite ca un brici, gata de atac în cazul în care cineva ar fi mâniat aceste animale sacre Înzestrate cu o inteligenţă remarcabilă, era de ajuns să se uite

la o persoană pentru a-i cunoaşte intenţiile. Un gest suspect asupra bijuteriilor pe care le păzeau era de ajuns să le transforme în fiare. Acţionând în perechi, una din ele sărea la gâtul celui care intenţiona să fure în timp ce cealaltă îl înhăţa de braţul drept. Numai moartea le-ar fi făcut să dea drumul strânsorii, dacă nu ar fi intervenit călugării-supraveghetori să-l scoată din ghearele lor pe cel prins!... Cu mine, sau cu alţii care le iubeau ca şi mine, pisicile se jucau şi torceau fericite şi ne lăsau să atingem comorile. Complet negre, cu ochi de culoare albastră, cărora lumina le dădea din când în când reflexe roşietice, erau cunoscute în alte ţări drept pisici "siameze". Aici, în Tibetul rece, toate erau de culoare neagră. La tropice, după cum auzisem, toate erau albe.

Am făcut înconjurul templului şi ne-am dus să ne închinăm în faţa Imaginilor Aurite. Afară, furtuna se dezlănţuise cu turbare, măturând din calea ei tot ce nu era prins solid în pământ şi punându-l în pericol pe călătorul imprudent pe care nevoia urgentă îl obligase să iasă pe străzile biciuite de vânt. În templu, tăcerea era întreruptă doar de târşâitul paşilor pe circuitul locului sfânt şi de zgomotele făcute de moriştile de rugăciune. Noi nu le mai auzeam. Zi de zi, noapte de noapte, sunetele pe care le scoteau aceste roţi în mişcare ne deveniseră atât de familiare încât sfârşiseră prin a face parte din existenţa noastră; nu le mai auzeam, tot aşa cum nu auzeam bătăile inimii sau respiraţia.

S-a mai auzit şi zăngănitul plasei de metal de care un motan bătrân începuse să-şi frece capul, torcând scrâşnit, pentru a-mi aminti că el şi mine eram prieteni vechi. Mi-am trecut degetele printr-o deschizătură a plasei şi am început să-l scarpin pe cap. Uşor, mi-a prins degetele în gură şi le-a strâns de câteva ori, fără să le muşte, ca semn al prieteniei care ne lega şi apoi, cu limba lui aspră, începu să le lingă cu atâta râvnă încât era gata să mi le jupoaie. Auzi însă un zgomot suspect în fundul templului şi se repezi ca un fulger să apere comoara pe care-o păzea.

– Îmi pare rău că nu ne-am dus să vedem prăvăliile, spuse în şoaptă Timon.

– Ce prostie, răspunse Yulgye pe acelaşi ton, doar ştii că sunt închise pe timpul furtunii.

– Tăcere, băieţi! strigă un supraveghetor şi, tâşnind din umbră, îi dădu sărmanului Timon o lovitură care îl trânti la pământ. Un călugăr aflat în apropiere ne aruncă o privire în care se putea citi dezaprobarea faţă de spectacolul la care fusese martor şi începu să rotească furios morişca de rugăciune. Supraveghetorul, care avea o înălţime cam de vreo doi metri, apăru în faţa noastră ca un munte şi adăugă cu voce şuierătoare:

– Dacă o să mai aud şi cel mai mic zgomot din partea voastră... am să vă fac bucăţi cu mâinile mele şi am să vă dau la câini. Şi acum, să n-aud musca!

După ce ne-a mai aruncat o privire furioasă, s-a răsucit pe călcâie şi a dispărut în penumbră. Timon s-a ridicat cu multă grijă, temându-se ca nu cumva să-i foşnească roba. Ne-am luat sandalele şi ne-am îndreptat spre uşă în vârful picioarelor. Afară, furtuna continua să se dezlănţuie cu furie. Din vârful munţilor se prăvăleau torente de zăpadă orbitoare; mai jos, la Potala şi Chakpori, curgeau torente negre de pietre şi praf. De-a lungul Drumului Sacru, vârtejuri uriaşe de praf se năpusteau spre oraş. Vântul urla şi gemea de parcă înşişi demonii şi-ar fi ieşit din minţi, dezlănţuindu-se într-un vacarm infernal de urlete.

Prinzându-ne strâns unul de celălalt, ne-am continuat cu multă greutate drumul spre sud şi, după ce am înconjurat templul Jo Khang, ne-am căutat un adăpost undeva în spatele Sălii de Consiliu. Vântul bătea atât de tare încât puţin a lipsit să nu fim ridicaţi de la pământ şi zvârliţi peste zidul mănăstirii de la Tsang Kung. Ne-au cuprins fiorii numai la acest gând şi ne-am îndreptat grabnic spre un loc cât mai adăpostit. Odată ajunşi acolo, ne-am rezemat cu spatele de zid cu răsuflarea tăiată.

– Cât de mult aş dori să pot face farmece acestui călugăr-supraveghetor! bombăni Timon cu năduf. Onorabilul tău învăţător ar putea lesne să le facă, Lobsang. Tu ai putea să-l convingi să-l transforme... într-un porc! adăugă el plin de speranţă.

Am clătinat din cap în semn că nu eram de aceeaşi părere cu el.

– Sunt sigur de contrariu, am răspuns. Onorabilul lama Mingyar Dondup nu ar face niciodată vreun rău unui om sau unui animal. Totuşi, ar face un mare bine dacă acest supraveghetor ar fi transformat în altceva. Este o brută!

Furtuna începea să se potolească. Şuieratul vântului în jurul acoperişurilor slăbea din ce în ce. Pietricelele purtate de vânt căzeau pe drum şi ropoteau pe acoperişurile caselor. Praful se strecura mai greu în robele noastre. Tibetul este o regiune aflată la mare înălţime şi foarte expusă intemperiilor. Vânturile masate în spatele lanţurilor de munţi se năpustesc cu furie prin defileuri şi, nu de puţine ori, reuşesc să-i arunce pe drumeţi în prăpastii. Rafalele mugeau de-a lungul culoarelor din lamaseii, măturând praful şi toate rămăşiţele întâlnite în calea lor, înainte de a se pierde urlând în văile de dedesubt.

Urletele şi vacarmul începură să slăbească în intensitate. Un ultim nor străbătu cerul lăsând în urma lui o imensă boltă cerească limpede, de culoare violet. După întunericul din timpul furtunii, lumina puternică a soarelui ne orbi din nou cu strălucirea ei.

Uşile locuinţelor începură să se deschidă cu grijă, una câte una, scârţâind din balamale; în cadrul lor apărură chipuri de oameni neliniştiţi, îngrijoraţi de stricăciunile lăsate în urmă de amarnica furtună. Sărmana bătrână Raks, a cărei casă se afla destul de aproape de noi, privea cum vântul îi înfundase ferestrele din faţă şi îi smulsese ferestrele din spate. În Tibet, geamurile sunt făcute din hârtie groasă uleiată, din care cauză nu se poate vedea prin ele decât cu mare greutate. Sticla este

rară în Lhasa, în schimb hârtia extrasă din sălcii şi stuf nu costă scump.

Am pornit înapoi pe drumul spre casă, la Chakpori, oprindu-ne ori de câte ori ne atrăgea atenţia câte ceva.

– Lobsang, spuse Timon, ştii... prăvăliile sunt deschise acum! Vino, n-o să pierdem prea mult timp.

Spunând acestea, se întoarse spre dreapta şi grăbi pasul. După o scurtă ezitare, Yulgye şi cu mine ne-am luat după el. Ajunşi pe strada prăvăliilor, am privit în jur cu ochii căscaţi de uimire. Ce de minunăţii se aflau expuse acolo! Parfumul pătrunzător al ceaiului, diferitele feluri de tămâie aduse din India şi China, toate acestea ne făceau să ne simţim în altă lume! Se mai aflau acolo bijuterii şi alte obiecte fabricate în îndepărtata Germanie care ne păreau atât de ciudate încât nu ne puteam da seama la ce foloseau. Ceva mai încolo, am ajuns la o prăvălie unde se vindeau tot felul de dulciuri. Priveam nostalgici la plăcintele acoperite cu un strat gros de zahăr, la prăjiturile însiropate şi la fructele glasate şi colorate, înfipte în beţigaşe, de care noi, sărmanii chela, fără un ban în buzunar, nu ne puteam apropia. Nu ne rămânea altceva de făcut decât să "lingem" vitrina, cum se spune. Yulgye mă împinse cu cotul, şoptindu-mi:

– Lobsang, individul solid de acolo, nu este Tzu care s-a ocupat de tine altădată?

M-am întors şi am privit în direcţia în care întinsese braţul. Da, desigur, era Tzu, Tzu care mă învăţase atâtea lucruri cu atâta severitate. Instinctiv, m-am apropiat de el cu surâsul pe buze.

– Tzu, i-am spus, eu sunt...

– Hai, plecaţi de aici, nu deranjaţi un cetăţean cinstit care face cumpărături pentru stăpânul său. N-o să căpătaţi un ban de la mine!

Întorcându-se brusc, se îndepărtă în grabă.

Am simţit cum mi se umezesc ochii de lacrimi şi m-am simţit umilit în faţa colegilor mei. Nu, nu-mi puteam permite

luxul de a plânge, dar Tzu mă repezise, se făcuse că nu mă cunoaşte. Tzu, care îmi fusese profesor încă din fragedă copilărie! Mi-am adus aminte cum încerca să mă înveţe să încalec pe poneiul Nakkin, cum mă iniţia în arta de a lupta. Acum, îmi întorcea spatele şi mă disprețuia. Cu capul plecat, tăcut, îmi târam picioarele prin praful de pe stradă. Cei doi tovarăşi care mă însoţeau, tăcuţi şi stânjeniţi, erau cuprinşi de aceleaşi sentimente ca şi mine, se simţeau umiliţi.

Deodată, atenţia mi-a fost atrasă de un indian bătrân cu un turban pe cap care se îndrepta spre mine cu paşi înceţi dar hotărâţi.

– Tinere domn, îmi spuse într-o tibetană cu accent străin, am văzut tot ce s-a întâmplat; să nu-l judecaţi însă prea rău pe acel om. Mulţi dintre noi şi-au uitat copilăria. Eu nu. Veniţi după mine.

Ne-a dus la prăvălia cu dulciuri.

– Lăsaţi-i pe aceşti tineri să aleagă tot ce vor, spuse el negustorului.

Plini de sfială, am luat fiecare câte una din acele prăjituri însiropate pe care le-am dorit atât de mult şi ne-am înclinat recunoscători în faţa lui.

– Nu, nu! exclamă el, una singură nu este de ajuns, luaţi fiecare câte două.

L-am ascultat, şi apoi el a plătit negustorului care se arăta deosebit de mulţumit.

– Domnule, i-am spus foarte emoţionat, Buddha să vă binecuvânteze şi să vă apere! Să aveţi parte de cât mai multe bucurii!

Ne-a surâs cu bunăvoinţă, s-a înclinat uşor şi s-a întors la treburile lui.

La rândul nostru, am apucat-o pe drumul de întoarcere, încet, mâncând dulciurile în aşa fel încât să le terminăm cât mai târziu cu putinţă. Aproape că uitasem ce gust aveau asemenea lucruri. Prăjiturile ne păreau cu atât mai delicioase cu cât ne fuseseră oferite cu atâta dragoste.

În timp ce mergeam, îmi spuneam că însuşi tatăl meu ar fi fost primul care s-ar fi făcut că nu mă cunoaşte dacă m-ar fi văzut pe treptele Potalei şi acum Tzu care se purta la fel.

Yulgye rupse tăcerea.

– Trăim într-o lume ciudată, Lobsang, spuse el. Acum suntem tineri şi ei se poartă cu răceală cu noi. Când însă vom deveni lama, "capetele negre" se vor înghesui să ne cerşească bunăvoinţa!

În Tibet, laicii sunt numiţi "capete negre" pentru că ei au păr pe cap, în timp ce călugării se poartă raşi.

În seara aceea, am urmărit cu deosebită evlavie serviciul divin. Hotărâsem să fac eforturi uriaşe pentru a deveni lama într-un timp cât mai scurt, ca să pot privi de sus mulţimea de "capete negre", căreia să-i refuz cu dispreţ orice ajutor pe care mi l-ar fi solicitat.

Eram atât de atent la slujbă încât am atras atenţia unui supraveghetor. S-a uitat la mine bănuitor spunându-şi, fără îndoială, că o asemenea cucernicie din partea mea era cu totul ciudată! De îndată ce slujba s-a terminat, m-am întors grăbit în camera mea, ştiind că a doua zi voi avea foarte mult de lucru cu lama Mingyar Dondup. Un timp, nu am putut să adorm. M-am sucit, m-am răsucit, gândindu-mă la trecut şi la încercările prin care trecusem.

Dimineaţa m-am sculat, mi-am luat masa şi m-am pregătit să mă duc spre locuinţele călugărilor. Chiar în clipa în care ieşeam din camera mea, un uriaş purtând o robă peticită mă apucă de braţ:

– Hei, tu, îmi spuse. Vei merge să lucrezi la bucătărie în dimineaţa asta; ai să cureţi pietrele de măcinat!

– Dar, i-am răspuns, învăţătorul meu, onorabilul lama Mingyar Dondup, mă aşteaptă.

Am vrut s-o iau la fugă.

– Nu, tu ai să mergi cu mine. Nu mă interesează cine te aşteaptă. Ţi-am spus că trebuie să lucrezi la bucătărie, şi asta ai să faci.

Mi-a strâns brațul cu atâta putere că n-am putut să mai scap. L-am însoțit fără nici un pic de tragere de inimă. Nu aveam de ales.

În Tibet, noi facem cu toții, pe rând, unele munci manuale înjositoare. "*Aceasta te învață ce este umilința!*" *spune unul.* "Aceasta îl împiedică pe tânăr să creadă că este superior celorlalți!" declară un altul. "Aceasta înlătură deosebirea de clasă!" afirmă un al treilea. Băieții și călugării fac treburile care li se stabilesc, indiferent care ar fi acelea, pentru că așa cere disciplina.

Exista, fără îndoială, un personal de serviciu alcătuit din călugări de o categorie inferioară, dar novicii ca și călugării de orice rang erau obligați, atunci când le venea rândul, să facă muncile cele mai înjositoare și mai neplăcute. Toate acestea făceau parte din pregătirea noastră, dar aveam oroare de aceste corvezi fiindcă cei care se ocupau numai de aceste treburi, ne tratau ca pe niște sclavi, știind că noi nu ne puteam plânge. Să ne plângem noi? Asprimea încercării era voită!

Am urmat coridoarele de piatră, am coborât treptele unei scări făcută din doi stâlpi de lemn între care erau fixate niște bare transversale tot din lemn și am intrat în marea bucătărie în care, odată, îmi arsesem grav piciorul.

– Să mergem! spuse călugărul care mă înhățase, vei curăța șanțurile dintre pietrele de măcinat. Am luat o tijă de metal, ascuțită la un capăt, m-am cățărat pe una din marile pietre de măcinat orz și m-am apucat să-mi fac datoria înlăturând resturile adunate în șanțurile pietrei. Această piatră fusese întreținută prost și, în loc să macine orzul, ea îl strivea numai. Munca mea consta în a "pregăti" suprafața ei în așa fel încât aceasta să devină din nou curată. Călugărul stătea pe aproape și își curăța nepăsător dinții.

– Hei! strigă cineva din pragul ușii de la bucătărie, hei! Lobsang Rampa, Lobsang Rampa, este aici? Oborabilul lama Mingyar Dondup vrea să-l vadă imediat.

Instinctiv, m-am ridicat în picioare şi, cât ai zice peşte, am sărit jos de pe piatră.

– Iată-mă! am strigat.

Călugărul îmi dete un pumn în cap cu atâta putere că mă culcă la pământ.

– Ţi-am spus să stai aici şi să faci treaba pe care ţi-am dat-o, mormăi el. Dacă cineva are nevoie de tine să vină el însuşi să te caute.

Mă apucă de gât şi mă împinse cu toată puterea. M-am izbit cu capul de muchia pietrei; am văzut toate stelele cerului strălucind în capul meu, apoi acestea s-au stins treptat şi am simţit cum mă prăbuşesc într-un hău imens şi negru. Se părea că sunt ridicat în poziţie orizontală iar după aceea în picioare. De undeva, un gong părea că bate, cu un sunet grav, secundele vieţii mele: "bang-bang-bang". La ultima bătaie am avut impresia că am fost lovit de un trăsnet albastru. Atunci lumea căpătă o strălucire vie şi se cufundă într-o lumină gălbuie în care puteam să disting obiectele cu o sensibilitate ridicată, anormală.

"Ah! mi-am zis, aşadar mi-am părăsit corpul! Ce senzaţie ciudată!"

Călătoriile în planul astral îmi erau familiare. Fusesem mult dincolo de graniţele bătrânului nostru pământ şi vizitasem de asemenea multe din marile oraşe de pe glob. De data asta, însă, era pentru prima oară când mi se întâmpla să "sar afară din corpul meu".

În poziţie verticală, contemplam dezgustat mica siluetă plăpândă, îmbrăcată într-o tobă peticită, care zăcea pe piatra de măcinat Mi-am plecat privirea şi am observat, fără să mă intereseze prea mult, modul în care corpul meu astral era legat de această siluetă jalnică printr-un cordon alb-albăstrui care, rând pe rând, se ondula şi vibra, strălucea şi păleа. Apoi m-am uitat mai de aproape la trupul meu întins pe piatră şi, îngrozit, am văzut că la tâmpla stângă aveam o rană larg deschisă de unde curgea un sânge roşu întunecat care şerpuia

prin şanţurile pietrei amestecându-se cu resturile care încă nu fuseseră curăţate.

Un zgomot neaşteptat îmi atrase atenţia şi, întorcându-mă, l-am văzut pe învăţătorul meu care tocmai intra în bucătărie, cu faţa palidă de mânie. S-a oprit drept în faţa călugărului-bucătar care mă lovise cu atâta cruzime. Nu a scos nici un cuvânt, nici un singur cuvânt; domnea o tăcere de mormânt. Privirea sa pătrunzătoare a avut însă efectul unui trăsnet asupra călugărului care, cu un oftat asemănător unui balon ce se desumflă, se prăbuşi grămadă pe dalele de piatră. Fără să se mai sinchisească de el, învăţătorul meu se întoarse spre forma mea pământeană care respira din greu, întinsă pe roata de piatră.

Am privit în jurul meu, fascinat de ideea că puteam acum să ies din corpul meu ca să parcurg şi distanţe scurte. Ca să întreprind călătorii lungi în astral, nu însemna mare lucru pentru mine. Întotdeauna am fost capabil s-o fac, dar această senzaţie de a mă desprinde de mine însumi şi de a-mi putea contempla învelişul de lut era pentru mine o nouă şi curioasă experienţă.

Fără să mă mai preocup de ceea ce se întâmpla în jurul meu, m-am lăsat dus la voia întâmplării.... şi am traversat plutind tavanul bucătăriei. "Oh!" am exclamat fără să vreau, atunci când am văzut că trec prin tavan şi ajung în încăperea de deasupra. Acolo se afla un grup de călugări cufundaţi într-o meditaţie profundă. Am văzut cu oarecare interes că se uitau la un fel de model al Pământului, o minge rotundă pe care erau desenate continentele, ţările, oceanele şi mările; am mai observat că mingea era înclinată faţă de sol cu un unghi corespunzător înclinării axei Pământului. N-am întârziat prea mult acolo; prea semăna cu o lecţie de geografie şi mi-am continuat călătoria spre înălţimi.

Am trecut printr-o serie de tavane şi am ajuns, în cele din urmă, în Sala Mormintelor! În jurul meu se înălţau marile ziduri aurite care susţineau mormintele Încarnărilor lui Dalai

Lama din cursul secolelor trecute. Am rămas câtva timp acolo, înclinându-mă respectuos în semn de omagiu şi apoi m-am lăsat dus plutind spre nori de unde am putut vedea, la picioarele mele, minunatul palat Potala în culorile sale de aur strălucitor, purpuriu şi roşu aprins precum şi zidurile sale de o albeaţă imaculată care păreau crescute direct din stânca muntelui.

Întorcându-mi uşor privirile spre dreapta, am putut să văd satul Shö şi, dincolo de el, oraşul Lhasa pe un fundal de munţi albaştri. Pe măsură ce urcam, am văzut întinderile fără de margini ale frumoasei noastre ţări, o ţară pe care climatul imprevizibil şi capricios o făcea aspră şi crudă, dar care pentru mine era patria!

A urmat o scuturătură şi am simţit cum sunt tras înapoi, întocmai cum adeseori eu însumi smuceam sfoara zmeului care plutea în aer.

Coboram fără încetare; am traversat din nou Potala, am trecut prin pardoseli care deveneau tavane şi apoi prin alte pardoseli până când, în sfârşit, am ajuns lângă corpul meu care zăcea în bucătărie.

Lama Mingyar Dondup îmi spăla cu multă grijă rana de la tâmplă şi scotea din ea bucăţele de materie solidă.

"Doamne, mi-am zis stupefiat, capul meu este atât de tare încât a făcut să crape piatra?" Am văzut atunci că aveam o mică fractură şi că printre materiile pe care lama le scosese din rană se găseau aşchii de piatră şi resturi de orz zdrobit. Urmăream scena cu atenţie şi mărturisesc, oarecum amuzat, că în timp ce mă aflam acolo, eu n-am simţit în capul meu carnal nici un fel de durere sau stare de indispoziţie; mă simţeam liniştit.

Lama Mingyar Dondup termină de curăţat rana, puse o compresă de ierburi pe capul meu şi o legă cu ajutorul unui cordon de mătase. Apoi făcu un semn către doi călugări care aşteptau acolo cu o targă şi le ordonă să mă ridice cu foarte multă grijă.

Cei doi, călugări din acelaşi ordin ca şi mine, m-au aşezat uşor pe targă şi, însoţiţi de lama Mingyar Dondup, m-au dus din acel loc.

Am privit în jurul meu cu surprindere: lumina pălea. Rămăsesem, oare, leşinat atât de mult timp încât se lăsase seara? Înainte de a găsi răspuns la această întrebare, mi-am dat seama că şi eu mă "stingeam", că galbenul şi albastrul lumii spirituale începeau să pălească; am simţit că trebuie neapărat să dorm, că nu mai putea rezista dorinţei de a mă odihni.

Un timp, mi-am pierdut cunoştinţa, apoi am simţit cum capul îmi este străpuns de dureri zvâcnitoare, însoţite de licăriri de lumini roşii, albastre, verzi şi galbene, a căror violenţă de nesuportat mă făcea aproape să înnebunesc. Am simţit pe frunte o mână răcoroasă şi am auzit o voce blândă spunându-mi:

– Totul merge foarte bine, Lobsang, Totul merge foarte bine, odihneşte-te, dormi!

Lumea părea că se transformă într-o pernă moale, moale ca puful de lebădă, în care m-am afundat bucuros, liniştit, şi perna moale părea că mă înghite. Mi-am pierdut cunoştinţa din nou şi am simţit că sufletul meu se înalţă pe nesimţite spre spaţiile interstelare în timp ce trupul strivit în bătaie rămâne adormit.

S-au scurs destul de multe ore grele înainte de a-mi recăpăta cunoştinţa. Când m-am trezit, l-am văzut pe învăţătorul meu aşezat lângă mine, ţinându-mi mâinile în mâinile sale. Am deschis ochii şi, văzând lumina înserării, am surâs uşor. A surâs şi el, şi a luat de pe o măsuţă alăturată o ceaşcă cu o băutură care răspândea un miros plăcut. Apropiind-o de buzele mele, mi-a spus.

– Bea asta, o să-ţi facă bine.

Am băut licoarea şi am simţit cum viaţa curgea iarăşi prin mine atât de puternic încât am vrut să mă ridic. Efortul a fost însă mult prea mare; am avut impresia că o măciucă grea se

abătuse din nou asupra capului meu, am văzut lumini strălucitoare, constelații luminoase, și am renunțat la ideea de a mă ridica.

Umbrele serii se alungeau: de undeva de jos, urcau spre mine sunetele slabe ale cochiliilor în care călugării suflau ca să ne cheme la slujba de seară.

Învățătorul meu îmi spuse:

– Trebuie să lipsesc cam o jumătate de oră, Lobsang, căci Prea Înțeleptul dorește să mă vadă. Prietenii tăi, Timon și Yulgye, sunt aici; ei vor avea grijă de tine în lipsa mea și mă vor chema dacă va fi cazul.

Mi-a strâns mâna cu multă căldură, s-a ridicat și a părăsit încăperea.

Au apărut două figuri cunoscute, puțin speriate și foarte emoționate. Cei doi tovarăși ai mei se așezară lângă mine, iar Timon spuse:

– Oh, Lobsang! Maestrul-bucătar a fost certat aspru din cauza ta!

– Da, spuse celălalat, a fost dat afară din lamaserie pentru că și-a încălcat grav îndatoririle de serviciu. Chiar în acest moment este condus sub escortă la poartă!

Amândoi tremurau de emoție. Timon continuă:

– Te-am crezut mort, Lobsang, sângerai într-adevăr ca un iac rănit!

Privindu-i, nu mi-am putut ascunde surâsul; vocile lor trădau în ce măsură erau stăpâniți de emoția provocată de această întâmplare, care venea să spargă monotonia vieții din lamaserie. Îi înțelegeam; și eu, la rîndul meu, aș fi fost foarte emoționat dacă victima ar fi fost altcineva. Le-am surâs din nou, apoi m-am simțit cuprins de o toropeală copleșitoare. Am închis ochii ca să mă odihnesc puțin și mi-am pierdut din nou cunoștința.

Timp de cîteva zile – șapte sau poate opt – am stat lungit la pat, iar învățătorul meu, lama Mingyar Dondup, a făcut pe infirmierul; grație lui am supraviețuit. Viața într-o lamaserie

nu este deloc uşoară; de fapt, numai cei puternici rezistă aici. Chiar dacă lama Mingyar Dondup nu ar fi fost un om plin de bunătate şi de gingăşie, ar fi existat motive puternice pentru a mi se salva viaţa. Aşa cum am mai spus, eu trebuia să îndeplinesc o misiune deosebită; încercările la care am fost supus încă din copilărie aveau drept scop, presupun, să mă călească, să devin imun la suferinţă, căci toate profeţiile ce mi se făcuseră – şi fuseseră destule – arătau că voi duce o existenţă dureroasă, greu de suportat.

Pe măsură ce starea mea se ameliora, am avut nenumărate ocazii de a discuta cu maestrul meu. Am vorbit despre o mulţime de lucruri, uneori despre subiecte banale, alteori despre subiecte la care nu ne-am fi aşteptat. Am vorbit îndelung despre diferitele aspecte ale ocultismului şi îmi amintesc că într-o zi i-am spus:

– Onorabile lama, trebuie să fie minunat să fii bibliotecar şi în felul acesta să posezi toate cunoştinţele din lume. Dacă nu ar fi fost aceste groaznice profeţii în legătură cu viitorul meu, m-aş fi făcut bibliotecar.

Lama surâse:

– Chinezii au un proverb: "O imagine face mai mult decât o mie de cuvinte!" Dar eu îţi spun, Lobsang, că toate lecturile şi imaginile la un loc nu valorează cât cunoştinţele practice şi experimentale.

L-am privit atent ca să văd dacă, într-adevăr, vorbeşte serios; apoi m-am dus cu gândul la acel călugăr japonez, Kenji Tekeuchi care, timp de aproape şaptezeci de ani, studiase cuvinte tipărite şi nu reuşise să le pună în practică şi nici să-şi asimileze lecturile.

Lama mi-a citit gândurile.

– Da, spuse, bătrânul este nebun. El şi-a provocat un fel de indigestie mentală citind totul şi neasimilând nimic. El îşi închipuie că este un om mare, un om de o înaltă spiritualitate. Din păcate nu este decât un sărman bătrân ce îşi face iluzii deşarte. (Lama oftă melancolic şi adăugă:) Pe plan spiritual,

a eşuat, ştiind totul dar neînvăţând nimic. Este periculos să citeşti fără discernământ, fără să dai atenţie la ceea ce îţi cade în mână. Acest om a urmat toate marile religii ale lumii şi, deşi nu le-a înţeles, s-a lăudat că este omul cel mai evoluat de pe pământ.

– Onorabile lama, am spus eu, dacă aceste cărţi sunt atât de periculoase, pentru ce există?

Învăţătorul meu îmi aruncă o privire mirată, apoi îmi surâse.

– Dar, dragul meu Lobsang, răspunsul este foarte clar! Citeşte, citeşte mereu, dar nu lăsa nici o carte să-ţi denatureze vreodată puterea de judecată şi de discernământ. O carte poate avea drept scop să te instruiască sau chiar să te distreze. Ea nu este un învăţător pe care să-l urmezi orbeşte, fără să te gândeşti. Nici o fiinţă înzestrată cu raţiune nu trebuie adusă la condiţia de sclav graţie unei cărţi sau cuvintelor unei alte persoane.

Am dat din cap în semn de aprobare. Da, toate acestea mi se păreau logice. Dar atunci, de ce trebuie să ne interesăm de cărţi?

– De ce, Lobsang? spuse el ca răspuns la întrebarea mea mută. Pentru ce trebuie să existe cărţi, aceasta se înţelege de la sine! Bibliotecile din întreaga lume conţin majoritatea cunoştinţelor omeneşti, dar numai un imbecil ar putea pretinde că omenirea este sclava cărţilor care, într-adevăr, sunt acolo numai pentru a o îndruma, pentru a-i servi drept referinţă, pentru a-i veni în ajutor. Este adevărat că dacă nu sunt bine înţelese, ele pot fi dăunătoare, căci pot alimenta orgoliul cuiva care ajunge să se supraestimeze, şi îl pot îndruma pe căi greşite, întortocheate, căi pe care, în lipsa unor cunoştinţe suficiente, cu siguranţă că se va rătăci.

– Ei bine, onorabile lama, am insistat, la ce servesc, de fapt, cărţile?

– Nimeni nu se poate duce în toate oraşele din lume ca să înveţe sub îndrumarea unor mari învăţători, dar cuvântul

tipărit – cartea – îți poate aduce învățătura lor la tine acasă. Nimeni nu te obligă să crezi tot ce citești în cărți – marii scriitori au fost întotdeauna de această părere. Tu va trebui să faci apel la propria ta judecată și să te servești de cuvintele lor înțelepte ca de o călăuză care te va ajuta să descoperi propria ta înțelepciune. Pot afirma că un om care nu este încă pregătit să studieze o anumită problemă își poate face un mare rău dacă citește cărți care se referă la acel subiect și dacă încearcă să se ridice, ca să spun așa, deasupra condiției sale karmice însușindu-și cuvintele și operele altcuiva. Este, de asemenea, posibil ca acela care studiază să fie un om foarte puțin evoluat și, în acest caz, studiul unor subiecte care nu sunt potrivite puterii lui de înțelegere, îi pot întârzia în loc să-i accelereze evoluția; prietenul nostru japonez este un exemplu în acest caz.

Lama sună să ni se aducă ceai, fără de care nu am fi putut continua discuția. Când călugărul-servitor ni l-a adus, am reluat convorbirea.

– Lobsang, îmi spuse el, tu vei avea o viață deosebită de a celorlalți și din această cauză ești supus unei instruiri a[illegible] susținute; îți întărim puterile telepatice apelând la toate m[illegible]-dele pe care le cunoaștem. Datorită telepatiei și clarviziunii, tu vei avea posibilitatea să studiezi unele dintre cele mai valoroase lucrări ale lumii fără să fie nevoie să cunoști limba în care au fost scrise.

Am rămas cu gura căscată; cum aș fi putut studia o lucrare scrisă într-o limbă necunoscută? Acest mod de a studia m-a pus pe gânduri, dar învățătorul meu a început să-mi explice imediat despre ce este vorba.

– Când capacitățile tale telepatice și de clarviziune vor fi suficient de dezvoltate, tu vei putea lua cunoștință de conținutul unei cărți prin intermediul celor care vor veni s-o citească sau vor fi pe cale s-o citească. Este una din aplicațiile mai puțin cunoscute ale telepatiei care, în acest caz, trebuie asociată clarviziunii. În multe țări ale lumii, oamenii nu au

întotdeauna posibilitatea de a fi admişi în sălile de lectură ale bibliotecilor publice decât dacă dovedesc că sunt studenţi sau cercetători de profesie. Pentru tine acest lucru nu va constitui un impediment, căci vei avea putinţa de a călători în planul astral şi de a studia; acest fapt îţi va fi de cel mai mare folos toată viaţa.

Mi-a vorbit despre aplicaţiile ocultismului. Cel care foloseşte puterile oculte pentru a face rău sau pentru a domina o altă persoană, se face vinovat de nesocotirea legilor divine şi va fi pedepsit aspru pentru acest lucru. Facultăţile esoterice şi metafizice, percepţiile extrasenzoriale nu trebuie folosite decât pentru a face bine, pentru a veni în ajutorul altora, pentru a îmbogăţi volumul cunoştinţelor omeneşti.

– Dar, onorabile lama! am exclamat, ce se poate spune despe oamenii care ies din corpul lor în urma unor emoţii puternice sau ca efect al voinţei proprii? Când se desprind de corpul lor ei riscă să-şi piardă viaţa de frică. Nu se poate face nimic pentru a le atrage atenţia asupra pericolului care îi pândeşte atunci când practică asemenea experienţe?

Lama m-a privit zâmbind uşor.

– Este adevărat, Lobsang, că un mare număr de oameni citesc cărţi care tratează asemenea subiecte oculte şi încearcă să experimenteze astfel de ştiinţe fără să aibă lângă ei un maestru veritabil. Mulţi oameni îşi părăsesc corpul, sub efectul alcoolului, al unui excitant, sau al unor practici dăunătoare spiritului, după care sunt cuprinşi de panică. Tu le vei putea fi de mare ajutor. Tu vei putea, în cursul vieţii tale, să atragi atenţia celor interesaţi de acest domeniu, că singurul lucru de care trebuie să se teamă în materie de ocultism, este teama. Teama dă frâu liber gândurilor nedorite, face să pătrundă în oameni entităţile malefice şi le permite acestora să-i domine, să-i acapareze cu totul. De aceea, Lobsang, va trebui să le repeţi neîncetat că nimic nu e mai de temut decât teama însăşi. Teama este cea care declanşează războaiele, care creează vrajbă, care îi face pe oameni să

ridice mâna unii asupra celorlalți. Teama, și numai ea, iată adevăratul dușman al omului și, dacă vom reuși să o alungăm odată pentru totdeauna, crede-mă, vom reuși să ne schimbăm cu totul.

Teama?Oare ce însemnătate putea să aibă această discuție despre teamă? Mi-am ridicat privirea spre învățătorul meu și bănuiesc că a citit în ochii mei întrebarea mută. Sau poate că mi-a citit gândurile prin telepatie; indiferent cum a aflat, mi-a răspuns de îndată:

– Așadar, îți pui întrebări despre teamă? Ei bine, tu ești tânăr și inocent!

"Nu chiar atât de inocent pe cât se crede!", mi-am spus în gând.

Lama râse puțin ca și cum ar fi gustat această glumă – deși eu nu pronunțasem nici un cuvânt – și apoi continuă:

– Teama este ceva real, ceva de care te vei izbi în viață. Tu ai auzit de cei care au căzut în patima beției, care își intoxică trupul cu alcool. Acești oameni văd, când sunt beți, tot felul de creaturi bizare. Unii spun că văd elefanți de culoare verde cu dungi trandafirii sau ființe și mai ciudate. Vreau să-ți atrag atenția, Lobsang, că toate aceste creaturi neobișnuite pe care ei le văd, și care sunt considerate niște halucinații, sunt într-adevăr reale.

Am continuat să-mi pun întrebări despre teamă. Bineînțeles, eu cunoșteam sensul fizic al acestui termen. Mi-am amintit de ziua în care a trebuit să stau nemișcat în fața lamașeriei din Chakpori pentru a mă supune probei ce trebuia să ateste că sunt în stare să rabd, înainte de a mi se da voie să intru și să fiu acceptat ca unul din cei mai umili chela. M-am întors spre învățătorul meu și l-am întrebat:

– Onorabile lama, ce înseamnă toată această teamă? Am auzit de creaturi care se află în planul astral inferior, însă în timpul călătoriilor pe care le-am făcut în astral, n-am întâlnit niciodată nici măcar una singură care să mă fac să simt cea mai mică teamă.

Lama rămase o clipă pe gânduri, apoi, ridicându-se brusc, îmi spuse:

– Vino după mine!

M-am ridicat la rândul meu şi l-am urmat; am trecut printr-un culoar de piatră, am luat-o la dreapta, apoi la stânga şi din nou la dreapta. Am mers apoi mai departe pînă când am ajuns, în cele din urmă, într-o încăpere care nu era luminată. Aveam impresia că intru într-o mare de întuneric. Lama intră primul, aprinse lampa aflată lângă uşă apoi, făcând semn să mă aşez pe jos, îmi spuse:

– Acum tu eşti destul de mare ca să poţi cunoaşte entităţile din astralul inferior. Eu sunt gata să te ajut ca să poţi vedea aceste creaturi. Voi avea grijă ca ele să nu-ţi facă nici un rău, căci nu trebuie să le provoci înainte de a fi pregătit să te aperi de ele. Am să sting lumina; tu încearcă să fii cât mai destins pentru a te odihni cât mai bine, şi apoi lasă-te dus, plutind, în afara corpului tău, oriunde vei vrea sau la voia întâmplării, fără vreo ţintă precisă, uşor ca adierea brizei.

A stins lumina şi a închis uşa. Camera se cufundase din nou în beznă. Era atâtă linişte încât nu i se auzea nici respiraţia; puteam să simt însă, în apropierea mea, prezenţa lui binefăcătoare.

Călătoriile în plan astral nu erau o noutate pentru mine. Căpătasem, încă de la naştere, facultatea de a mă deplasa în astral şi de a-mi aminti întotdeauna totul la întoarcerea din aceste călătorii. Acum, lungit pe jos, cu capul aşezat pe poala robei, mi-am împreunat mâinile şi picioarele şi am meditat la întregul proces prin care se poate ieşi din corp, proces atât de simplu pentru un iniţiat. Curând, am simţit o uşoară tresărire care arăta că se producea separarea corpului astral de cel fizic, după care m-am simţit scăldat în lumină. Îmi părea că plutesc la capătul Cordonului meu de Argint. Deasupra mea domnea întunericul, întunericul încăperii pe care mă pregăteam s-o părăsesc şi în care nu era pic de lumină. M-am uitat

în jurul meu, dar nici această călătorie nu se deosebea cu nimic față de cele pe care le făcusem înainte. Am vrut să mă ridic deasupra Muntelui de Fier și atunci am observat că nu mă mai aflam în camera mea ci că pluteam la o înălțime de aproximativ o sută de metri. Deodată, nu am mai avut cunoștință nici de Potala, nici de Muntele de Fier, nici de Tibet, nici de valea Lhasa. M-am simțit cuprins de teamă, Cordonul meu de Argint tremura violent și am fost înspăimântat când am văzut că ceața de culoare albastră-argintie ce emana întotdeauna din Cordon căpătase acum o culoare urâtă, galben-verzuie.

Pe neașteptate, am avut impresia că sunt tras cu brutalitate în jos ca și cum niște nebuni furioși s-ar fi sforțat să mă aducă înapoi în corp. Instinctiv, mi-am plecat privirea și puțin a lipsit să nu-mi pierd cunoștința din cauza a ceea ce am văzut.

În jurul meu, sau mai degrabă dedesubtul meu, se deplasau creaturi atât de ciudate și de înfricoșătoare încât păreau scăpate din coșmarul unui bețiv. Una dintre ele, cea mai oribilă creatură pe care o văzusem în viața mea, venea spre mine șerpuind; semăna cu un enorm melc fără cochilie, având un oribil cap de om, ale cărui culori nu aveau nimic omenesc. Avea fața roșie, nasul și urechile verzi, iar ochii păreau că i se rotesc în orbite. Am mai văzut și alte creaturi mai monstruoase și mai scârboase decât acest melc. Unele dintre acestea erau imposibil de descris, dar toate aveau în comun o caracteristică omenească: cruzimea. Se apropiau de mine ca să mă sfâșie și încercau să-mi smulgă Cordonul de Argint. Le priveam înfiorat și mă gândeam: "Teama! Așadar, iată ce este teama! Ei bine, aceste larve nu-mi pot face nici un rău, sunt invulnerabil la atacurile lor!" Chiar în clipa în care am emis aceste gânduri, entitățile au dispărut și au încetat de a mai exista. Cordonul eteric cu care eram legat de corpul meu fizic începu să strălucească din nou și își recăpătă culorile normale. M-am simțit fericit, eliberat și am înțeles că,

după ce am fost supus la această încercare pe care am depăşit-o, nu aveam de ce să mă mai tem de ceea ce s-ar putea întâmpla în astral. Experienţa m-a învăţat pentru totdeauna că lucrurile de care ne temem nu ne pot face nici un rău decât dacă, tocmai din cauza fricii, le permitem să acţioneze împotriva noastră.

O mişcare bruscă a Cordonului de Argint mi-a atras atenţia; am privit în jos, de data aceasta fără nici un fel de ezitare, fără pic de teamă. Am zărit o lumină slabă. Învăţătorul meu, lama Mingyar Dondup, aprinsese mica lampă iar eu simţeam cum corpul meu astral era atras spre corpul meu fizic. Uşor, am trecut plutind prin acoperişul lamaseriei din Chakpori şi am coborât în poziţie orizontală deasupra învelişului meu carnal, după care, încet, foarte încet, corpul astral şi cel fizic s-au contopit formând un singur corp. Cu un tremur uşor, m-am ridicat din nou în poziţia în care am stat înainte de a întreprinde această experienţă. Lama m-a privit zâmbindu-mi cu căldură.

– Te-ai descurcat foarte bine, Lobsang! mi-a spus. Vreau să-ţi încredinţez un mare secret; tu ai depăşit această primă încercare mult mai bine decât am depăşit-o eu altădată. Sunt mândru de tine!

Această problemă a fricii continua să mă frământe şi de aceea l-am întrebat:

– Onorabile lama, de ce ne putem într-adevăr teme?

Învăţătorul meu se întunecă puţin la faţă, şi cu o voce gravă spuse:

– Tu ai dus o viaţă decentă, Lobsang, şi nu ai de ce să te temi. Dar există criminali, cei care au făcut rău altora. Atunci când sunt singuri, îi torturează conştiinţa. Creaturile din astralul inferior se hrănesc cu frica altora; cei care au conştiinţa încărcată reprezintă hrana acestor creaturi. Oamenii crează gânduri-formă malefice. Poate, într-o zi, vei putea intra într-o foarte veche catedrală sau într-un templu foarte vechi, construite cu foarte mulţi ani înainte. Vei simţi cum

zidurile acestora (ca şi ale catedalei noastre Jo Khang) emit unde binefăcătoare datorită gândurilor curate ale celor care s-au rugat în ele. Dar dacă vei putea vizita o închisoare foarte veche, în care mulţi oameni au suferit şi au fost supuşi la chinuri, vei simţi cum zidurile acesteia emit unde malefice. Putem deduce de aici că locuitorii caselor creează gânduri-formă care impregnează pereţii; în consecinţă o casă "bună" este impregnată cu gânduri-formă bune care emit unde benefice, iar casele impregnate cu gânduri-formă rele răspândesc fluide nefaste. Prin urmare, este limpede că o casă în care răul a fost făcut radiază numai gânduri rele, iar clarvăzătorii pot vedea şi simţi, în plan astral, aceste gânduri şi aceste gânduri-formă.

Lama se opri puţin şi apoi continuă:

– Au existat cazuri, aşa cum ai să întâlneşti şi tu mai târziu, în care unii călugări, sau alţi oameni, s-au simţit superiori faţă de ceea ce erau în realitate; atunci şi-au construit o formă-gând şi, după un timp oarecare, aceasta i-a făcut să vadă lucrurile în roz. Îmi aduc aminte de un caz de acest fel; e vorba de un bătrân călugăr birman, un om foarte ignorant şi pe deasupra, trebuie s-o spun, un călugăr de rang inferior şi lipsit de inteligenţă, căruia a trebuit să-i facem concesii pentru că era fratele nostru – aparţinea aceluiaşi Ordin ca şi noi. Ducea o viaţă solitară ca cea mai mare parte dintre noi dar, în loc să-şi consacre timpul pentru meditaţie şi contemplare sau pentru alte activităţi benefice, şi-a închipuit că a devenit un om important în Birmania. El uitase că nu era decât un călugăr umil care abia pusese piciorul pe Calea Iluminării. În singurătatea chiliei sale, el îşi imagina că este un mare prinţ, cu domenii vaste şi cu bogăţii imense. La început, aceasta era o distracţie inofensivă. Nimeni nu s-a gândit să-i reproşeze acestui om faptul că trăia într-o lume de himere, de vise fără rost, căci, aşa cum am mai spus, nu avea nici atâta inteligenţă şi nici atâtea cunoştinţe pentru a se consacra cu adevărat unor preocupări spirituale. În cursul

anilor ce au urmat, acest om, ori de câte ori era singur, devenea din nou un mare prinţ. Această iluzie îl făcea să aibă o viziune "colorată" asupra realităţii şi să-i schimbe felul de a fi. Pe măsură ce timpul trecea, începu să se confunde într-atâta cu personajul pe care şi-l imaginase încât locul umilului călugăr care se ştergea din personalitatea sa era luat de un nobil arogant. Sărmanul sfârşi prin a fi convins că era cu adevărat un prinţ birman. Într-o zi, el se adresă unui abate ca şi cum acesta ar fi fost un iobag de pe domeniile sale princiare. Abatele nu era aşa de îngăduitor cum suntem unii dintre noi şi, din nenorocire, reacţia acestuia i-a provocat sărmanului pseudo-prinţ un şoc atât de puternic încât şi-a pierdut minţile.

În ceea ce te priveşte, Lobsang, tu nu ai a te teme din acest punct de vedere: tu eşti statornic, bine echilibrat şi curajos. Aminteşte-ţi numai de ceea ce ţi-am spus: teama ne roade sufletele. Iluziile deşarte şi fără rost ne împing pe un drum greşit, în aşa fel încât, cu trecerea anilor, himerele devin realităţi în timp ce realităţile dispar pentru a nu reapare decât după mai multe încercări. Ai grijă ca picioarele tale să nu se abată de la Cărare. Nu lăsa ca dorinţele şi imaginaţia lipsită de sens să-ţi coloreze sau să-ţi deformeze viziunea asupra realităţii. Această lume este o lume a iluziei, dar pentru acei dintre noi care pot privi realitatea în faţă, iluzia poate deveni realitate atunci când părăsim această lume.

M-am gândit la toate acestea; trebuie să mărturisesc că auzisem deja vorbindu-se de acel călugăr care se credea prinţ, căci citisem povestea lui într-o carte din biblioteca învăţătorului meu.

– Onorabile lama! am zis, la ce serveşte atunci puterea ocultă?

Lama Mingyar Dondup şi-a împreunat mâinile şi m-a privit drept în ochi.

– La ce serveşte puterea ocultă? Ei bine, este uşor de înţeles, Lobsang! Avem dreptul să-i ajutăm pe cei care merită

să fie ajutați. Noi nu avem dreptul să-i ajutăm pe cei care nu doresc ajutorul nostru, sau care nu sunt gata să-l primească. Noi nu folosim puterea sau facultățile oculte în interes personal, în speranța unui avantaj sau a unei recompense. Scopul puterii oculte, ascensiunea noastră spre bine, este acela de a accelera evoluția și de a ajuta lumea în ansamblul ei, *nu numai* lumea oamenilor, dar și cea a naturii, a animalelor, a *tuturor lucrurilor*.

Am fost întrerupți de slujba care începea în templul din apropiere; ar fi fost o lipsă de respect față de zei să continuăm să vorbim atât timp cât aceștia erau venerați în locașul sfânt. Am încetat discuția și am rămas așezați în tăcere aproape de flacăra tremurătoare a lămpii cu unt care ardea slab.

VIII

Era într-adevăr foarte plăcut să stai tolănit în iarba moale şi proaspătă care creştea la picioarele lui Pargo Kaling. Deasupra, în spatele meu, bătrânele stânci se înălţau spre cer şi de acolo, de unde mă aflam culcat la pământ, vârful clădirii părea că atinge uşor norii. "Bobocul de lotus" din vârf simboliza Spiritul, în timp ce "frunzele" care susţineau bobocul reprezentau Aerul. Cât despre mine, mă odihneam sprijinit de stânca ascuţită care reprezenta Viaţa pe Pământ. Aşa cum stăteam lungit, vedeam înălţându-se în depărtare "Treptele Desăvârşirii". Ei bine, "a te desăvârşi", acesta era acum ţelul meu!

Da, era foarte plăcut să-mi pierd timpul aici şi să mă uit la negustorii care treceau prin apropiere, veniţi din India, din China şi din Birmania. Unii dintre ei mergeau pe jos conducându-şi animalele cu care transportau de la mari distanţe mărfuri exotice. Alţii, poate obosiţi, mergeau călare privind în jurul lor. Mă întrebam aşa într-o doară ce putea să fie în coşuleţele lor de răchită, şi deodată, am sărit în sus; cu siguranţă că pentru aceasta mă aflam aici! Menirea mea era aceea de a privi aura unui număr cât mai mare de oameni. Mă aflam aici pentru a "ghici", graţie aurei şi telepatiei, ce voiau să facă aceşti oameni, ce gândeau ei şi care le erau intenţiile.

Un sărman cerşetor orb era aşezat de partea cealaltă a drumului. Plin de praf, îmbrăcat în zdrenţe, cerea de pomană

văicărindu-se celor ce treceau pe acolo. Mulți dintre trecători îi aruncau bani mărunți, amuzându-se de felul în care îi căuta bâjbâind prin praf; el reușea să-i găsească după zgomotul pe care-l făceau când cădeau pe pământ sau se izbeau de vreo piatră. Uneori, dar foarte rar, se întâmpla să-i scape vreun bănuț; atunci, trecătorul îl lua de jos și-l arunca din nou. Gândindu-mă la acel sărman, am întors capul în direcția lui și, surprins de ceea ce vedeam, m-am ridicat brusc. Îi vedeam aura! Până atunci mă uitasem la el cu totul indiferent. Acum, când îl priveam atent, am observat că era un om bogat, că avea bani și bunuri puse la păstrare la loc sigur și că se prefăcea că este un sărman orb pentru că cerșitul era pentru el modalitatea cea mai comodă de a-și câștiga existența. Nu, nu era cu putință! Fără îndoială că mă înșelam; poate că-mi supraestimam facultățile cu care eram înzestrat. Poate că acestea începuseră să slăbească. Gândul acesta mă neliniști și mă făcu să plec de acolo, fără prea multă tragere de inimă. Voiam să-l caut pe lama Mingyar Dondup, care se afla la Kundu Ling, ca să mă ajute să înțeleg mai clar care era de fapt adevărul.

Cu câteva săptămâni mai înainte, fusesem supus unei operații al cărui scop fusese acela de a mi se deschide mai larg cel de-al "Treilea Ochi". Chiar de la naștere, posedam capacități de clarviziune neobișnuite, capacitatea de a vedea aura din jurul corpului omenesc, din jurul animalelor și plantelor. Această operație dureroasă reușise să-mi intensifice facultățile cu mult peste așteptările învățătorului meu. În prezent, mi se făcea o pregătire intensă împinsă până la limita posibilităților mele de asimilare; în afara orelor de odihnă, toate celelalte ore le consacram studierii ocultismului. Mă simțeam zdrobit sub presiunea acestui efort, în timp ce cutare sau cutare lama mă "îndopa" cu cunoștințe prin telepatie sau prin alte metode neobișnuite al căror proces îl studiam. De ce e nevoie să-ți faci lecțiile ca școlar când te poți instrui cu ajutorul telepatiei? De ce să-ți pui întrebări legate de intențiile

unui om, dacă îi poți vedea aura? Și cu toate acestea, orbul acela mă intriga!

– Onorabile lama, unde sunteți? am strigat, traversând strada în fugă în căutarea învățătorului meu. Am intrat în parculeț atât de repede încât eram gata să cad.

– Ia te uită! îmi spuse surâzând lama care ședea liniștit pe trunchiul unui arbore tăiat. Ia te uită, ești foarte emoționat pentru că ai descoperit că "orbul" are ochii la fel de sănătoși ca ai tăi.

Simțeam că mă sufoc de atâta efort și indignare.

– Da! am exclamat, acel om este un impostor, un escroc, căci îi fură pe cei de bună credință. Cred că ar trebui dus la închisoare!

Lama a izbucnit în râs văzându-mi fața roșie de furie.

– Lobsang, ce rost are să te agiți în halul ăsta? Omul acela își vinde serviciile tot așa cum un altul vinde moriști de rugăciune. Oamenii îi dau câțiva bănuți ca să se creadă despre ei că sunt generoși; ei se cred atunci buni. În felul acesta, orbul a făcut ca ritmul vibrațiilor lor moleculare să se accelereze, să se ridice pe plan spiritual, să se apropie de zei. Când dau pomană, oamenii se simt bine. Banii pe care îi dau? Nu reprezintă mai nimic. Nu cheltuiesc prea mult.

– Dar nu e orb! am strigat exasperat. E un hoț.

– Lobsang, îmi spuse lama, el nu face rău nimănui, își vinde numai serviciile pe care le face. Mai târziu, când vei fi în Occident, vei vedea oameni care se ocupă cu publicitatea și care difuzează false adevăruri; ei ridică în slăvi calitățile unor produse care, de fapt, sunt dăunătoare sănătății copiilor, ajungând chiar să transforme oameni în toate mințile în nebuni furioși.

A bătut ușor cu palma în bușteanul pe care ședea și mi-a făcut semn să mă așez alături de el. M-am așezat și am început să lovesc cu călcâiul în scoarța bușteanului.

– Trebuie să înveți să te servești în același timp și de aură și de telepatie, continuă el. Dacă te folosești numai de una

fără cealaltă, riști să tragi concluzii greșite, ca în cazul acelui orb Este necesar să folosești toate facultățile cu care ești înzestrat, toate puterile de care dispui pentru a rezolva fiecare problemă. În această după-amiază, eu trebuie să lipsesc; marele lama-medic, reverendul Chinrobnobo, de la spitalul din Menzekang, va veni să stea de vorbă cu tine.

– Mda! am zic eu pe un ton posac, el nu-mi vorbește niciodată, nici nu mă bagă în seamă.

– Totul se va schimba, vei vedea... într-un fel sau altul... în această după-amiază, spuse lama.

"Într-un fel sau altul!" mi-am zis. Aceste cuvinte avură darul să mă neliniștească.

Ne-am întors împreună spre Muntele de Fier; în drum, ne-am oprit să admirăm încă o dată vechile sculpturi colorate, tăiate în rocă, atât de vechi și totuși atât de vii. Apoi am început să urcăm din greu poteca povârnită și bolovănoasă.

– Viața este ca această cărare, Lobsang, spuse el. Viața urmează un drum obositor, presărat cu bolovani, cu piedici și capcane, dar dacă perseverezi, sfârșești prin a ajunge în vârf.

Ajunși în partea de sus a potecii, am auzit sunetele de gong care anunțau slujba de la templu; ne-am despărțit fiecare mergând în altă parte, el pentru a se întâlni cu persoane de același rang, eu pentru a-mi regăsi camarazii de clasă. De îndată ce slujba s-a terminat și am mâncat, am fost căutat de un chela mai mic decât mine, care părea destul de neliniștit.

– Lobsang, mi s-a adresat el timid, sfântul lama-medic Chinrobnobo vrea să te vadă imediat la Școala de Medicină.

Mi-am aranjat roba, am respirat adânc ca să-mi liniștesc nervii și, stăpân pe mine, m-am îndreptat spre Școala de Medicină.

Se auzi o voce gravă și puternică, o voce care semăna cu sunetul pe care îl scoate cochilia în care se suflă pentru a chema călugării la slujba de la templu. M-am prezentat în fața lui înclinându-mă și transmițându-i urările mele respectuoase potrivit regulilor stabilite prin tradiție. Lama era un

bărbat înalt şi solid, cu umeri largi şi, privindu-l cum arată, era de ajuns să inspire groază unui copil ca mine. Aveam impresia că era în stare să-mi zboare, cu dosul palmelor sale puternice, capul de pe umeri şi să mi-l rostogolească în vreo prăpastie de munte. El mă rugă să mă aşez înaintea lui cu atâta bunăvoinţă încât eram să cad pe jos de uimire.

– Ei bine, băiete, începu el cu o voce gravă, asemănătoare bubuitului unui tunet într-un munte îndepărtat, am auzit vorbindu-se mult despre tine. Ilustrul tău maestru, lama Mingyar Dondup, afirmă că eşti o adevărată minune, că facultăţile tale paranormale sunt formidabile. Asta vrem să vedem şi noi acum.

Eram aşezat în faţa lui şi tremuram.

– Tu mă vezi? Şi ce vezi? mă întrebă el.

Tremurând din ce în ce mai tare, i-am spus ce mi-a trecut mai întâi prin minte.

– Văd un om atât de mare şi de puternic, venerabile lama-medic, încât venind aici l-am asemuit cu un munte.

Râse atât de zgomotos şi aerul vibră atât de puternic încât m-am temut să nu zboare roba de pe mine.

– Priveşte-mă, băiete, priveşte-mi aura şi spune-mi ce vezi! îmi ordonă el. Şi ce poţi să spui despre ea.

L-am privit, dar nu uitându-mă fix la el, căci în felul acesta există riscul de a slăbi aura unei siluete îmbrăcate. Aşa că am privit mai degrabă în direcţia lui.

– Onorabile lama, i-am spus, văd mai întâi conturul fizic al corpului dumneavoastră, vag, aşa cum ar arăta fără îmbrăcăminte. Apoi, foarte aproape de dumneavoastră, disting o lumină slabă, albăstruie, asemănătoare culorii fumului pe care îl scoate lemnul verde care arde. Această lumină îmi arată că aţi lucrat foarte mult, că aţi cunoscut nopţi lungi de insomnie de câtva timp şi că energia dumneavoastră eterică este slabă.

M-a privit insistent, cu ochii holbaţi, şi a clătinat din cap satisfăcut.

– Continuă!

– Onorabile lama, aura dumneavoastră se întinde pînă la o distanţă de trei metri în jur, de fiecare parte a corpului. Culorile se suprapun atât pe verticală cât şi pe orizontală. Se distinge culoarea galbenă care indică o înaltă spiritualitate. În acest moment, sunteţi uimit că un copil de vârsta mea este în stare să vă spună atâtea lucruri şi vă gândiţi că învăţătorul meu, lama Mingyar Dondup, nu este cu totul neştiutor. Vă gândiţi că va trebui să-i cereţi scuze pentru că v-aţi exprimat unele îndoieli asupra capacităţilor mele.

Un râs puternic m-a făcut să tac.

– Ai dreptate, băiete, ai perfectă dreptate! strigă lama încântat. Continuă!

– Onorabile lama! (Ceea ce îmi cerea, pentru mine era o joacă de copil.) De curând aţi avut un accident în urma căruia v-aţi lovit la ficat şi aveţi de gând să luaţi iarbă de tatura şi să faceţi un masaj profund atunci când veţi fi sub efectul anesteziant al acesteia. Vă gândiţi, poate, că destinul va face ca printre cele mai mult de şase mii de specii de plante să nu găsiţi, tocmai când aveţi nevoie, iarbă de tatura.

A încetat să mai râdă şi m-a privit cu respect. Am mai adăugat:

– Aura dumneavoastră arată, în plus, că în curând veţi fi principalul Abate-medic al Tibetului.

S-a apropiat de mine cu o oarecare teamă.

– Dragă băiete, îmi spuse, tu eşti înzestrat cu o mare putere... vei ajunge departe. Dar să nu abuzezi de ea niciodată, niciodată. Ea poate fi periculoasă. Acum să discutăm despre aură. Să discutăm dar să bem şi ceai.

A pus mâna pe un clopoţel de argint şi l-a agitat atât de violent încât am crezut că o să-l scape pe jos. În câteva clipe, un tânăr călugăr apăru în mare grabă aducându-ne ceai şi – ce bucurie! – câteva dulciuri aduse din India, Mama noastră. În timp ce stăteam acolo, mă gândeam, privind în jur, că toţi aceşti lama de rang înalt se bucurau de un tratament privile-

giat. La picioarele noastre puteam vedea marile parcuri din Lhasa; Dodpal şi Khati erau foart aproape, ca să zic aşa, la o azvârlitură de băţ. Mai la stânga, Chorten-ul din sectorul nostru, Kesar Lhakhang, se înălţa ca o santinelă, în timp ce de cealaltă parte a drumului, mai la nord, priveliştea mea favorită, Pargo Kaling (Poarta de Apus) domina împrejurimile cu silueta ei solitară.

– Cum se formează aura, onorabile lama? am întrebat eu plin de interes.

– Aşa cum ţi-a explicat respectabilul tău maestru, lama Mingyar Dondup, creierul primeşte mesaje de la Eul Superior. În creier iau naştere atunci curenţi electrici. Întreaga viaţă nu este altceva decât electricitate. Aura este una din manifestările ei. În jurul corpului apare, aşa cum ştii, un *nimb*, o aureolă. Pictorii din vechime au reprezentat întotdeauna un sfânt sau un zeu cu acel "Nimb de aur" în jurul capului.

– Pentru ce atât de puţini oameni văd aura şi aureola, onorabile lama?

– Unii oameni neagă existenţa aurei *numai pentru că ei n-o* pot vedea. Aceştia uită că nici aerul nu poate fi văzut, şi totuşi, aerul există pentru că fără el n-ar mai putea trăi nimeni! Unele persoane, dar acestea sunt foarte rare, pot vedea aura. Alte persoane n-o văd. Unii oameni pot auzi sunete de frecvenţă mai înaltă sau mai joasă decât cele pe care le pot auzi semenii lor. Aceasta nu are nici o legătură cu gradul de evoluţie spirituală a observatorului, după cum mersul pe picioroange nu denotă înalte calităţi morale din partea celui care se poate deplasa cu ajutorul lor. (Surâse şi adăugă:) Cândva, am mers şi eu pe picioroange tot aşa de bine ca şi tine. Acum, însă, greutatea pe care o am nu-mi mai permite s-o fac.

Am surâs la rândul meu, gândindu-mă că, aşa cum arăta el acum, ar fi avut nevoie în loc de picioroange obişnuite de nişte trunchiuri de copac.

– Atunci când te-am operat ca să-ţi deschidem cel de-al "Treilea Ochi", spuse marele lama-medic, am putut observa că unele părţi ale lobului tău frontal se deosebesc mult de cele normale şi ne-am dat seama că, pe plan fizic, erai născut să fii clarvăzător şi telepat. Acesta este unul dintre motivele pentru care a trebuit să ţi se facă, şi ţi se va face şi în continuare, o pregătire atât de intensă şi de aprofundată. (M-a privit satisfăcut şi a adăugat:) Va trebui deci să rămâi aici, la Şcoala de Medicină, câteva zile. Dorim să te examinăm mai îndeaproape ca să vedem cum putem să-ţi îmbunătăţim şi mai mult facultăţile de care dispui şi să te învăţăm şi alte lucruri.

Din pragul uşii se auzi o tuse reţinută, discretă; maestrul meu tocmai intra în cameră. M-am ridicat dintr-un salt, şi m-am înclinat în faţa lui; lama Chinrobnobo făcu şi el la fel. Învăţătorul meu surâse.

– Am primit mesajul dumneavoastră telepatic, spuse el marelui lama-medic, şi m-am grăbit să vă vizitez şi să am, poate, plăcerea de a mi se confirma aprecierile pe care le-am făcut în legătură cu tânărul meu prieten.

Tăcu, îmi surâse şi luă loc.

Marele lama-medic surâse şi el.

– Stimate coleg, spuse el, mă grăbesc să mă înclin în faţa înaltelor dumneavoastră cunoştinţe şi sunt de acord să-l primesc aici pe acest tânăr ca să-l supun la câteva examene. Stimate coleg, posedaţi aptitudini remarcabile, sunteţi o persoană foarte dotată, dar nu aţi întâlnit niciodată până acum un tânăr ca acesta.

Atunci, spre marea mea uimire, izbucniră amândoi în râs, iar lama Chinrobnobo scoase de undeva din spatele lui, trei borcane cu nuci murate în oţet! Trebuie că arătam foarte încurcat, căci cei doi lama se întoarseră spre mine râzând şi mai puternic.

– Lobsang, tu nu-ţi foloseşti facultăţile telepatice. Altfel ai fi ştiut că noi ne-am făcut vinovaţi de păcatul de a paria. Ne-am înţeles că dacă se va confirma ceea ce am afirmat despre

tine, reverendul lama-medic îţi va da trei borcane de nuci murate, iar dacă tu nu ai fost la înălţime, eu aş fi făcut o lungă călătorie pentru a îndeplini o misiune medicală specială pentru prietenul meu.

Învăţătorul meu mi-a surâs din nou şi a continuat:

– Bineînţeles, aş fi făcut oricum această călătorie pentru el şi te-aş fi luat şi pe tine, dar acum lucrurile s-au lămurit şi onoarea a fost salvată. (A privit apoi spre cele trei borcane:) Lobsang, ia-le cu tine când pleci; ele sunt trofeele învingătorului, iar învingătorul eşti tu.

Mă simţeam grozav de încurcat; era clar că nu-mi puteam permite să mă folosesc de facultăţile mele telepatice ca să aflu ce intenţii aveau aceşti doi lama de rang înalt. Gândul că aş fi putut să fac aşa ceva, mă făcea să simt un fior pe şira spinării. Îl iubeam mult pe maestrul meu, lama Mingyar Dondup, şi respectam cunoştinţele şi înţelepciunea marelui lama Chinrobnobo. Ar fi fost o dovadă de proastă educaţie, o insultă chiar, dacă mi-aş fi permis să ascult în secret discuţia dintre ei, chiar dacă aceasta avea loc pe cale telepatică. Lama Chinrobnobo s-a întors spre mine şi mi-a spus:

– Da, băiete, sentimentele tale îţi fac cinste. Sunt într-adevăr fericit să te primim printre noi. Te vom ajuta să faci progrese.

Învăţătorul meu mi se adresă:

– Acum, Lobsang, vei rămâne aici, în această clădire, timp de aproximativ o săptămână, căci va trebui să mai înveţi câte ceva despre aură. Ah, da! continuă el, citindu-mi în priviri, ştiu că tu crezi că ştii totul despre acest subiect. Tu poţi vedea aura şi o poţi interpreta, dar acum vei învăţa "de ce" şi "cum" apare şi se manifestă acest fenomen; trebuie să afli, de asemenea, care este limita viziunii tale asupra omului pe care îl studiezi. Acum trebuie să plec dar ne vom vedea mâine din nou.

S-a ridicat şi, la rândul nostru, am făcut la fel. Şi-a luat apoi rămas bun şi a părăsit camera în care ne simţisem atât

de bine împreună. Lama Chinrobnobo s-a întors spre mine şi mi-a spus:

– Nu te nelinişti, Lobsang, n-o să ţi se întâmple nimic. Vrem doar să te ajutăm şi să-ţi grăbim evoluţia. La început o să vorbim puţin despre aura umană. În ce te priveşte, tu vezi foarte clar aura şi, bineînţeles, ştii s-o interpretezi, dar acum imaginează-ţi că, de fapt, nu eşti înzestrat cu această facultate. Pune-te în locul celor nouăzeci şi nouă la sută, sau poate şi mai mult, din populaţia acestui glob.

A agitat din nou clopoţelul de argint şi de îndată a apărut asistentul care ne-a adus ceai şi bineînţeles "celelalte lucruri" care îmi plăceau atât de mult. Este interesant de ştiut că în Tibet se bea uneori până la şaizeci de ceşti de ceai zilnic. Evident, Tibetul este o ţară rece şi ceaiul fierbinte ne încălzeşte; în afară de aceasta, nouă ne era imposibil să cumpărăm băuturi ca acelea pe care le au la dispoziţie occidentalii. Tot ce puteam avea era ceaiul şi tsampa, afară de cazul când vreo persoană mai cu milă ne aducea dintr-o ţară ca India alimente care nu se găseau în Tibet.

Ne-am aşezat cât mai confortabil şi lama Chinrobnobo reluă discuţia:

– Am vorbit deja despre originea aurei. Ea este forţa vitală a corpului omenesc. Să presupunem, Lobsang, că tu nu poţi vedea aura şi că nu ştii nimic despre ea; numai plecând de la această presupunere, voi putea să-ţi spun ce vede şi ce nu vede muritorul de rând.

Am dat din cap în semn că am înţeles ce-mi spusese. Evident, mă născusem cu facultatea de a distinge aura şi alte fenomene asemănătoare şi aceste capacităţi îmi fuseseră dezvoltate prin operaţia celui de-al "Treilea Ochi".

Odinioară, greşeam adesea spunând ceea ce vedeam în jurul corpului, căci nu mă îndoiam de faptul că şi ceilalţi posedau această facultate. Îmi amintesc cum, într-o bună zi, spusesem despre un om că era încă viu – un om pe care bătrânul Tzu şi cu mine îl descoperiserăm zăcând la marginea

drumului. Tzu mi-a răspuns că mă înşelam şi că omul era mort. "Dar, Tzu, am exclamat eu plin de uimire, luminile lui sunt încă aprinse". Din fericire, o puternică rafală de vânt mi-a împrăştiat vorbele şi Tzu nu le-a putut înţelege. Totuşi, mânat de curiozitate, s-a uitat mai bine la acel om şi a constatat că era viu!

– Omul obişnuit, Lobsang, nu poate vedea aura umană... Unii sunt convinşi că ea nici nu există. Tot aşa de bine ar putea să spună şi despre aer că nu există pentru că nu îl pot vedea. (Lama s-a uitat la mine ca să fie sigur că îl ascultam şi că nu mă gândeam la borcanele cu nuci. Mulţumit că îl urmăream cu atenţie, a dat din cap şi a continuat:) Atât timp cât un corp este viu, el radiază o aură pe care o pot distinge cei care sunt înzestraţi cu puterea, cu darul sau facultatea – spune-i cum vrei – necesară pentru aceasta. Trebuie să-ţi spun, Lobsang, că pentru a vedea cât mai bine aura unei persoane, aceasta trebuie să fie complet dezbrăcată. Am să-ţi explic mai târziu de ce. Pentru o interpretare mai generală, este de ajuns să analizezi aura unei persoane îmbrăcate, dar dacă vrei să cercetezi aura pentru un consult medical, trebuie ca persoana să fie complet dezbrăcată.

Învelişul eteric înconjoară întregul corp şi se întinde pe o distanţă care poate varia între trei milimetri şi opt până la zece centimetri. El arată ca un fel de ceaţă de culoare gri-albăstruie, deşi termenul "ceaţă" nu este cel mai potrivit pentru că prin el se poate vedea foarte clar. Acest înveliş este o emanaţie pur animală, ea derivă mai ales din vitalitatea animală a corpului, punând în evidenţă starea de sănătate a unei persoane. Aura unui om perfect sănătos se întinde până la opt sau zece centimetri faţă de corp. Numai cei mai bine înzestraţi, Lobsang, pot distinge un alt strat, căci între învelişul eteric şi aura propriu-zisă se află un alt strat, lat cam de şapte centimetri şi jumătate, şi e nevoie să fii înzestrat cu facultăţi excepţionale pentru a-i vedea culorile. Trebuie să recunosc că nu reuşesc să văd nimic acolo.

Această mărturisire m-a umplut de bucurie, căci eu eram în stare să disting toate culorile din acel strat, şi m-am grăbit să-i spun acest lucru.

– Da, da, Lobsang! Ştiu că poţi să vezi această bandă, căci eşti înzestat mai ales cu această însuşire; nu uita, însă, că am presupus că nu eşti în stare să vezi aura, pentru ai putea da toate explicaţiile necesare.

Lama îşi însoţi cuvintele dojenindu-mă din priviri, fără îndoială, fiindcă îi întrerupsesem expunerea. Când a socotit că i-am înţeles bine reproşul, astfel încât să-mi pot stăpâni pornirea de a-l mai întrerupe, el continuă:

– Aşadar, există mai întâi învelişul eteric. Urmează apoi acea zonă, strat sau bandă, cum vrei să-i spui, pe care prea puţini dintre noi sunt în stare s-o vadă altfel decât ca pe un spaţiu gol. La exteriorul acestei zone se întinde aura propriu-zisă. Ea nu depinde atât de mult de vitalitatea animală cât de vitalitatea spirituală. Ea este formată din benzi care se rotesc şi din striaţii având toate culorile spectrului vizibil – altfel spus având un număr mai mare de culori decât cele percepute de ochiul omenesc, căci aura este percepută prin alte simţuri decât cele ale vederii fizice obişnuite. Fiecare organ al corpului uman generează un fascicul de lumină propriu, fascicul de raze care se modifică în funcţie de gândurile individului. Aceste indicaţii pot fi distinse – în număr mare şi de o manieră foarte clară – în zona eterică şi în spaţiul care se întinde dincolo de ea şi, atunci când privim corpul în toată goliciunea lui, aura ne apare mult mai intensă, punând în evidenţă mai bine starea de sănătate sau de boală.

Aşadar, cei care posedă facultatea clarviziunii pot pune diagnostice asupra stării de sănătate a unui individ. (Toate aceste lucruri le ştiam foarte bine, pentru mine erau o joacă, făcusem experienţe de acest gen după ce fusesem operat la cel de-al "Treilea Ochi". Ştiam că grupuri de lama-medici se duceau să vadă bolnavi dezbrăcaţi până la piele şi îi examinau pentru a încerca să le aline durerile. Crezusem că

urma să fiu instruit pentru a fi în stare să fac ce făceau ei.) În prezent, continuă lama, tu primeşti o educaţie specială, foarte riguroasă, şi, când vei fi în Occident, sperăm că vei reuşi să construieşti un aparat graţie căruia chiar oamenii lipsiţi de orice putere ocultă să fie în stare să distingă aura umană. Medicii vor putea să analizeze aura şi să stabilească un diagnostic corect şi un tratament corespunzător pentru vindecarea bolnavilor. În ce fel? Despre asta vom discuta mai târziu.

Ştiu că lucrurile acestea ţi se par plictisitoare. Pentru că tu te-ai născut cu darul clarviziunii, poate că nu te-ai gândit la procesul specific al acestui talent; acesta este un gol care trebuie umplut, căci un om care nu cunoaşte un subiect decât pe jumătate nu este decât pe jumătate pregătit şi deci pe jumătate util. Iar tu vei fi extrem de folositor. Dar acum întrerupem aici expunerea, Lobsang; ne vom retrage în camerele noastre pentru a ne odihni şi vom reflecta mai târziu la problemele peste care am trecut uşor. Săptămâna aceasta vei fi scutit de a mai lua parte la slujbele din templu; acesta este chiar ordinul Prea Înţeleptului. Toate energiile, toate eforturile tale vor trebui îndreptate spre un singur scop; acela de a-ţi însuşi cât mai bine disciplinele pe care eu şi colegii mei ţi le vom preda.

S-a ridicat şi am făcut şi eu la fel; încă odată a luat clopoţelul de argint în mâna lui puternică şi l-a scuturat cu atâta vigoare încât am crezut că îl va face praf. Călugărul-servitor veni în fugă şi el îi spuse:

– Te vei ocupa de Lobsang Rampa, căci el este un oaspete de seamă, aşa cum ştii de altfel. Ocupă-te de el tot aşa cum te-ai ocupa de un călugăr de rang înalt.

Lama s-a întors spre mine şi s-a înclinat; m-am grăbit să-i răspund la salut, se înţelege, iar călugărul-servitor mi-a făcut semn să-l urmez.

– Opreşte-te, strigă cu glas tunător, lama Chinrobnobo. Ţi-ai uitat nucile!

M-am întors în grabă şi mi-am luat preţioasele borcane zâmbind stânjenit, după care m-am îndreptat spre camera ce-mi fusese rezervată.

Am trecut printr-un culoar mic şi am intrat apoi într-o încăpere foarte plăcută a cărei fereastră dădea spre podul plutitor al Fluviului Fericit.

– Sunt aici pentru a vă servi, Maestre, spuse călugărul-servitor. Acest clopoţel vă stă la dispoziţie, folosiţi-l ori de câte ori doriţi.

S-a răsucit pe călcâie şi a ieşit din cameră. Spectacolul pe care mi-l oferea Valea Sacră mă fascina, căci bacul făcut din piei de iac umflate tocmai se îndepărta de mal împins de prăjina luntraşului pentru a trece dincolo, prin curenţii repezi ai fluviului. Pe celălalt mal, aşteptau trei sau patru bărbaţi care, judecând după felul în care erau îmbrăcaţi, păreau a fi nişte persoane importante. Impresia mi-a fost confirmată de comportamentul excesiv de servil al luntraşului care îi ajuta să se îmbarce pe bac. Am urmărit toată scena timp de câteva minute şi, deodată, am simţit cum mă doboară oboseala. M-am întins fără a încerca să iau măcar o pernă şi, înainte de a putea înţelege ce se întâmplă cu mine, am căzut pe spate, adormit.

Orele treceau însoţite de zornăitul moriştilor de rugăciune. Mi-am revenit dintr-o dată, tremurând de spaimă. Slujba! Întârziasem la slujbă. Mi-am aplecat capul şi am ascultat cu atenţie. De undeva, o voce psalmodia o litanie. Asta îmi era de ajuns... Am sărit în picioare şi am fugit spre locul unde ştiam că este uşa. Nu se mai afla acolo! M-am izbit cu tărie de zidul de piatră, gata-gata să-mi sparg capul, şi am căzut pe spate. Un fulger alb-albăstrui mi-a străbătut capul în clipa în care m-am lovit de piatră, dar mi-am venit repede în fire şi m-am sculat imediat în picioare. Cuprins de panică la ideea că voi întârzia la slujbă, alergam buimăcit în jurul camerei nereuşind să găsesc uşa. În zăpăceala mea, nu am reuşit să dau nici de fereastră.

– Lobsang! se auzi o voce din întuneric, ţi s-a întâmplat ceva?

Era vocea călugărului-asistent care m-a trezit la realitate asemenea unui duş rece.

– Ah! i-am răspuns fâstâcit, am crezut că am întârziat la slujbă. Am uitat că am fost scutit.

L-am auzit râzând înfundat, după care a continuat:

– Mă duc să aprind lampa, căci este foarte întuneric în noaptea aceasta.

O luminiţă plăpândă strălucea pe prag, în locul cel mai neaşteptat. Asistentul veni spre mine.

– A fost foarte amuzant, spuse el. La început am crezut că o întreagă turmă de iaci s-a năpustit în cameră. Surâsul său făcu să-mi pară mai blând reproşul pe care mi-l făcuse.

M-am liniştit, iar călugărul s-a îndepărtat ducând cu el lampa. Prin careul mai puţin întunecos al ferestrei, am văzut o stea căzătoare lunecând pe bolta cerului şi dispărând apoi undeva, în spaţiul nesfârşit. M-am întors pe o parte şi am adormit.

Masa de dimineaţă a constituit-o veşnica tsampa şi ceaiul. Este o hrană întăritoare, dar puţin gustoasă. După ce am terminat, călugărul-asistent s-a apropiat de mine şi mi-a zis:

– Dacă aţi terminat, vreţi să mă urmaţi?

M-am ridicat şi am părăsit camera împreună.

De această dată, am mers pe un drum pe care nu-l cunoşteam şi am intrat într-o aripă a lamaseriei Chakpori de a cărei existenţă nu ştiam nimic. Am coborât atât de multe scări încât mi se părea că vom ajunge în măruntaiele Muntelui de Fier. Ne urmam drumul la lumina slabă a lămpilor pe care le aveam la noi. În cele din urmă, asistentul s-a oprit şi mi-a arătat cu degetul să merg tot înainte.

– Mergi drept înainte şi intră în camera din stânga.

M-a salutat, s-a întors şi a plecat de unde venise.

Mi-am continuat drumul întrebându-mă ce o să mi se întâmple. Am ajuns în dreptul camerei, am intrat şi primul

lucru care mi-a atras atenţia a fost o morişcă de rugăciune aflată în mijlocul ei. Nu am avut timp să mă uit mai atent la ea, deşi mi-am dat seama că nu era o morişcă de rugăciune obişnuită, căci m-am auzit strigat pe nume:

– Ei bine, Lobsang, suntem fericiţi că te afli printre noi.

Mi-am aruncat privirea spre locul de unde auzisem vocea şi l-am zărit pe maestrul meu, lama Mingyar Dondup, alături de marele lama-medic Chinrobnobo şi de un lama indian, cu un aer foarte distins, lama Marfata. Acesta studiase medicina occidentală la o universitate germană numită, mi se pare, Heidelberg. În prezent, era călugăr budist.

Indianul m-a privit cu atâta insistenţă, atât de pătrunzător, încât am avut impresia că vede prin mine şi că se uită, de fapt, la partea din spate a robei mele. Simţindu-mă în ziua aceea cu conştiinţa curată i-am înfruntat privirea. La urma urmelor, de ce mi-aş pleca privirea? Îmi permiteam pentru că eram discipolul lui Mingyar Dondup şi a marelui lama-medic Chinrobnobo. Buzele sale rigide au schiţat un surâs care trăda mai degrabă o durere acută. A dat din cap aprobator şi s-a întors spre învăţătorul meu:

– Da, fără îndoială, acest băiat este exact aşa cum mi l-aţi descris.

Lama Mingyar Dondup a surâs şi el... dar atât de spontan şi de sincer încât mi-a încălzit inima.

Lama Chinrobnobo mi se adresă spunând:

– Lobsang, te-am adus în această cameră secretă pentru că vrem să-ţi arătăm unele lucruri şi să discutăm cu tine. Învăţătorul tău şi cu mine te-am examinat şi suntem mulţumiţi de puterile cu care eşti înzestrat şi pe care ţi le vei dezvolta. Colegul nostru indian, Marfata, nu crede că o asemenea minune poate exista în Tibet. Sperăm că vei dovedi că tot ce am afirmat despre tine este adevărat.

Mă uitam la indian şi mă gândeam: "Iată un om care are o părere foarte bună despre propria-i persoană."

M-am întors spre lama Chinrobnobo şi i-am spus:

– Onorabile lama, Prea Înțeleptul, care a fost atât de bun să mă primească de atâtea ori în audiență, mi-a cerut în mod special să nu fac demonstrații cu aceste puteri, căci, mi-a spus Sfinția sa, demonstrația nu este decât soluția superficială a unui spirit leneș. Cei care cer probe nu sunt în stare să accepte adevărul acestor probe, chiar dacă ele au fost demonstrate în mod incontestabil.

Lama Chinrobnobo izbucni într-un râs atât de puternic încât am crezut că o să zbor de acolo. Maestrul meu începu și el să râdă uitându-se la indianul Marfata care, după felul în care mă țintuia cu privirea, se vedea că nu-mi împărtășea părerile.

– Dragă băiete, spuse indianul, tu vorbești bine dar numai vorbele nu dovedesc nimic, așa cum de altfel ai recunoscut chiar tu. Acum, dragul meu, spune-mi ce vezi în mine?

Întrebarea m-a pus în încurcătură, căci vedeam la acest om destule lucruri care îmi displăceau.

– Ilustre lama! i-am spus, dacă vă voi spune ce văd, mi-e teamă să nu vă jignesc și să trec în ochii dumneavoastră drept un nerușinat.

Învățătorul meu înclină capul în semn de aprobare, iar pe fața marelui lama-medic Chinrobnobo apăru un surâs care radia ca lumina unei luni pline.

– Spune-mi ce vezi, băiete, căci n-avem timp de pierdut cu vorbărie de prisos, spuse indianul.

Câteva clipe m-am uitat insistent la marele lama indian și mi-am dat seama că se simte tulburat; apoi i-am spus:

– Ilustre lama! Mi-ați cerut să vă vorbesc deschis și cred că învățătorul meu, lama Mingyar Dondup, și marele lama-medic Chinrobnobo doresc de asemenea să mă exprim fără ocolișuri. Vă văd pentru prima oară, dar aura și gândurile dumneavoastră îmi permit să vă spun că sunteți o persoană care a călătorit enorm, că ați traversat marile oceane ale globului. V-ați dus într-o insulă mică, al cărui nume nu îl cunosc, ai căror locuitori sunt albi și lângă care se află o altă

insulă mică, cuibărită în prima ca un pui lângă mama sa. Faţă de aceşti oameni v-aţi arătat foarte neprietenos şi ei au dorit să întreprindă ceva împotriva dumneavoastră din cauza unei întâmplări în legătură cu...(Aici, am ezitat şi m-am oprit căci imaginea era foarte neclară; era vorba de nişte lucruri despre care nu ştiam nimic. Totuşi, am continuat, cu mare greutate:)... în legătură cu un oraş indian, Calcutta cred, şi cu un fel de groapă neagră în care oamenii acestei insule se aflau într-o situaţie foarte neplăcută. Ei considerau că aţi fi putut să-i scutiţi de aceste necazuri în loc să le provocaţi.

Marele lama-medic începu să râdă, şi asta mi-a făcut plăcere, căci însemna că eram pe drumul cel bun. Învăţătorul meu părea indiferent, în timp ce indianul mormăia ceva, nemulţumit. Am continuat:

– V-aţi dus într-o altă ţară şi pot să citesc clar în mintea dumneavoastră numele de Heidelberg. În această ţară, aţi studiat medicina folosindu-vă de practici barbare; aţi tăiat, aţi amputat, nu aţi procedat aşa cum se obişnuieşte în Tibet. La sfârşit, vi s-a înmânat o hârtie mare cu o grămadă de sigilii. Mai văd din aura dumneavoastră că sunteţi un om bolnav. (Am inspirat adânc, căci nu ştiam cum va reacţiona la ceea ce urma să-i spun.) Boala de care suferiţi nu are vindecare, celulele corpului se înmulţesc în dezordine, ca buruienile, ele se înmulţesc anormal şi atacă toate organele vitale. Onorabile lama! Vă veţi termina şederea pe acest pământ din pricina gândurilor dumneavoastră care nu văd decât răul din mintea oamenilor.

Câteva clipe, care mi s-au părut lungi cât un secol, nu s-a auzit nici un sunet în tăcerea adâncă care se lăsase. Apoi, lama Chinrobnobo spuse:

– Ai perfectă dreptate, Lobsang, perfectă dreptate!

– Nu se poate! Băiatului i s-a spus dinainte, zise indianul.

Lama Mingyar Dondup interveni atunci în ajutorul meu.

– Nimeni nu a discutat despre cazul dumneavoastră; dimpotrivă, Lobsang ne-a spus acum lucruri pe care noi nu le

cunoşteam, căci noi nu v-am examinat nici aura şi nici gândurile, pentru că nu ne-aţi cerut-o. Ceea ce ne interesează însă este să ştim dacă Lobsang Rampa posedă această facultate şi dacă da, să i-o dezvoltăm în continuare. Momentul şi locul nu sunt potrivite pentru a ne certa, avem lucruri mai serioase de făcut. Vino!

S-a ridicat şi m-a dus la o mare morişcă. M-am uitat la acest aparat ciudat şi am înţeles că de fapt nu era vorba de o morişcă de rugăciuni. Era un aparat care avea o înălţime cam de un metru şi douăzeci de centimetri şi o lăţime de un metru şi cincizeci. Pe una din laturi avea două mici ferestre de sticlă. În partea opusă a aparatului se aflau două ferestre mult mai mari. Dintr-o latură ieşea în afară un mâner lung. Aparatul era un mister pentru mine, nu aveam nici cea mai mică idee la ce putea folosi. Lama Chinrobnobo spuse:

– Cu ajutorul acestui aparat pot vedea aura chiar şi cei care nu sunt clarvăzători. Marele lama indian Marfata a venit la noi pentru un consult; nu a vrut să ne spună de ce suferă, invocând faptul că, întrucât noi cunoaştem atât de multe despre medicina esoterică, vom putea singuri, fără ajutorul vreunui aparat, să-i stabilim diagnosticul. L-am chemat aici pentru a-l examina folosind acest aparat. Dacă acceptă, îşi va scoate roba, tu îi vei privi mai întâi aura şi după aceea ne vei spune boala de care suferă. Apoi, vom acţiona acest instrument şi vom verifica dacă diagnosticul tău coincide cu cel al aparatului.

Învăţătorul meu a arătat un punct pe peretele întunecat; indianul s-a aşezat în faţa lui, s-a dezbrăcat complet şi a rămas nemişcat, gol şi bronzat, lângă perete.

– Lobsang, priveşte cu atenţie şi spune-ne ce vezi, îmi porunci el.

Am privit spre indian, dar nu direct, ci pe lângă el; am procedat astfel ca să-mi acomodez vederea, căci acesta este modul în care se poate sesiza cel mai bine aura. Cu alte cuvinte, nu am folosit privirea normală, binoculară, ci am

privit cu fiecare ochi în altă direcţie. Este destul de greu de explicat dar, mai pe înţeles, aceasta constă în a privi cu un ochi spre stânga şi cu un ochi spre dreapta şi acest procedeu – acest mic secret – poate fi învăţat de majoritatea oamenilor.

L-am privit în felul acesta pe indian; aura sa vibra şi scânteia. Am văzut că era un om deosebit, înzestrat cu facultăţi intelectuale remarcabile, dar care, din nenorocire, din cauza răului tainic pe care îl purta în el, avea o viziune falsă despre lume. În timp ce îl examinam, îmi exprimam gândurile cu voce tare, exact aşa cum îmi veneau în minte. Nu mai ţineam seama de atenţia deosebită cu care lama Mingyar Dondup şi marele lama-medic îmi urmăreau cuvintele.

– Este clar că numeroasele tensiuni pe care le-aţi trăit au provocat îmbolnăvirea corpului. Marele lama indian a cunoscut multe neajunsuri şi greutăţi: ele i-au ruinat sănătatea şi i-au dereglat mecanismul de reproducere a celulelor care a încercat să scape de sub controlul Eului Superior. De aceea suferă aici (am arătat spre ficat) şi mai tot timpul este prost dispus, morocănos; de fiecare dată când se enervează, răul se agravează. După ceea ce văd în aura sa, pot trage concluzia că dacă ar fi mai calm, mai indiferent, ca maestrul meu, lama Mingyar Dondup, va rămâne mai mult timp în viaţă şi îşi va îndeplini misiunea într-o mai mare măsură, fără să se mai întoarcă aici, pe pământ.

Din nou s-a lăsat tăcerea şi am gustat plăcerea de a-l vedea pe lama indian dând din cap ca şi cum ar fi confirmat cu totul diagnosticul meu. Lama Chinrobnobo s-a întors spre aparatul din mijlocul încăperii şi a privit prin ferestrele mici ale acestuia. Învăţătorul meu a apucat mânerul şi l-a învârtit cu o forţă din ce în ce mai mare până când, la un cuvânt al lui lama Chinrobnobo, a păstrat aceeaşi viteză de rotaţie. Câtva timp a privit prin aparat la cel pe care-l examina, apoi s-a ridicat şi, în linişte, a fost înlocuit de maestrul meu.

După ce au terminat examenul, s-au apropiat şi au început să discute telepatic. Nu am încercat deloc să le interceptez

gândurile, căci dacă aş fi procedat astfel însemna că aş fi dat dovadă de o crasă lipsă de tact raportată la "condiţia" mea. În cele din urmă, s-au întors spre indian şi i-au zis:

– Tot ce v-a spus Lobsang Rampa este adevărat. V-am examinat şi noi aura cu cea mai mare atenţie şi credem că aveţi un cancer la ficat. Credem, de asemenea, că acesta se datoreşte caracterului dumneavoastră melancolic, depresiv. Dacă însă veţi duce o viaţă liniştită, suntem convinşi că veţi avea în faţă încă destui ani în timpul cărora vă veţi putea îndeplini misiunea. Noi suntem gata să facem tot ceea ce este necesar ca să puteţi rămâne aici la Chakpori, dacă doriţi acest lucru.

Indianul a discutat cu ei câtva timp, după care i-a făcut un semn lui Chinrobnobo şi au părăsit împreună încăperea. Lama Mingyar Dondup m-a bătut uşor pe umăr şi mi-a spus:

– Ai lucrat bine, Lobsang. Acum vreau să-ţi arăt acest aparat.

S-a îndreptat spre acea maşinărie extraordinară şi a ridicat una din laturile capacului. Întreaga structură era în mişcare şi, în interior, am văzut o serie de pârghii care se roteau în jurul unui ax central. La capătul acestor pârghii se aflau prisme de sticlă rubinii, albastre, galbene şi albe. Când se învârtea de mâner, curelele cu care erau legate de ax imprimau pârghiilor o mişcare de rotaţie şi am observat că fiecare prismă era adusă pe linia ce putea fi văzută prin cele două oculare. Lama mi-a explicat cum funcţionează aparatul şi apoi a adăugat:

– Este vorba, după cum se vede, de un sistem primitiv, executat destul de grosolan. Îl folosim aici pentru experienţe, în speranţa că vom construi un altul mult mai perfecţionat şi de dimensiuni mai reduse. Tu nu vei fi nevoit să te serveşti de el, Lobsang, dar puţini sunt cei înzestraţi cu darul de a vedea aura atât de clar ca tine. Într-o zi am să-ţi explic amănunţit modul în care funcţionează acest aparat, dar să ştii că este vorba de principiul interferenţei de culori, conform căruia

prismele colorate, în mişcarea lor de rotaţie, întrerup raza vizuală – disipând astfel până la dispariţie imaginea normală a corpului omenesc – şi intensifică razele mult mai slabe ale aurei.

A închis capacul la loc şi s-a îndreptat spre un alt aparat aşezat pe o masă din colţul camerei. Chiar în acea clipă, lama Chinrobnobo intră în cameră.

– Ah! spuse el, vreţi să-i puneţi la încercare puterea telepatică? Bine! Trebuie să asist şi eu!

Învăţătorul meu mi-a arătat un cilindru straniu care părea făcut dintr-o hârtie obişnuită.

– Lobsang, asta este o hârtie groasă, obişnuită. Cu ajutorul unui instrument cu vârful tocit, i s-au făcut o mulţime de găurele, ale căror margini sunt ieşite în afară. Apoi hârtia a fost răsucită în aşa fel încât toate proeminenţele să se afle la exterior, iar foii i s-a dat forma de cilindru. În vârf, am fixat un pai rigid. Cilindul se sprijină pe vârful ascuţit al unui ac fixat într-un mic piedestal. Aşadar, cilindrul este aşezat pe un soclu unde nu există practic nici o frecare. Şi acum, priveşte cu atenţie!

S-a aşezat şi şi-a pus mâinile de fiecare parte a cilindrului, fără să-l atingă, lăsând o distanţă cam de doi sau trei centimetri între mâini şi proeminenţe. Imediat cilindrul începu să se învârtă şi am rămas uimit văzându-l cât de repede se rotea. Lama l-a oprit cu un gest grăbit şi şi-a pus mâinile invers, astfel încât degetele – în loc să fie îndreptate spre exteriorul corpului, ca mai înainte – erau, de data aceasta, îndreptate spre corp. Cilindrul începu să se rotească din nou, dar de data aceasta în sens opus!

– Păi, suflaţi pe deasupra! am zis.

– Toată lumea spune la fel! interveni lama-medicul, dar se înşeală cu desăvârşire.

Se apropie de un piedestal aflat lângă peretele din fund şi aduse de acolo o placă de sticlă foarte groasă pe care o dădu cu multă atenţie învăţătorului meu. Acesta opri rotaţia cilin-

drului şi se aşeză, în timp ce lama-medicul puse placa de sticlă între lama Mingyar Dondup şi cilindrul de hârtie.

– Gândiţi-vă intens la rotaţia cilindrului, spuse lama-medicul.

Ceea ce şi făcu învăţătorul meu, căci cilindrul începu să se învârtească. Dacă cilindrul ar fi fost făcut să se rotească atunci când cineva ar fi suflat deasupra lui, placa de sticlă ar fi împiedicat acest lucru.

A oprit cilindrul din nou, s-a întors spre mine şi mi-a zis:

– Acum este rândul tău, Lobsang!

S-a ridicat de pe scaun şi eu i-am luat locul. Am pus şi eu mâinile tot aşa cum făcuse şi el. Lama Chinrobnobo a ţinut în continuare geamul în faţa mea în aşa fel încât să nu pot sufla asupra cilindrului. Toate acestea mi s-au părut de-a dreptul caraghioase. Probabil că cilindrul era de aceeaşi părere cu mine căci a rămas nemişcat.

– Gândeşte-te că trebuie să se învârtă, Lobsang! spuse maestrul meu.

L-am ascultat şi cilindrul a început să se învârtă imediat. Am vrut să plec de acolo, să o iau la fugă; credeam că cilindrul este vrăjit. Apoi, raţiunea (atât cât mai rămăsese din ea) a învins şi am rămas pe loc.

– Întregul mecanism, Lobsang, spuse învăţătorul meu, este acţionat numai de forţa aurei umane. Tu te-ai gândit să-l faci să se rotească şi aura i-a imprimat această mişcare. Poate că te-ar interesa să ştii că un aparat de acest gen a fost experimentat în mai toate ţările lumii. Savanţii cei mai renumiţi au încercat să explice modul de funcţionare al aparatului, dar cum occidentalii nu cred în forţa eterică, bineînţeles că au inventat explicaţii mai stranii decât însăşi această forţă!

Marele lama-medic spuse:

– Mi s-a făcut foame, Mingyar Dondup, cred că este vremea să ne întoarcem în camerele noastre să ne odihnim şi să ne refacem puţin. Nu trebuie să abuzăm de puterile şi de

răbdarea acestui tânăr căci, mai târziu, calităţile lui vor fi puse la grele încercări.

Am părăsit încăperea în care luminile se stingeau şi ne-am îndreptat, pe culoarul de piatră, spre clădirea principală din Chakpori. Curând, m-am aflat împreună cu lama Mingyar Dondup într-o cameră unde, spre marea mea bucurie, am mâncat bine şi m-am simţit refăcut.

– Mănâncă bine, Lobsang, spuse lama, căci ne vom vedea din nou în cursul zilei ca să discutăm şi despre alte subiecte.

M-am odihnit în camera mea timp de o oră sau două, privind pe fereastră, căci asta era o slăbiciune a mea. Îmi plăcea să admir de sus forfota acestei lumi Îmi plăcea să privesc negustorii care treceau încet, într-o procesiune sinuoasă, prin Poarta de Apus; fiecare pas pe care îl făceau arăta cât de fericiţi se simţeau că au reuşit să ajungă la capătul unui drum lung şi greu prin înaltele defileuri ale munţilor. Într-o zi, negustorii mi-au vorbit despre panorama minunată ce putea fi văzută dintr-un anume punct al unei trecători înalte; venind dinspre frontiera indiană, putea fi admirat printr-o deschizătură a munţilor, Oraşul Sfânt cu acoperişurile sale scânteietoare şi pereţii albi ai "Grămezii de Orez", termen bine găsit, căci albeaţa lor, răspândită din belşug pe povârnişurile munţilor, te făcea să te gândeşti, într-adevăr, la o grămadă de orez. Îmi plăcea să privesc luntraşul care traversa Fluviul Fericit şi speram ca, într-o bună zi, bacul lui din piele de iac să se desumfle, iar el însuşi să se scufunde, încetul cu încetul, până când apa îi va ajunge până la gât; nu am avut niciodată norocul să se întâmple acest lucru, luntraşul ajungea întotdeauna la celălalt mal, încărca oameni şi bagaje şi se întorcea de unde plecase.

Nu peste mult timp, m-am întâlnit din nou, în camera aceea spaţioasă, cu lama Mingyar Dondup şi cu marele lama-medic Chinrobnobo.

– Lobsang, îmi spuse acesta din urmă, niciodată să nu uiţi că dacă vrei să examinezi un bolnav pentru a-i uşura sufe-

rințele, pacientul, fie acesta bărbat sau femeie, trebuie să se dezbrace complet.

– Onorabile lama-medic, am răspuns eu roşu la faţă, nu văd de ce ar trebui să se dezbrace cineva de hainele sale în clima aspră de la noi, atâta timp cât îi pot vedea perfect aura chiar îmbrăcat şi apoi..! Respectabile lama-medic, cum aş putea să-i cer unei femei să se dezbrace?

M-am îngrozit numai la gândul că aş putea să fac aşa ceva. Probabil că arătam foarte caraghios căci maestrul meu şi lama Chinrobnobo au izbucnit în râs; s-au aşezat pentru a putea râde mai în voie. Eu, stând în picioare înaintea lor, mă simţeam cât se poate de caraghios şi în acelaşi timp intrigat, căci puteam să văd aura perfect, fără nici cea mai mică dificultate, şi nu înţelegeam de ce aş renunţa la practica mea obişnuită.

– Lobsang! spuse lama-medicul, tu eşti un clarvăzător foarte înzestrat, dar mai există unele lucruri pe care nu eşti încă în stare să le vezi. Ne-ai făcut o demonstraţie remarcabilă asupra facultăţii tale de a vedea aura, dar nu ai fi putut descoperi un cancer la ficat dacă pacientul nu s-ar fi dezbrăcat

Am reflectat la cuvintele lui şi am fost nevoit să recunosc că lama Chinrobnobo avea dreptate. Îl privisem pe indian atunci când era încă îmbrăcat şi dacă descoperisem multe lucruri despre caracterul şi comportamentul său, în schimb nu-i descoperisem boala.

– Aveţi perfectă dreptate, onorabile lama-medic, am zis; mi-ar face plăcere ca dumneavoastră să mă iniţiaţi mai mult în acest domeniu.

Învăţătorul meu mi-a spus atunci:

– Când priveşti aura unei persoane, tu trebuie să vezi numai aura acesteia; pe tine nu trebuie să te intereseze gândurile oii a cărei lână s-a transformat în robă. Aura persoanei pe care o consulţi va fi întotdeauna influenţată de aura veşmintelor ei, ale cărei raze vor interfera cu razele

corpului. Priveşte la acest geam; dacă eu suflu asupra lui, răsuflarea mea va avea ca efect aburirea geamului, cu alte cuvinte va deveni mai puţin transparent şi tu nu vei mai vedea clar prin el. Chiar când geamul este transparent, el influenţează lumina, sau mai degrabă culoarea luminii care trece prin el. Tot astfel, când priveşti un obiect printr-o bucată de sticlă colorată, intensitatea vibraţiilor care vin de la el este atenuată diferit, în funcţie de frecvenţa lor. Aşadar, aura unei persoane îmbrăcate, sau care poartă asupra ei vreo podoabă, va fi modificată în funcţie de conţinutul eteric al hainelor sau podoabelor.

M-am gândit la cuvintele lui şi am recunoscut că acestea conţineau o mare parte de adevăr. El continuă:

– Şi altceva acum; fiecare organ al corpului îşi proiectează propria imagine, propria sa stare de sănătate sau boală, în eter, şi aura, atunci când este eliberată de influenţata veşmintelor, măreşte şi în acelaşi timp intensifică impresia pe care o primeşte. Aşadar, cred că ai înţeles că dacă vrei să ajuţi pe cineva, va trebui să-l examinezi complet dezbrăcat şi fără nici un fel de podoabe pe el. (A surâs şi a adăugat:) Şi dacă este frig, ei bine, Lobsang, nu ai decât să-ţi duci pacientul într-un loc călduros!

– Onorabile lama, am spus, acum câtva timp mi-aţi spus că lucraţi la un aparat care vă va permite să vindecaţi bolile graţie aurei.

– Este cât se poate de exact, Lobsang, spuse maestrul meu, boala nu este de fapt decât o disonanţă, o lipsă de armonie a vibraţiilor corpului. Când ritmul vibraţiilor moleculare al unui organ este perturbat, organul se îmbolnăveşte. Dacă am reuşi să vedem în ce măsură vibraţiile unui organ s-au îndepărtat de starea normală, atunci, prin restabilirea ritmului vibraţiilor la valoarea sa iniţială, am putea să vindecăm acel organ. În cazul unei boli mentale, creierul primeşte mesaje de la Eul Superior, mesaje pe care nu este în stare să le interpreteze corect şi de aceea comportamentul bonavului va

fi diferit de cel al unui om considerat normal. Aşadar, dacă o fiinţă omenească nu poate raţiona sau acţiona normal, se zice despre ea că suferă de o boală mentală. Măsurând abaterea ritmului – insuficienţa stimulării – noi vom putea să ajutăm o persoană să-şi recapete echilibrul normal. Ritmul vibraţiilor poate fi mai scăzut decât cel normal, ceea ce are drept consecinţă o "substimulare", sau mai ridicat, ceea ce provoacă tulburări foarte asemănătoare celor cauzate de o febră cerebrală. Este de netăgăduit că, datorită aurei, bolile pot fi vindecate.

Marele lama-medic îi întrerupse expunerea.

– Apropo, stimate coleg, spuse el, lama Marfata a discutat acest subiect cu mine şi mi-a spus că în unele locuri din India, în anumite lamaserii retrase, se foloseşte un aparat de înaltă tensiune, cunoscut sub numele de...(a ezitat puţin) generatorul lui Graaf. (Nu era prea sigur în privinţa denumirii, dar făcea un efort într-adevăr lăudabil pentru a ne informa exact.) Acest generator furnizează, se pare, un curent având o tensiune foarte mare şi o intensitate extrem de scăzută; acest curent, aplicat în mod corespunzător unui corp, întăreşte considerabil intensitatea aurei în asemenea măsură încât chiar şi un neclarvăzător o poate vedea. Mi s-a spus chiar că aura a putut fi fotografiată în aceste condiţii.

Maestrul meu a înclinat capul aprobator şi a răspuns:

– Da, se mai poate vedea aura umană şi cu ajutorul unei vopsele speciale, un lichid care se introduce între două plăci de sticlă. Alegând o iluminare şi un plan îndepărtat adecvat, şi privind prin acest ecran un corp omenesc gol, este într-adevăr posibil ca mulţi oameni să vadă aura.

Fără voia mea, m-am amestecat în discuţie şi am spus:

– Dar, onorabili lama, pentru ce oamenii trebuie să recurgă la toate aceste artificii? De ce nu pot ei să vadă aura aşa cum o văd eu?

Cei doi mentori au izbucnit în râs; de data aceasta au considerat că n-ar avea nici un rost să-mi mai explice dife-

renţa dintre instrucţia pe care o căpătasem eu şi cea a omului de pe stradă.

Lama-medicul continuă:

– Deocamdată bâjbâim în întuneric; încercăm să ne vindecăm bolnavii prin metode empirice cu ajutorul plantelor, a pilulelor şi poţiunilor. Ne putem asemui cu un orb care caută un ac căzut pe jos. Ce mult aş dori să existe un aparat conceput în aşa fel încît, graţie lui, un neclarvăzător să poată vedea aura umană, să-i observe toate imperfecţiunile şi, după descoperirea acestora, să poată restabili armonia ritmurilor în care vibrează celulele, ştiut fiind că lipsa lor de armonie stă la originea bolilor.

În restul zilelor până la sfârşitul săptămânii, maeştrii au continuat să mă iniţieze cu ajutorul hipnotismului şi al telepatiei; puterile mi s-au consolidat şi s-au intensificat în urma acestui mod de instruire. Am discutat apoi îndelung despre cele mai bune mijloace de a vedea aura şi despre posibilitatea de a pune la punct un instrument care să permită oricui să o poată vedea.

În ultima noapte a acelei săptămâni, m-am întors în mica mea cameră din lamaseria de la Chakpori de unde, privind pe fereastră, mă gândeam că a doua zi voi fi nevoit să mă întorc în marele salon comun unde dormeam împreună cu ceilalţi chela.

În vale se vedeau luminile sclipind. Ultimile raze de soare care se revărsau peste marginile stâncoase ale văii noastre mângâiau acoperişurile aurite ca tot atâtea degete sclipitoare, lansând fascicule de lumină care se spărgeau în culorile irizate ale unui spectru de aur. Culorile albastre, galbene, roşii şi verzi îţi atrăgeau privirea şi apoi păleau din ce în ce mai mult pe măsură ce lumina slăbea. Curând valea păru şi ea învăluită în catifeaua întunecată a nopţii. Prin fereastra deschisă simţeam parfumul sălcilor şi al florilor din grădina de jos, iar vântul care sufla uşor purtă până la mine mireasmă de polen şi de muguri înfloriţi.

Soarele care trăgea să moară dispăru cu totul iar fasciculele de lumină, care mângâiaseră până atunci marginile văii stâncoase, se ridicaseră acum spre cerul întunecat aruncând pe norii joşi reflexe albăstrii şi roşii. Puţin câte puţin, noaptea se lăsa pe măsură ce soarele se afunda tot mai adânc dincolo de orizont. Pe cerul violet începură să apară, ca nişte puncte sclipitoare, luminile lui Venus şi ale lui Marte. Curând, îşi făcu apariţia pe firmament luna arătându-şi faţa luminoasă presărată cu cratere. Micul nor pufos care tocmai trecea prin dreptul ei, mă făcu să o asemui unei femei care-şi acoperea trupul după ce i se examinase aura. M-am întors de la fereastră şi din acea clipă m-am hotărât să fac tot ce este cu putinţă ca să contribui la o mai bună cunoaştere a aurei omeneşti şi să-i sprijin pe cei care se vor răspândi în lume pentru a alina suferinţele milioanelor de oameni. M-am întins jos pe piatră şi, punându-mi capul pe o robă ce îmi servea drept pernă, am adormit.

IX

Era o liniște adâncă. Domnea o atmosferă de concentrare intensă. Din când în când, la intervale mari de timp, se stârnea câte un freamăt abia auzit care se stingea lăsând în urma lui o tăcere de mormânt. Priveam în jur la siluetele nemișcate, rigide, îmbrăcate în robe lungi. Toți acești oameni erau absorbiți de munca lor. Unii își concentrau întreaga atenție asupra problemelor din afara lumii noastre. Mi-am aruncat pe rând privirea asupra unei siluete apoi asupra alteia. În apropiere, stătea un abate de rang înalt venit tocmai dintr-o regiune îndepărtată. Puțin mai departe, îmbrăcat cu o robă sărăcăcioasă, se afla un călugăr coborât din munți. Fără să-mi dau seama, am împins una din mesele lungi și joase ca să-mi fac mai mult loc. Tăcerea devenise apăsătoare, era o tăcere vie, inexplicabilă, în ciuda prezenței în sală a atâtor oameni.

Bang! Tăcerea fu întreruptă brutal de un zgomot foarte puternic. Am sărit în sus și, în același timp, m-am răsucit brusc. Un bibliotecar era întins pe jos, cât era de lung, buimăcit, neștiind ce se întâmplă cu el. Cărțile cu coperți de lemn i se risipiseră pe podea. Venise foarte încărcat și nu putuse vedea că în calea lui se afla acum masa pe care o împinsesem. Și cum aceasta nu era mai înaltă de jumătate de metru, a fost de ajuns să se împiedice ca să cadă cu întreg maldărul de cărți.

Mâini evlavioase au adunat cărțile și au șters praful de pe ele. Cărțile sunt respectate în Tibet. Ele sunt păstrătoarele cunoașterii și de aceea cu ele trebuie să se umble cu mare grijă ca să nu se deterioreze. Așa se explică de ce se ocupau toți de cărți și nu de cel căzut. Am împins masa în locul de unde o deplasasem. Minunea minunilor, nimeni nu mi-a adresat nici cea mai mică mustrare! Cel ce adusese cărțile se ridică de jos frecându-și capul, neînțelegând cum de a putut să cadă. S-a gândit, poate, că eram prea departe de el ca să-i fi putut pune piedică. Dând din cap nedumerit, s-a răsucit pe călcâie și a plecat. Curând, calmul se așternu din nou în bibliotecă, iar călugării își reluară lectura întreruptă atât de brutal.

Fiindcă fusesem rănit la cap și la spate muncind la bucătărie, am fost îndepărtat de acolo pentru totdeauna. Acum, pentru muncile "auxiliare", trebuia să merg la marea bibliotecă, să șterg coperțile cărților și să mă ocup de întreținerea și de aranjarea lor. Cărțile tibetane sunt mari și grele. Coperțile de lemn sunt acoperite cu sculpturi foarte complicate care indică titlul și la care se adaugă unori câte o imagine. Era o muncă destul de anevoioasă aceea de a scoate cărțile din rafturi, de a le căra în liniște la masa mea, de a le șterge și de a le duce îndărăt la locul lor. Bibliotecarul era foarte meticulos și se uita cu atenție la fiecare volum ca să se asigure că într-adevăr era curat. Revistele și ziarele venite din multe țări străine erau legate între două plăci de lemn. Îmi plăcea foarte mult să mă uit la ele, cu toate că nu înțelegeam nici un cuvânt de acolo. Multe dintre aceste ziare străine, vechi de mai multe luni, erau ilustrate și îmi făcea o deosebită plăcere să le privesc ori de câte ori aveam prilejul. Cu cât mai mult încerca bibliotecarul să mă împiedice să mă uit la ele, cu atât mai mult mă cufundam în lectura lor ori de câte ori îl vedeam întors cu spatele. Mă fascinau îndeosebi ilustrațiile care reprezentau vehicule cu roți. În întreg Tibetul nu exista, bineînțeles, nici un vehicul cu roți. Profeții preziceau clar că

ziua în care vor apărea roți în Tibet va fi "începutul sfârșitului"; țara noastră va fi invadată după aceea de forțele răului care se vor răspândi ca o tumoare canceroasă. Noi speram că, în ciuda profeției, națiunile mari și puternice de pe glob vor lăsa în pace mica noastră țară care nu era animată de nici o intenție războinică și care nu râvnea la spațiul vital al nimănui.

Fascinat, priveam ilustrațiile; într-o revistă (al cărei nume, bineînțeles, nu-l știam), am văzut niște gravuri care reprezentau procesul de tipărire al revistelor. Se vedeau acolo mașini uriașe cu niște cilindri mari și roți dințate imense. Oamenii, așa cum apăreau în imagini, lucrau ca niște apucați, și mă gândeam în ce măsură se deosebeau lucrurile aici în Tibet de cele de acolo. Aici, mândria meșteșugarului artist și mulțumirea lucrului bine făcut erau la loc de cinste. Meșteșugarul tibetan n-avea suflet de comerciant. Am privit din nou gravurile și mă gândeam la felul în care se tipăreau cărțile la noi.

Toate cărțile era tipărite în satul Shö. Călugării-sculptori gravau cu multă iscusință caracterele tibetane în lemn prețios; ei lucrau foarte încet, ca să poată asigura o fidelitate cât mai bună și celor mai mici detalii. Odată terminată operația de sculptare a caracterelor de pe întreaga planșetă, aceasta era preluată de alți călugări care o șlefuiau până când erau înlăturate toate asperitățile; după aceea, alți meșteri îi controlau textul ca să se asigure că a fost reprodus cu exactitate, deoarece în lucrările tibetane nu trebuie să se strecoare nici o greșeală. Aici nu timpul era luat în considerare ci calitatea execuției.

După ce toate planșetele erau sculptate, șlefuite și controlate, ele treceau în mâinile călugărilor tipografi. Aceștia le puneau pe un banc de lemn și apoi îmbibau cu cerneală caracterele sculptate. Bineînțeles că acestea erau sculptate pe dos, pentru ca după imprimare, scrisul să apară corect pe hârtie. După ce se mai făceau un control pentru a se asigura

că toate caracterele au fost îmbibate cu cerneală, pe suprafața planșetelor se așeza repede o hârtie bine întinsă, asemănătoare papirusului egiptean. Foaia de hârtie era presată, după care era ridicată în sus printr-o mișcare rapidă. Călugări-controlori apucau pagina imediat și o examinau cu cea mai mare atenție; dacă descoperau vreo greșeală – indiferent de ce natură ar fi fost aceasta – hârtia nu era nici ștearsă și nici arsă ci făcută teanc și ambalată.

În Tibet, cuvântul tipărit este considerat sfânt; este o ofensă adusă cunoașterii distrugerea sau deteriorarea unei hârtii care conține texte științifice sau religioase, și acesta este motivul pentru care, în decursul timpului, Tibetul a adunat – top după top, balot după balot – documente tipărite cu ușoare imperfecțiuni. Dacă foaia de hârtie era considerată bine imprimată, se trecea la tipărirea alteia, după care urma examinarea cu aceeași grijă. Aceste operații se repetau pentru fiecare filă. Am privit adesea cum muncesc acești oameni și, în cursul studiilor, a trebuit să execut și eu o astfel de muncă. Am sculptat caractere pe dos, le-am șlefuit și, sub o strictă supraveghere, le-am îmbibat cu cerneală, iar mai târziu am tipărit cărți.

Cărțile tibetane nu sunt legate ca cele din Occident. O carte tibetană are o lungime mai mare decât cele din alte țări, căci un rând tipărit este lung de aproape un metru, în timp ce lățimea foii nu depășește treizeci de centimetri. Toate foile de hârtie erau întinse cu grijă și, după un timp, – noi nu ne grăbeam niciodată – cerneala se usca bine. Odată uscată cerneala, foile erau puse una peste alta, în ordinea numerotației. Pe o planșetă de bază de care erau prinse două curele, foile erau așezate cu grijă, și peste acest teanc se punea o altă planșetă grea – coperta. Pe copertă se sculpta titlul cărții precum și scene extrase din textele sacre. Cu ajutorul celor două curele, planșetele erau legate între ele atât de strâns încât foile formau o masă compactă. Cărțile de valoare erau apoi înfășurate în mătase și sigilate, pentru ca numai cei care

aveau dreptul de a le consulta să poată tulbura pacea acestor opere înfăptuite cu atâta grijă.

Observasem că imaginile din cărțile occidentale reprezentau adesea femei sumar îmbrăcate și îmi spuneam că trebuie să fie foarte cald în acele țări, căci altfel cum s-ar explica faptul că ele se plimbau într-o ținută atât de lejeră? În unele imagini, se vedeau oameni căzuți la pământ – morți, după toate aparențele – în timp ce în picioare, lângă ei, se aflau indivizi cu figuri sinistre ținând în mână niște obiecte metalice din țeava cărora ieșea un fum subțire. Nu am înțeles prea bine pentru ce făceau toate acestea dar, judecând după impresiile pe care mi le-au lăsat, oamenii aceștia își făcuseră din faptul de a ucide principala distracție. Apoi alți oameni, bine făcuți, îmbrăcați în niște haine ciudate, prindeau încheieturile mâinilor celor care țineau acele obiecte din care ieșea fum, într-un fel de închizători metalice.

Femeile atât de sumar îmbrăcate nu mă tulburau și nu stârneau în mine nici un interes deosebit, căci budiștii și hinduși și, de fapt, cam toate popoarele orientale, știu că sexualitatea constituie un element firesc al vieții omenești. Ei mai știu și că raporturile sexuale constituie poate forma cea mai înaltă de extaz pe care o poate resimți o ființă umană. Din acest motiv, multe dintre picturile noastre religioase reprezintă un bărbat și o femeie – considerați în general drept zeu și zeiță – în îmbrățișarea lor cea mai intimă. Noi cunoaștem atât de bine realitățile existenței și ale nașterii, încât nu avem nevoie să aruncăm un văl peste fapte, și de aceea detaliile imaginilor sunt de cele mai multe ori redate aproape fotografic. În ochii noștri, acest fapt nu capătă un aspect pornografic, nu are nimic indecent, ci reprezintă modalitatea cea mai potrivită de a ne arăta că unirea dintre un bărbat și o femeie dă naștere la anumite senzații specifice. Ni s-a explicat că din unirea sufletelor se naște o plăcere mult mai intensă dar că, natural, această unire nu se putea înfăptui în această lume.

De la negustorii cu care am stat de vorbă - atât cei din Lhasa şi din satul Shö cât şi cei care se odihneau pe marginea drumului, aproape de Poarte de Apus - am aflat cu uimire că la occidentali este indecent să-ţi expui corpul în faţa altora. Nu am reuşit să înţeleg cum te poţi ruşina de lucrul cel mai elementar cu care ai fost înzestrat de la natură. Mi-am amintit despre discuţia pe care am avut-o cu un negustor bătrân care străbătea mereu drumul dintre Kalimpong din India şi Lhasa. Mă obişnuisem să-l întâmpin la Poarta de Apus şi să-i urez bun venit în ţara noastră. Stăteam de vorbă despre o mulţime de lucruri; eu îi spuneam ce s-a mai întâmplat prin Lhasa în ultimul timp, el îmi aducea veşti din lumea din afară. Îi aducea foarte des ziare şi reviste Maestrului meu, lama Mingyar Dondup, şi mie îmi revenea cinstea de a i le preda personal. Acest negustor mi-a zis într-o zi:

– Ţi-am vorbit mult despre oamenii din Occident, dar nu pot încă să-i pricep. Mai ales una din afirmaţiile lor nu are nici un înţeles pentru mine. Ei spun, într-adevăr, că omul a fost creat după imaginea lui Dumnezeu şi cu toate acestea le este ruşine să-şi expună corpul făcut după această imagine. Trebuie să înţeleg de aici că le este ruşine de forma divină?

S-a uitat la mine întrebător şi, bineînţeles, am tăcut, neştiind ce să-i răspund. Omul este făcut după imaginea lui Dumnezeu; deci dacă Dumnezeu este ultima perfecţiune, şi trebuie să fie aşa, nu este nici o ruşine să expunem privirilor altora imaginea lui Dumnezeu. Noi "păgânii" nu ne ruşinăm de corpul nostru, noi ştim că fără sex speţa umană nu s-ar putea perpetua. Mai ştiam că sexualitatea, în anumite condiţii şi într-un cadru corespunzător, contribuie la creşterea spiritualităţii unui bărbat şi a unei femei.

Am fost uluit să aflu că unii soţi, căsătoriţi de mulţi ani, nu şi-au văzut trupurile goale. Când mi-a spus că ei nu "făceau dragoste" decât după ce trăgeau jaluzelele şi stingeau lumina, mi-am închipuit că povestitorul credea că sunt complet străin de ce se petrece în lume şi de aceea m-am

hotărât să-l întreb pe învățătorul meu despre problema sexualității.

Am plecat de la Poarta de Apus și m-am avântat pe o cărare îngustă și periculoasă pe care noi, băieții de la Chakpori, o preferăm cărării obișnuite. Această scurtătură care i-ar fi inspirat teamă oricărui om de la munte, și care ne înfricoșa și pe noi adeseori, constituia un adevărat examen al curajului pentru cei care se aventurau pe ea. A merge pe această potecă era punctul nostru de onoare, și nu apucam pe cărarea obișnuită decât atunci când eram însoțiți de o persoană mai în vârstă căreia trebuia să-i acordăm respectul cuvenit. Ascensiunea ne obliga să ne agățăm cu mâinile și picioarele de muchiile stâncilor și să rămânem suspendați în gol, cu alte cuvinte să facem mereu niște lucruri pe care nici un om întreg la minte nu le-ar fi făcut pentru tot aurul din lume.

Am ajuns în cele din urmă în vârf și am intrat în Chakpori pe un drum cunoscut numai de noi, drum care le-ar fi provocat crize de apoplexie Maeștrilor Disciplinei. Am intrat în curtea interioară mult mai obosit decât dacă aș fi urcat pe cărarea obișnuită, dar eram mândru că onoarea îmi fusese satisfăcută, mai ales că reușisem să mă cațăr pe această scurtătură cu mult mai repede decât alți băieți.

M-am scuturat de praful și pietricelele care se adunaseră în robă și mi-am curățat bolul de cele câteva ierburi care rămăseseră agățate de el; simțindu-mă îndeajuns de prezentabil, am intrat în clădire ca să-l caut pe lama Mingyar Dondup. L-am văzut îndepărtându-se de locul unde mă aflam. L-am strigat, iar el s-a îndreptat spre mine; nici un alt lama de la Chakpori nu ar fi făcut acest lucru, dar învățătorul meu îi trata pe toți ca pe niște egali ai săi. El spunea că nu forma exterioară, nu învelișul carnal contează, ci ceea ce se află în interior, ceea ce guvernează acest corp. Învățătorul meu era el însuși o mare încarnare, care fusese recunoscută cu ușurință chiar în momentul întoarcerii sale pe acest

pământ. Şi n-am să uit niciodată exemplul pe care mi-l dădea permanent acest om eminent prin comportarea sa, arătându-şi întotdeauna modestia şi respectând atât sentimentele celor de talia lui cât şi pe cele ale persoanelor care îi erau, s-o spunem deschis, cu mult inferioare.

– Ei bine, Lobsang! mi-a spus, te-am văzut cum te cățărai pe cărarea interzisă şi dacă aş fi fost Maestru al Disciplinei, corpul tău te-ar fi usturat nu în puţine locuri şi ai fi fost fericit să te mai poţi ţine pe picioare. (Începu să râdă şi adăugă:) Dar şi eu făceam acelaşi lucru, cândva, şi încerc un fior când îi văd pe alţii făcând ceea ce eu nu mai sunt în stare să fac, deşi ar trebui să mă dojenesc pentru asta. Ei bine, spune-mi de ce eşti aşa de grăbit?

Am aruncat privirile spre el şi i-am spus:

– Onorabile lama, am auzit lucruri înspăimântătoare pe seama celor din Occident şi mă simt grozav de încurcat; nu ştiu dacă cel cu care am vorbit şi-a râs de mine sau dacă în ochii lui am părut mai prost decât sunt, sau dacă acele lucruri de necrezut pe care mi le-a descris sunt adevărate.

– Vino cu mine, Lobsang, îmi spuse maestrul, tocmai mă îndreptat spre camera mea ca să meditez. O să stăm de vorbă mai întâi. Meditaţia poate să mai aştepte.

Ne-am îndreptat aşadar, mergând alături, spre camera lui – cameră ce dădea spre Parcul Comorilor. Am intrat în încăpere după el şi am observat că în loc să se aşeze, l-a sunat pe asistentul său să ne aducă ceai. Apoi se apropie de fereastră de unde contemplă admirabila panoramă ce se deschidea în faţa ochilor noştri. O panoramă extraordinară, poate una dintre cele mai frumoase din lume. Jos de tot, puţin spre stânga, se întindea grădina roditoare şi împădurită care se numea Norbu Linga sau Parcul Comorilor. (În limba chineză, "Terasele Nopţii" înseamnă moartea, sau cel puţin "a merge pe Terasele Nopţii" înseamnă a muri. Găsesc că este nostim.) Se vedea apa limpede sclipind printre arbori şi micul templu al Prea Înţeleptului strălucind în soare. Cineva venea pe

drum, o cărare făcută din pietre plate aşezate la distanţă unele de altele pentru ca apa în care stăteau să poată curge liber şi ca peştii să se poată mişca în voie printre ele. Am crezut că disting în cel de pe cărare pe unul din înalţii demnitari ai guvernului.

– Da, Lobsang, este un demnitar care merge să-l vadă pe Prea Înţeleptul, spuse lama drept răspuns la întrebarea mea mută. Am mai rămas câtva timp la fereastră căci era plăcut să privim acel parc dincolo de care curgea Fluviul Fericit, care scânteia şi părea că saltă de bucurie ca şi cum ar fi vrut să salute această zi frumoasă. Am putut să vedem locul care îmi plăcea atât de mult; era pentru mine o sursă de încântare şi de uimire să-l privesc pe luntraş cum se urcă pe bacul din piele de iac şi cum îl împinge prin apele fluviului cu ajutorul unei prăjini până la celălalt mal.

Jos, sub picioarele noastre, între noi şi Norbu Linga, nişte pelerini înaintau încet pe dumul Lingkor-ului fără să-şi arunce privirile spre Chakpori. Toată atenţia le era îndreptată spre Parcul Comorilor, în speranţa de a vedea acolo ceva interesant; mereu cu urechile la pândă, trebuie că aflaseră că Prea Înţeleptul se va afla la Norbu Linga. Puteam să mai văd de asemenea şi Kashya Linga, un mic parc plin de copaci situat la marginea Drumului Lacului. Un alt drum lega Drumul Lingkor-ului de Kyi Chu. Pe acest drum mergeau mai ales călătorii care voiau să treacă fluviul cu bacul. Dar alţii îl foloseau ca să ajungă la Grădina Călugărului care se afla dincolo de Drumul Bacului.

Călugărul-servitor ne aduse ceaiul însoţit de excelentele prăjituri.

Învăţătorul meu spuse:

– Vino să mâncăm, Lobsang, să ne refacem puterile căci oamenii, ca să poată discuta în linişte, trebuie să aibă ceva nu numai în cap ci şi în stomac!

S-a aşezat pe una din acele perne tari care, în Tibet, ţin loc de scaune, căci noi obişnuim să stăm cu picioarele încru-

cişate. Mi-a făcut semn să mă aşez şi eu, ceea ce am şi făcut de îndată, căci vederea bunătăţilor de pe măsuţa joasă mi-a stârnit pofta de mâncare. Am mâncat în linişte. În Tibet, călugării mănâncă în tăcere; la masă nu se vorbeşte, nu se face zgomot. Când sunt singuri, călugării mănâncă în linişte, dar dacă se află într-un grup mai mare, atunci li se citeşte cu voce tare pasaje extrase din Cărţile Sfinte. Lectorul stă pe un loc mai înalt ca să poată vedea nu numai textul din care citeşte ci şi pe acei călugări care, fiind prea absorbiţi de hrană, sunt mai puţin atenţi la lectură. În timpul mesei luată în grup, supraveghetorii sunt şi ei prezenţi pentru a se asigura că în afară de vocea cititorului nu se aude nici un alt zgomot din partea călugărilor care mănâncă. Însă noi eram singuri; lama şi cu mine am vorbit de una de alta, ştiind că multe din vechile obiceiuri, ca acela de a mânca în linişte, erau bune pentru păstrarea disciplinei, dar aveau mai puţină importanţă când era vorba de numai două persoane. Mă simţeam flatat în vanitatea mea, căci mă consideram partener de discuţie al unui om într-adevăr important din ţara mea.

– Ei bine, Lobsang, acum că am terminat de mâncat, ia spune ce te frământă?

– Onorabile lama! i-am spus cu vocea tremurată, un negustor care trecea prin Lhasa şi cu care am stat de vorbă nu demult, aproape de Poarta de Apus, mi-a spus nişte lucruri ciudate despre Occidentali. El mi-a spus că aceştia consideră indecente picturile noastre religioase. Mi-a dat amănunte incredibile despre viaţa lor sexuală şi mă întreb acum dacă într-adevăr nu şi-a bătut joc de mine.

Lama m-a privit, a rămas puţin pe gânduri, şi apoi mi-a spus:

– Lobsang, ca să discutăm despre acest subiect nu este de ajuns doar o singură convorbire. Noi trebuie să mai asistăm şi la serviciul divin care trebuie să înceapă în curând. Să vorbim deci pentru început de un singur aspect al problemei; eşti de acord?

Am dat din cap nerăbdător, căci eram destul de intrigat. Lama a continuat:

– Toate acestea își au rădăcinile în religie. Cea din Apus este diferită de cea din Răsărit. Vom vorbi despre ele și vom vedea ce legătură au cu subiectul de care ne ocupăm. (Și-a aranjat mai bine roba în jurul lui și a sunat sevitorul ca să curețe masa pe care mâncasem. După ce călugărul-servitor și-a teminat treaba și a ieșit, lama s-a întors către mine și atunci a început o discuție pe care eu am găsit-o pasionantă.) Lobsang, trebuie să facem o paralelă între una din religiile apusene și religia noastră budistă. Din cele învățate până acum, cred că ai înțeles că învățăturile Domnului nostru Gautama au suferit unele modificări în decursul timpului. În timpul secolelor care s-au scurs de când Gautama a părăsit acest pământ și a fost ridicat la rangul de Buddha, învățăturile pe care el ni le-a lăsat au fost modificate într-o anumită măsură. Unii dintre noi consideră că nu s-a procedat corect. Alții gândesc că e bine pentru că în felul acesta au fost aduse la nivelul gândirii moderne.

S-a uitat la mine ca să fie sigur că îl ascultam cu atenție și că înțelegeam ceea ce îmi spunea. Îl înțelegeam perfect și îl urmăream atent. A dat scurt din cap și a continuat:

– Noi l-am avut pe Marele Inițiat pe care îl numim Gautama și pe care alții îl numesc Buddha. Creștinii, la rândul lor, l-au avut și ei pe Marele lor Inițiat. Acesta a propovăduit anumite învățături. Legenda și, de fapt, documentele ne arată că acest Mare Inițiat, care, așa cum arată chiar Scripturile lor, a rătăcit prin pustiuri, a fost prin India și Tibet pentru a se instrui ca să găsească Adevărul pentru o religie potrivită mentalității și spiritualității apusene. Acest Mare Inițiat a fost la Lhasa și a vizitat catedrala noastră Jo Kang. Apoi s-a întors în Occident și a întemeiat o religie admirabilă și foarte potrivită popoarelor de acolo. Dar atunci când acest Mare Inițiat a părăsit Terra – cum de altfel o părăsise și Gautama – s-au iscat unele neînțelegeri în sânul bisericii creștine. La

şaizeci de ani de la moartea Lui, conducătorii bisericii s-au întrunit la un congres care s-a ţinut în oraşul Constantinopol. Dogma creştină, credinţa creştină au suferit atunci modificări. Fără îndoială, anumiţi preoţi s-au gândit că dacă vor introduce în dogmă şi pedepse pentru cei ce se abat de la respectarea învăţăturilor creştine, vor reuşi să-i supună pe cei mai refractari membri ai bisericii.

M-a privit ca să vadă dacă eram atent. Şi din nou i-am făcut semn cu capul că îl urmăream şi că expunerea lui mă interesa foarte mult.

– Cei care participau la acest congres de la Constantinopol, în anul 60, nu nutreau nici un fel de simpatie pentru femei, tot aşa cum există printre noi călugări care sunt gata să leşine numai la ideea de femeie. Mulţi dintre acei oameni considerau sexualitatea ca ceva murdar, imoral, ca ceva care serveşte doar în caz de necesitate absolută şi numai pentru propagarea speciei. Ei înşişi nu erau confruntaţi decât într-o foarte mică măsură cu asemenea necesităţi sexuale; fără îndoială, nevoile lor erau de altă natură, unele poate de ordin spiritual, cine ştie. Cert este că au hotărât să declare că sexualitatea este un lucru rău, o operă a diavolului. Ei au decretat că toţi copiii se nasc păcătoşi şi că nu erau demni de a-şi primi răsplata divină decât după ce vor fi mai întâi spălaţi de aceste păcate. (A tăcut o clipă, apoi a adăugat surâzând:) Nu ştiu ce au gândit că se va întâmpla cu milioanele de prunci născuţi înaintea acestui congres de la Constantinopol! Ceea ce îţi explic, Lobsang, se referă la creştinism aşa cum îl înţeleg eu. Atunci când vei merge să trăieşti printre oamenii din Occident, vei căpăta şi alte informaţii despre această religie care îmi vor modifica, poate, părerile pe care le am despre ea.

În clipa în care a terminat această frază, s-au auzit sunetele trompetelor şi cele ale cochiliilor de melci marini, chemând la slujbă. În jurul nostru se auzea rumoarea reţinută a călugărilor pregătindu-se pentru serviciul divin. Ne-am

ridicat şi ne-am aranjat robele înainte de a pleca la templu. La intrare, în clipa când s-a despărţit de mine, mi-a spus:

– După ce se termină slujba să vii înapoi în camera mea, Lobsang, ca să continuăm lecţia.

Am intrat în templu şi m-am dus lângă colegii mei; m-am rugat şi i-am mulţumit zeului meu pentru că m-am născut tibetan ca şi învăţătorul meu, lama Mingyar Dondup. Vechiul templu era foarte frumos; în acea atmosferă de înaltă spiritualitate, simţeam cum norii de tămâie care pluteau uşor ne pun în legătură cu fiinţele vii de pe alte planuri. Tămâia nu este numai o aromă plăcut mirositoare, ceva care "dezinfectează" un loc sfânt; ea este o forţă vie, o astfel de forţă încât – dacă se alege un anumit fel de tămâie – se poate stăpâni într-adevăr ritmul vibraţiilor. În seara aceea, în templu, fumul de tămâie care plutea molatec amintea atmosfera suavă a timpurilor de altădată. Din locul în care mă aflam, scrutam cu privirea semiîntunericul care domnea în templu. Vocilor grave, psalmodiate, ale bătrânilor călugări li se alătura, din când în când, sunetul clopoţeilor de argint. Printre noi se afla în acea seară un călugăr japonez. El străbătuse în lung şi-n lat toată ţara noastră, după ce stătuse un timp în India. Era un om important în ţara lui şi adusese cu el nişte tobe din lemn, tobe care joacă un rol foarte important în viaţa călugărilor japonezi. Talentul multilateral al acestui călugăr şi muzica deosebită a tobelor în care bătea mă făcea să-l privesc cu admiraţie. Găseam, într-adevăr, că e ceva extraordinar să baţi într-o cutie de lemn şi să scoţi asemenea sunete muzicale.

În afara acestor tobe, mai avea un fel de benzi din piele pe care erau prinşi clopoţei; călugării noştri îl acompaniau agitând clopoţeii de argint. Când într-un anumit moment, s-a auzit sunetul ca de tunet din marea cochilie de melc, mi s-a părut că vibrează tot templul. În atmosfera de acolo în care totul vibra şi luminile scânteiau, fumul de tămâie, văzut mai de departe, părea că formează imagini ale unor lama morţi de

multă vreme. Slujba s-a terminat repede şi, aşa cum m-am înţeles cu maestrul meu, m-am grăbit să-l întâlnesc.

– Văd că n-ai pierdut timpul, Lobsang, zise el vesel. Am crezut că te vei duce să iei o gustare!

– Nu, onorabile lama, m-am grăbit să aflu mai multe despre subiectul care mă interesează, căci tot ce mi-a povestit negustorul şi alţii m-au pus în încurcătură.

Lama începu să râdă.

– Sexualitatea este un subiect care interesează pe toată lumea! La urma urmelor, ea este cea care face ca planeta noastră să nu se depopuleze.

– Onorabile lama, mi-aţi spus că sexualitatea vine pe locul doi printre marile forţe care conduc omenirea. Ce înţelegeţi prin aceasta? Întrucât ea împiedică reducerea numărului de oameni de pe glob, nu ar trebuisă fie considerată drept forţa cea mai importantă?

– Forţa cea mai importantă din lume, Lobsang, nu este instinctul sexual, este imaginaţia, căci fără ea nici instinctul sexual nu ar exista. Dacă bărbatului i-ar lipsi imaginaţia, el nu ar mai fi atras de femeie. Fără imaginaţie, n-ar exista nici scriitori, nici artişti, n-ar exista nimic bun, nimic constructiv.

– Dar, onorabile lama, spuneţi că imaginaţia este indispensabilă sexualităţii? În acest caz ce rol mai poate juca ea la animale?

– Această facultate o posedă atât oamenii cât şi animalele, Lobsang. Mulţi oameni cred că animalul este lipsit cu totul de minte, de orice fel de inteligenţă, însă eu, care am trăit un număr surprinzător de ani, pot să afirm contrariul. (Învăţătorul meu mă privi şi, îndreptându-şi degetul arătător spre mine, spuse:) Tu, care spui că iubeşti pisicile templului, poţi pretinde că sunt lipsite de imaginaţie? Tu te opreşti întotdeauna ca să le vorbeşti şi să le mângâi. Dacă le-ai arătat cândva dragostea ta, ele te vor aştepta să mai vii şi a doua oară şi a treia oară. Dacă ar fi vorba despre nişte reacţii lipsite de sensibilitate, de nişte mecanisme cerebrale, pisicile nu te-ar

mai aştepta încă de la a doua sau a treia oară, ci ar fi nevoie să te vadă de mai multe ori până când să capete obişnuinţa necesară. Nu, Lobsang, toate animalele au imaginaţie. Masculul îşi imaginează plăcerea pe care o va simţi alături de femela sa - şi reciproc - şi inevitabilul se produce.

M-am gândit la lucrurile pe care tocmai le aflasem şi mi-am zis că maestrul meu avea perfectă dreptate. Văzusem păsărelele cum bat din aripi la fel cum clipesc tinerele femei! Observasem cu câtă îngrijorare îşi aşteaptă o păsărică perechea să revină din nesfârşita goană după hrană. Văzusem cu câtă bucurie femela iubitoare îşi întâmpina masculul la întoarcerea acestuia. Am înţeles acum că animalele nu erau lipsite de imaginaţie şi că maestrul meu avea dreptate atunci când spunea că forţa principală a lumii este imaginaţia.

– Unul dintre negustori mi-a spus că, pe măsură ce o persoană se ocupă mai intens de ocultism, cu atât disprețuieşte mai mult sexualitatea. Este adevărat, onorabile lama, sau a vrut să-şi râdă de mine? Am auzit atâtea ciudăţenii încât nu mai ştiu ce să cred.

Lama Mingyar Dondup dădu din cap melancolic.

– Este adevărat că un număr însemnat de oameni care studiază ocultismul sunt cu totul împotriva vieţii sexuale şi aceasta pentru următorul motiv; ţi s-a spus deja că cei mai mari ocultişti nu erau oameni normali, în sensul că sufereau de o boală fizică. O persoană poate suferi de o boală gravă, de tuberculoză sau de cancer, o alta poate suferi de tulburări nervoase; acesta este un rău care poate dezvolta percepţiile metafizice. (Încruntându-şi sprâncenele, continuă:) Pentru mulţi oameni, instinctul sexual este un stimulent puternic. Unii, dintr-un motiv sau altul, încearcă să-l sublimeze în vederea creşterii forţelor spirituale. Odată ce o persoană, bărbat sau femeie, a renunţat la o anumită practică, ea devine un adversar înverşunat al ei. Nimeni nu va lupta cu mai multă îndârjire împotriva relelor provocate de alcool decât beţivul care a renunţat la băutură! Tot astfel, bărbatul şi femeia care

au renunțat la plăcerile cărnii (poate pentru că nu erau în stare să guste sau să ofere aceste plăceri) se îndreaptă spre ocultism și întreaga energie de care dispuneau (cu sau fără succes) în viața sexuală, o vor consacra de acum înainte ocultismului. Din nefericire, se întâmplă uneori ca acești oameni să-și piardă simțul măsurii. Ei susțin sus și tare că nu se poate evolua decât renunțând definitiv la viața sexuală. Nimic nu poate fi mai absurd și mai împotriva adevărului; mulți dintre oamenii eminenți de pe pământ duc o viață normală și aceasta nu-i împiedică să facă progrese remarcabile în metafizică.

Între timp, marele lama-medic Chinrobnobo intră în încăpere. L-am salutat și el s-a așezat lângă noi.

– Tocmai începusem să-i vorbesc lui Lobsang despre unele subiecte referitoare la sexualitate și ocultism, spuse învățătorul meu.

– Ah da, răspunse lama Chinrobnobo, de câtva timp mă gândeam că a sosit momentul ca el să se lămurească asupra acestei probleme.

Maestrul meu își continuă expunerea:

– Este clar că cei care duc o viață sexuală normală – și asta trebuie să facă!– își dezvoltă și forța spirituală. Nu trebuie să abuzăm de activitățile sexuale, după cum nu trebuie nici să le interzicem. Declanșând anumite vibrații la o ființă umană, actul sexual îi poate mări forța spirituală. Totuși, adăugă el privindu-mă cu o anumită severitate, să nu uiți, Lobsang, că acest act nu este permis decât celor care se iubesc, celor care se simt legați pe plan sentimental și spiritual. Prostituarea corpului nu este permisă, este un fapt condamnabil; ea poate fi tot atât de dăunătoare pentru cineva pe cât de benefică îi poate fi iubirea. În plus, un bărbat sau o femeie nu ar trebui să aibă decât un singur partener și ar trebui să reziste oricărei tentații care i-ar putea îndepărta de la drumul cel bun.

Lama Chinrobnobo adăugă și el:

– Mai este un subiect despre care ar trebui să-i vorbiți, onorabile lama, și anume acela al controlului nașterilor. Vă *las dumneavoastră grija de a-i explica acest lucru elevului* de care vă ocupați

S-a ridicat, a salutat cu o oarecare solemnitate și a ieșit din cameră. Învățătorul meu m-a întrebat:

– Nu ești sătul de această discuție, Lobsang?

– Nu, onorabile lama, am răspuns, sunt nerăbdător să aflu cât mai mult căci toate aceste lucruri mi se par atât de ciudate.

– Atunci, trebuie să știi că, în primele timpuri după apariția oamenilor pe Pământ, aceștia erau grupați în familii; existau în lume familii mai puțin numeroase care, cu timpul, s-au mărit. Cum era de așteptat, au apărut neînțelegeri și certuri între oameni. Familiile au început să se lupte între ele. Învingătorii îi ucideau pe învinși, le luau femeile și le duceau în țara lor. Era evident pentru ei că cu cât o familie era mai numeroasă, cu atât devenea mai puternică, putând să se apere mai bine împotriva dușmanilor. Odată cu creșterea numărului celor ce o alcătuiau, familia a devenit trib, denumire sub care va fi cunoscută mai apoi. (Mi-a aruncat o privire puțin melancolică și apoi a continuat:) La rândul lor, triburile se măreau și ele odată cu trecerea anilor și secolelor. Unii dintre membrii triburilor au fost ridicați la rang de preoți, dar preoți care se bucurau de anumite puteri politice și care își aveau ațintite privirile spre viitor! Aceștia au hotărât să facă niște legi, pe care le-au considerat drept porunci ale unui zeu, care să fie binefăcătoare pentru întregul trib. Ei propovăduiau că oamenii trebuie să crească și să se înmulțească. În acele timpuri, aceasta constituia o necesitate absolută, căci dacă membrii unui trib nu se "înmulțeau", acel trib slăbea și risca să fie distrus în întregime. Așadar, preoții care porunceau poporului lor să crească și să se înmulțească apărau viitorul propriul lor trib. De atunci s-au scurs multe secole și este clar în prezent că populația globului a crescut într-un asemenea

ritm încât pământul a devenit suprapopulat. Resursele sale nu vor mai suficiente pentru a-şi hrăni locuitorii; va trebui să se ia măsuri pentru reglementarea acestei situaţii.

Toate acestea mi se păreau cât se poate de fireşti şi le înţelegeam foarte bine; eram fericit să ştiu că prietenii mei din Pargo Kaling, negustorii care veneau din ţări îndepărtate, nu mă minţiseră.

– Chiar şi în prezent, spuse mai departe învăţătorul meu, unele religii consideră drept condamnabilă ideea de a limita numărul naşterilor, dar dacă studiem istoria universală se observă că cea mai mare parte a războaielor au la origine lipsa spaţiului vital care determină un popor să atace un altul. O ţară a cărei populaţie creşte cu repeziciune ştie că dacă ritmul de creştere rămâne ridicat, nu va mai exista nici destulă hrană şi nici locuri de muncă suficiente pentru cetăţenii săi. Atunci, ţara intră în război, proclamând că are nevoie de spaţiu vital!

– Onorabile lama, ce soluţie găsiţi dumneavoastră acestei probleme?

– Lobsang, mi-a răspuns, ar fi uşor să se găsească soluţii dacă oamenii de bună credinţă, bărbaţi şi femei, s-ar aduna la un loc ca să discute calm această problemă. Vechile forme de religie – învăţăturile religioase de odinioară – erau potrivite unei lumi tinere, cu o populaţie mai redusă, dar acum este inevitabil ca această problemă să fie privită dintr-un alt punct de vedere. Tu m-ai întrebat, ce aş face eu? Ei bine, eu aş legaliza controlul naşterilor. Aş educa oamenii în această problemă, le-aş explica în ce constă ea, cum poate fi aplicată şi tot ce se poate şti în legătură cu acest subiect. Aş avea grijă ca oamenii care vor copii să poată avea unul sau doi şi cei care nu-şi doresc să ştie ce să facă pentru a evita sarcina Religia noastră nu consideră aceasta drept un păcat, Lobsang Am studiat lucrări foarte vechi, din timpurile foarte îndepărtate, când Occidentul nu era decât un pustiu, căci, aşa cum ştii, viaţa a apărut mai întâi în China şi în regiunile din

jurul Tibetului, apoi s-a răspândit în India şi abia după aceea în Occident. Dar iată că încep să mă îndepărtez de subiect!

M-am gândit ca, la prima ocazie, să-i cer maestrului meu să-mi spună mai multe despre originea vieţii pe pământ. Deocamdată, căutam să mă clarific asupra vieţii sexuale.

Lama mă privi şi, văzând cu câtă atenţie îl urmăream, continuă:

– Aşa cum ţi-am spus, cele mai multe războaie izbucnesc din cauza suprapopulării globului. Este o realitate că au existat războaie – şi vor exista întotdeauna – atât timp cât populaţia va creşte în continuare. Ele devin necesare în această situaţie, căci altfel planeta va forfoti de atât de multe fiinţe omeneşti tot aşa cum pe un animal mort forfotesc furnicile. Când vei părăsi Tibetul, a cărui populaţie nu este numeroasă, şi când vei vizita marile oraşe ale lumii, vei fi îngrozit şi uluit de mulţimile imense de oameni care locuiesc în ele. Vei constata că am avut dreptate: războaiele sunt necesare căci, graţie lor, se limitează numărul locuitorilor acestei planete. Dacă nu ar exista nici războaie şi nici boli, numărul indivizilor ar continua să crească şi atunci ar apărea foametea. Oamenii ar deveni atunci ca nişte nori de lăcuste care distrug totul în calea lor şi care, după ce nu vor mai avea ce mânca, se vor devora între ele. Oamenii vor trebui să înveţe din aceste lecţii şi să caute soluţii pentru viitor.

– Onorabile lama, unii dintre negustorii care mi-au vorbit despre controlul naşterilor spuneau că mulţi oameni consideră acest lucru ca fiind un păcat. De ce gândesc ei aşa?

Maestrul meu se gândi puţin, întrebându-se fără îndoială în ce măsură putea să răspundă la întrebare, astfel încât să fie înţeles de un tânăr ca mine, şi apoi spuse:

– Pentru unii, controlul naşterilor ar fi totuna cu uciderea unei fiinţe care nu s-a născut încă; potrivit religiei noastre, Lobsang, sufletul nu vine să anime o fiinţă nenăscută. Credinţa noastră ne spune că nu poate fi vorba în nici un caz de crimă, şi că este absurd să consideri crimă faptul de a lua

măsuri împotriva concepției. Este ca și cum am spune că distrugem tot atâtea plante atunci când împiedicăm semințele lor să încolțească! Oamenii își închipuie adesea că ei sunt cel mai minunat produs al acestui univers imens. În realitate, oamenii nu sunt decât o formă de viață, și nu cea mai evoluată; dar acum nu avem timp să ne lungim asupra acestui subiect.

Mă mai preocupa un lucru; era ceva care mi se părea așa de scandalos, așa de îngrozitor, că abia îndrăzneam să aduc vorba. Totuși, am făcut-o!

– Onorabile lama! Se pare că unele animale, vacile de exemplu, sunt fecundate prin mijloace artificiale. Este oare adevărat?

Lama păru surprins de întrebare, apoi îmi răspunse:

– Da, Lobsang, este exact. Există în Occident oameni care se străduiesc să sporească numărul vitelor prin ceea ce ei numesc însămânțare artificială. Cu alte cuvinte, vacile sunt fecundate cu ajutorul unor seringi mari, în loc să fie duse la tauri. Acești oameni se pare că nu țin seama de faptul că procrearea unui pui, fie că este vorba de un pui de om, de un pui de urs sau de puiul unei vaci, nu este doar un simplu proces mecanic de împreunare. Dacă vrem să avem vite sănătoase, trebuie ca împreunarea să fie însoțită, dacă nu de iubire, cel puțin de o oarecare afecțiune. Dacă oamenii ar fi procreați prin însămânțare artificială, s-ar putea ca – lipsind iubirea în acest proces – nou-născuții să devină niște sub-oameni! Îți repet, Lobsang, dacă dorim să obținem o specie umană sau animală mai bună trebuie ca părinții să dea dovadă de afecțiune unul pentru celălalt, pentru ca actul sexual să le ridice totodată ritmul vibrațiilor lor fizice și psihice. Însămânțarea artificială, efectuată într-un climat de indiferență, în care afecțiunea nu joacă nici un rol, nu poate da decât rezultate fără valoare. După părerea mea, însămânțarea artificială este una dintre cele mai mari crime de pe acest pământ.

Cum stăteam aşezat acolo, crepusculul începu să pătrundă în cameră, învăluindu-l şi pe lama Mingyar Dondup a cărui aură, în întunericul care creştea, degaja lumina aurită a unei înalte spiritualităţi. Pentru mine, clarvăzătorul, această aurită lumină strălucea îndeajuns pentru a percepe şi amurgul. Şi percepţiile mele supranormale m-au făcut să-mi dau seama, ca şi cum aş fi ştiut de mai înainte, că mă aflam în prezenţa unuia dintre cei mai importanţi oameni din Tibet. Aceasta mi-a încălzit inima şi am simţit că întreaga mea fiinţă vibra de dragoste pentru cel care era învăţătorul meu.

Sunetele cochiliilor de melc ale templului răsunară din nou dar, de această dată, nu pe noi ne chemau la slujbă ci pe alţii. Ne-am apropiat de fereastră şi am privit afară. Lama puse o mână pe umărul meu şi privi valea peste care începea să se aştearnă întunericul violet.

– Fie ca stăpân să-ţi fie conştiinţa, Lobsang, îmi spuse. Vei şti întotdeauna dacă un lucru este demn de laudă sau condamnabil. Tu vei călători departe, mai departe decât îţi închipui, şi în drumurile tale vei da peste multe tentaţii. Fie ca stăpân să-ţi fie conştiinţa. Noi, tibetanii, suntem un popor liniştit, puţin numeros, care trăieşte în pace, care crede în bine şi în sfinţenia spiritului. Oriunde vei merge, orice ţi s-ar întâmpla, lasă-te condus de propria-ţi conştiinţă.Noi încercăm să te ajutăm. Ne străduim să dezvoltăm formidabila ta putere telepatică şi de clarviziune pentru ca, atât timp cât vei trăi, să poţi păstra legătura cu marii lama rămaşi aici pe înălţimile Himalaiei şi care, mai târziu, îşi vor consacra întregul lor timp aşteptând mesajele tale.

Să aştepte mesajele mele? Am rămas cu gura căscată; mesajele mele? Cu ce mă deosebeam de ceilalţi? Pentru ce marii lama ar aştepta tot timpul mesaje de la mine? Maestrul meu începu să râdă şi mă bătu pe umăr.

– Raţiunea existenţei tale, Lobsang, este aceea de a duce la bun sfârşit o misiune cu totul deosebită. În ciuda tuturor încercărilor, a tuturor suferinţelor, vei reuşi s-o îndeplineşti.

Dar ar fi nedrept să fii lăsat de unul singur într-o lume străină, o lume care ar râde de tine, care te-ar considera un mincinos, un impostor, un mistificator. Să nu fii cuprins de deznădejde niciodată, să nu renunți niciodată, căci dreptatea va învinge. Tu, Lobsang, vei câștiga partida.

Umbrele înserării se transformară pe nesimțite în noapte; la picioarele noastre, străluceau luminile orașului Lhasa. Deasupra noastră, luna nouă ne privea curioasă de undeva de peste vârfurile munților. Astrele, milioanele de astre, sclipeau pe firmament. Mi-am ridicat ochii spre bolta cerească și m-am gândit la toate prezicerile ce mi se făcuseră. M-am gândit de asemenea la încrederea pe care mi-o arăta maestrul meu, lama Mingyar Dondup, și m-am simțit fericit.

X

Profesorul era prost dispus; poate că ceaiul pe care îl băuse fusese prea rece sau tsampa nu fusese îndeajuns de prăjită sau amestecată după gustul lui. Profesorul era prost dispus; aşezaţi în clasă, tremuram cu toţii de frică. Pe neaşteptate, îi luase la bătaie pe băieţii din stânga şi din dreapta mea. Aveam o memorie bună, ştiam lecţiile la perfecţie, puteam să repet orice capitol sau verset din cele o sută opt volume din Kan-Gyur. "Bang! Bang!". Am fost luat prin surprindere şi cred că am sărit în sus; cei trei colegi din stânga mea şi ceilalţi trei din dreapta mea făcură la fel. Câteva clipe, nu ne-am dat seama care dintre noi primea chelfăneala, apoi, cum profesorul începu să lovească mai tare, am înţeles că eu eram victima furiei sale! Continuă să mă bată, mormăind fără încetare:

– Favoritul lui lama! Cretin răsfăţat ce eşti! Am să te învăţ eu minte!

Praful care ieşea din roba mea s-a adunat ca un nor făcându-mă să strănut. N-am înţeles de ce acest lucru l-a făcut să turbeze de mânie şi să înceapă să lovească mai tare, făcând să ţâşnească din robă şi mai mult praf. Din fericire, şi el nu se îndoia de aceasta, prevăzusem proasta lui dispoziţie şi mă îmbrăcasem mai gros ca de obicei, astfel încât loviturile lui erau suportabile. De altfel, mă călisem. Acest profesor era un tiran, un om care pretindea perfecţiunea din partea celorlalţi fără ca el să fie perfect. Nu numai că ne pretindea să

recităm lecţiile cuvânt cu cuvânt, dar dacă pronunţarea, inflexiunea nu corespundea dorinţelor sale, punea mâna pe baston, trecea repede în spatele nostru şi ne lovea cu sete. Acum era absorbit de un asemenea exerciţiu şi în praful gros care ieşea simţeam că mă sufoc. În Tibet, ca de altfel oriunde în lume, băieţii mai mici când se joacă sau se bat, se rostogolesc prin praf şi, atunci când sunt lipsiţi de grija unei mame, nu se gândesc întotdeauna să-şi perie hainele; ale mele erau pline de praf şi această porţie de bastoane pe care o căpătam echivala cu o curăţenie făcută cu aspiratorul. Profesorul continua să dea zicându-mi:

– Am să te învăţ eu să mai pronunţi prost cuvintele! Să fii lipsit de respect faţă de Sfânta Ştiinţă! Cretin răsfăţat care lipseşte mai tot timpul de la lecţii şi care, când se întoarce, ştie mai mult decât elevii mei... mucosule... am să te învăţ, am să te învăţ eu minte, într-un fel sau altul!

În Tibet, noi stăm cea mai mare parte a timpului aşezaţi, cu picioarele încrucişate sub noi, pe nişte perne groase cam de zece centimetri, şi avem fiecare în faţă nişte table înalte de treizeci până la patruzeci de centimetri, în funcţie de talia elevului. Deodată, profesorul mă apucă de ceafă şi mă izbi cu capul de tabla mea de ardezie. Aşezându-mă în felul acesta în poziţia în care putea să mă lovească mai bine, trase aer în piept şi, de data aceasta, se dezlănţui în voie. M-am făcut colac ca să mă apăr, dar aceasta mai mult în virtutea obiceiului şi nu fiindcă aş fi suferit prea tare. El îşi dădea osteneala să ne facă rău, nouă băieţilor, dar eram căliţi, pielea noastră era aproape "tăbăcită" iar corecţiile de acest gen pe care ni le aplica deveniseră de acum obişnuinţă pentru noi. Unul din colegi, la câţiva metri în dreapta mea, scoase un uşor cotcodăcit şi profesorul, lăsându-mă ca şi cum aş fi fost un cărbune aprins care-l frigea, sări ca un tigru asupra lui. Am avut grijă să nu mi se vadă pe faţă cât de mult mă amuza când vedeam norii de praf care ieşeau din roba lui. Auzeam ţipetele de durere, de teamă şi de oroare în dreapta mea, căci

profesorul lovea orbește. În cele din urmă, gâfâind și simțindu-se probabil satisfăcut, se opri.

– Ah! spuse gâfâind, asta să vă fie învățătură de minte, monștri ce sunteți, ca să fiți atenți la fiecare cuvânt al meu. Și acum, Lobsang Rampa, începe din nou și ai grijă ca pronunția ta să fie perfectă.

Am reluat textul de la început și când îmi dau silința ajung într-adevăr la rezultate bune. De data aceasta mi-a reușit foarte bine, atât de bine încât profesorul s-a înmuiat și m-a scutit de o nouă porție de lovituri.

Pe tot timpul lecției, care dura cinci ore, profesorul se plimba de la un capăt la celălalt al clasei fără să ne slăbească din priviri și nu era nevoie de cine știe ce năzbâtie pentru a se arunca asupra unui nefericit elev în momentul în care acesta ar fi crezut că nu este observat. În Tibet, ziua de lucru începe la miezul nopții; ea începe printr-o slujbă religioasă urmată, bineînțeles, de altele la intervale regulate. După aceea suntem repartizați să facem treburi gospodărești pentru a nu uita că trebuie să rămânem umili și să nu disprețuim personalul de serviciu. Avem de asemenea și pauze după care ne întoarcem la lecții. Lecțiile durează cinci ore fără întrerupere și, în acest timp, profesorii se străduiesc să ne facă să lucrăm cât mai bine, vă asigur. Bineînțeles, noi studiam mult mai mult pe durata unei zile, dar lecțiile propriu-zise durau cinci ore.

Orele se scurgeau încet; aveam impresia că ne aflam în clasă de mai multe zile. Aveam impresia că umbrele stăteau pe loc, că soarele a rămas înțepenit pe cer. Din când în când, se auzea câte un oftat de disperare și de plictiseală; ne spuneam că unul dintre zei ar fi trebuit să coboare din Olimpul său ca să ne scape de acest profesor crud, care uitase că odinioară fusese și el tânăr ca noi.

În sfârșit, s-au auzit sunetele cochiliilor de melc. Pe acoperiș, foarte sus deasupra noastră, răsună glasul unei trompete al cărei ecou se răsfrânse în vale. Cu o urmă de regret în glas, profesorul ne spuse:

– Ei bine, mă tem că va trebui să vă las să plecaţi dar, credeţi-mă, atunci când ne vom revedea, am să verific dacă aţi băgat ceva la cap!

Ne-a arătat uşa cu degetul. Băieţii din primul rînd s-au ridicat dintr-o săritură şi s-au năpustit spre ieşire. Mă pregăteam să-i imit cînd profesorul mă chemă înapoi:

– Tu, Lobsang Rampa, mi-a spus, du-te să-l întâlneşti pe maestrul tău şi urmează-i cu sfinţenie învăţăturile, dar să nu vii aici să te lauzi, în faţa elevilor mei, explicându-le că ţi se face instruirea prin hipnotism şi prin alte metode. O să văd dacă nu cumva o să te dau afară. (Îmi dădu o lovitură zdravănă peste cap şi continuă:) Acuma fugi, că numai când te văd, mă enervez; unii spun că ştii mai mult decât elevii mei.

De îndată ce mi-a dat drumul, am luat-o la sănătoasă fără să mai închid uşa. El a strigat ceva la mine, dar eu alergam prea repede pentru a mai face cale întoarsă.

Afară, unii din colegii mei mă aşteptau într-un loc de unde profesorul, se înţelege, nu putea să ne audă.

– Trebuie să facem ceva cu individul ăsta, spuse unul dintre ei.

– Da! zise un altul, dacă o s-o ţină tot aşa, până la urmă o să rănească pe careva dintre noi.

– Tu, Lobsang, adăugă un al treilea, tu care te tot lauzi cu maestrul şi învăţătorul tău, de ce nu-i povesteşti felul în care ne maltratează?

Gândindu-mă la vorbele lor, mi s-a părut că este o idee bună; chiar dacă trebuia să ne înveţe, nu avea nici un motiv să se folosească, în acest scop, de metode atât de brutale. Cu cât mă gândeam mai mult, cu atât ideea mi se părea mai bună. Am să-l caut pe lama Mingyar Dondup, am să-i spun în ce fel eram trataţi, iar el o să-l vrăjească pe profesor transformându-l într-o broască râioasă sau în orice altă făptură de felul acesta.

– Da! am strigat. Am să plec chiar acum!

M-am întos şi am luat-o la fugă. Am apucat-o pe coridoarele cunoscute şi, urcând din ce în ce mai sus, am ajuns aproape de acoperiş. În cele din urmă, am dat colţul şi am ajuns pe culoarul unde se afla camera maestrului meu. Am văzut, prin uşa deschisă a încăperii, că lama se afla înăuntru. M-a poftit să intru şi m-a întrebat.

– Ei bine, Lobnsang, de ce eşti atât de emoţionat? Te-au numit abate sau ce ţi s-a întâmplat?

L-am privit melancolic, întrebându-l la rândul meu:

– Onorabile lama, pentru ce colegii mei şi cu mine suntem atât de rău trataţi la lecţii?

Lama îmi aruncă o privire severă, având aerul unui om surprins de ceea ce aflase.

– Cum vine asta, Lobsang? mi-a zis. Aşează-te şi spune-mi ce te supără?

M-am aşezat şi am început trista poveste. Învăţătorul meu m-a ascultat cu atenţie, nu m-a întrerupt nici măcar o singură dată şi n-a făcut nici o observaţie. M-a lăsat să-mi golesc sacul şi, atunci când am ajuns la sfârşitul istorisirii şi aproape că nu mai puteam respira, mi-a spus:

– Lobsang, tu îţi dai seama că viaţa însăşi se aseamănă cu o şcoală?

– Cu o şcoală?

L-am privit ca şi cum şi-ar fi pierdut brusc minţile. Nu aş fi fost mai surprins dacă m-ar fi anunţat că soarele şi luna şi-au schimbat locurile pe cer.

– Onorabile lama, vreţi să spuneţi că viaţa este o şcoală?

– Bineînţeles, Lobsang. Odihneşte-te puţin, să ne bem ceaiul şi după aceea vom sta de vorbă.

A chemat servitorul care de îndată ne-a adus ceaiul şi alte câteva bunătăţi care-mi plăceau atât de mult. Maestrul meu era cumpătat la mâncare. Eu însă, aşa cum îmi spusese cândva, eram atât de hămesit încât mâncam cât patru oameni! Îşi însoţise însă cuvintele cu un surâs ironic care a mai atenuat din asprimea observaţiei şi a făcut să nu mă simt

deloc jignit. Mă necăjea în glumă uneori şi ştiam că nu o făcea cu răutate, căci el niciodată nu ar fi ofensat pe cineva. Nu mă supăram defel pentru observaţiile pe care mi le făcea, fiindcă ştiam că erau spre binele meu. Ne-am băut ceaiul şi lama a scris un bilet pe care l-a dat asistentului.

– Lobsang, am scris în bilet că nu vom asista în seara aceasta la slujba din templu; noi avem multe lucruri de discutat şi, deşi serviciile divine sunt foarte importante, este necesar, în actualele împrejurări, să-ţi facem o instruire intensă.

S-a sculat şi s-a apropiat de fereastră.

M-am ridicat la rândul meu şi m-am dus lângă el, căci îmi plăcea foarte mult să privesc la tot ce se petrecea afară, iar învăţătorul meu ocupa una din camerele situate la cea mai mare înălţime a lamaseriei Chakpori, o cameră de unde vederea putea cuprinde spaţii întinse şi orizonturi vaste. În plus, lama poseda un obiect foarte preţios - un telescop. Câte ore am petrecut în compania acestui instrument! Câte ore ca să privesc câmpia Lhasa, să mă uit la negustorii din oraş, să observ femeile care-şi vedeau de ocupaţiile lor obişnuite, făcându-şi micile cumpărături, ducându-se în vizită sau pierzându-şi pur şi simplu timpul. Am admirat tot acest spectacol timp de aproape un sfert de oră, după care învăţătorul meu mi-a spus:

– Să ne aşezăm, Lobsang, şi să vorbim despre problema şcolii, vrei? Ascultă-mă cu atenţie, Lobsang, căci trebuie să înţelegi bine acest subiect, încă de la început, iar dacă ceva îţi scapă, întrerupe-mă imediat.

Am dat din cap şi i-am răspuns politicos:

– Da, onorabile lama, am să vă ascult şi am să-mi dau silinţa să înţeleg. Şi dacă ceva o să-mi scape, o să vă anunţ.

– Viaţa seamănă cu o şcoală, spuse el. Când ne vom afla dincolo, în lumea astrală, înainte de a ne reîncarna, vom discuta cu alte spirite despre ce urmează să învăţăm aici. Cu câtva timp în urmă, ţi-am povestit istoria bătrânului Seng,

chinezul. Ţi-am propus atunci, dacă-ţi mai aminteşti, să-i dăm un nume chinezesc, căci dacă i-am fi dat nume tibetan, te-ai fi gândit la cine ştie ce persoană cunoscută de noi. Ei bine, bătrânul Seng, odată mort, şi-a revăzut tot trecutul şi a constatat că era necesar să mai înveţe unele lucruri. Atunci ajutoarele lui spirituale îi vor căuta părinţi, sau mai degrabă viitori părinţi, ale căror condiţii de viaţă să-i permită sufletului, care a fost cândva bătrânul Seng, să înveţe lecţiile dorite. (Lama m-a privit şi a continut:) Tot aşa stau lucrurile şi în viaţă; de exemplu, când un băiat doreşte să devină călugăr-medic, se va duce la Chakpori iar dacă vrea să facă treburi gospodăreşti, va merge la Potala, căci se pare că acolo este lipsă de servitori! Aşadar, ne alegem şcoala în funcţie de ceea ce dorim să învăţăm.

Am dat din cap aprobator căci toate acestea mi se păreau clare. Proprii mei părinţi aranjaseră să fiu primit la Chakpori, cu condiţia de a putea suporta prima încercare a puterii de a răbda.

Lama continuă:

– Când o fiinţă este gata să vină pe lume, totul este deja prevăzut; ea va coborî pe pământ, se va naşte dintr-o anumită femeie care locuieşte într-un anumit loc şi care este căsătorită cu un bărbat dintr-o anumită clasă socială. S-a considerat că în felul acesta cel ce se va naşte va avea posibilitatea de a căpăta experienţa şi cunoştinţele prevăzute dinainte. Copilul vine pe lume la timpul stabilit anterior. Mai întâi, el trebuie să înveţe să se hrănească, să-şi controleze anumite părţi ale corpului său fizic, să vorbească şi să asculte. La început, tu ştii asta, el trebuie să înveţe să vadă (S-a uitat la mine surâzând şi a adăugat:) Nici unuia dintre noi nu-i place şcoala; unii dintre noi trebuie să meargă la şcoală, alţii nu sunt obligaţi. Noi ne hotărâm să mergem la şcoală, nu din cauza karmei, ci pentru a putea învăţa mai mult. Copilul creşte, merge la şcoală unde este deseori tratat cu duritate de către profesorul său, dar nu e nimic rău în asta, Lobsang.

Disciplina nu a dăunat niciodată nimănui. Ea transformă mulțimea într-o armată. Omul nu se poate cultiva dacă nu se supune unei anumite discipline. Tu te gândești adesea că ești tratat rău, că profesorul tău este sever și crud; indiferent de ce gândești acum, să știi că tu ești acela care a ales să vină pe lume în aceste condiții.

– Zău, *onorabile lama*, am exclamat, dacă eu am fost acela care a ales să vină aici, cred că ar trebui să fiu consultat de psihiatru. De altfel, dacă eu am vrut așa, cum se face că nu știu nimic despre aceasta?

Maestrul meu se uită lung la mine și începu să râdă din toată inima.

– Înțeleg ce simți acum, Lobsang, îmi răspunse, dar nu ai nici un motiv să te neliniștești. Tu ai venit aici ca să înveți anumite lucruri. După ce le vei fi învățat, vei pleca în lumea largă, dincolo de granițele noastre, ca să afli și mai multe. Calea nu va fi ușoară, dar vei reuși în cele din urmă și de aceea eu nu doresc ca tu să-ți pierzi curajul. Orice om, oricare ar fi situația lui în viață, a coborât din planurile astrale pe acest pământ pentru a învăța și, în felul acesta, pentru a putea evolua. Tu știi, la fel de bine ca și mine, Lobsang, că dacă vrei să progresezi în lamaserie, trebuie să înveți și să-ți iei examenele. Tu nu ai avea o părere bună despre un băiat care, grație unor favoruri, ți-ar lua-o înainte și ar ajunge lama sau abate. Atâta timp cât vor exista examene, tu nu vei fi lăsat în urma altora din pricina nedreptății sau a capriciilor unui profesor.

Acum puteam să înțeleg toate acestea; când ți se explică, lucrurile par foarte simple.

– Venim pe lume ca să învățăm și, oricât de dure și de amare ar fi lecțiile, să nu uităm că noi le-am ales înainte de a ne naște. După ce vom părăsi această lume, ne vom odihni un anumit timp dincolo și apoi, dacă vom dori să evoluăm, va trebui să ne continuăm calea. Ne putem întoarce pe pământ, într-un mediu diferit de cel în care am trăit, ca să cunoaștem

o existență complet nouă. Când suntem în clasă, ni se întâmplă să gândim că ziua nu se mai termină niciodată, că profesorul o ține la nesfârșit tot așa. Viața noastră este la fel; dacă totul ne-ar merge din plin, dacă am obține tot ceea ce dorim, nu am învăța nimic și ne-am lăsa, pur și simplu, duși de valurile vieții. Din nenorocire, realitatea este că omul nu e altceva decât un ucenic al cărui singur meșter e durerea.

– În acest caz, onorabile lama, am zis, de ce pentru unii băieți și, de asemenea, pentru unii lama aceste valuri sunt atât de blânde? Mi se pare că eu suport încercări dintre cele mai nenorocite, așa cum mi s-a prezis, și nu înțeleg de ce trebuie să fiu stâlcit în bătaie de un profesor iute la mânie atunci când mă străduiesc într-adevăr să răspund cât mai bine.

– Dar, Lobsang, ești tu sigur că acești oameni sunt într-adevăr mulțumiți de soarta lor? La urma urmelor, ești sigur că viața lor este așa de ușoară? Atâta timp cât nu știi ce au hotărât să facă înainte de a coborî în această lume, tu nu poți să-i judeci. Fiecare ființă vine aici știind dinainte ce vrea să învețe, cum vrea să acționeze și ce aspiră să devină părăsind această planetă. Tu îmi spui că ți-ai dat toată silința astăzi în clasă. Ești tu sigur de asta? Nu ai fost mai degrabă mulțumit de tine, nu ai fost convins că știai deja tot ce se putea ști despe acea lecție? Prin atitudinea ta arogantă, nu l-ai făcut pe profesorul tău să încerce un sentiment de inferioritate?

S-a uitat la mine cu atâta reproș în privire încât m-am simțit vinovat și am roșit.

Da, știa multe lucruri. Și mai avea și acea calitate teribilă de a te lovi acolo unde te durea cel mai tare. Da, fusesem mândru de mine, crezusem că, de data aceasta, profesorul nu-mi va reproșa nici cea mai mică greșeală. Și înfumurarea mea a contribuit, bineînțeles, nu în mică măsură, la enervarea profesorului. Mi-am lăsat capul în jos rușinat.

– Da, onorabile lama, aveți dreptate, sunt la fel de vinovat ca ceilalți elevi.

Lama a zâmbit și și-a înclinat capul aprobator.

– Mai târziu, Lobsang, vei merge la Tchoung-king, în China, aşa cum ştii. (Am înclinat capul tăcut, refuzând să-mi imaginez clipa în care voi fi forţat să părăsesc Tibetul. El a continuat:) Înainte de a pleca de aici, vom scrie la diverse colegii şi universităţi ca să ne trimită programele lor didactice amănunţite. Atunci când vom cunoaşte domeniul de învăţământ în care-şi pregătesc studenţii, vom alege colegiul sau universitatea de care vei avea nevoie în această viaţă. Tot astfel, un om, în lumea astrală, înainte de a se reîncarna, se va gândi în primul rând la ce îşi propune să facă, la ce vrea să înveţe şi la ce va realiza în cele din urmă. Atunci, aşa cum ţi-am spus deja, i se caută părinţii potriviţi. Aceasta echivalează cu alegerea unei şcoli potrivite.

Cu cât mă gândeam mai intens la această poveste cu şcoala, cu atât ea îmi plăcea mai puţin.

– Onorabile lama! i-am spus, pentru ce unii oameni sunt copleşiţi de boli şi de nenorociri; ce învaţă ei din toate acestea?

– Tu nu trebuie să uiţi, Lobsang, răspunse maestrul meu, că o fiinţă care coboară pe acest pământ are multe de învăţat şi aici nu este vorba de a studia sculptura sau o limbă străină, sau de a reţine texte sacre. Ea are nevoie să înveţe lucruri care îi vor fi de folos după moarte, în lumea astrală. Aşa cum ţi-am mai spus, această lume este o lume a iluziei şi este concepută perfect pentru a ne învăţa durerea; suportând-o, vom fi în stare să înţelegem greutăţile şi suferinţele altora. (Mă gândeam la cele ce-mi spusese şi mi-am dat seama cât de important fusese subiectul discuţiei noastre. Pe cât se pare, lama mu-a citit gândurile, căci a spus:) Noaptea se apropie, este timpul să încheiem discuţia căci mai avem încă multe lucruri de făcut. Eu trebuie să merg până la Vârf (aşa numim noi Potala) şi doresc să te iau cu mine. Ai să petreci noaptea şi toată ziua de mâine acolo. Vom putea discuta din nou despre acest subiect, însă acum, du-te, îmbracă o robă curată şi mai ia cu tine una de schimb.

S-a ridicat şi a părăsit încăperea. Am ezitat o clipă, căci eram consternat, apoi m-am grăbit să-mi pun roba cea mai frumoasă şi să-mi pregătesc o a doua robă tot atât de bună ca şi prima.

Am coborât împreună drumul de munte, am luat-o pe drumul Mani Lhakhang şi, în clipa în care treceam prin faţa lui Pargo Kaling, am auzit în spatele meu un ţipăt sfâşietor, care m-a făcut să sar în şa.

– Hei! Sfinte lama-medic! se auzi strigând o voce feminină la marginea drumului.

Lama a privit în jurul său şi a descălecat. Ştiind cât de greu mă împac cu călăritul, mi-a făcut semn să rămân în şa, favoare pe care am primit-o cu plăcere.

– Da, femeie, ce ţi s-a întâmplat? a întrebat-o lama pe un ton binevoitor.

Am văzut o femeie prosternându-se la picioarele lui.

– Oh! Sfinte lama-medic! spuse ea gâfâind, bărbatul meu, acest mizerabil pui de lele, nu a fost în stare să-mi facă un copil normal!

Apoi, în tăcere, uluită de propria-i îndrăzneală, întinse spre învăţătorul meu un mic pachet. El s-a aplecat şi a privit cu atenţie.

– Dar, femeie, spuse el, de ce îi reproşezi soţului tău răul de care suferă copilul?

– Pentru că mizerabilul ăsta destrăbălat aleargă toată ziua după fuste, nu-i stă gândul decât la femei şi acum că ne-am căsătorit nu este nici măcar în stare să-mi dea un copil normal.

Spre marea mea uimire, ea începu să plângă cu lacrimi mari care cădeau ca grindina în praful de pe drum.

Lama scrută cu privirea întunericul. Din umbră, de lângă Pargo Kaling, se desprinse o siluetă; era un bărbat îmbrăcat în zdrenţe, care arăta ca un câine bătut. Maestrul meu îi făcu semn să se apropie; omul îl ascultă şi căzu în genunchi în faţa lui. Lama se uită la amândoi şi le spuse:

– Nu aveţi dreptate când vă reproşaţi unul celuilalt infirmitatea de care suferă copilul încă de la naştere, căci nu voi sunteţi răspunzători de ea; aceasta are legătură cu karma. (Uitându-se din nou la copil, el îi dădu la o parte scutecele cu care era înfăşat. L-a cercetat cu multă atenţie şi atunci mi-am dat seama că îi examina aura. Se îndreptă apoi şi spuse:) Femeie, copilul poate fi vindecat, suntem în stare să-l vindecăm. De ce nu l-aţi adus mai repede la noi?

Sărmana femeie se prosternă din nou şi se grăbi să-i dea copilul soţului ei, care îl luă ca pe un lucru ce ar fi putut face explozie dintr-o clipă în alta. Femeia îşi împreună mâinile şi, cu ochii aţintiţi asupra învăţătorului meu, răspunse:

– Sfinte lama-medic, cine ne-ar fi luat în seamă? Noi suntem Ragyabi şi unii dintre călugări ne disprețuiesc. Nu puteam veni, venerabile lama, deşi ar fi trebuit să facem ceva pentru copilul nostru, şi asta cât mai repede!

Toate acestea mi s-au părut ridicole. Ragyabii, care se ocupă de morţi, locuiesc la sud-est de Lhasa; ei sunt tot atât de folositori ca oricare membru al comunităţii noastre. Ştiam asta de la maestrul meu care îmi repetase de atâtea ori că orice persoană, indifent de munca pe care o face, aduce sevicii comunităţii. Mi-am amintit ce mi-a spus într-o zi, râzând din toată inima: "Chiar şi hoţii sunt de folos, Lobsang, căci fără ei nu ar mai fi nevoie de poliţişti, deci hoţii creează locuri de muncă pentru poliţişti!"

Dar să ne întoarcem la Ragyabi; mulţi oameni îi consideră spurcaţi pentru că se îngrijesc de morţi; ei taie cadavrele în bucăţi pentru ca vulturii să le poată devora mai repede. Ştiam că ei fac un lucru bun, aşa cum era de părere şi lama, căci solul de la Lhasa este în general atât de stâncos, atât de tare, încât nu se pot săpa în el morminte, şi chiar dacă s-ar putea, clima este atât de rece că ar împiedica descompunerea rapidă a cadavrelor.

– Femeie! spuse lama, peste trei zile să-mi aduci copilul. O să încercăm tot posibilul ca să-l vindecăm căci, după câte

am putut constata, copilul poate fi vindecat. (A scotocit prin săculeţul său şi a scos din el o bucată de pergament. A scris în grabă câteva cuvinte şi l-a dat femeii:) Du biletul la Chakpori şi asistentul îţi va da voie să intri. Am să-l anunţ pe portar, aşa că nu trebuie să-şi faci griji pentru asta. Fii liniştită, cu toţii suntem oameni în faţa zeilor, nu ai de ce să te temi de noi. (S-a întors apoi spre soţ:) Rămâi credincios soţiei tale. (A privit-o pe femeie şi i-a spus) Nu-ţi mai insulta bărbatul. Dacă ai să fii mai bună cu el, poate că nu se va mai duce să se consoleze în altă parte. Şi acum, întoarceţi-vă acasă, iar după trei zile să veniţi la Chakpori. Am să vă ajut, vă promit.

A încălecat din nou pe poneiul său şi ne-am continuat drumul. Glasurile celor doi care ne mulţumeau ne-au însoţit câtva timp după care s-au stins în depărtare.

– Presupun că, cel puţin în noaptea asta, se vor înţelege şi vor fi mulţumiţi, spuse lama. Râse puţin şi o luă la stânga, chiar înainte de satul Shö, pe drumul care urca. Eram tulburat de această primă întâlnire cu oameni căsătoriţi.

– Sfinte lama, am exclamat, nu înţeleg de ce aceşti oameni trăiesc împreună dacă nu se iubesc! De ce sunt lucrurile rânduite astfel?

Maestrul meu îmi răspunse surâzând:

– Tu îmi spui "Sfinte lama"? Te consideri un ţăran? Cât despre întrebarea pe care mi-ai pus-o o să discutăm mâine. Astă seară avem foarte multe de făcut. Vom vorbi mâine despre aceste lucruri şi am să încerc să-ţi limpezesc gândurile căci mi se pare că mintea ta este confuză!

Am urcat împreună colina. Mi-a plăcut întotdeauna să-mi arunc privirea înapoi spre satul Shö, în vale, şi mă întrebam ce s-ar întâmpla dacă aş arunca un pietroi asupra unui acoperiş. Oare acoperişul ar fi fost străpuns? Sau vacarmul pe care l-ar fi produs i-ar fi făcut pe cei care locuiau acolo să creadă că sunt lapidaţi de către demoni? Ce-i drept, nu am îndrăznit niciodată să arunc vreo piatră pentru că îmi era

teamă ca nu cumva aceasta să treacă prin acoperiş şi să rănească pe cineva. Dar ispita era mare.

La Potala, am urcat din greu nenumărate scări – şi nu orice fel de scări, căci acestea erau uzate şi abrupte – şi am ajuns în cele din urmă la camerele noastre situate mai sus decât cele ale călugărilor de rând, deasupra magaziilor. Lama Mingyar Dondup a intrat în camera lui, iar eu în camera mea, aflată în apropiere, şi care-mi fusese repartizată datorită rangului înalt al maestrului meu şi faptului că eu îi eram discipol. M-am apropiat de fereastră şi, după cum îmi era obiceiul, am privit afară. O pasăre de noapte îşi chema perechea în crângul de sălcii. La lumina strălucitoare a lunii, am putut vedea undele pe care le stârneau în apa mocirloasă picioarele lungi ale păsării. De undeva din apropiere, se înălţa strigătul femelei ca răspuns la chemarea masculului. "Ei bine, *mi-am zis, iată în sfârşit un cuplu care pare că trăieşte în armonie."*

Era însă timpul să merg la culcare şi să mă odihnesc bine, căci urma să asist la slujba de la miezul nopţii iar a doua zi trebuia să mă scol devreme.

În după-amiaza zilei următoare, lama a intrat în camera mea unde mă găsi studiind dintr-o carte veche.

– Vino la mine, Lobsang, mi-a spus, tocmai m-am întors de la o întrevedere cu Prea Înţeleptul; acum putem sta de vorbă despre problemele care te frământă.

M-am dus în camera lui şi m-am aşezat gândindu-mă la toate lucrurile care mă obsedau.

– Învăţătorule, am spus, pentru ce oamenii căsătoriţi nu se înţeleg între ei? Am observat aura celor doi Ragyabi, ieri seară, şi am avut impresia că se urau. Dacă aşa stau lucrurile, de ce s-au mai căsătorit?

Lama rămase câteva clipe tăcut după care răspunse cu tristeţe în glas:

– Oamenii uită, Lobsang, că ei vin în această lume ca să înveţe nişte lecţii. Înainte de naşterea unui individ, în timp ce

el se află încă de cealaltă parte a vieții, i se hotărăşte genul de partener cu care se va căsători. Trebuie să înțelegi că mulți oameni se căsătoresc sub imboldul a ceea ce am putea numi o pasiune fierbinte. Când pasiunea s-a stins, noutatea, misterul dispar transformându-se în obişnuință care dă naştere dispreţului.

"Obişnuința dă naştere dispreţului". Am reflectat mult asupra acestor cuvinte. Atunci de ce se căsătoresc oamenii? Pe cât se pare, ei se căsătoresc pentru a-şi perpetua specia. Dar de ce, pentru a-şi realiza scopul, nu procedează ca animalele? Mi-am ridicat privirile spre lama şi i-am pus această întrebare. M-a privit, la rândul lui, şi mi-a spus:

– Dar, Lobsang, tu mă uimeşti, tu ar trebui deja să ştii că ființele considerate drept animale se unesc adesea pentru toată viața. Acesta este cazul multor animale şi, mai cu seamă, cel al unor păsări mai evoluate. Dacă oamenii şi-ar uni viața numai pentru a-şi perpetua specia, copiii care s-ar naşte ar fi nişte ființe aproape lipsite de suflet, asemănătoare creaturilor născute prin însămânțare artificială. Actul sexual trebuie să se împlinească în iubire, părinții trebuie să se iubească pentru a zămisli un copil cât mai reuşit, căci altfel pruncul ar fi asemenea unui obiect fabricat în serie!

Problema relațiilor conjugale mă intriga cu adevărat. Mă gândeam la părinții mei; mama era o femeie autoritară, iar tatăl meu se arătase foarte aspru cu noi, copiii. Nu încercam nici un fel de afecțiune pentru ei ori de câte ori le evocam amintirea. I-am spus învățătorului meu:

– Dar de ce oamenii se căsătoresc sub imboldul pasiunii? De ce nu consideră ei căsătoria ca o afacere?

– Lobsang, răspunse el, se întâmplă destul de des ca japonezii şi chinezii s-o considere astfel. Căsătoriile lor sunt uneori aranjate chiar înainte ca tinerii să se cunoască şi trebuie să recunosc că ele dau rezultate cu mult mai bune decât cele din lumea occidentală. Chinezii compară căsătoria cu ceainicul. Aceştia nu se căsătoresc în febra pasiunii, căci,

spun ei, o astfel de căsătorie este asemenea unui ceainic în care apa, odată fiartă la foc iute se răceşte la fel de repede Ei fac lucrurile mai chibzuit; pun ceainicul mitic la un foc mai domol astfel încât apa să fiarbă mai încet şi, în felul acesta, să rămână caldă cât mai mult timp!

S-a uitat la mine să vadă dacă l-am urmărit cu atenţie şi dacă explicaţiile sale au fost destul de clare pentru mine.

– Totuşi, eu nu înţeleg, onorabile lama, de ce oamenii sunt atât de nefericiţi împreună?

– Lobsang, oamenii vin în această lume ca la o şcoală, ca să înveţe şi, dacă soţii obişnuiţi ar fi în mod ideal fericiţi împreună, ei n-ar mai învăţa, căci nu ar mai fi nimic de învăţat. Ei vin aici pentru a trăi împreună în bună înţelegere – acest lucru face parte din lecţie – şi ei trebuie să înveţe să dea şi să primească. Oamenii au şi părţile lor rele, nu sunt toleranţi, din care cauză îşi plictisesc partenerul de viaţă, îl calcă pe nervi. Unul trebuie să înveţe cum să se dezbare de aceste cusururi, iar celălalt trebuie să înveţe să fie mai tolerant. Orice cuplu, sau aproape, ar putea să trăiască în armonie dacă fiecare ar învăţa să dea şi să primească.

– Onorabile lama, l-am întrebat, ce sfaturi ai da soţilor pentru a-i ajuta să trăiască în bună înţelegere?

– Soţul şi soţia, Lobsang, ar trebui să aştepte un moment prielnic pentru a discuta prietenește, cu delicateţe, cu calm, cauzele neînţelegerilor dintre ei. Dacă şi-ar vorbi deschis despre toate piedicile care-i despart, căutând să le înlăture, căsătoria lor ar fi mai fericită.

Asta m-a făcut să mă gândesc la ce s-ar fi întâmplat dacă părinţii mei s-ar fi angajat într-o discuţie asupra unui subiect oarecare. Cred că s-ar fi înţeles tot aşa cum s-ar fi înţeles focul cu apa. Lama mi-a ghicit fără îndoială gândurile, căci îmi spuse:

– Trebuie ca soţii să ştie să dea şi să primească, căci pentru a putea învăţa ceva, ei trebuie să fie în stare să-şi dea seama că ceva îi face să se opună unul celuilalt.

– Dar cum se face, am întrebat, că o persoană se îndrăgostește de o alta sau se simte atrasă de ea? Și dacă cele două ființe se atrag una către cealaltă într-un moment al vieții lor, de ce se despart apoi așa de repede?

– Tu știi bine, Lobsang, că dacă am vedea aura unei persoane, am putea spune multe lucruri despre ea. Muritorii de rând nu văd aura, dar cea mai mare parte dintre ei încearcă instinctiv un anume sentiment față de semenii lor; ei pot spune dacă cineva le este simpatic sau antipatic. Ei nu cunosc cauza, dar simt când cineva le place sau le displace.

– Atunci, Maestre, cum e posibil ca cineva să încerce brusc un sentiment de afecțiune pentru altcineva pentru ca apoi, tot atât de brusc, acesta să-i devină antipatic?

– Când relațiile dintre oameni ajung la un anumit punct, când se simt îndrăgostiți, ritmul vibrațiilor lor crește; atunci este posibil ca un bărbat și o femeie să emită vibrații de un asemenea ritm încât stările lor sufletești să se armonizeze. Din păcate, aceste vibrații își pierd adeseori din intensitate. Soția devine nepăsătoare și refuză uneori soțului ceea ce i se cuvine de drept. Atunci acesta își găsește consolarea lângă o altă femeie și, încetul cu încetul, soții se îndepărtează unul de celălalt. Treptat, vibrațiile lor eterice nu se mai armonizează și se ajunge la situația în care soții nu mai nutresc decât antipatie unul față de celălalt.

Da, înțelegeam foarte bine; teoria pe care mi-o prezentase explica multe lucruri, dar am atacat din nou!

– Onorabile lama, m-am întrebat adesea de ce un copil moare uneori la nici o lună de la naștere; ce șanse ar mai avea el de a învăța cât de puțin sau de a-și plăti ceva din karma sa. După cât mă duce mintea, asta înseamnă pierdere de timp pentru toată lumea.

Lama Mingyar Dondup începu să surâdă văzând cu câtă vehemență îi puneam întrebările.

– Nu, Lobsang, nu se pierde nimic! Ideile tale sunt neclare. Tu presupui că un om nu trăiește decât o singură

dată. Să luăm un exemplu. (S-a uitat la mine, apoi a zăbovit puțin privind pe fereastră. Am fost sigur că se gândea la cei doi Ragyabi... sau poate la copilul lor.) Încearcă să-ți imaginezi că urmărești viețile unui om care trece printr-o serie de încarnări, spuse el. Să zicem că acest om a dus o viață grea și că, la bătrânețe, se gândește că a ajuns la capătul puterilor și că nu mai poate suporta o asemenea existență. Atunci se hotărăște să-și pună capăt zilelor și se sinucide; în consecință, el moare înainte de a i se fi împlinit sorocul. Fiecărui om îi este destinată o anumită durată de viață, un anumit număr de ani, de zile și de ore. Toate acestea sunt hotărâte înainte de venirea lui pe pământ. Dacă o persoană își curmă viața cu zece luni, de exemplu, înaintea datei hotărâte pentru a muri, ea va trebui să se nască din nou pentru a trăi doar acele zece luni cu care și-a scurtat viața anterioară.

L-am privit gândindu-mă la învățămintele ce puteau fi trase din aceste revelații. Lama continuă:

– Un om își pune capăt zilelor. El rămîne în lumea astrală până când i se prezintă o ocazie de a se întoarce pe pământ în condiții corespunzătoare pentru a-și trăi timpul care îi mai rămăsese de trăit. Acest om, care trebuia să mai trăiască încă zece luni pe pământ, va reveni poate sub forma unui copil bolnăvicios ce se va stinge la o vârstă fragedă. Pierzându-și copilul, părinții vor învăța ceva; ei vor pierde un copil, dar vor căpăta experiență. În felul acesta, ei vor mai plăti puțin din datoria lor karmică.

Cred că suntem de acord că, atât timp cât oamenii se află în această lume, părerile lor, modul lor de a înțelege, valorilor lor, în sfârșit, totul, este fals. Aici, pe pământ, o repet, este lumea iluziilor, lumea falselor valori, și atunci când oamenii se reîntorc în lumea mai vastă a Eului Superior, ei își dau seama că grelele și absurdele încercări pe care le-au suportat cât timp s-au aflat în lumea de aici nu au fost, în definitiv, chiar atât de lipsite de sens.

Am privit în jurul meu şi m-am gândit la toate prezicerile ce mi se făcuseră despre greutăţile pe care urma să le întâmpin, despre torturile la care urma să fiu supus, despre peregrinările mele prin ţări îndepărtate şi ciudate.

– Atunci, am zis eu, o persoană care face o profeţie se pune pur şi simplu în legătură cu sursa de informaţii; dacă totul este stabilit înainte de a ne naşte, înseamnă că este posibil, în anumite condiţii, să avem acces la această sursă?

– Da, ai perfectă dreptate, a spus lama, dar să nu crezi că totul este fixat dinainte într-o manieră inevitabilă şi în cele mai mici amănunte. Doar liniile mari sunt trasate. Ni se pun în faţă anumite probleme pe care trebuie să le rezolvăm, anumite căi de urmat, dar suntem lăsaţi să acţionăm aşa cum credem de cuviinţă. O persoană va reuşi, o alta va eşua în încercările care i-au fost prezise. Vreau să-ţi dau un exemplu; să presupunem că punem doi oameni să meargă de aici până la Kalingpong, în India. Ei nu sunt obligaţi să meargă pe acelaşi drum, dar indiferent ce rută aleg, ei trebuie să ajungă, dacă este posibil, la aceeaşi destinaţie. Unul o apucă pe un drum, celălalt pe altul şi, în funcţie de calea aleasă, fiecare va trăi întâmplări diferite. Aşa este şi viaţa noastră; destinaţia noastră este cunoscută, dar felul în care ajungem acolo îl alegem noi.

Sosirea unui curier întrerupse discuţia noastră, şi lama, după ce îmi spuse pe scurt despre ce era vorba, părăsi camera, urmându-l pe mesager de-a lungul coridorului. M-am apropiat din nou de fereastră, mi-am pus coatele pe pervaz şi mi-am sprijinit faţa în mâini. M-am gândit la tot ce învăţasem, la toate întâmplările din viaţa mea, şi am simţit cum întreaga mea fiinţă vibra de afecţiune pentru acest om eminent, lama Mingyar Dondup, învăţătorul meu, care îmi arăta căldura sufletească pe care părinţii nu mi-o împărtăşiseră. Am hotărât atunci ca, indiferent de ceea ce îmi va rezerva viitorul, să acţionez întotdeauna ca şi cum învăţătorul meu ar fi aproape de mine, supraveghindu-mă.

Jos, pe o pajişte, călugării-muzicieni exersau de zor; instrumentele lor scoteau sunete variate, scârţâituri şi scrâşnete. Îi priveam distrat, căci muzica nu însemna mare lucru pentru mine. Deşi nu aveam ureche muzicală, puteam să-mi dau seama că depuneau un efort considerabil pentru a pregăti conştiincios partiturile muzicale. M-am îndepărtat de la fereastră spunându-mi că e mai bine să-mi omor timpul citind o carte.

M-am plictisit repede şi de lectură; mă simţeam neliniştit. Acumulam experienţele într-un ritm accelerat. Întorceam paginile distrat şi, brusc, am pus foile tipărite la loc între coperţile de lemn sculptat şi am înnodat curelele. Era o carte preţioasă şi trebuia învelită în mătase. Cu foarte multă grijă am învelit-o şi am pus-o în raftul de unde o luasem.

M-am ridicat şi m-am dus să privesc din nou pe fereastră. Atmosfera era apăsătoare, nu se simţea nici cea mai mică adiere de vânt. M-am întors şi am părăsit camera. Peste tot domnea liniştea, o linişte specifică unui mare edificiu aproape viu.

Aici, la Potala, oamenii îşi îndeplineau de secole îndatoririle sacre; aici, chiar şi zidurile îşi dobândiseră o existenţă proprie. Am ajuns repede la capătul culoarului şi am urcat scara ce se afla acolo. Curând, mă plimbam pe acoperiş, aproape de Mormintele Sfinte.

M-am îndreptat în linişte spre locul meu preferat, un colţ ferit de vânturile care coborau din munţi. Rezemat cu spatele de o Imagine Sfântă, cu mâinile puse sub cap, admiram priveliştea din vale. După câtva timp, m-am plictisit s-o mai privesc şi mi-am îndreptat privirile spre stele. În timp ce mă uitam la ele, am avut strania impresie că toate aceste lumi îndepărtate se roteau în jurul Potalei. Am încercat o senzaţie de ameţeală; am avut impresia că o să cad. Şi cum contemplam cerul, am văzut o dâră subţire luminoasă Ea deveni din ce în ce mai vie şi apoi se topi brusc într-o explozie de lumină. "O altă cometă a dispărut!" mi-am spus, în timp ce ea

se consuma şi murea împrăştiind o ploaie de scântei de un roşu stins.

Mi s-a părut că aud, foarte slab, târşâit de paşi, undeva în apropiere. Am întors uşor capul, întrebându-mă ce putea să fie. La lumina slabă revărsată de stele, am zărit o siluetă cu capişon care venea dinspre partea opusă Mormintelor Sfinte. M-am uitat la ea atent. Silueta se îndrepta spre zidul dinspre oraşul Lhasa. Am recunoscut profilul acelui om atunci când a privit în depărtare. "Omul cel mai singuratic din Tibet", mi-am zis. Omul care poartă pe umerii săi griji şi responsabilităţi pe care nici un alt tibetan nu le are. Am auzit un oftat adânc şi m-am întrebat dacă şi El a fost obiectul unor profeţii atât de neliştitoare ca acelea care mă priveau. M-am strecurat cu grijă ca să nu fac nici un zgomot şi m-am îndepărtat în linişte. Nu aveam deloc dorinţa de a pătrunde indiscret, chiar fără voia mea, în gândurile cele mai intime ale cuiva. Curând, am găsit intrarea pe unde venisem şi m-am îndreptat tiptil spre camera mea care-mi devenise sanctuar.

Trei zile mai târziu, eram de faţă când lama Mingyar Dondup a examinat copilul familiei de Ragyabi.L-a dezbrăcat şi i-a cercetat aura cu mare atenţie. Câtva timp l-a pipăit la baza craniului. Copilul nu a plâns şi nici nu a ţipat cât timp a fost examinat. Cât era de mic, el înţelegea, bănuiesc, că lama încerca să-i redea sănătatea. În cele din urmă, învăţătorul meu s-a ridicat şi a spus:

– Ei bine, Lobsang, îl vom vindeca. Tot răul a fost provocat de o naştere grea.

Părinţii copilului aşteptau într-o cameră din apropierea intrării. Urmându-mi maestrul ca o umbră, m-am dus să-i văd pe acei oameni. În clipa în care am intrat, ei s-au aruncat la picioarele învăţătorului meu. Cu o voce blândă le-a spus:

– Fiul vostru poate fi vindecat şi îl vom vindeca. După ce l-am examinat, este clar că în momentul naşterii copilul a căzut sau s-a lovit. Totul se poate aranja. Să nu vă fie teamă.

Mama a răspuns tremurând:

– Sfinte lama, aveți dreptate. El a venit pe lume brusc, atunci când nu mă așteptam și a căzut pe jos. Eram singură atunci.

Lama a dat din cap înțelegător și cu blândețe:

– Veniți mâine tot la această oră; sunt sigur că atunci când veți pleca de aici, veți putea lua cu voi copilul vindecat.

Când am ieșit din cameră, ei continuau să se prosterneze.

Lama m-a pus să examinez și eu copilul.

– Privește, Lobsang, mi-a spus, în acest loc se exercită o apăsare. Observă că lumina aurei nu are forma unui cerc, ci a unui evantai. (Mi-a luat mâinile și mi le-a plimbat de-a lungul conturului locului bolnav.) Eu am să pun la locul lui osul supărător. Privește!

Cu o rapiditate de neînchipuit, și-a înfundat degetele în carnea copilului și le-a retras imediat. Copilul nu a țipat; operația a fost făcută atât de rapid încât acesta nici nu a simțit durerea. Acum, capul nu i se mai legăna într-o parte, ci stătea drept, în poziție normală. Învățătorul a masat gâtul copilului câtva timp, plecând de la cap spre inimă și niciodată în sens invers.

A doua zi, la ora stabilită, părinții au venit să-și vadă pruncul. Bucuria lor nu mai cunoștea margini, considerau vindecarea copilului o adevărată minune.

– Pentru asta va trebui să plătiți, spuse lama. Vi s-a făcut un bine; așadar, va trebui să plătiți făcându-vă bine unul celuilalt. Încetați să vă mai certați, trăiți împreună în bună înțelegere, căci un copil este influențat de felul în care se poartă părinții cu el. Copilul unor părinți răi va deveni rău; copilul unor oameni nenorociți, lipsiți de dragoste, va deveni la rândul lui nenorocit și lipsit de dragoste. Plătiți-vă datoria, arătând bunătate și dragoste unul față de celălalt. O să trecem pe la voi peste o săptămână ca să vedem cum se mai simte pruncul.

A zâmbit, a mângâiat copilul pe obraz și, întorcîndu-se, a ieșit din cameră, urmat de mine.

– Oamenii foarte săraci sunt uneori mândri, Lobsang; le pare foarte rău că nu au destui bani ca să plătească. Să faci întotdeauna în aşa fel încât să le dai impresia că plătesc. (Lama adăugă surâzând:) Eu le-am spus că ar trebui să plătească pentru îngrijirea copilului. Asta le-a făcut plăcere, căci au crezut că dacă şi-au îmbrăcat veşmintele lor bune m-au impresionat atât de tare încât i-am considerat nişte oameni înstăriţi. Dar singurul fel în care îşi pot plăti datoria este, aşa cum le-am spus, să-şi arate dragostea unul faţă de celălalt. Dă întotdeauna unui bărbat sau unei femei posibilitatea de a-şi manifesta mândria, amorul său propriu, Lobsang, şi va face ce vei dori!

La întoarcerea în cameră, am luat luneta cu care mă amuzam uneori. Făcând să culiseze tuburile de aramă strălucitoare, am îndreptat luneta spre oraşul Lhasa. Am zărit imediat în câmpul meu vizual două siluete dintre care una purta în braţe un copilaş. Şi am mai văzut cum bărbatul a cuprins cu braţul umerii femeii şi a îmbrăţişat-o. În linişte, am pus luneta la locul ei şi m-am întors la studiile mele.

XI

Ne aflam în curte gata de joacă; cocoţaţi pe picioroange, încercam să ne doborâm unul pe celălalt. Învingător era acela care, rezistînd atacurilor colegilor săi, reuşea să rămână pe picioroange. Până la urmă, ne-am prăvălit râzând unii peste ceilalţi; careva îşi vârâse picioroangele într-o scobitură a terenului, se dezechilibrase şi, lovindu-se de noi, ne făcuse să ne prăbuşim.

– Bătrânul profesor Raks este prost dispus astăzi! îmi spuse unul din colegi cu o voce veselă.

– Da! strigă un altul, oricare din confraţii lui s-ar fi făcut verde de invidie la ideea că el îşi putea descărca nervii pe noi fără să obosească.

Am privit unii la ceilalţi şi am izbucnit în râs: umor negru? Verde de gelozie? Am strigat la cei care mai erau pe picioroange să coboare şi să se aşeze lângă noi ca să începem un nou joc.

Câte culori puteam întrebuinţa pentru a descrie anumite stări sau situaţii?

Am trecut de la umorul negru la un abate care vede negru în faţa ochilor, apoi la un profesor verde de invidie. Un altul a făcut aluzie la o tânără femeie roşcată pe care o văzuse în oraş. Dar noi nu puteam să ne dăm seama dacă exemplul era potrivit, pentru că nici unul dintre noi nu ştia ce însemna de fapt o femeie roşcată.

– Se spune, de asemenea, zise un băiat care stătea la dreapta mea, că un om este "galben", că este galben de frică. La urma urmelor galbenul este adesea folosit atunci când se vorbeşte despre laşitate.

Am reflectat la toate acestea, şi mi-am spus că dacă existau asemenea expresii şi în alte limbi, însemna că există o raţiune pentru asta. Trebuia să-l consult neapărat pe maestrul meu, lama Mingyar Dondup.

– Onorabile lama! (Intrasem în camera lui foarte iritat. M-a privit fără ca starea mea să-l fi tulburat în vreun fel.) Onorabile lama, de ce folosim culorile pentru a descrie unele stări sufleteşti?

A pus deoparte cartea pe care o studia şi mi-a făcut semn să mă aşez.

– Bănuiesc că te referi la expresiile obişnuite, ca aceea de a avea gânduri negre sau de a fi verde de invidie?

– Da, am răspuns, încă şi mai iritat de faptul că înţelesese perfect ceea ce voiam să spun. Aş vrea să ştiu ce importanţă au toate aceste culori. Trebuie să existe o explicaţie pentru asta!

– Ei bine, Lobsang, iată-te constrâns să suporţi din nou o lungă expunere, spuse el râzând. Dar cum ştiu că ai făcut nişte exerciţii obositoare, cred că am putea lua ceaiul împreună înainte de a aborda subiectul.

Nu am avut mult de aşteptat şi ceaiul a sosit. De data aceasta ni s-a adus şi tsampa, ca pentru orice călugăr, fie el lama sau chela. Am mâncat în tăcere. Am continuat să mă gândesc la culori şi mă întrebam ce explicaţii voi căpăta. După ce mi-am terminat mâncarea modestă, m-am uitat la învăţătorul meu, aşteptând explicaţiile.

– Tu cunoşti câte ceva despre instrumentele muzicale, Lobsang, îşi începu el expunerea. Ştii de exemplu că există în Occident un instrument numit pian. Îţi aminteşti că am văzut odată un pian într-o fotografie. El are o claviatură prevăzută cu numeroase clape, unele albe, altele negre. Ei bine, să nu ne

ocupăm de clapele negre ci numai de cele albe şi să ne închipuim că am avea o claviatură lungă de trei kilometri şi chiar mai mult dacă vrei. Să presupunem că vom putea obţine cu ajutorul claviaturii toate vibraţiile corespunzătoare oricărui plan de existenţă. (M-a privit ca să se convingă că îl înţelegeam, căci un pian era pentru mine un lucru neobişnuit. Cum spusese chiar lama, văzusem unul împreună, o singură dată, într-o fotografie dintr-o revistă. După ce a fost sigur că am înţeles ideea evocată de această comparaţie, a continuat:) Dacă ai avea o asemenea claviatură capabilă să emită toate ritmurile posibile, atunci întreaga gamă a vibraţiilor umane s-ar întinde doar pe lungimea a trei clape din mijloc.Tu ştii, cel puţin aşa sper, că tot ce există reprezintă vibraţie. Să luăm cazul vibraţiei cu frecvenţa cea mai joasă cunoscută de om. Ea ar corespunde materiei solide. dure. Dacă tu atingi această materie, ea va opune rezistenţă degetului tău şi, simultan, toate moleculele sale vor începe să vibreze! Dacă vei apăsa pe o altă clapă a acestei claviaturi imaginare, vei putea obţine vibraţii cu frecvenţe mai ridicate pe care le vei percepe ca pe nişte sunete. Mergând mai sus pe scara frecvenţelor, prin apăsarea unei alte clape, vor fi emise vibraţii corespunzătoare văzului.

M-am ridicat brusc. Cum poate fi viaţa o vibraţie? Dacă privesc un obiect... ei bine, cum se face că îl văd?

– Tu vezi, Lobsang, pentru că obiectul pe care-l priveşti vibrează şi creează o undă pe care o percepe ochiul. Altfel spus, obiectul la care priveşti emite o undă ce poate fi receptată de conurile şi bastonaşele ochiului care, la rândul lor, transmit impulsurile recepţionate acelei părţi a creierului care converteşte aceste impulsuri în imaginea obiectului original. Tot acest proces este foarte complicat şi nu vom studia problema în profunzime. Încerc numai să te fac să înţelegi că totul este vibraţie. Mai sus pe scara vibraţiilor, găsim undele radio, undele telepatice şi cele ale fiinţelor de pe alte planuri. Dar am spus că ne vom limita în mod special la

cele trei clape simbolice ale pianului pe care oamenii le percep sub formă de obiecte solide, de sunete şi de imagini.

Trebuia să reflectez; acesta era un subiect care făcea să-mi fierbă creierul, însă eu am reuşit să înţeleg întotdeauna atunci când m-am aflat sub duioasa supraveghere a învăţătorului meu. Singura dată când am refuzat să învăţ a fost atunci când un tiran de profesor a dat cu sete, cu un baston destul de solid, în sărmana mea robă veche.

– Tu mi-ai pus nişte întrebări despre culori, Lobsang. Ei bine, anumite vibraţii se manifestă ca nişte culori în aura unui individ. De exemplu, dacă el este deprimat, dacă se simte profund mâhnit, unele organe de simţ generează o vibraţie a cărei frecvenţă corespunde culorii pe care noi o numim albastră; aceasta poate fi percepută foarte slab chiar şi de cei care nu sunt clarvăzători, şi de aceea aproape în toate limbile lumii, această culoare corespunde unei stări de melancolie adâncă, de deprimare.

Începeam să înţeleg, dar mă întrebam cum este cu putinţă ca o persoană să fie verde de gelozie; i-am pus întrebarea învăţătorului meu.

– Lobsang, prin deducţie ar fi trebuit să ajungi la concluzia că, dacă un om este chinuit de patima invidiei, vibraţiile se modifică, în sensul că de data aceasta culoarea devine verzuie. Nu înseamnă că faţa acelui om capătă culoarea verzuie, cred că nu te îndoieşti de asta, ci că lasă doar această impresie. Aş mai adăuga, că o persoană născută sub o anumită influenţă planetară va prezenta o mai mare sensibilitate pentru culoarea caracteristică semnului zodiacal respectiv.

– Da! am exclamat, eu ştiu că o persoană născută în zodia Berbecului iubeşte culoarea roşie!

– Da, pentru că ea se supune legilor armoniei. Unii oameni sunt influenţaţi într-o mai mare măsură de o anumită culoare deoarece vibraţia acesteia se află în armonie cu propria lor vibraţie fundamentală. Iată de ce un individ născut sub semnul Berbecului va prefera culoarea roşie, întrucât

vibrația corespunzătoare acestei culori domină în mare măsură personalitatea sa.

O întrebare îmi stătea pe buze. Verdele și albastrul nu mai prezentau secrete pentru mine, puteam chiar să înțeleg pentru ce, atunci când o persoană își concentrează atenția asupra unui anumit gen de studii, aura acesteia poate fi presărată cu pete cafenii. Dar nu puteam înțelege ce legătură putea exista între o femeie și culoarea roșcată!

Maestrul meu m-a privit perplex gata, pentru ca în clipa următoare să izbucnească în râs; mă întrebam ce putusem să-i spun astfel încât să-i provoc o asemenea stare pe care abia și-o stăpânea. Mi-a explicat apoi, cu multă bunăvoință și destul de amănunțit, cum stau lucrurile, pentru ca pe viitor să fiu mai bine informat asupra acestui subiect.

– Voiam de asemenea să-ți spun, Lobsang, că fiecare persoană este caracterizată de o frecvență fundamentală a vibrațiilor; cu alte cuvinte, moleculele fiecărui individ vibrează pe o anumită frecvență, într-un anumit ritm, iar lungimile de undă ale creierului uman pot fi clasificate în grupe distincte. Nu există persoane care să aibă o aceeași lungime de undă, dar atunci când lungimile lor de undă sunt foarte apropiate sau când lungimea de undă a unei persoane reprezintă una din armonicele celeilalte, se spune că aceste unde sunt compatibile și că persoanele aflate în această situație se înțeleg în general foarte bine.

L-am privit gândindu-mă la unii artiști al căror caracter lăsa de dorit.

– Onorabile lama, este adevărat că printre artiști unii vibrează la un ritm mai ridicat decât alții? l-am întrebat.

– Este adevărat, Lobsang. Dacă un om este înzestrat cu ceea ce numim inspirație, dacă el trebuie să devină un mare artist, frecvența vibrațiilor sale trebuie să fie cu mult mai ridicată decît cea a omului obișnuit. Aceasta îl face iritabil și, în general, este dificil de trăit în preajma lui. Având ritmul vibrațiilor mai rapid, el este înclinat să-i privească de sus pe

oamenii obişnuiţi. Dar opera pe care o realizează este câteodată atât de înaltă încât îi putem trece cu vederea capriciile şi himerele!

Mi-am imaginat acea formidabilă claviatură întinsă pe lungimea a mai multor kilometri şi mi s-a părut de neînţeles că, pe un asemenea registru imens, tot ce ţine de experienţa umană cuprinde numai trei note. L-am întrebat pe lama despre acest lucru.

– Lobsang, omului îi place să creadă că el est singurul lucru important al Creaţiei. În realitate, există multe forme de viaţă. Ele se află în alte lumi, fiind cu totul diferite de fiinţele umane. Omul obişnuit nu ar fi în stare să-şi imagineze, nici măcar confuz, asemenea forme de viaţă. Pe claviatura noastră imaginară, locuitorii unei planete foarte îndepărtate s-ar afla, în raport cu noi, la o extremitate a acesteia. Fiinţele vii de pe planurile astrale ale existenţei ar fi situate şi mai departe pe această claviatură, căci o fantomă care poate trece prin ziduri este alcătuită dintr-o substanţă atât de subtilă încât ritmul propriu de vibraţie este deosebit de ridicat. (M-a privit şi a izbucnit în râs văzând că rămăsesem perplex.) Înţelege, îmi explică el, o fantomă poate traversa un zid de piatră căci acesta este alcătuit din molecule în vibraţie. Întrucât aceste molecule sunt separate prin spaţii, este posibil ca o creatură, ale cărei molecule sunt suficient de mici încât să se poată strecura prin spaţiile intermoleculare ale zidului, să-l poată traversa fără a întâmpina nici cea mai mică rezistenţă. Bineînţeles, creaturile astrale au un ritm vibratoriu foarte înalt, ele fiind alcătuite dintr-o materie extrem de fină. Cei mai mulţi oameni cred că regiunile situate deasupra globului nostru pământesc, dincolo de atmosfera care ne înconjoară, sunt nişte spaţii goale. Ei se înşeală: spaţiul, oriunde s-ar afla, conţine molecule. Sunt mai ales molecule de hidrogen, foarte dispersate, dar ele există şi prezenţa lor poate fi măsurată tot aşa cum poate fi constatată şi prezenţa a ceea ce noi numim o fantomă.

În clipa aceea răsunară clopotele templului chemându-ne din nou la slujbă.

– Vom relua discuţia mâine, Lobsang, căci doresc ca tu să înţelegi bine acest subiect, îmi spuse lama, după care intră în templu.

Sfârşitul slujbei însemna şi începutul unei curse de alergări; o cursă pentru hrană. Ne era la toţi foame căci proviziile ne erau pe sfârşite. Era ziua când sosea un nou transport de orz proaspăt prăjit. În Tibet, toţi călugării poartă la ei un săculeţ de piele în care păstrează orz pisat şi prăjit care, adăugat la ceaiul cu unt, se transformă în tsampa. Am luat-o deci la fugă ca să ne alăturăm grupului care aştepta să-şi umple săculeţele, după care am intrat într-o sală unde ni se turna ceaiul pentru cină.

Această hrană era groaznică. Mestecându-mi tsampa, mă tot gândeam dacă nu mi se deranjase stomacul. Alimentul avea un gust oribil de ulei ars şi nu ştiam dacă voi reuşi să-l înghit.

– Puah! bombăni un vecin de masă, toată chestia asta e arsă, nimeni nu va putea să înghită aşa ceva.

– Cred că nu se poate mânca! am zis.

Strâmbându-mă, am mai luat o gură de tsampa; mă gândeam cu groază că nu voi reuşi să o înghit. În Tibet, cine risipea asemenea alimente săvârşea un păcat grav. M-am uitat la cei din jur şi am văzut că şi ceilalţi se chinuiau ca şi mine. Tsampa era rea, fără nici o îndoială. Fiecare şi-a lăsat mâncarea, lucru foarte rar în comunitatea noastră unde nimeni nu reuşea să se sature. Am înghiţit cum am putut tsampa pe care o aveam în gură şi am simţit că ceva mă izbea în stomac cu destulă tărie. M-am ridicat în grabă de la masă, cu mâna la gură şi m-am năpustit spre uşă!...

"Ei bine, tinere?" se auzi o voce cu un accent ciudat în clipa în care mă întorceam în sala de mese după ce vomasem mâncarea periculoasă. L-am văzut atunci pe Kenji Tekeuchi, călugărul japonez, care umblase peste tot în lume, care

văzuse multe şi făcuse de toate şi care-şi ispăşea acum modul de viaţă prin perioade de instabilitate mentală. S-a uitat la mine cu simpatie.

– E destul de rea, nu-i aşa? remarcă el. Şi eu am avut necazuri cu mâncarea ca şi tine şi mă aflu aici din acelaşi motiv. Să vedem ce-o să se mai întâmple. Am să mai rămân puţin afară în speranţa că aerul proaspăt va mai alunga ceva din mirosurile neplăcute ale acestei mâncări execrabile.

– Onorabile! am spus cu o oarecare reţinere în glas, puteţi să-mi spuneţi pentru ce aici, în Tibet, hrana este atât de monotonă? Mi s-a făcut greaţă de tsampa şi de ceai, de ceai şi de tsampa, de tsampa şi de ceai. Uneori abia mai pot să le înghit.

Japonezul m-a privit cu multă înţelegere şi cu şi mai multă simpatie.

– Ah! tu mă întrebi fiindcă ştii că am gustat din tot felul de mâncăruri? Da, este adevărat. Am călătorit foarte mult în viaţa mea. Am cunoscut bucătăria englezească, germană, rusească... cea a tuturor ţărilor prin care am trecut. În pofida legământului meu religios, am trăit bine, cel puţin aşa credeam atunci, dar faptul că nu mi-am respectat întru totul acest legământ îmi pricinueşte mult rău acum. (Mă privi şi păru să revină brusc la realitate.) Ah! da, mă întrebai de ce eşti supus unui regim alimentar atât de monoton. Am să-ţi spun de ce. Occidentalii mănâncă foarte mult, iar hrana lor este foarte variată. Organele digestive acţionează în afara voinţei noastre, cu alte cuvinte, ele nu depind de acea parte a creierului care comandă mişcările. Dacă, prin intermediul ochilor, creierul ia cunoştinţă de hrana ce urmează a fi consumată, atunci stomacul va secreta cantitatea necesară de *suc gastric la o concentraţie corespunzătoare* acelui fel de hrană. Dacă, dimpotrivă, totul este înghiţit de-a valma iar cel care mănâncă vorbeşte ba de una ba de alta în timpul mesei, sucurile nu sunt pregătite, digestia nu se face complet, nefericitul suferă de indigestie şi, uneori, de ulcer stomacal.

Vrei să ştii pentru ce regimul tău alimentar este aşa de simplu? Ei bine, cu cât o alimentaţie este mai simplă şi mai monotonă, cu atât se dezvoltă mai mult componentele psihice ale corpului. Am fost un student sârguincios al ocultismului, am avut puteri remarcabile de clarviziune. M-am îndopat însă cu tot felul de mâncăruri rafinate şi de băuturi scumpe şi, din pricina lor, mi-am pierdut toate facultăţile metafizice. M-am retras la Chakpori pentru a mă îngriji şi a găsi, înainte de a părăsi această lume, un colţişor unde să-mi odihnesc trupul epuizat de indigestia provocată de abuzul de alimente şi băuturi. (Mă privi din nou, tresări iarăşi într-un fel ciudat şi apoi spuse:) Oh da, fiule! Urmează-mi sfatul, mulţumeşte-te cu o hrană simplă în toate zilele vieţii tale şi atunci nu-ţi vei pierde niciodată puterile; dacă nu-l vei urma şi-ţi vei încărca stomacul lacom şi veşnic înfometat, atunci vei pierde totul pentru a câştiga ce? Ei bine, fiule, te vei alege cu indigestie, cu ulcer la stomac şi cu un caracter insuportabil. Oh! plec, simt că iar mi se face rău!

Călugărul japonez Kenji Tekeuchi se ridică şi se îndreptă cu paşi nesiguri spre sectorul unde stăteau călugării. L-am urmărit cu privirea şi am dat din cap cu tristeţe. Mi-ar fi plăcut să pot vorbi cu el mai mult. Despre ce alimente era vorba? Erau oare gustoase? Apoi, mi-am alungat repede aceste gânduri. La ce bun să-mi creez asemenea imagini ispititoare când tot ce aveam în faţa mea era ceaiul cu unt rânced şi tsampa în asemenea hal de arsă că arăta ca o magmă calcinată, amestecată, Dumnezeu ştie cum, cu un ingredient uleios ciudat. Am clătinat din cap şi am intrat din nou în sala de mese.

Mai târziu, pe înserat, am vorbit cu maestrul meu, lama Mingyar Dondup.

– Onorabile lama, pentru ce oamenii îşi cumpără horoscoape de la vânzătorii ambulanţi?

– Aşa cum ştii şi tu, mi-a răspuns lama cu un surâs mai degrabă trist, nici un horoscop nu poate fi valabil dacă nu a

fost stabilit special pentru persoana în cauză. Nici un horoscop nu poate fi făcut în serie. Vânzătorii ambulanți, când le vând, nu au alt scop decât să stoarcă bani de la creduli.

(M-a privit lung și a adăugat:) Pelerinii care cumpără asemenea horoscoape, odată ajunși acasă, arată rudelor și cunoscuților amintirile pe care le-au adus de la Potala! Lor le face o mare plăcere, la fel și vânzătorilor, atunci de ce să-i necăjim? Toată lumea este mulțumită!

– Credeți că oamenii ar trebui să-și facă horoscopul? am întrebat.

– Nu, Lobsang, nu. De cele mai multe ori, oamenii se folosesc de horoscop ca să evite acțiuni în care sunt obligați să-și asume responsabilități. Eu sunt cu totul împotriva practicii de a apela la astrologie sau la horoscoape, afară de unele cazuri care, din motive speciale, sunt bine întemeiate. Omul obișnuit se aseamănă cu pelerinul care traversează orașul Lhasa. El nu poate vedea drumul din fața lui din cauza arborilor, a caselor și a serpentinelor. El trebuie să fie pregătit pentru orice eventualitate. De la înălțimea unde ne aflăm, noi putem să vedem drumul și să-i sesizăm obstacolele. Pelerinul este ca o persoană fără horoscop. Noi, care ne aflăm mult mai sus decît pelerinul, ne putem asemăna unor oameni care au horoscop, căci putem vedea drumul cu obstacolele și dificultățile lui și, în felul acesta, putem să le depășim înainte ca ele să apară.

– Onorabile lama, mai există o problemă care mă tulbură foarte mult. Puteți să-mi explicați de ce știm în această viață lucruri pe care le știam în trecut?

M-am uitat la el oarecum îngrijorat; întotdeauna m-am temut să-i pun astfel de întrebări, căci nu se cuvenea să împing curiozitatea atât de departe, dar lama nu s-a supărat și mi-a răspuns simplu:

– Înainte de a coborî în această lume, Lobsang, noi am prevăzut ceea ce intenționăm să facem aici. Cunoștințele sunt

înmagazinate în subconştientul nostru şi dacă am reuşi să intrăm în contact cu el, aşa cum fac unii dintre noi, am şti tot ce ne-am propus să facem.

Este clar, în acest caz, că nu am avea nici un merit în dorinţa noastră de a evolua, căci am şti că lucrăm după un plan dinainte stabilit Se întâmplă uneori ca, dintr-un motiv oarecare, un individ să adoarmă sau să-şi părăsească trupul rămânând conştient şi să intre atunci în legătură cu Eul Superior. El ar putea să culeagă, din subconştient, cunoştinţele acumulate aici şi să transmită aceste revelaţii corpului fizic, astfel încât, atunci când corpul astral se întoarce în corpul carnal, mintea individului să ia cunoştinţă despre unele fapte petrecute într-o viaţă anterioară. Mai poate fi vorba şi de un avertisment pentru a nu se repeta o greşeală comisă într-o serie de vieţi anterioare. Să presupunem că o persoană este obsedată de ideea sinuciderii; dacă ea a fost pedepsită pentru săvârşirea acestui act în cursul mai multor vieţi, ea va păstra conştiinţa acelor încercări, astfel încât amintirea îl va împiedica să-şi pună din nou capăt zilelor.

Am reflectat la tot ce mi-a spus, apoi m-am apropiat de fereastră şi am privit în jos. La picioarele mele se întindea verdele proaspăt al mlaştinii şi minunatul verde al sălciilor. Lama Mingyar Dondup mi-a întrerupt visarea.

– Îţi place să priveşti pe fereastră, Lobsang. Te-ai gândit vreodată că, dacă faci acest lucru atât de des, este pentru că verdele îţi odihneşte ochii?

Într-adevăr, după ce-mi terminam lecţiile, mă simţeam atras instinctiv de verdele naturii.

– Verdele, Lobsang, este culoarea cea mai odihnitoare pentru ochi. Da, verdele îi odihneşte. Când te vei afla în lumea occidentală, vei observa că în anumite teatre există o încăpere, numită "camera verde", în care actorii vin să-şi odihnească ochii după ce au stat în atmosfera încărcată de căldura reflectoarelor din scenă şi au suportat strălucirea orbitoare a luminilor rampei şi a proiectoarelor.

Am deschis ochii mari şi m-am hotărât să aprofundez această problemă a culorilor îndată ce se va ivi prilejul.

– Acum, spuse lama, trebuie să te părăsesc, dar vino să mă vezi mâine căci vreau să te învăţ şi alte lucruri.

S-a ridicat, m-a bătut uşor pe umăr şi a ieşit. Am rămas un timp lângă fereastră contemplând verdele mlaştinii şi arborii atât de odihnitori pentru ochi.

XII

Înainte de a începe să cobor pe cărare, m-am oprit şi am privit ţintă în partea de jos a muntelui. Aveam inima grea şi ochii înlăcrimaţi dar nu îndrăzneam să plâng. Îl duceau pe bătrânul călugăr japonez la poalele munţilor. Bătrânul călugăr Kenji Tekeuchi se "întorcea" la strămoşii săi. Acum, cioclii duceau departe de noi sărmanul său trup sfrijit. Sufletul lui se plimba oare pe vreo cărare străjuită de cireşi înfloriţi? sau îşi privea greşelile din trecut gândindu-se la o nouă întoarcere în lumea aceasta? Am mai privit odată micul convoi înainte ca acesta să dispară după o curbă a cărării. Priveam impresionanta povară care, până nu demult, fusese o fiinţă omenească. O umbră trecu prin faţa soarelui şi pentru o clipă am crezut că zăresc o figură în nori.

Oare să fie adevărat, m-am întrebat, că există Păzitori ai Lumii? Mari Spirite ocrotitoare care veghează asupra suferinţelor pe care le îndură omul pe acest pământ pentru a cunoaşte Viaţa? Poate că seamănă cu profesorii din şcoală, mi-am zis. Oare Kenji Tekeuchi se ducea să-i întâlnească? Îi vor spune oare că şi-a învăţat bine lecţia? Speram să fie aşa, căci acest bătrân plăpând văzuse multe lucruri în viaţă şi suferise destul. Sau va fi nevoit să se întoarcă din nou într-un corp de carne – să se reîncarneze – pentru a putea să mai înveţe? Atunci când oare va reveni? În şase sute de ani sau imediat?

M-am gândit intens la toate acestea, m-am gândit la slujba la care urma să iau parte. Slujba pentru călăuzirea morţilor; lămpile cu unt a căror lumină tremurătoare seamănă cu

flacăra unei vieți care se stinge. Mă gândeam la norii de fum de tămâie frumos mirositoare care păreau că iau forma unor ființe vii. Pentru o clipă, am avut impresia că bătrânul Kenji Tekeuchi revenise viu printre noi în loc să fie expus înaintea noastră ca un cadavru uscățiv. Poate că tocmai privea în Cronica Akaşă trecându-şi în revistă toate faptele trecute. Poate că vedea în ce perioade ale vieții se îndepărtase de la drumul drept pentru a-şi aminti de aceasta în următoarea sa existență.

Bătrânul mă învățase multe. În felul său ciudat, îşi manifestase prietenia pentru mine, îmi vorbise ca de la egal la egal. Iar acum, părăsise această lume. Cu gândurile departe, am dat cu piciorul într-o piatră şi apoi am început să scormonesc în pământ cu sandalele mele tocite. A avut şi el o mamă? Nu mi-l puteam imagina tânăr, înconjurat de familie. Atât de departe de țara în care văzuse lumina zilei, trebuie că s-a simțit singur printre noi. Atât de departe de adierile calde din țara sa şi de Muntele ei Sfânt. Îmi vorbea adeseori despre Japonia şi, de fiecare dată, vocea-i devenea aspră iar ochii îi luceau ciudat.

Într-o zi, am fost uluit când mi-a spus că oamenii care se ocupă de ocultism ar face mai bine să aştepte cu răbdare în loc să deranjeze un maestru.

– Maestrul vine întotdeauna atunci când discipolul este pregătit să-l primească, mi-a spus, şi când ai un maestru, urmează-i întocmai sfaturile ca să poți evolua mai repede.

Ziua se stingea. Pe cer se adunau nori iar vântul începea din nou să mătură pietricelele întâlnite în cale.

Jos de tot, în câmpie, un mic grup de oameni se ivi la poalele muntelui. Aşezară cu grijă trista povară pe spatele unui ponei, apoi, încălecând, se îndepărtară încet. Am privit câmpia până când umilul cortegiu a dispărut cu totul. Încet, m-am întors şi am început să urc muntele urmând cărarea.

Sfârşit

Colecția

LOGOS

6

În templu pluteau nourasi albăstrui de tămâie care se înălțau unul după altul, dându-mi senzația că sunt un zeu care privește pământul printre nori. Fumul gros de tămâie din cădelnițele legănate ritmic de cucernicii discipoli urca ușor, în spirală, spre înalturi. Călugării se duceau și se întorceau, cu pași ușori, cu figuri austere, pătrunși de solemnitatea ritualului. Din locul în care mă aflam, puteam să văd tămâia din cădelnițe arzând mocnit, cu reflexe purpurii, și care la fiecare adiere de vânt se aprindea răspândind în jur o ploaie de scântei ce se stingeau în clipa următoare. Răsucindu-se și alungindu-se din pricina slabilor curenți de aer, fumul îmi părea o ființă vie, fabuloasă, o creatură abia deslușită care doarme respirând profund. Pentru o clipă, m-am uitat la ea, aproape hipnotizat de senzația de a mă afla la sânul acestei ființe, observându-i mișcările, ascultându-i sunetele trupului, sunetele vieții sale.

Lobsang Rampa

ISBN 973-97577-7-4

EDITURA HERALD